ARKADI ADAMOV

complicații la pătrat

CUPRINS

Această carte este eCAR 7

De ce pot descărca legal această carte de pe internet? 8

Capitolul I. O BEZNĂ ÎN CARE SE ÎNTREVEDE TOTUȘI CÎTE CEVA 12

Capitolul II. ALTE DISPARIȚII MISTERIOASE 24

Capitolul III. FAPTE NOI 37

Capitolul IV. DUBLURA 57

Capitolul V. ASASINATUL 74

Capitolul VI. STARE DE ALARMĂ 103

Capitolul VII. NU-ȚI ALEGI SURIOARA 136

Capitolul VIII. SE PROFILEAZĂ CÎTEVA UMBRE 171

Capitolul IX. TOATE ÎȘI AU PREȚUL LOR 211

COMPLICAȚII LA PĂTRAT

COLECȚIA ENIGMA 1977 (NUMĂRUL 60)

ARKADI ADAMOV

editare și digitizare de
CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

Pentru raportarea eventualelor greșeli sau întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoepp@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten" îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei", chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet" ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

Pe larg:

Poziția oficială a ***Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală***, ***EUIPO***, exprimată prin ***Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală***.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten?

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropriați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei?

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei", chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci cînd descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY

.

.

.

Traducere de Nicolae Mărgeanu și Vladimir Vasiliev.

Editura Univers, București – 1977

Din 1969, Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „Enigma", cuprinzînd atît autori români, cît și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta" de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

CAPITOLUL I. O BEZNĂ ÎN CARE SE ÎNTREVEDE TOTUȘI CÎTE CEVA

În cursul zilei de azi mi-a ajuns la urechi o frază din cale-afară de ciudată, într-atît de ciudată și de obscură, încît iată-mă de o oră încheiată umblînd încolo și încoace prin biroul meu din secția noastră și cîntărind-o pe toate fețele posibile... În final, am luat hotărîrea să nu-i raportez deocamdată nimic lui Kuzmici. Fraza cu pricina suna ca o parolă: „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji". Dar ce mama dracului ar putea să însemne?...

În momentul de față, ne batem capul cu un caz cu totul neobișnuit, chiar misterios, s-ar putea spune. E vorba de dispariția, mai precis de plecarea inopinată, pe furiș, a unui cetățean care n-a încălcat legea în niciun fel, n-a comis un delict, dimpotrivă, a fost el însuși victima unui furt. Tocmai asta e, că aflînd că în camera sa de hotel se săvîrșește o spargere, omul și-a luat tălpășița!

Pe hoț, dealtfel, am pus mîna destul de repede. E un tip foarte dibaci, specializat în furturile din hoteluri și care a operat în serie în hotelurile din Moscova, Leningrad și Harkov. Un „artist în turneu", cum îi numim noi pe de-alde ăștia. La arestarea sa, la Moscova, am fost ajutați de o muncitoare de la fabrica de tricotaje, Varvara Glotova;

individul, pe numele său Mușanski, îi făcuse cunoștința și se cam dăduse la ea. Apropo de Varvara, cînd m-am dus pentru prima dată la dînsa, am dat acolo peste un oarecare Tolik, căruia, nici una-nici două, i s-a năzărit să-mi facă o scenă de gelozie. O treabă urîtă de tot – ce săpuneală mi-a tras, după aceea, Kuzmici! – fiindcă Tolik a sărit la bătaie; măcar că, solid ca un bivol, era total ageamiu în materie, așa că l-am bumbăcit destul de zdravăn. Ce era să fac, dacă a scos cuțitul? Da, o treabă tare urîtă, de cîte ori mi-aduc aminte, mi se face rușine...

Pe scurt, Varvara ne-a ajutat să-l arestăm pe Mușanski acela, care a recunoscut toate furturile comise, inclusiv ultimul, cel din camera „lux" de la hotel, de unde, cel puțin așa declarase, nu subtilizase decît două bluze. Dar de ce anume dăduse bir cu fugiții locatarul acelei camere, firește că Mușanski nu avea cum să ne lămurească.

Omul venise la Moscova de la Penza, dar nu se întorsese acasă nici pînă acum, deși de la dispariția sa trecuseră vreo două săptămîni. Suspect individ!

Ca să fiu mai explicit, voi rezuma aici toate considerentele care ne-au dus la această concluzie: plecarea grabnică de la hotel, imediat după constatarea furtului comis în camera sa; minciuna turnată la recepția hotelului, cum că se grăbește ca să nu piardă cursa de avion (niciun avion, în ziua aceea, nu luase la bord pe vreun Ivan Haritonovici Nikolov, și chiar dacă ar fi călătorit cu avionul folosind un act de identitate fals sau n-ar fi luat deloc avionul, ci, să zicem, trenul, asta nu-l făcea mai puțin suspect, dimpotrivă); și, în sfîrșit, un enigmatic bilet, pe care erau însemnate niște cifre, găsit în camera sa de hotel.

Temeiuri mai mult decît suficiente pentru a ne atrage atenția asupra tipului. Iar Kuzmici îmi încredințase mie cazul.

Cine era de fapt acest Ivan Haritonovici Nikolov, sau, ca

să folosesc o expresie predilectică a unui prieten de-al meu, „în ce domeniu se circumscriu preocupările existenței sale”?

În privința asta, Penza nu ne-a comunicat nimic interesant, limitîndu-se la o simplă notă de relație. Ceea ce însemna fie că cetățeanul Nikolov își camufla foarte abil activitatea sa dubioasă, adevăratul „domeniu al preocupărilor sale”, fie că acest domeniu era plasat în altă parte decît la Penza, fie că, în sfîrșit, omul nu desfășura niciun fel de activitate dubioasă și elementele reținute de noi erau fleacuri, pur și simplu niște coincidențe. Presupunerea din urmă mi se părea însă puțin probabilă.

Vorba e că, deocamdată, Penza nu ne furnizase nimic.

Niscaiva informații despre misteriosul cetățean Nikolov puteau fi însă culese de la hotelul unde locuise, chiar dacă trecuseră două săptămîni de cînd ridicase ancora. Și într-adevăr, am găsit pe cineva care și-a amintit de el. În speță, un oarecare Viktor Sboki, locatarul camerei vecine cu a lui Nikolov. Viktor era antrenorul unei cunoscute echipe de fotbal din divizia „B”. Echipa avea nu știu ce încurcături, și el se străduia să aranjeze ploile la Comitetul de cultură fizică și sport.

Antrenorul n-a întîrziat să-mi relateze despre fostul său vecin de cameră o întîmplare cît se poate de interesantă:

— Dacă ai ști ce fetișcană a venit odată la el – să-ți lingi buzele, nu alta! Am reperat-o încă de pe stradă, mergea în fața mea. Piciorușe, talie, părul curgîndu-i pe umeri – mișto de tot gagica! Pe urmă o văd că intră în hotelul meu și urcă la etajul doi. Se-nțelege că lucrul ăsta m-a intrigat. Mă iau după ea, dar tiptil, știi, ca detectivii... Viktor îmi făcu vesel din ochi. Văd că se îndreaptă spre camera vecină cu a mea, bate la ușă și, cînd tipul îi deschide – fii atent! – pronunță următoarea frază foarte ciudată: „Bună ziua! Am fost astăzi la Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji”. Și rîde! Te-ai prins,

amice? Tipul i-a răspuns morocănos nu știu ce și a invitat-o în cameră.

Sub această formă am auzit pentru întîia dată fraza aceea bizară. La început, nu i-am acordat prea multă importanță. Interesul meu era concentrat asupra fetei însăși, ceea ce interlocutorului meu i se păru cît se poate de normal, drept care îmi mai făcu o dată cu ochiul.

— Superbă! continuă el visător. N-am cuvinte să ți-o descriu... O bijuterie! Și pesemne că și costă cît o bijuterie – dar eu, drept să spun, nu m-aș zgîrci, dacă s-ar ivi prilejul...

Viktor era un băiat chipeș, înalt, cu fața bronzată, îmbrăcat elegant, dar fără ostentație. Un personaj ideal de roman, un bărbat cum vezi numai în filme. Stătea tolănit în fotoliu și fuma țigări super-long. O șuviță de păr cîrlionțat îi cădea pe frunte, și Viktor o arunca întruna pe spate, cu o zvîcnire semeață a capului.

— După cîte înțeleg, pe dumneata te interesează tipul acela... și el arătă spre peretele care despărțea camera sa de cea de alături. În schimb, pe mine mă interesează fetișcana, și aș vrea să...

Pricepusem încotro bate. Clătinai din cap.

— Nu. Mă interesează furtul și tentativa de omor asupra cameristei. Știi despre ce e vorba, a fost tărăboi mare aici, în hotel, cu prilejul acela.

— Lasă-lasă, nu mă duci dumneata cu prețul! – Mă amenință cu degetul, zîmbind șiret. – Ai nevoie de tipul ăla.

— Firește, încuviințai eu, și mai am nevoie de toți cei care l-au vizitat. Asta, tocmai ca să clarificăm împrejurările în care s-a produs furtul.

— Și vrei să spui că miliția nu cunoaște adresa cetățeanului, orașul în care locuiește? făcu Viktor curios. Păi, n-a prezentat buletinul la recepție, n-a completat un formular, ca toată lumea?

— Cum să nu! Știm că e din Penza. Dar vezi că pînă astăzi nu s-a întors încă acasă. Iar noi trebuie să lămurim, fără întîrziere, o serie de chestiuni. Nu știi unde avea de gînd să plece, de aici, de la Moscova?

Viktor căzu pe gînduri. Cîteva clipe, privirea îi rămase absentă. Apoi dădu din umeri:

— Naiba să știe! L-am auzit făcînd comanda pentru tot felul de convorbiri telefonice interurbane.

— Nu-ți amintești cu ce orașe?

— Păi, cu Rostov, cu Odessa... și cu încă unul, de care n-am auzit niciodată, deși am jucat în deplasare în tot felul de orașe...

În minte începu să mi se înfiripe un plan de acțiune. Dar era încă prea devreme ca să închei discuția cu antrenorul.

— Dar aici, nu-ți aduci aminte cine l-a mai vizitat? Vreau să spun, în afară de fata aceea...

— Odată, intrînd la el, am dat de un tip care tocmai se pregătea să plece. Unul gras, abia îl cuprindea haina, iar pantalonii, prea scurți, stăteau pe el ca niște burlane. Se vedea de la o poștă că e tulburat, dracu știe de ce!

— Nu-ți amintești cum îl chema?

— Ivan Haritonovici i s-a adresat parcă... stai niței! Grigori... și mai cum naiba?... Semionovici, sau Sergheievici... Nu țin minte exact. Tocmai își luau rămas-bun. Grăsanul se tot tînguia: „Vezi, nu mă nenoroci, Ivan Haritonovici...” Dezgustător! Și l-a mai căutat cineva odată, în timpul zilei...

Viktor se lansase binișor pe panta aducerilor-aminte.

— ...Dacă mă gîndesc bine, e curios că toată lumea se temea de el! continuă Viktor, aprinzîndu-și o altă țigară. Ăsta, al doilea, unul pirpiriu, cu servietă, văzîndu-mă că ies din camera vecină cu a lui, s-a apropiat de mine și, știi, pe un ton smerit și timid, m-a întrebat: „Sînteți atît de bun să-mi spuneți dacă vecinul dumneavoastră de cameră, Ivan

Haritonovici, e acasă?" I-am răspuns: „Păi, bateți la ușă – s-ar putea să fie acasă... " „Am încercat. Nu răspunde, zice omul. Mă gîndesc că poate se odihnește și nu se face să-l deranjez... O să trebuiască să revin mai tîrziu." I-am spus: „De obicei, vine acasă pe seară". „Nu mi-ați putea da o indicație cam cînd l-aș putea găsi peste zi? Seara, mi-e absolut imposibil să vin și nici de telefonat, nu pot telefona... " L-am repezit: „Ziua, nu prea poate fi găsit..."

Discuția dintre antrenorul de fotbal și pirpiriul cu servietă mi-a dat de gîndit. Comportarea omului era destul de ciudată. De ce, seara, nu putea nici măcar să telefoneze? Și apoi, de ce se adresase vecinului de camera al lui Nikolov și nu recepționerei de etaj, care era cea mai în măsură să știe dacă cel căutat era sau nu acasă?

Se făcuse între timp șase seara. Irosisem cu șmecherul acela de Viktor nu mai puțin de două ore. Ce-i drept, nu fără folos.

Acum era cazul să stau de vorbă cu recepționera de etaj, Ekaterina Osipovna. În prealabil, trecui însă pe la directorul adjunct al hotelului, căruia îi cerui permisiunea să mă servesc de telefonul lui. Directorul știa de unde sînt și îmi arătă aparatul cu un gest larg. Dînd dovadă de tact, ieși din birou, lăsîndu-mă singur.

L-am chemat pe Valea Denisov, care era ajutorul meu în cercetările legate de noul caz.

Noul caz... Sincer vorbind, și privind lucrurile cu oarecare detașare, cazul se arăta a fi într-adevăr ieșit din comun. Noi căutam un ins care, cel puțin după informațiile noastre, nu săvîrșise nicio infracțiune. Un pretext exista – doream să-i înapoiem cele două bluze furate și să-l întrebăm dacă nu-i lipseau și alte obiecte... Dacă nu ne înșela flerul nostru de lucrători operativi, în spatele întregii acelei istorii se ascundea însă o afacere mult mai gravă.

I-am trasat lui Valea cîteva sarcini urgente și am stabilit să ne întîlnim peste două ore. Apoi am urcat din nou la etajul doi, s-o caut pe recepționera de etaj.

Am întrebat-o și pe ea dacă își amintește cine l-a vizitat pe Nikolov. Femeia se apucă să relateze cu glas liniștit și tărăgănat:

— S-au perindat pe la el tot felul de oameni – cine poate să-i țină minte pe toți! Bunăoară, într-una din zile a venit la dînsul un bărbat corpolent – pe ăsta l-am reținut, o să vedeți de ce... Era roșu în obraji, nu numai paltonul, dar și haina îi era descheiată, se vede că-i era grozav de cald. A intrat la Nikolov, și naiba știe ce s-o fi petrecut acolo înăuntru, că atunci cînd a ieșit, zău că nu exagerez!, era complet schimbat la față: alb ca varul, și abia își mai tîra picioarele! Cu mîna dreaptă, se freca, pe sub palton, în dreptul inimii... A ajuns cu chiu, cu vai pînă la masa mea, s-a prăbușit într-un fotoliu și a bîiguit: „N-aveți cumva niște picături pentru inimă?" Mă întreb cum o fi izbutit să ajungă acasă... Vreo două zile după aceea, nu mi-a mai ieșit din minte chipul bietului om!

Ascultînd-o pe recepționeră, îmi spuneam că episodul relatat de ea îl punea mult mai semnificativ în lumină pe Nikolov decît nu știu ce frază tîmpită despre Galeriile Tretiakov și alte bazaconii. Întîmplarea avea, fără doar și poate, un tîlc grav. Mi se confirma o dată în plus importanța anchetei pe care o întreprindeam.

„Și l-a mai căutat cineva o dată, în timpul zilei...", mi-am amintit că spusese Viktor.

Mi-a încolțit în minte o idee nouă. Mi-am luat în grabă rămas-bun de la recepționeră și m-am întors, aproape alergînd, în camera lui Viktor. Apariția mea păru să-l surprindă pe antrenor, ba chiar să-l alarmeze.

— L-ai putea recunoaște pe individul acela, l-am întrebat

eu fără altă introducere, știi, cel pe care l-ai întîlnit, ziua, pe culoar și care n-a îndrăznit să-l deranjeze pe Nikolov?

— Știu eu, cred că da... răspunse fotbalistul ezitînd.

Mă înțelesei cu el să vină a doua zi la noi, la direcție. Apoi am pornit în galop spre birou, unde mă aștepta Valea Denisov.

Punctualul, pedantul și veșnic seriosul Valea mă aștepta, bineînțeles. Știam că, în sinea lui, Valea era extrem de nemulțumit de fizicul său cam firav, chiar nițel efeminat, s-ar putea spune. De aceea, probabil, și practica cu frenezie judoul și înotul – la ambele discipline obținuse categoria întîi; cu toate acestea, „fizicul" său rămăsese, cel puțin în aparență, la fel de plăpînd, și nimeni n-ar fi crezut că în palmaresul lui Valea erau trecute și cîteva victorii la Petea Șuhmin, campionul de judo al clubului „Dinamo" din Moscova!

Văzîndu-mă intrînd, Valea îmi comunică pe un ton reținut:

— Te-a căutat la telefon Svetlana.

Un Petea Șuhmin, avînd să-mi transmită un asemenea mesaj, n-ar fi scăpat în ruptul capului prilejul să-mi facă cu ochiul sau să plaseze o vorbă de duh răsuflată. Valea cel veșnic serios și plin de tact nu-și permitea asemenea manifestări nelalocul lor!

Fără să vreau, m-am uitat la ceas. Era abia ora opt.

— Cum merge treaba? l-am întrebat pe Valea. Ce-ai reușit să obții?

— Uită-te și tu...

Și îmi întinse foaia de hîrtie pe care, cînd intrasem în birou, observasem că o studiază cu atenție.

Valea e de o pedanterie teribilă, ceea ce, în unele cazuri, se soldează cu rezultate remarcabile în munca noastră, chiar dacă pe unii această calitate a sa îi scoate din sărite, iar pe alții îi distrează grozav. Printre aceștia din urmă se numără și Petea

Șuhmin. Ceea ce nu e defel de mirare, Petea nefiind în stare nici cravata să și-o înnoade ca lumea, în rarele și neapărat festivele ocazii cînd e nevoit să și-o pună la gît.

În ziua aceea, Valea întocmise un grafic în toată regula.

— Aruncă-ți și tu ochii... La prima rubrică sînt trecute orașele cu care individul a avut convorbiri telefonice, la următoarea e notată durata în minute a convorbirilor, dincoace numerele de telefon cerute, în continuare ziua și ora cînd a avut loc convorbirea. Ultima rubrică, deocamdată goală, ți-o voi completa mîine cu numele persoanelor cu care au fost purtate convorbirile...

Băiat de ispravă, Valea! E o adevărată încîntare să ai un asemenea ajutor într-o anchetă. Întrucît Igor e în momentul de față indisponibil, un colaborator mai bun nici n-aș fi putut găsi. În comparație cu Igor, Valea are un singur cusur: nu e înzestrat cu suficient spirit de inițiativă, îi lipsește imaginația, nu prea îi vin idei, și încă ceva – nu știe să stimuleze nici imaginația altora. În schimb e un executant ideal. Dacă îi trasezi o sarcină concretă, poți fi sigur că va face pe dracu în patru să o ducă la capăt. El însă nu e capabil să traseze sarcini altora, să conceapă operația în întregul ei sau să propună o pistă nouă în complexul cercetărilor.

Ne apucarăm să studiem împreună rubrica în care erau trecute convorbirile interurbane ale lui Nikolov. În cele unsprezece zile cît locuise la hotel, Nikolov vorbise cu cinci orașe. Cu Odessa și Rostov – pe care le pomenise și Viktor Sboki – dar și cu Leningrad, Saratov și Punej, un orășel de care nu numai fotbalistul, dar nici eu nu auzisem pînă atunci. Subliniindu-l cu degetul, Valea precizează:

— Centru raional.

Și numi și una din regiunile nordice ale țării, de care aparținea orășelul.

Cu trei dintre orașe, convorbirile duraseră trei minute. Cu

Odessa, șapte. Iar cu Punej, doar un minut și jumătate. În dreptul numelui orășelului era notată însă litera „u".

— Cu taxă de urgență, explică Valea laconic.

Iată un element interesant! Chiar dacă, în ce privește durata, era cea mai scurtă, convorbirea cu Punejul fusese foarte importantă pentru Nikolov.

Interesantă era și distribuirea convorbirilor pe zile. În a șaptea zi a sejurului său moscovit, Nikolov vorbise cu Saratov, în a opta, cu Leningradul și Odessa, într-a noua cu Rostovul, iar în ajunul plecării, cu Punejul. Dar judecînd după toate, omul plecase inopinat și în mare grabă; motivul plecării fusese, așa se părea, furtul comis în camera sa. Furtul a două bluze? Ciudat!... Ori poate și a altor obiecte? În cazul acesta, ne mințise Mușanski? Oricum, a doua zi aveam să-l punem față în față cu Viktor Sboki.

Pînă una-alta, mai era o treabă de făcut, și anume să se ceară relații de la toate cele cinci orașe, dacă nu cumva cetățeanul Nikolov Ivan Haritonovici a fost cazat în vreun hotel sau găzduit de una din persoanele cărora le-a telefonat de la Moscova. Păcat că Valea n-o făcuse pînă acum, dar nici eu, cînd îi trasasem sarcinile imediate cu cîteva ore în urmă, nu mă gîndisem la asta.

Valea ascultă atent noile dispoziții, și nu mă îndoii nicio clipă că le va îndeplini cu meticulozitatea și promptitudinea de totdeauna.

Valea se duse la centrala telefonică, iar eu îmi zisei că e momentul să o sun pe Svetlana. Ceea ce se dovedi a nu fi chiar atît de simplu.

„Ocupat", se înțelege! După un timp, totuși, norocul îmi surîse.

— Vitik! exclamă Svetka, bucuroasă. În sfîrșit! Îmi pierdusem răbdarea de tot! Ești foarte obosit?

Cum era să fiu obosit? Cît ai clipi, îmbrăcai paltonul, îmi

înfundai șapca pe cap, și tocmai întinsesem mîna spre comutator, să sting lumina, cînd văzui o hîrtie rămasă pe biroul meu. Era graficul lui Valea.

N-aveam ce face, trebuia să întîrzii plecarea cu cîteva minute. Descuiai seiful, scosei subțirele dosar al cazului Nikolov, pe care îl desfăcui cu un gest atît de impetuos, încît zbură din el o foiță de hîrtie, care căzu, legănîndu-se, pe podea. Îmi dădui seama, deși hîrtia aterizase cu partea scrisă în jos, că e foaia pe care Nikolov însemnase cele cîteva cifre enigmatice. Mă aplecai s-o ridic, cînd, deodată, deslușii pe fața nescrisă a hîrtiei niște linii încîlcite.

Lucrul acesta îmi stîrni în așa măsură curiozitatea, încît, în palton și cu șapca pe cap, mă așezai la birou și aprinsei lampa de masă. Dar în clipa cînd adusei foița mai aproape, liniile acelea ciudate dispărură. Nu mi-a fost greu să înțeleg că era vorba de imprimarea, prin apăsare, a unei scrieri de pe foaia de deasupra, cea pe care o aveam în mînă fiind în mod evident smulsă dintr-un bloc-notes, dovadă una din margini, ruptă neregulat.

Îndepărtai lampa de masă cît putui mai mult, stinsei becul din tavan, care lumina prea tare, și acum, în razele piezișe ale veiozei, apărură destul de clar niște litere.

Întîmplarea, întîmplarea oarbă, mă condusese la o descoperire neașteptată! Fără ea, e mai mult decît probabil că n-am fi observat niciodată textul acela insolit.

Nu fără cazną, am reușit, în cele din urmă să descifrez cîteva dintre cuvintele apărute pe foaia de hîrtie prin apăsare pe fila de deasupra. Am luat o altă foaie de hîrtie și am notat cu grijă acele cîteva cuvinte. Nu erau multe, doar patru. Dar sensul lor, ce părea de-a dreptul sinistru, îmi dădu un fior rece.

M-am uitat la ceas. Era tîrziu, prea tîrziu ca să mai pot da o fugă pînă la serviciul tehnico-științific al Direcției, să cer

unui expert să descifreze textul în întregime, de la un capăt la altul. Kuzmici plecase, cu siguranță, și dînsul acasă. Chestiunea trebuia lăsată pe a doua zi.

Pe firul anchetei mele pătrunsese pe neașteptate un flux de curent. Tensiunea cazului crescuse dintr-o dată: investigația pe care o întreprindeam își dovedea nu numai utilitatea, ci căpăta din acea clipă un caracter de stringentă urgență.

Am pus la loc, cu mare grijă, hîrtiile în dosar, pe care l-am încuiat apoi în seif. Răsucind cheița în broască, am observat că, de emoție, mîinile îmi tremură ușor.

Înaintea ochilor îmi jucau, amenințătoare, cele patru cuvinte descifrate de mine cu cîteva minute în urmă: „... ticălos... lichidate... aduna toți..."

Ce altceva se putea înțelege decît că se punea la cale, de către persoane necunoscute și într-un loc necunoscut, o acțiune criminală?

CAPITOLUL II. ALTE DISPARIȚII MISTERIOASE

Ușa mi-o deschise Anna Mihailovna, mama Svetkăi. Locuiesc împreună, singure – tatăl fetei a murit de mult, pe cînd ea era abia de-o șchioapă. E drept că a existat cîndva și un tată vitreg, dar nu pentru multă vreme. Într-un cuvînt, Anna Mihailovna și-a cam ratat viața personală, ceea ce e nedrept, fiindcă e o femeie minunată. Mama Svetkăi lucrează la o mare editură și e o redactoare foarte prețuită și cu multă experiență; mulți scriitori cunoscuți insistă ca ea, și nu altcineva, să le redacteze manuscrisele. Și ceea ce e mai ales important, o iubește toată lumea – dar cum să nu iubești un om atît de cumsecade și cu o fire atît de optimistă? Da, optimistă, deși Anna Mihailovna e departe de a fi un om foarte sănătos. Tatăl meu i-a propus nu o dată să se interneze în clinica unde lucra el, dar ea se eschiva în fel și chip și rîdea nepăsătoare. N-am auzit-o niciodată să se fi plîns de vreo durere ori să se fi tratat la vreun medic.

— Ei! uite-l și pe Vitali! exclamă Anna Mihailovna, deschizîndu-mi ușa. Du-te fuga să te speli pe mîini – te așteptam cu cina.

Aceleași intonații în glas ca și la maică-sa! Dealtfel, ele

două s-au împrietenit uimitor de repede, și impresia mea este că au împrumutat unele trăsături una de la cealaltă.

Svetka – se putea altfel? – pălăvrăgea la telefon. Auzind că am venit, strigă în receptor:

— Zoienka, te-am pupat! A venit Vitik! Te sun eu și mîine...

Păi da, cine ar putea pretinde unor fete să epuizeze într-o singură repriză telefonică toate subiectele unei șuete!

Svetka trînti receptorul în furcă și veni alergînd în întîmpinarea mea.

Anna Mihailovna se retrase, plină de tact, la bucătărie și strigă de acolo:

— Svetka, dă-i pace lui Vitali, că e flămînd! Ajunge cît v-ați sărutat, o să aveți tot timpul, o viață întreagă! Parcă nu v-ați fi văzut de un veac!

În timpul cinei, Svetka mă privi la un moment dat cu un aer misterios și îngrijorat și mă anunță pe nepusă masă:

— Știi că Alla intenționează să-l părăsească pe Igor?

Am zîmbit sarcastic.

— A mai intenționat de cel puțin o sută de ori pînă acum să-l părăsească... Vezi să nu! N-o lasă el să plece!

— Nu, nu, așa e cum spun... – Svetlana clătină din cap. De data asta e serios! Și, după o pauză de efect, adăugă: Ieri, l-a prins mirosind a parfum străin, îți dai seama?... Și de jur-împrejurul buzelor avea o roșeață absolut suspectă!

— Cum, cum?... făcui eu năucit. Ce parfum, care parfum?!

— Prostii! rosti fără drept de apel Anna Mihailovna. Cine știe ce i s-o fi năzărit Allei!

— Chiar așa! mă grăbii eu să îmbrățișez același punct de vedere. Și o fi luat drept ruj vreo iritație a pielii sau mai știu eu ce...

Svetka își aruncă mașinal pe spate, cu o zvîcnire a capului, șuvița rebelă de pe frunte și replică pătimaș:

— Cum se poate să nu înțelegi, mamă? E lucru dovedit că s-a sărutat cu altă femeie! Îl iau eu la trei păzește, lasă, numai să pun mîna pe el!

— Nici prin cap să nu-ți treacă așa ceva! o prevenii eu pe un ton amenințător. Pînă la urmă, am să aud că se sărută și cu tine! Nu-l cunoști, ăsta se sărută cu toate femeile de pe glob! Cînd ai o nevastă nebună ca Alla, nici nu-i de mirare, te săruți și cu stîlpii de telegraf, nu numai cu femeile...

— Auzi, mamă, cum vorbește?!

— Păi, are dreptate, și Anna Mihailovna îmi aruncă o privire complice. Vezi să n-o iei și tu pe urmele Allei! Că altfel, amîndoi, și eu, și Vitali, ne luăm lumea-n cap și te lăsăm singură...

Între timp, cina luase sfîrșit. Am scos o țigară, am aprins-o fără grabă și am propus:

— Haide acum să ne ocupăm de chestiunea noastră!

Adică să dezbatem, pentru a mia oară poate, gravele probleme organizatorice ale nunții: lista invitaților, localul, meniul și cîte și mai cîte.

— Nu! Nu! strigă Svetka rîzînd. Fără cealaltă mămică nu discut nimic! Voi doi sînteți cu capetele în nori, nu vă pricepeți la treburi dintr-astea!

Anna Mihailovna se simți ofensată. În general, nu-i trebuia mult ca să se supere, dar la fel de repede îi și trecea supărarea.

Vizita mea s-a prelungit pînă tîrziu în noapte. Adevărul e că tare aș fi vrut nici să nu mai plec. Și sînt sigur că și Svetka ar fi dorit să rămîn.

Dimineața, mă prezentai la slujbă în cea mai bună dispoziție posibilă, pe care însă mă străduii să n-o exteriorizez.

Igor se și afla instalat la biroul său, cu nasul vîrît în nu știu

ce hîrtii. Era mohorît ca un cer de toamnă. Abia îmi răspunse la salut, ca și cum eu aș fi fost vinovat de necazurile sale.

Își făcu apariția și Valea Denisov. Salută corect și respectuos, ca de obicei, după care se grăbi să-mi întindă graficul cunoscut. Observai că rubrica ce aseară fusese goală era acum completată aproape în întregime. Dar nu apucai s-o parcurg, fiindcă sună telefonul de pe biroul meu.

— Aș putea vorbi cu tovarășul Losev? întrebă o voce necunoscută de femeie.

— La telefon!

— Aici e Ekaterina Osipovna, recepționera de etaj de la hotel. Știți, ați fost ieri la noi, la hotel...

— Da, da! Vă ascult, Ekaterina Osipovna. Bună ziua.

— Voiam să vă anunț că a sosit o scrisoare... pe numele celui de care v-ați interesat dumneavoastră... De fapt, ar trebui s-o returnăm, dar m-am gîndit că...

— Ați procedat foarte bine! am răspuns. Vom cere autorizația procurorului și vom ridica noi scrisoarea. N-o returnați!

Schimbai o privire semnificativă cu Valea.

Ziua noastră de lucru începuse, o zi de lucru obișnuită...

Valea plecă după autorizația procurorului și după scrisoare. În drum, avea să lase un plic la serviciul nostru tehnico-științific. Cei de acolo vor reuși cu siguranță să descifreze toate urmele scrisului imprimat prin apăsare pe bilet, furnizîndu-ne textul integral. Eu îi telefonai lui Sașa Graciov, care îl ancheta pe Mușanski.

Peste o oră-o oră și jumătate, se întoarse Valea, și odată cu el intră în birou și antrenorul de fotbal Viktor Sboki, pus la patru ace și nițel emoționat.

Apucasem între timp să studiez completările recente de pe graficul asistentului meu. Erau indicate numele, adresele și chiar și locul de muncă a patru din cei cinci inși cu care

purtase Nikolov convorbiri interurbane; nu lipsea decît persoana din orașul, de care pînă ieri nici nu auzisem, Punej. Dar datele despre cei patru cetățeni identificați erau extrem de interesante.

Îi telefonai din nou lui Sașa Graciov, după care îl instruii pe Viktor: identificarea lui Mușanski avea să se efectueze, după toate prescripțiile regulamentare.

Și iată-i aliniați de-a lungul peretelui, într-un birou, pe cei patru inși dintre care unul era Mușanski. Toți patru erau de vîrste aproximativ egale, cam de aceeași înălțime și constituție fizică, niciunul nu avea barbă, sau mustăți, nu purta ochelari, toți aveau părul de culoare închisă.

Erau de față și doi martori asistenți, doi cetățeni oarecare veniți cu treburi pe la serviciul nostru și care acceptaseră să mai piardă o jumătate de oră cu această ocazie. Îmi dădui seama că pe Mușanski îl neliniștea toată acea regie a procedurii, deși n-o arăta, doar că părea încordat și, din cînd în cînd, se încrunta abia perceptibil.

Cinci, în sfîrșit, pregătirile fură terminate, Viktor Sboki fu invitat să intre și Sașa Graciov îl întrebă:

— Recunoașteți printre aceste patru persoane pe omul cu care v-ați întîlnit pe culoarul hotelului?

Viktor îi cercetă cu atenție pe cei patru inși aliniați de-a lungul peretelui. Stăteam ca pe jăratec, dar, firește, n-o lăsam să se vadă. Iar antrenorul îmi punea nervii la încercare, fiindcă era evident că trage de timp. Măcar de-ar declara că nu-l recunoaște, dar s-o facă odată!

Preț de un minut, domni o tăcere încordată. În cele din urmă, după ce se desfătase îndeajuns cu atenția generală ce era îndreptată asupra persoanei sale, Viktor zîmbi:

— Recunosc pe acest cetățean... Și îl indică pe Mușanski.

Acesta ridică din umeri.

— Puteați s-o faceți și ceva mai repede... Eu v-am recunoscut din prima clipă.

Procedura identificării fu apoi repede încheiată și i-am propus lui Sașa Graciov să înceapă pe loc interogarea lui Mușanski în legătură cu întîlnirea sa cu Viktor Sboki. Spre surprinderea noastră, Mușanski declară ritos:

— Obiectez! Sînt obosit și s-a făcut și ora prînzului...

Am înțeles prea bine de ce obiecta. Nu era vorba nici de oboseală, nici de ora prînzului. Dar simțea nevoia să chibzuiască asupra situației create, care în ochii săi avea pesemne o anumită importanță.

Ei bine, n-avea decît să chibzuiască!

Însoțit de Valea, ne-am întors în biroul nostru. Desfăcînd cu grijă plicul sosit la hotel pe numele lui Nikolov, l-am întrebat pe Valea:

— Alte noutăți?

— A trecut din nou pe la hotel tipul acela căruia Ekaterina Osipovna i-a dat niște picături pentru inimă, ți-amintești?

— Desigur. Și?

— Ekaterina Osipovna i-a spus despre scrisoare. Tipul s-a oferit să i-o transmită ei lui Nikolov. Femeia i-a răspuns că o să i-o expedieze ei. Și atunci – ce crezi că a făcut individul? I-a oferit... o sută de ruble în schimbul scrisorii! Nici mai mult, nici mai puțin!

Pentru o clipă, pînă și Valea își pierduse proverbiala sa stăpînire de sine.

Luai plicul. Adresa expeditorului nu figura, iar ștampila poștei din localitatea de expediție era foarte ștearsă. Furăm nevoiți să apelăm la lupă ca să putem descifra numele orașului. Încă un element nou în șaradă!

Clătinai din cap și desfăcui plicul cu precauțiile de rigoare.

Mesajul era scurt și, cum era de așteptat, obscur:

„Te salut! Mă bucur că mi-ai comunicat unde te afli și care e situația. Scrisoarea aceasta e de presupus, deci, că te va găsi tot acolo. Prezența ta e absolut necesară. Mătușa s-a îmbolnăvit grav. Nu știu ce să fac. Unchiul Petea."

— Cunoaștem noi mătuși dintr-astea! remarcă Valea înciudat.

— Tocmai asta-i, că nu le cunoaștem... l-am contrazis eu. Și, în general, mătușile astea nici nu există!

— Exact! căzu Valea de acord. O să cerem relații și din orașul ăsta.

— Da, va trebui s-o facem.

Dădui însă din cap neîncrezător. Acest cel de al șaselea oraș, nu știu de ce, nu trezea în mine nicio speranță.

Întreaga anchetă, dealtfel, începea să mă enerveze. Dracu s-o ia de treabă, în definitiv de ce aveam nevoie de Nikolov ăsta? Doar nu săvîrșise, pentru moment, nicio infracțiune. Iar treabă aveam și așa pînă peste cap, și eu, și Valea. Totodată însă, simțeam că nu-mi voi afla liniștea pînă nu-l voi găsi pe individul acela suspect. Căci îndărătul fiecărui fapt ce putea fi pus în legătură cu dînsul se ascundeau alte fapte bizare, de neînțeles. Iar faptele acestea îmi cădeau în palmă ca de la sine... Niciunul, însă, nu era deocamdată în măsură să ne fie de ajutor, să ne indice firul care să ne conducă la cel căutat. Care se dovedea din cale-afară de mobil și din cale-afară de activ... Găsirea lui avea să ne ceară și foarte mari eforturi, și foarte mult timp – era o acțiune care cerea să i te consacri în exclusivitate. Ce-ar fi să-i raportez în sensul acesta lui Kuzmici?

Mai întîi însă, eram obligat să duc pînă la capăt operațiile deja începute. Peste o oră, îl vom interoga pe Mușanski. Eram grozav de curios, printre altele, să aflu de ce considerase necesar pungașul să reflecteze serios înainte de începerea interogatoriului? Pînă atunci, era cazul să ne

concentrăm spiritul de deducție asupra celor șase orașe din țară...

Valea fu de părere – i se părea aproape o certitudine – că Nikolov plecase în cel de-al șaselea, la „unchiul Petea", care, fără el, „nu știa ce să facă". Mie această ipoteză mi se părea îndoielnică. În definitiv, scrisoarea nu-l găsise pe Nikolov. Și, în afară de asta, nu fusese expediată decît cu trei zile în urmă, deci abia atunci devenise necesară prezența lui Nikolov în acel oraș, abia atunci „se îmbolnăvise mătușa".

Am recitit atent ultima rubrică din graficul lui Valea. Prin urmare, cu cine avusese Nikolov convorbiri telefonice? La Odessa, cu o anume Galina Ostapovna Kocerga, vînzătoare la un magazin de consignație. La Rostov, cu Leonid Vasilievici Palatov, șeful serviciului de investiții al unei uzine, la Leningrad, cu Orest Antonovici Sokolski, director adjunct al unei organizații comerciale pentru desfacerea mărfurilor de larg consum, la Saratov, cu Oleg Ivanovici Kleaciko, medic la policlinica orășenească. Din păcate, în micul și puțin cunoscutul Punej nu se știa cu cine purtase scurta convorbire cu taxă de urgență, întrucît persoana chemată nu figura, cine știe de ce, în registrul de evidențe al oficiului telefonic. Cum de se produsese această neglijență, telefonistele nu-i putuseră explica lui Valea. „Se mai întîmplă", îi răspunseseră. Poate că așa și era. Doar aveau loc mii de convorbiri zilnic, orice era posibil...

Împreună cu Valea, am studiat încă și încă o dată lista interlocutorilor lui Nikolov. Unul din nume nu-mi ieșea din minte. ÎI mai auzisem, dar unde, și cînd? În ce împrejurări? Imposibil să-mi aduc aminte. Și neputința aceasta mă irita din ce în ce mai tare, ca spinul acela minuscul din cactusul nostru de-acasă, care mi se înfipsese cîndva în deget, și multă vreme după aceea îmi adusese aminte de el, ori de cîte ori atingeam un obiect cu vîrful degetului.

Sună telefonul de pe masa mea de lucru. Era Saşa Graciov.

— Vino, mă invită el scurt.

Muşanski, gheboşat, cu mîinile strînse pe genunchi, şedea pe un scaun lîngă biroul lui Saşa Graciov şi privea concentrat în podea. Sprîncenele negre, stufoase, îi erau împreunate la rădăcina nasului. Sub obrajii neraşi, îi jucau maxilarele.

Graciov scria ceva.

Cînd intrai în birou, amîndoi ridicară capetele.

— Procedaţi la interogatoriu, mi se adresă Saşa pe un ton oficial şi se ridică de la birou.

Mă aşezai pe locul lui şi completai rapid primele rubrici ale formularului de anchetă: „Din însărcinarea anchetatorului şef... Cutare... interogatoriul este luat de... locotenent V. P. Losev, inspector în miliţia judiciară." Apoi mă adresai lui Muşanski:

— În ce împrejurări v-aţi întîlnit cu cetăţeanul Sboki?

— În împrejurări din cele mai dramatice, se hlizi el. Mă pregăteam să comit un furt.

Cîtva timp tăcurăm amîndoi.

Apoi Muşanski începu să vorbească, răspicat şi serios de data asta, dar tot cu ochii aţintiţi în podea şi cu mîinile strînse între genunchi:

— Fie! Am să dau în vileag unele lucruri... Dumnezeu mi-e martor că n-aveam de gînd să-l dau în gît pe omul acela, dar văd că dumneavoastră – şi Muşanski ridică pentru o clipă capul, ca să-mi arunce o privire ironică – aţi dibuit oricum potecuţa ce duce spre el, şi bag mîna-n foc să n-o să vă abateţi de la ea... N-am dreptate?

Dădui din umeri.

— Interesantă introducere, remarcai. N-am prea înţeles însă la cine vă referiţi.

— Vorba vine, n-aţi înţeles! Dacă n-aţi fi înţeles, zîmbi el ironic, nu m-aţi fi convocat pentru şueta de faţă. Potecuţa,

cum spuneam, oricum ați dibuit-o... Și știu ce o să mă întrebați acum. Doar mi-amintesc perfect întîlnirea de la hotel cu tînărul de adineaori și convorbirea pe care am avut-o cu el. O să mă întrebați – și ridică din nou ochii, privindu-mă de astă dată scrutător – de unde cunoșteam numele locatarului din camera „lux". Nu-i așa?

— Da, așa e, încuviințai eu.

— Vedeți? Mușanski zîmbi, mulțumit de sine. Să am iertare, dar nu sînt chiar atît de fraier! Așa e, îi cunoșteam numele. Dealtfel, nu numai numele. Mă așteptam ca în camera aceea „lux" să găsesc cîte ceva mai de soi decît două bluze nenorocite... Vă asigur.

Îl ascultam în tăcere. Aproape că nu-mi venea să cred într-un succes atît de rapid și de uluitor!

— Și aș fi găsit, continuă Mușanski, dacă n-ar fi intrat camerista. N-am vrut să mă ating de dînsa, nu-mi dau seama nici acum ce s-a petrecut atunci cu mine, așa, deodată... N-aveți decît să nu mă credeți, treaba dumneavoastră! Dar parcă m-ar fi acoperit, din cap pînă-n picioare, un val tulbure, și s-a frînt ceva în mine...

Nu l-am întrerupt, era mai bine să-l las să se descarce, acum că era pornit pe panta mărturisirilor.

— Vasăzică așa... continuă el. Am să vă spun un lucru pe care altcuiva nu l-am spus, și îndreptă o privire ironică spre Sașa Graciov, care ședea mai deoparte. În operația asta, am avut un om de ajutor, unul foarte valoros, dealtfel... Întrerupîndu-se brusc, Mușanski întrebă: De ce nu consemnați declarațiile mele?

— Le voi consemna, am răspuns.

— Da, va fi și cazul, încuviință Mușanski pe un ton cu subînțelesuri. Chiar dacă n-o să vă facă plăcere... Fiindcă ajutorul meu a fost... știți cine? Varea Glotova!

Acum nu-și mai lua ochii de pe mine. M-am străduit să par la fel de calm ca și înainte.

— Glotova m-a informat, reluă Mușanski liniștit, la ce hotel a tras acel Ivan Haritonovici, tot de la ea am aflat că e plin de bani și tot ea m-a sfătuit... să-i fac o vizită.

— Ce mai știți despre acel Ivan Haritonovici?

Mușanski rîse batjocoritor:

— Pardon! Ce vă face să credeți că sînt dispus să vă ajut?! Căutați, prindeți, arestați... Doar pentru asta sînteți plătiți. Sau v-ați hotărît să mă plătiți și pe mine? Mă rog, atunci se schimbă socoteala... Cît îmi oferiți? Din simpatie pentru dumneavoastră personal, n-am să vă iau cine știe cît...

Individul își putea permite să vorbească în felul ăsta. Eu însă nu. Nu puteam, nu aveam dreptul să-i plătesc cu aceeași monedă!

Din prima lună a muncii mele la miliție, mi-a rămas în minte pentru toată viața un anume incident în care am fost implicat. Arestasem un bandit care atacase, înarmat cu cuțitul, într-un gang întunecos, o femeie. Cînd, încă înfierbîntați cu toții, am început să-l anchetez pe tîlhar, animalul acela murdar m-a scuipat drept în față. Mi-am pierdut controlul. Orbit de ură și invadat de scîrbă, m-am repezit la el și l-am lovit. Apoi m-am dus glonț la lavoar. Mîinile îmi tremurau, senzația de greață îmi punea un nod în gîtlej. Dimineața, m-a chemat la el Kuzmici și mi-a spus aproximativ următoarele: „Tu, flăcăule, nu ești de noi! Ești irascibil și, ceea ce e și mai rău, nu te respecți nici pe tine, nici instituția noastră. Cu cine te-ai așezat la același nivel? Pînă la cine te-ai coborît? Păi, individul va purta acum vînătaia asta ca pe o decorație, o s-o arate la toată lumea: Iată ce face miliția!! Ce rușine! Unde mai pui că acum n-o să-și mai descleștеze gura la interogatoriu, iar prin el noi trebuie să dăm de urma întregii bande... Într-un cuvînt, îți mulțumim

pentru serviciile aduse... Prezintă-te la Cadre, să-ți ridici actele. Nu ești potrivit pentru munca noastră!" Cam așa mi-a vorbit atunci Kuzmici. Și a adăugat: „Să ridice mîna asupra unui om ce se află în puterea lui, poate s-o facă numai un laș, un ticălos ori un prost! Să-ți fie învățătură de minte pentru toată viața... Și acum, du-te!" Și mi-a fost învățătură de minte! Ce-a urmat a doua zi, mi-e și astăzi rușine să-mi amintesc: cum m-am rugat eu de Kuzmici, cum au stăruit băieții, pentru mine, pe lîngă el...

Așa s-au petrecut lucrurile. Iată de ce trebuia acum să înghit batjocura lui Mușanski și să tac!

Dealtfel, nici nu mai aveam timp de pierdut cu el, mă așteptau o mie de alte treburi. Așa că încheiai interogatoriul. Oricum, n-aveam să mai scot nimic interesant de la Mușanski. Eram convins că nici nu știa mai mult. Dar nici ce ne spusese nu era lipsit de importanță. Firește, cel mai important lucru era implicarea Varvarei în cauză.

Dar și mai important se dovedi a fi rezultatul expertizei efectuate de serviciul tehnico-științific. Fusese reconstituit textul integral al însemnării descoperite de mine. Iată-l (cuvintele deduse de mine sînt subliniate): „Vino să ne consfătuim. Cu ticălosul acela trebuie lichidate definitiv conturile, atunci cînd ne vom aduna toți."

Am raportat toate acestea la consfătuirea ce a avut loc la Kuzmici către sfîrșitul zilei.

— Mda... făcu Kuzmici îngîndurat, cînd îmi încheiai raportul. Mda... într-adevăr, afacerea ia o turnură interesantă. Cu toate astea, încă mai orbecăim în beznă...

— Feodor Kuzmici, intervenii eu, permiteți-mi să iau legătură cu Varvara Glotova.

— De ce nu? consimți Kuzmici. E chiar necesar s-o faci. Dar mai e și povestea cu orașele acelea... Ia repetă, cu cine a avut Nikolov convorbiri telefonice?

Îl obsedau orașele acelea. Ca și pe mine. Cînd isprăvii lectura graficului lui Valea, Kuzmici rămase cîtva timp tăcut, apoi rosti dus pe gînduri:

— Da, cu Varvara Glotova e clar că trebuie să te întîlnești. Iar tu, i se adresă el lui Valea, fă bine și clarifică, într-un fel sau altul, cine sînt persoanele din orașele menționate. Poate că sînt cunoscute de milițiile locale. Probabil că va fi necesar să se stea de vorbă cu fiecare în parte, despre Nikolov acela. Cu băgare de seamă, bineînțeles!

— Cine o să discute cu ei? întrebai eu gelos.

— Dacă va fi nevoie, ne vom repezi chiar noi la fața locului, răspunse Kuzmici. O să mai vedem. Pînă la urmă nu se poate să nu întrezărim cîte ceva în toată bezna asta...

Și, într-adevăr, se întrezări ceva.

Chiar a doua zi.

Pe la ora trei, Kuzmici ne convocă pe neașteptate, pe Igor și pe mine. În cabinetul său, îl găsirăm pe Valea Denisov.

— Ia repetă! îi ordonă Kuzmici.

Valea rosti cu calmul său obișnuit:

— Iată care este ultima noutate: toate persoanele trecute pe tabelul nostru au dispărut la rîndul lor...

Dar înainte de asta, în cursul dimineții, avusese loc o altă întîmplare.

CAPITOLUL III. FAPTE NOI

În ziua aceea venisem la serviciu ceva mai tîrziu. Mă abătusem, în drum, pe la locuința Varvarei Glotova. Mi s-a spus însă că Varvara lucrează în schimbul de dimineață, așa că am fost nevoit să amîn vizita pe seară.

Pe coridorul Direcției, dădui nas în nas cu Petea Șuhmin, care părea foarte tulburat și parcă stînjenit, naiba știe de ce.

— Ascultă... începu Petea. S-a-ntîmplat o întreagă tărășenie, dracu s-o ia de treabă!...

Și îmi istorisi o întîmplare destul de neplăcută.

Aflai astfel că, de dimineață, la ofițerul de serviciu dăduse buzna un cetățean într-o vădită stare de panică, repetînd într-una că fusese amenințat că îi va fi omorîtă fiica. Omul vorbea cam fără șir, și ofițerul de serviciu nu înțelese mare lucru, cu atît mai mult cu cît era mereu distras de la discuție de alte treburi. Tocmai atunci apăruse Petea, și ofițerul de serviciu îl rugase să stea el de vorbă cu reclamantul.

Petea acceptase, și cetățeanul își reluase povestea de la capăt:

— Închipuiți-vă ce ticăloșie! Simt că-mi ies din minți! I se telefonează Nadiușei mele, e amenințată cu moartea... De trei ori la rînd i s-a telefonat...

— Cînd i s-a telefonat prima dată? întrebase Petea.

— Prima dată? Păi nici nu apucasem să mă întorc acasă...

— De unde?

— Cum, de unde?... Cetățeanul căscase ochii la Petea. Ce importanță are asta, Dumnezeule! Să zicem că de la serviciu...

— Nu „să zicem", ci răspundeți exact!

Vizitatorul trezise din capul locului în Petea o anumită antipatie și o neîncredere instinctivă. Zgomotos, pus pe scandal și, în plus, de o asemenea neglijență în vestimentație, încît rănea pînă și ochiul lui Petea, care nu se distingea nici el printr-o ținută prea îngrijită. Pe deasupra, cetățeanul vorbea în continuare fără șir, împroșca cu salivă, în vreme ce fălcile slinoase și nerase de mai multe zile își clătinau întruna pungile de grăsime.

— Nu sînt obligat să vă spun de unde veneam! țipase ascuțit obezul. Ce importanță are asta? O amenință cu moartea, înțelegeți? Cu moartea! Pe fiica mea, înțelegeți?! Despre asta să mă întrebați, și nu...

— Știu eu și singur despre ce să întreb, îl întrerupse Petea cu brutalitate. Nu-mi dați dumneavoastră lecții! Prin urmare, de unde veneați în ziua aceea?

În felul de a vorbi al cetățeanului, în încăpățînarea lui absolut inexplicabilă, era ceva ce nu-i plăcuse lui Petea. Dar asta, desigur, nu-l îndreptățea să poarte discuția într-o asemenea manieră.

— Vă repet că asta n-are nicio importanță! Grăsunul se congestionase la față și aproape că răcnea. Ce, vă bateți joc de mine?!

Petea își revenise primul. Dîndu-și seama că sărise peste cal, spusese împăciuitor:

— Bine, să lăsăm asta. M-am cam înfierbîntat și eu. Vă rog să mă iertați. Să încercăm să lămurim problema pentru care ați venit la noi.

— Dumneata meriți să fii nu iertat, ci sancționat pentru atitudinea dumitale! replicase, însă, mînios, cetățeanul. Cît mai sever sancționat! Am să mă plîng superiorilor dumitale!

— Haide, liniștiți-vă, zău așa!

— Nu vreau să mă liniștesc! Cine e șeful dumitale?

— Maiorul Țvetkov.

— Foarte bine, am să mă duc la dînsul. Nu las eu lucrurile așa!

Zvîcnise de pe scaun și ieșise din birou rostogolindu-se ca o bilă.

Petea privise dezorientat în urma cetățeanului și se îndreptase șovăind spre ofițerul de serviciu. În drum, mă întîlnise pe mine.

— Și unde e acum cetățeanul ăsta? întrebai eu.

— Îl așteaptă pe Kuzmici, răspunse Petea cătrănit. Îți dai seama ce dandana o să iasă! Ce-ar fi să stai tu de vorbă cu dînsul? Ce zici?

— Da-a... oftai eu. Ai făcut-o de oaie. Ce ți-a venit să te repezi așa la el, de parcă ai fi scăpat din lanț?

— Nici eu nu știu, crede-mă! Mi-era scîrbă să mă și uit la el, da' mi-te să discut... Petea își miji ochii furios, apoi mă rugă, îndreptînd spre mine o privire de-a dreptul jalnică: Scoate-mă tu din impas... Atîta mai lipsește, să ajungă individul la Kuzmici!

În conștiința mea se ciocneau două sentimente contradictorii: pe de-o parte, Petea se comportase, desigur, inadmisibil și merita cu prisosință o săpuneală; dar, pe de altă parte, era totuși colegul meu și era pentru întîia oară cînd săvîrșea o asemenea abatere. Dealtfel, de acest din urmă aspect al lucrurilor putea ține seama și Kuzmici însuși, dacă găsea de cuviință... Ce mă mira însă cel mai mult era motivul cu totul neînsemnat pentru care se pornise cetățeanul să facă scandal. Chiar așa, de ce se îndărătnicise să ascundă locul de

unde se întorsese acasă în ziua cu pricina? Ce secret așa de mare, ca să te înfurii în asemenea hal și să refuzi cu înverșunare să răspunzi la întrebarea respectivă?!

— Fie! îi spusei lui Petea. Dracu să te ia! Să încerc. Oricum, ai fost grozav, n-am ce zice...

Drept răspuns, Petea dădu din mînă a lehamite și se întoarse în biroul lui. Eu urcai la etajul întîi, unde, la capătul coridorului, văzui stînd pe o bancă un bărbat gras, transpirat tot, cu paltonul și, pe sub palton, și cu haina descheiată, cu cravata alunecată într-o parte și cu un abdomen enorm, pe care cămașa albă era strîns lipită. Obrajii flasci, acoperiți de perii nerași ai bărbii negre, pe jumătate încărunțite, erau stacojii, pe cînd nasul minuscul, abia răsărind dintre ei, era, din contra, alb de tot. Dindărătul lentilelor groase ale ochelarilor cu rame subțiri, aurite, se holbau niște ochi cenușii, anxioși, enormi, ca de bufniță. La apropierea mea, omul se ridică grăbit în picioare. Pantalonii prea largi și prea scurți îi fluturară într-un chip caraghios. O clipă, vederea lor trezi în mine o reminiscență vagă, care se stinse însă numaidecît.

— Dumneavoastră sînteți șeful? rosti precipitat cetățeanul, și privirea sa, prin ochelari, deși dezorientată, deveni dintr-o dată bătăioasă.

Chiar că era ridicol și respingător omul acesta, ce părea însă realmente hărțuit!

— Nu, nu sînt eu șeful. Dar mi-a spus ofițerul de serviciu că ați venit la noi într-o chestiune serioasă. Ce-ar fi, pînă vine maiorul Țvetkov, dacă mi-ați spune mie despre ce este vorba? Sînt inspector în serviciul judiciar, locotenent Losev.

Titulatura mea pesemne că îl impresionase favorabil, ca și tonul meu politicos și binevoitor, fiindcă exclamă, încă nervos, totuși cu o nuanță de încredere în glas:

— Da, da! Am să vă povestesc totul!

— Atunci, să mergem în biroul meu.

După ce luarăm loc la mine în birou, îi spusei:

— Întîi de toate, să facem cunoștință... Cu cine am onoarea să vorbesc? și, oprindu-i gestul grăbit, adăugai: Nu e nevoie de acte. Pur și simplu vreau să știu pe ce nume să mă adresez dumneavoastră...

— Înțeleg, înțeleg... Omul meu dădu din cap și de pe fața sa dolofană crisparea se șterse, obrajii își recăpătară treptat culoarea normală, ca și nasul, dealtminteri. Îmi pare bine. Mă numesc Pirojkov Grigori Sergheievici.

— Așa, perfect! făcui eu. Deci, despre ce e vorba, Grigori Sergheievici? Cine o amenință pe fiica dumneavoastră?

— Tocmai asta e, că nu știu cine e individul...

— Și n-aveți nicio bănuială, ori măcar o presupunere?

— Vedeți... ceva precis... Pirojkov se codea. Cum să vă spun... poate că... Dar e puțin probabil să vă servească la ceva...

Îmi dădui seama că îi stă pe limbă ceva, dar nu se hotărăște să vorbească.

— Grigori Sergheievici, începui eu pe tonul cel mai binevoitor și mai persuasiv posibil, dacă acele amenințări le considerați într-adevăr serioase, atunci trebuie să dați dovadă față de noi de o sinceritate deplină. Altfel, cum vreți să vă ajutăm? Nu vă temeți, nu vom interpreta și nu vom întreprinde nimic în defavoarea dumneavoastră.

— Ei, dacă ar fi așa!... bolborosi Pirojkov, ștergîndu-și cu batista mototolită fruntea și ceafa asudată. Dacă ar fi așa!... Dar atunci, cum se face că tovarășul dumneavoastră, cu care am stat de vorbă adineaori...

Și îmi aruncă o privire încărcată de reproșuri. Dindărătul lentilelor groase, ochii săi cenușii apăreau neverosimil de mari, tulburi și parcă scăldați în lacrimi.

Simții cît se poate de clar acum că abaterea lui Petea nu trebuia, mai mult decît atît, era de neîngăduit să fie acoperită.

— Tovarășul meu a avut o comportare nejustă, pentru care va fi sancționat.

— Da, da, așa se și cuvine! Pirojkov dădu din cap și își frecă nervos palmele ca două pernițe de grăsime. Cît privește bănuielile mele... Nu, hotărît lucru, Nadenka n-are cunoștințe de teapa asta... Absolut sigur! E o fată bună și cuminte...

— Cîți ani are?

— Nouăsprezece.

— Și sînteți convins că printre cunoștințele ei nu e niciun individ dubios?

— Absolut! Bag mîna-n foc pentru asta... În schimb, în ce mă privește... n-ar fi exclus ca...

Pirojkov amuți dintr-o dată, descumpănit. Părea că se străduiește să-și adune gîndurile răvășite ori să reînvie niște amintiri uitate.

Aș fi pus rămășag că, dintr-o clipă într-alta, va trînti o prostie cît el de mare. Spaima îl făcuse să-și piardă, ca să zic așa, uzul rațiunii. Ce cunoscuți, care să-i amenințe fata cu moartea, putea avea omul acesta în vîrstă și, în felul lui, onorabil? Cel mult fiul vreunuia din aceștia, ori vreun coleg de serviciu tînăr, căruia fata i-a respins avansurile. Dar în cazul acesta toată povestea se reducea la o simplă farsă.

— Doamne-dumnezeule! răbufni Pirojkov deodată. Asta nu mai e viață, ci dracu știe ce!... Nu vă puteți da seama ce groaznic e să...

Mi se făcu sincer milă de el, chiar dacă motivul temerilor sale nu era probabil decît rodul imaginației.

— La ce fel de viață vă referiți, Grigori Sergheievici?

— Ah! dacă v-aș putea explica!... – și omul dădu din mînă descurajat.

Dar mîna rămase suspendată în aer, înainte de a încheia

gestul. Pesemne omului îi venise brusc o idee. Pirojkov îndreptă spre mine o privire speriată și totodată iscoditoare, ca și cum m-ar fi bănuit că i-am ascultat pe furiș gîndurile, apoi rosti precipitat:

— La urma urmei, s-ar putea să greșesc în ce-l privește pe omul acela... Dealtfel... nici nu mai e la Moscova... Și nu se știe cînd se va întoarce. Și, în general... Ce idee, să cred că el...

— „Omul acela" a lucrat împreună cu dumneavoastră? întrebai într-o doară, fiindcă trebuia să întreb ceva.

— Nu, nu... A fost la Moscova... în trecere... răspunse Pirojkov în felul său confuz. Dealtfel, a și plecat... Să-mi ies din minți, nu alta!... A plecat, fără să-mi lase o vorbă măcar! Telefonul l-am primit după plecarea lui. Individul m-a amenințat... Vă dați seama? Dumnezeule-doamne, dacă din vina mea i se întîmplă ceva Nadenkăi, nu voi putea supraviețui unei asemenea lovituri! Nu-mi va rămîne decît să-mi fac singur seama... Dar, dacă mă gîndesc bine, toate astea sînt prostii, nimic altceva decît prostii... Simt că înnebunesc, zău așa! Uite că și inima... – și Pirojkov se apucă să-și maseze pieptul, în dreptul inimii, pe sub haină. Nu e zi să nu mă doară. Data trecută, cînd am făcut o criză, au trebuit să-mi dea niște picături, chiar acolo, la hotel...

Cuvîntul „hotel" mă făcu să ciulesc urechile. Devenise aproape un reflex – ori de cîte ori auzeam cuvîntul acesta, tresăream. În mintea mea, el se asocia cu persoana lui Mușanski, cu furtul din camera lui Nikolov, cu ultimele cercetări, într-un cuvînt, o aiureală întreagă! Iar acum, colac peste pupăză, picăturile acelea pentru inimă!

Mă străfulgera o bănuială. Aplecîndu-mă peste masă, întrebai cu glasul coborît:

— Grigori Sergheievici, nu cumva, pînă la urmă, tot v-a nenorocit?...

— Cum? Cine să mă nenorocească?...

Pirojkov tresărise și se holba la mine speriat, prin ochelarii groși.

— Cine?... Nikolov! Ivan Haritonovici Nikolov!

— Dumneavoastră... Dar asta înseamnă că... Dați-mi voie: care Nikolov?...

— Chiar acela, Grigori Sergheievici! rostii pe un ton ferm de data asta. Încă nu-mi venea să cred într-o coincidență atît de fantastică! Ne gîndim amîndoi la una și aceeași persoană!

— Dar... pentru Dumnezeu...

— Vreți să știți de ce a părăsit atît de inopinat Moscova?

— Eu habar n-am! Dar dumneavoastră de unde...

— Fiindcă a fost jefuit, acolo, la hotel.

— Nu se poate!

Pirojkov își plesni una de alta mînuțele scurte și grăsulii, privindu-mă cu o uimire ce nu era simulată.

— Și totuși, ăsta-i adevărul, am spus eu și repetai întrebarea: Nu cumva, pînă la urmă, tot v-a „nenorocit"?

— Of, Doamne! De unde ați mai scos-o și pe asta? Astea-s scorneli!

— Cine e în realitate Nikolov? Și încotro a plecat?

Pirojkov își feri ochii și, cîteva clipe, își frecă în tăcere mîinile, încercînd pesemne să-și adune gîndurile. O luptă aprigă se clădea în el. Obrajii i se făcură iarăși stacojii, și, straniu, nasul subțirel începu să i se albească.

În sfîrșit, Pirojkov se decise. Ochii săi apoși, cenușii, enormi, cum îmi apăreau mie prin lentile, mă ațintiră triști și absenți. Începu să vorbească, ezitînd, căutîndu-și cuvintele, parcă tatonînd un teren nesigur, dar cu toate astea mult mai coerent decît pînă atunci:

— Vedeți dumneavoastră, am făcut cunoștință cu totul întîmplător cu Nikolov. Venise pe la trustul nostru, încercînd să obțină niște materiale de construcție extrem de deficitare. N-a reușit. Și atunci, mi-a propus... cum să vă spun... o

afacere foarte dubioasă. Mi-am dat seama că e un escroc. L-am refuzat, bineînțeles. Am și așa destule pe cap și de multe ori nu dorm nopțile din cauza treburilor de la serviciu... Văzînd că nu mă convinge altfel, mi-a dat să înțeleg că m-ar avea la mînă, că deține nu știu ce acte compromițătoare pentru mine și mi-a propus să ne întîlnim ca să mi le arate. M-am dus la dînsul, la hotel. Deși știam că actele acelea nu există... totuși, mă înțelegeți... voiam să mă încredințez cu ochii mei. Care om nu vrea să fie cu conștiința împăcată? Adevărul e că mi-a arătat cîte ceva... Nu! nu! – Pirojkov întinse mîinile înainte, ca și cum ar fi vrut să se apere de o primejdie. – Nu e vorba de o chestiune penală! Dar, cîndva, mai demult... am cedat în fața cuiva, mai exact, a șefului meu. La cererea lui, am încălcat un ordin foarte strict al centralei... Nu e vorba de mită sau așa ceva, vă jur! Cum să vă spun... șeful mi-a dat o dispoziție, iar eu... ce mai încoace-încolo, am executat-o. Înțelegeți, n-am avut tăria să mă opun... Șeful m-ar fi... Pe urmă, mi-a mai dat o dispoziție similară... Într-un cuvînt, așa s-au petrecut lucrurile. Apoi, șeful acela a plecat de la noi și situația s-a schimbat. Ca acum... La șantajul cu actele acelea aș fi rezistat eu. Dar individul mai spunea că pesemne o iubesc prea puțin pe Nadenka și că o expun unui foarte mare pericol... Asta chiar că depășea orice limită!

— Și v-ați speriat, nu-i așa?

— Bineînțeles! Mai ales că toate au venit, cum să spun, din senin... De unde știa individul de Nadenka?

— Exact: de unde?

— Habar nu am. Probabil de la vreunul din colegii mei... Copiile actelor cum și le-a procurat? Zicea că va veni la Moscova cineva care o cunoaște pe Nadenka, și dacă eu nu accept... Tot felul de prostii, de prostii, da prostii!...

— Și încotro a plecat Nikolov?

— De unde să știu eu?

— Nu v-ați angajat dumneavoastră să-i remiteți scrisoarea?

— Aa! asta e! Am să vă mărturisesc cinstit: am mințit-o pe recepționeră. Am crezut că voi putea afla din scrisoare cine e omul care urmează să sosească la Moscova și care, cum zicea Nikolov, o cunoaște pe fiica mea. Aș fi făcut orice, numai să pun mîna pe scrisoare... Mă temeam, înțelegeți... Mă temeam să nu pățească Nadenka ceva... E atît de naivă, se înflăcărează atît de ușor... Ce să mă fac eu acum?! Dați-mi un sfat, pentru numele lui Dumnezeu!

Povestea era, fără doar și poate, suspectă. Dar simțeam că Pirojkov e sincer, că spune adevărul și că nu își joacă spaima.

— Prin urmare, vi s-a telefonat de trei ori? l-am întrebat.

— Da, da, de trei ori.

— Toate trei telefoanele le-ați primit după plecarea lui Nikolov?

— Nu, primul telefon l-am primit înainte. Abia mă întorsesem de la hotel.

— Nikolov era la telefon?

— Nu, nu, altcineva. O voce de om tînăr, brutală, nițel răgușită. O voce de huligan.

— Ce v-a spus?

— A întrebat: „Tăticuțu' la aparat?". „Tăticuțu' cui?" am întrebat eu. „Nu mai face pe prostul! Cască urechile bine – pe fetișcană ți-o trimitem pe lumea ailaltă dacă mai faci nazuri! Sau o aranjăm și mai rău! Ai băgat la bilă?" Chiar așa, pe șleau! Ce ticălos!

— A doua oară a fost aceeași voce?

— Da! S-a dus la telefon nevastă-mea, dar nemernicul m-a cerut pe mine. Ba nu! Asta a fost a treia oară, aseară. A doua oară a răspuns Nadenka. A sunat dimineața, cînd eu eram la serviciu. Am aflat abia seara, mi-a spus fata. El i-a cerut în mod special să-mi spună. Ce ticălos!

— Ei ce i-a spus?

— Cam același lucru ca și mie. Nadenka s-a speriat rău de tot! Mă implora s-o scap de individul acela. Iar eu știam că stă în puterea mea s-o fac... Cînd a telefonat a treia oară, n-am mai putut răbda, am dat fuga la dumneavoastră... Simt... simt că nu mai rezist... Nu vreau să mai am de-a face cu lepădătura aceea, cu ticălosul acela...

Îl ascultam pe Pirojkov povestind, vedeam cît de tulburat este – îi tremurau buzele, de la tîmple îi curgeau în jos, pe obrajii grași, șiroaie de transpirație – și îmi dădeam seama că nu mințea defel, că toate se petrecuseră întocmai: încercarea de mituire, șantajul, amenințările, spaima omului, devenită în cele din urmă panică. Tot ce povestise era veridic. Bineînțeles că nimeni nu se gîndea s-o omoare pe Nadenka... Nu era decît un șantaj grosolan. Dar Pirojkov avea toate aparențele omului asupra căruia putea avea efect chiar și o asemenea tentativă de șantaj. Și chiar avusese efect, dar nu în sensul scontat de Nikolov.

Interesant era că i se telefonase și după plecarea lui Nikolov. Asta însemna că avea să revină, iar pînă atunci făcea pregătirea psihologică a victimei, ca s-o determine să cedeze.

Asta însemna, pe de altă parte, că Nikolov avea la Moscova un complice. Firește! Doar scria și în bilet: „Vino să ne consfătuim...". Dar lui Pirojkov nu-i telefonase omul, sau unul din oamenii cu care urma Nikolov „să se consfătuiască". Judecînd după vocabular, individul de la telefon era un infractor de drept comun. În definitiv, de ce nu s-ar sluji Nikolov de un asemenea specimen?

Din relatarea lui Pirojkov rămînea neclar un singur punct: chiar așa să fie, să se fi cunoscut Pirojkov și Nikolov abia de curînd, sau să se fi știut dinainte? Era sincer Pirojkov și asupra acestui punct sau mințea? Îmi reamintii un amănunt din cele

aflate de la Ekaterina Osipovna și îmi adusei aminte și de fraza aceea bizară, ce suna ca o parolă.

— Grigori Sergheievici, am întrebat, ce înseamnă: „Galeriile Tretiakov, sala Kuindji"?

Pirojkov ridică brusc capul și mă privi năuc cîteva clipe prin lentilele groase ale ochelarilor, apoi își trecu mîna tremurîndă, în care ținea strîns batista leoarcă de transpirația culeasă, peste frunte și gît.

— Asta înseamnă că dumneavoastră... dumneavoastră îl cunoașteți pe omul acela?... întrebă el răgușit. Își drese glasul.

— Nu, încă nu-l cunosc. Dar recepționera de etaj v-a auzit rostind această frază în dreptul ușii camerei lui Nikolov.

— Bine, dar atunci, dumneavoastră...

— Exact! confirmai eu, dînd din cap. Eram informați despre întîlnirea dumneavoastră cu Nikolov. E adevărat că nu cunoșteam identitatea vizitatorului lui Nikolov, că erați dumneavoastră adică. V-am spus că în camera lui Nikolov s-a comis un furt. Era normal să ne interesăm cine anume fusese pe la el și cînd. Recepționera de etaj și-a amintit de dumneavoastră.

— Sper că n-ați presupus că...

— Nu, n-am presupus. Cu atît mai mult, cu cît hoțul a fost prins la scurt timp după aceea... M-am surprins că-mi face plăcere să constat cu glas tare un asemenea fapt. Dar Nikolov a dispărut, iar noi avem nevoie de el ca să-și identifice obiectele ce i-au fost furate.

— Înțeleg, înțeleg, rosti Pirojkov îngîndurat, și deodată zîmbi. Nu-i așa că fraza despre Galeriile Tretiakov e foarte ciudată?...

— Da, e ciudată, zîmbii și eu. De fapt, ce semnificație are?

— L-am întrebat și eu același lucru. „Deocamdată, mi-a răspuns, memorați-o, de înțeles, o veți înțelege mai tîrziu. Și atunci, o să vă prindă bine..." După părerea mea, e o copilărie.

Deși ai zice că e un om serios... Pirojkov ridică din umeri, apoi îndreptă spre mine o privire din nou anxioasă. Și acum, ce-o să fie, tovarășe Losev? Intenționați să luați vreo măsură?

Îl liniștii pe cît îmi stătu în putință. Îi demonstrai că pe față n-o amenință nicio primejdie, că toată povestea nu e decît un șantaj ordinar, primitiv, și nimic mai mult. Invocai, în sprijinul acestei aserțiuni, atît experiența mea proprie, cît și pe aceea a altor colegi ai mei, îi citai diverse cazuri similare. Mi se păru că am izbutit. Pirojkov păru să se mai liniștească, ba chiar zîmbi stînjenit, cu un aer vinovat.

— Haidem să-l păcălim, Grigori Sergheievici, i-am propus eu în final. Să-i creăm impresia că ați mușcat din nada lui, că ați capitulat, că sînteți dispus să-i satisfaceți cererile. Spuneți-i lucrul ăsta individului acela, cînd o să vă mai telefoneze. În felul ăsta, din niște bieți peștișori, o să ne transformăm în pescari. Undița o aruncăm noi. Numai să-și facă apariția domnul Nikolov, că-l luăm noi la întrebări, îi tăiem noi pofta să se mai țină de escrocherii și de alte ticăloșii...

— Fie, se învoi Pirojkov. Dar nu părea prea convins.

Încercai să-i insuflu curaj. Îi demonstrai că nu riscă nimic, că Nikolov nu va afla niciodată ce rol a jucat el, Pirojkov, în demascarea sa. Principalul era să-l găsim pe Nikolov. Să facem totul ca să dăm de el.

În cele din urmă, stabilirăm toate amănuntele acțiunii, și Pirojkov, oftînd din greu, plecă.

Rămas singur, notai pe o coală de hîrtie, cît îmi mai era proaspătă în minte discuția cu el, esențialul din cele povestite de Pirojkov. Dar nu apucai să analizez mai îndeaproape datele problemei.

În birou intră Igor.

Mă salută dînd din cap, se așeză la biroul lui și mă privi cîtva timp țintă, cu o mină posomorîtă. Își mută privirea în altă parte și rosti:

— Află că divorțez de Alla...

— Ei, na! îmi scăpă fără voie. Ce, ai înnebunit?

— Cred că e cea mai bună soluție, pentru amîndoi.

— E clar că ai înnebunit! ridicai eu glasul, lăsîndu-mă cu pieptul peste birou. Alla știe?

— Ea a propus să divorțăm.

— A mai propus-o de o mie de ori. Astea-s mofturi!

— De data asta e serios.

Fu rîndul meu să-l privesc țintă în ochi.

— Bătrîne, tu îmi ascunzi ceva!

— Ce vrei să-ți mai spun?

— Știi tu prea bine ce...

Cîtăva vreme fumarăm nervos amîndoi, în tăcere.

— Orice om are o limită a răbdării, deschise în sfîrșit gura Igor. Ei bine, am ajuns la capătul răbdării și, în afară de asta...

— Omul mai are și un cap pe umeri, l-am întrerupt eu. Ai și tu unul.

Igor privi întunecat într-o parte și murmură printre dinți:

— Discuția e inutilă...

— Dar Alla te iubește, știi bine! Și apoi, mai e și Dimka! Îți dai seama ce faci?

— Îmi dau seama prea bine.

— Dar îmi ascunzi ceva!

Igor nu răspunse.

— I-ai comunicat Allei hotărîrea ta?

— Ea a fost aceea care mi-a comunicat hotărîrea ei, ți-am mai spus-o.

— Iar eu ți-am mai spus că Alla ți-a mai comunicat de o mie de ori această hotărîre! Ce i-ai răspuns?

— I-am răspuns că sînt de acord.

Asta era grav... Niciodată pînă atunci, cînd Alla îl anunța că divorțează, Igor nu-i spusese că e de acord, ci o dădea pe glumă și pînă la urmă se împăcau. Nu știam ce să mai cred.

Sincer vorbind, nu eram chiar atît de convins că Igor „înnebunise". Cu Alla nu era ușor de trăit, era irascibilă la culme, suspicioasă și îi scosese sufletul lui Igor cu gelozia ei bolnăvicioasă, deși altădată el nu-i dăduse în niciun fel vreun motiv să-l bănuiască. Acum însă, îmi dădeam seama că intervenise și altceva...

Cînd analizam, la modul rece și abstract, asemenea conflicte, conveneam că sînt divorțuri și divorțuri și că, în unele cazuri, un divorț constituie soluția cea mai bună. De data asta însă, nu puteam analiza relațiile dintre Igor și Alla la modul rece și, cu atît mai puțin, abstract. Igor era prietenul meu cel mai apropiat. Iar divorțul lui însemna destrămarea unei părți din propria mea viață, tulburarea unor relații de mult statornicite și, de aceea, așa mi se părea, armonioase și de neînlocuit. În plus, eram încredințat că, în urma divorțului, va suferi și Igor, va suferi și Allka, și, bineînțeles, și Dimka. Vor suferi cu toții! Și eu pe lîngă ei...

Dar nu asta mă frămînta în momentul acela. Am întrebat, pe un ton și emfatic, și prostesc:

— Te-ai îndrăgostit de altă femeie? Să nu mă minți!

Igor dădu din umeri.

— Nu eu am propus să divorțăm, ci Alla.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu eu am propus să divorțăm, nu înțelegi? repetă Igor încăpățînat. În glasul său se simțea iritarea.

Sună unul din telefoane. Era Kuzmici, care ne ordonă să ne prezentăm imediat la el. Se întîmplase cu siguranță ceva neprevăzut.

În cabinetul șefului îl găsirăm pe Valea Denisov.

— Ia repetă! îi ordonă Kuzmici, după ce eu și Igor luarăm loc.

Valea rosti cu calmul său obișnuit:

— Iată care este ultima noutate: toate persoanele trecute

pe tabelul nostru au dispărut la rîndul lor... Au părăsit orașele în care trăiesc, plecînd în direcții necunoscute...

Se înstăpîni o tăcere grăitoare. Atît eu, cît și Igor ne străduiam să digerăm senzaționala știre.

Cum se încheia mesajul descifrat de pe bilețelul lui. Nikolov? „Cînd ne vom aduna toți..." Nu cumva avusese loc „adunarea"? Nikolov o convocase, probabil, pentru a se răfui cu unul din membrii grupului, pentru motive ce ne erau necunoscute. Din cauza asta nu se întorsese nici el la Penza. „Adunarea" urma deci să se țină într-altă parte. Și desigur că n-avea să aibă loc dintr-o toană, din capriciul nu știu cui. Acțiunile sînt determinate de interese, iar interesele sînt întotdeauna de ordin material. Cu cît sînt mai mari interesele, cu atît sînt mai importante și acțiunile pe care le declanșează. În cazul de față, de-a dreptul primejdioase.

— Înseamnă că Nikolov a lansat semnalul de adunare a bandei, am spus eu.

— De unde știm că n-a fost el convocat de către altcineva? replică Valea. Și într-un caz, și într-altul, e ceva necurat la mijloc.

Mă uitai la ceas. Era timpul să plec – Varvara trebuia să se fi întors de la fabrică.

— Uite ce este, rupse în sfîrșit tăcerea Kuzmici, adresîndu-se lui Valea: Ia legătura cu cele patru orașe. Tovarășii de acolo să facă bine să se intereseze mai serios de cei dispăruți de acasă: au plecat în vreo deplasare, pe la rude, mai știu eu unde, nu se poate să nu știe chiar nimeni de soarta lor!

— Am înțeles! răspunse scurt Valea.

— Telefonează și la Punejul acela, adăugă Kuzmici, încruntat. Explicațiile celor de la oficiul telefonic nu mă satisfac!

De-am fi știut atunci ce surpriză ne aștepta a doua zi!

. . .

Iată-mă bătînd din nou drumul spre casa Varvarei. Am luat un troleibuz, apoi încă unul.

Ziua scurtă și cenușie se apropia repede de noapte. Nu era decît ora cinci, dar cerul se și făcuse aproape negru, de nepătruns. De-a lungul străzilor se aprinseseră felinarele, se luminaseră vitrinele magazinelor. Vîntul se potolise și ningea cu fulgi apoși, mari și rari. Picioarele trecătorilor se înfundau în moina de pe trotuare, care abia spre dimineață aveau să fie curățate. Roțile mașinilor, ce goneau cu mare viteză, împroșcau în evantaie clisa murdară, și, ca să se ferească, trecătorii erau nevoiți să se lipească de ziduri.

Am ajuns în sfîrșit la stația unde trebuia să cobor. Sării din troleibuz și privii împrejurimile. De partea cealaltă a străzii, recunoscui clădirea înaltă și întunecoasă pe care o căutam. Gangul blocului se căsca aidoma unei guri negre, uriașe. De la ferestrele Varvarei, răzbătea prin perdelele trase o lumină gălbuie.

Am rămas cîtva timp locului, cu ochii la ferestrele acelea, chibzuind în ce fel să port discuția.

Așadar, Varvara îl cunoștea pe Nikolov. Ce știa despre el? Și de unde? Lucrul trebuia lămurit. Acesta era esențialul. Hotărîi să nici nu-i pomenesc de Mușanski, dacă nu voi fi cumva nevoit s-o fac. Oricum, nu credeam că ea „i-a vîndut pontul" hoțului, indicîndu-i-l în mod expres pe Nikolov. Cel mult să-i fi scăpat întîmplător vreo vorbă despre dînsul. Important rămînea însă faptul că îl cunoștea pe Nikolov.

Intrai în bloc și, de la primii pași, mă învălui un întuneric dens și vîscos. Un curent de aer rece se năpusti asupra mea. Mă așteptasem la așa ceva, cu toate astea fu cît pe ce să mă doboare. Mă aplecai din mijloc și îmi înfundai bine șapca pe cap.

Înaintai anevoie, orbește, pipăind peretele rece, zgrunțuros, din dreapta mea. Găsii cu greu ușa, capitonată cu mușama roasă. Apoi, tot pe pipăite, căutai îndelung micul și recele buton al soneriei.

Vîntul care îmi șuiera strident în urechi mă împiedică să aud țîrîitul soneriei și, la fel, și clempănitul clanței străvechi. Ușa se deschise brusc și, după cum mi se păru, fără zgomot. În cadrul luminat al ușii se ivi, înfrigurată, înfofolită într-un șal, Varvara, care, recunoscîndu-mă, rosti veselă:

— Intrați, intrați mai repede! Trage îngrozitor! Nu ne-am văzut cam de multișor. Credeam că m-ați uitat de tot...

Și iată-ne bînd din nou ceai în bucătăria care acum îmi era familiară. După o sporovăială pe teme lipsite de importanță și depănarea unor amintiri comune – Varvara era grozav de mîndră de rolul jucat de ea în arestarea ticălosului de Mușanski și nu se sfia deloc să vorbească despre el – pîndii momentul potrivit ca să întreb, așa, într-o doară:

— Apropo, cunoști pe cineva cu numele de Nikolov?

Varvara mă privi mirată.

— Nikolov? Prima oară aud numele ăsta!

Îmi dădui seama că nu mințea; că nu cunoștea acest nume.

— Varea, încearcă totuși să-ți aduci aminte, stăruii eu. S-ar putea să-ți fi făcut curte, ori, barem, să fi încercat să-ți facă...

— Ei, na! parcă puțini bărbați mi-au făcut mie curte! și Varvara dădu din mînă a nepăsare. O fi fost și ăsta printre ei. Că doar niciunul nu-mi prezintă buletinul: în buletin e ștampila cu „căsătorit", iar dumnealor, dragă-doamne, sînt toți „celibatari"! Varea rîse cu poftă. Cum ați spus? Nikolov?

— Ivan Haritonovici, mă grăbii să completez, dîndu-mi seama de greșeala săvîrșită.

— Aa! Ochii fetei sclipiră veseli. Mi-amintesc, mi-amintesc! L-am cunoscut, cum să nu!

— Cine e?

— A venit pe la noi, la fabrică. Trimis, pare-mi-se, de organizația comercială de la ei, de acolo, sau așa ceva... Nu mai știu din care oraș. Ivan Haritonovici... Da, da, unul lung, slab și chel. Strașnic cavaler, ce mai! Pufni în rîs. Tolik, pe care-l cunoașteți, era cît pe ce să-i rupă oasele, dar dumnealui a știut să se descotorosească frumușel de el, i-a promis și ceva bănișori, nu ca dumneavoastră!... Varea izbucni iarăși în rîs.

— Și, zi, nu te-ai dus nicăieri cu Ivan Haritonovici ăsta?

Varea se roși, totuși clătină din cap.

— Nu, nu m-am dus nicăieri.

— Varea, ce-ar fi să vorbim cinstit?

— Ei!... Am fost cu el la restaurant. Ce e rău în asta?

— Ți-a vorbit despre dînsul?

— Nu, n-a vorbit nimic despre dînsul, răspunse Varvara supărată. Îmi tot turna vin și trăncănea despre sentimente și alte aiureli, hodorogul dracului! Era plin de bani, am văzut cu ochii mei. Iar la sfîrșit, a scos din buzunar o cutioară. Ce credeți că era înăuntru? O brățară! Dar ce brățară, măiculiță-mamă!! De încîntare, Varvara își apăsă palmele pe obraji și închise ochii. Îți fura ochii, nu alta! Cinci sute șaptezeci și șase de ruble costa, închipuiți-vă!

Se apucă să-mi descrie, cu atîta înflăcărare și bogăție de amănunte, brățara, încît aveam parcă aievea în fața ochilor acea creație superbă, sclipitoare, a artei meșterilor bijutieri.

— Și cum a rămas cu brățara, ți-a dăruit-o?

— Mi-o tot îndesa în mînă, răspunse Varvara cu un surprinzător accent de repulsie în glas. Numai că eu nu-s de vînzare! Ce contează la mine e dragostea, dacă-l plac pe cineva, poate să mă ia și fără zorzoane dintr-astea...

O pauză penibilă. Discuția alunecase pe un teren mai degrabă delicat.

Îmi luai rămas-bun, nu înainte de a-i mulțumi pentru ceai.

Varvara își revenise și zîmbea reținut, timid, ținînd ochii în podea. Ce ți-e și cu femeile astea!

Revenii la noi, la birou.

În ușă, mă ciocnii de Valea Denisov.

Ia te uită! Aproape să nu-l recunosc: Valea era întors pe dos! El, cel atît de reținut de obicei, mă apucă de reverul paltonului și mă anunță:

— Auzi, Vitali?! Adineaori a sosit o comunicare cifrată de la Penza. Nikolov s-o întors acasă! Cuminte și bine-mersi! Ce zici de asta?!

Ce era să zic? Eram uluit.

CAPITOLUL IV. DUBLURA

În dimineața aceea nu avui spor la nimic. Nu mă puteam concentra asupra nici unei probleme. Mă preocupa un singur lucru: Nikolov se întorsese acasă, de bunăvoie, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat! Ce putea să însemne asta? Ei bine, în primul rînd, că acum nu mai eram nevoiți să ne vînturăm prin tot felul de orașe în căutarea lui, să interogăm o grămadă de oameni și să ne batem capul în fel și chip. Îl voiam pe Nikolov? Poftim, îl aveam pe tavă! Firește, o să ne mai dea de furcă Nikolov ăsta și o să trebuiască să dăm dovadă de multă abilitate ca să-l determinăm să recunoască faptele. Fără îndoială că va umbla cu tot felul de tertipuri, va nega, va prezenta alibiuri și așa mai departe – răspunsurile le avea desigur pregătite de pe acum, și părea să fie un individ dat naibii! – dar toate astea nu se puteau compara cu munca imensă ce ne-ar fi așteptat dacă el nu s-ar fi întors acasă. În al doilea rînd, însemna că „adunarea" preconizată se ținuse și, după toate probabilitățile, banda se răfuise cu „ticălosul". Asta era grav. Putea fi vorba de o faptă ireparabilă, în al treilea rînd, în sfîrșit, însemna că ancheta noastră se apropia de încheiere. Era cazul să dau cît mai neîntîrziat ochi cu Nikolov,

să văd cum arată, să-i pun întrebările de rigoare, Trebuia să plec urgent la Penza, asta era!

Punctul acesta de vedere l-am expus și în cadrul consfătuirii convocate de Kuzmici, de îndată ce se întoarse în cabinetul său. De dimineață, fusese chemat la Direcție, și așa se face că ne întrunirăm abia pe la prînz.

Consfătuirea debută cu expunerea mea, înflăcărată, dar rostită cam precipitat. (Ardeam de nerăbdare să spun tot ce gîndeam...) Kuzmici mă ascultă cu răbdare, dar la sfîrșit schiță un zîmbet ironic și se adresă lui Valea Denisov:

— Așa! Iar acum raportează clar și amănunțit ce ne-a comunicat Penza.

Valea raportă flegmatic:

— Nikolov a revenit în oraș acum două zile, iar ieri s-a prezentat din proprie inițiativă la miliție, unde a depus o declarație precum că i-ar fi dispărut buletinul de identitate. Zicea că l-a pierdut în timpul călătoriei de la Moscova la Penza. A fost chestionat politicos și cu grijă, în așa fel ca să nu-i fie trezite bănuielile, atît cu privire la pierderea buletinului, cît și referitor la furtul comis în camera sa de hotel. N-a fost propriu-zis un interogatoriu, ci mai degrabă o discuție.

— Și ce-a relatat el în cursul discuției?

— În legătură cu buletinul, nimic deosebit. Zicea că l-a pierdut, și atîta tot. A admis că ar fi posibil să i se fi furat în tren.

— Prin urmare, a călătorit cu trenul?

— Da, cu trenul, cel puțin așa a susținut.

— Interesant! Și mai departe?

— În ce privește hotelul însă, a cam scăldat-o. E adevărat că hotelul l-a indicat corect, dar afirma că în camera lui nu s-a comis niciun furt, că nu-i lipsește nimic din lucruri, își continuă Denisov raportul.

— Cum așa? Dar bluzele? am intervenit eu.

— Zicea că n-a avut niciun fel de bluze...

— Ei! comedia dracului!... comentă Petea Șuhmin.

— Alte întrebări nu i-au mai fost puse, încheie Valea.

A fost înregistrată declarația sa în legătură cu pierderea buletinului de identitate, și atît.

— Au procedat foarte bine, dădu din cap Kuzmici, care adăugă: Raportează acum despre cetățenii aceia itineranți din cele patru orașe pe care le cunoaștem.

— Am înțeles!

Valea desfăcu mapa subțire pe care, în tot acest timp, o ținuse pe genunchi și scoase din ea faimosul grafic. Remarcai numaidecît că pe tabel apăruse o rubrică nouă, completată aproape în întregime.

— Vasăzică, așa... începu Valea, aruncîndu-și ochii pe grafic. S-a stabilit, fără prea mare dificultate, încotro a plecat fiecare.

— Așa da! se făcu auzit basul profund al lui Petea Șuhmin. Ce treabă mai era și asta: „au dispărut"?! Doar nu trăim în junglă!

Valea nu luă în seamă întreruperea și continuă netulburat:

— Iată informațiile primite: Leonid Vasilievici Palatov a plecat din Rostov la Sverdlovsk, în interes de serviciu.

— Precizează și locul de muncă al fiecăruia, interveni Kuzmici.

— Am înțeles! Palatov este șeful serviciului de investiții al unei uzine din Rostov. Mai departe! Galina Ostapovna Kocerga, vînzătoare la un magazin de consignație din Odessa, a luat concediu fără plată pe o săptămînă și a plecat la Krasnodar, la mama ei, care s-a îmbolnăvit. Dealtfel, a prezentat și telegrama prin care era chemată să vină de urgență. Orest Antonovici Sokolski, director adjunct ai unei organizații comerciale din Leningrad, a plecat de asemenea în

interes de serviciu la Harkov. În sfîrșit, Oleg Ivanovici Kleaciko, medic la Saratov, a plecat la Astrahan, cu un scop foarte trist – să-și înmormînteze tatăl.

Îmi amintii deodată de unde îmi era cunoscut numele acesta de Kleaciko. Sub acest nume fusese cazat la gară, în camera pentru pasagerii aflați în tranzit, Mușanski, care subtilizase actul de identitate al medicului din Saratov! Da, asta era! E drept că acum lucrul nu mai prezenta cine știe ce importanță. Cu toate astea, simții o ușurare.

— În ce privește orașul Punej, Feodor Kuzmici, n-am aflat nimic în plus, încheie între timp Valea. Persoana din localitate cu care a avut Nikolov convorbirea telefonică n-a fost încă identificată.

— Ce importanță mai are asta, de vreme ce Nikolov a fost găsit? am spus eu. Acum, Feodor Kuzmici, ne vom ocupa cum se cuvine de dumnealui; și cu asta putem considera ancheta încheiată.

Kuzmici făcu un „hm" vag și îți mută privirea asupra lui Igor.

— Tu ce părere ai, Otkalenko?

— Sînt de acord cu Losev, zise Igor posomorîndu-se și adăugă: Cred că ar fi bine ca la Penza să plece Losev.

— Feodor Kuzmici! mă ridicai eu decis. Trebuie să vă aduc la cunoștință unele lucruri.

Și, fără să vreau, îmi îndreptai privirea spre Petea Șuhmin. Acesta lăsă ochii în pămînt. Își dăduse prea bine seama despre ce anume am de gînd să vorbesc.

Povestii întreaga tărășenie cu Pirojkov, nu lăsai deoparte nimic, nici comportarea lui Petea față de dînsul, nici faptul că omul intenționase să se plîngă lui Kuzmici. Și o făcui pe un ton tăios, poate chiar exagerat de vehement. Dar mi se făcuse milă de Pirojkov, grăsunul îmi inspirase chiar o anumită

simpatie, chit că îmi dădeam seama că nici el nu e curat ca lacrima...

După ce sfîrșii, Kuzmici rosti sec:

— Nu contează dacă acest Pirojkov e un om cumsecade sau mai puțin cumsecade sau chiar o otreapă, un om de nimic... Principalul este, în împrejurarea de față, că omul a venit la noi după ajutor! E clar? A dat fuga la noi, nu s-a dus în altă parte. Ne-a cerut să-l apărăm. Și cum a fost întîmpinat aici? Cu grosolănie, cu nepăsare, naiba mai știe cu ce!...

Pe măsură ce vorbea, Kuzmici se monta tot mai tare. Începeam să mă simt prost. Ca și ceilalți, dealtfel. Foarte rar se întîmpla ca șeful să se înfurie, și atunci consecințele nu puteau fi niciodată prevăzute.

— După părerea voastră, pentru ce am fost puși noi aici? urmă el ridicînd și mai mult glasul. Pentru ce mîncăm pîinea statului? Ca să-i prindem pe pungași? Dar de ce să-i prindem? De dragul lor, sau de amorul artei? Nu, puișorilor! Șuhmin ar trebui să fie dat afară, fiindcă n-a înțeles esența muncii noastre! Noi îi urmărim pe pungași, pe criminali și pe toate celelalte lichele nu pentru ca să bifăm pe hîrtie un caz sau altul, nu pentru premiile ce ni se acordă din cînd în cînd. Ci o facem pentru binele oamenilor, pentru cei care așteaptă apărare și asistență din partea noastră! Pentru toți oamenii, indiferent cine ar fi ei, e clar? Dacă ne apucăm să jignim și să nedreptățim oamenii, ce altceva vom deveni decît niște Derjimorda, decît niște brute? Vom ajunge, și pe bună dreptate, să fim priviți cu teamă și dispreț, nu cu respect. Dacă-i așa, eu voi fi primul care îmi voi da demisia și voi considera munca întregii mele vieți drept o dezonoare! Kuzmici îl privi sever pe Petea, care se făcuse roșu ca racul, și i se adresă amenințător: Tu, Șuhmin, vezi să nu ne dezonorezi, să nu îndrăznești să stîrnești disprețul oamenilor față de noi! Și nici munca noastră să n-o dezonorezi!

Ți-o spun pentru prima și ultima oară! V-o spun tuturor dealtfel. Bagă de seamă, Șuhmin, că altminteri te gonim din mijlocul nostru! Și n-o să te regretăm, poți să fii sigur...

Kuzmici tăcu. Trase, nervos, sertarul biroului și scoase un pachet de țigări neînceput.

Tăceam cu toții, abătuți.

Kuzmici își aprinse țigara și, după ce risipi cu mîna primul fum, rosti, mai calm de astă dată:

— Să ne vedem mai departe de treabă... Ia să ne gîndim, ce elemente noi ne-a oferit acest Pirojkov?

— S-ar părea că nimic deosebit, rostii eu încet; încă nu-mi revenisem în fire după accesul de mînie al șefului. Fiindcă Nikolov, așa sper, va reapare la Moscova numai sub escortă... așa că ne putem dispensa de Pirojkov...

— Și eu sper să fie așa, încuviință, dar parcă fără tragere de inimă, Kuzmici. Dar Pirojkov ne-a furnizat prima probă directă a vinovăției lui Nikolov. Ceea ce e extrem de important! Acum îl putem acuza în toată liniștea pe Nikolov de șantaj și de constrîngere în vederea comiterii unei afaceri ce contravine legilor. Kuzmici făcu o pauză, pentru a chibzui asupra hotărîrilor pe care urma să le ia. Uite ce este: Losev, împreună cu Otkalenko, se vor deplasa imediat la Penza. Se uită la ceas. Acum e ora douăsprezece; cînd pleacă prima cursă?

Mă ridicai și mă apropiai de peretele pe care era afișat orarul curselor aeriene. Primul avion pleca peste patru ore.

— Feodor Kuzmici, s-ar putea să nu găsim bilete...

— Lasă asta! zîmbi șeful. Nu biletele trebuie să vă preocupe! Duceți-vă să vă pregătiți de plecare. Să fiți la aeroport cu o oră înainte de decolare. O să vă aștepte cineva acolo.

Kuzmici știa să fie uneori surprinzător de dinamic.

Prin urmare, aveam la dispoziție trei ore, răstimp în care

trebuia să rezolv o serie de treburi. Îmi calculai timpul minuțios. Dacă ceream acum mașina, peste douăzeci de minute aveam să fiu acasă. Încă o jumătate de oră ca să-mi fac bagajul și să-mi iau rămas bun de la ai mei, alte cincisprezece minute ca să ajung la Svetka, unde puteam să rămîn o oră. Mai aveam la dispoziție cincizeci și cinci de minute pentru drumul la aeroport. Trebuia să mă încadrez în acest grafic.

Reușii, bineînțeles, să mă încadrez.

Trei ore mai tîrziu, mașina gonea ca un bolid pe șoseaua Kievului, depășind ușor și elegant toate celelalte mașini din față. Volodea era și șofer, și lucrător operativ, ceea ce nu e de colea, că asigur. În plus, și motorul mașinii lui era un motor special!

Ajunserăm la timp în fața clădirii noi a aeroportului, construcție aerodinamică și sclipitoare, ce mărginea ca un brîu nesfîrșit pe cea veche, cu colonade și tradiționalul turnuleț țuguiat.

Îl văzui numaidecît pe Igor în mulțimea ce se agita în dreptul intrării. Stătea de vorbă cu un ofițer de miliție pe care nu-l cunoșteam.

Mă apropiai de ei. Ofițerul era de la secția de miliție a aeroportului. Ne înmînă biletele, ne ură zbor plăcut și, după ce ne salută, plecă.

Se anunță la megafon îmbarcarea pentru cursa noastră.

O ușoară zguduitură. Avionul porni încet, rulînd spre pista de decolare.

Pe nesimțite, pleoapele începură să mi se închidă, toropite de somn.

— O iubesc, auzii deodată murmurul surd al lui Igor. O iubesc, ăsta-i adevărul! Nu pot trăi fără ea...

— Da, bănuiesc că așa e...

Somnul îmi pierise, ca luat cu mîna.

— Nu bănuiești nimic... N-ai cum să înțelegi ce e în mine...

— Crezi? Nu e chiar așa de greu de înțeles... Vorbeam cu fața ascunsă într-o revistă.

— E foarte greu! Totul e îngrozitor de greu...

Nici Igor nu se uita la mine, vorbea cu privirea ațintită în gol. Ne simțeam amîndoi mai la îndemînă așa.

— Îmi închipui că și Lenei i-e greu... spusei.

Abia acum îndreptă Igor ochii spre mine, dar cu o căutătură piezișă.

— Dar tu ce credeai?... Era vădit surprins de cît de bine eram informat.

— Da, îmi închipui că nu i-e ușor, convenii eu. După cum vezi, n-am căzut chiar din lună... Fata lucrează doar în cadrul Direcției noastre.

— Exact! Dar mai e și Dimka, continuă Igor îngîndurat. Dimka e obstacolul principal. Poate că o să înțeleagă mai tîrziu. Dar cînd?... Peste vreo douăzeci de ani! Și pînă atunci?...

— Așa e, confirmai, Dimka e obstacolul principal.

Cu tot caracterul dificil al discuției noastre, mă simțeam fericit. Îmi regăsisem prietenul.

Igor era în altă stare de spirit.

— Ce e de făcut, spune! izbucni el, plin de amărăciune.

Într-adevăr, ce era de făcut? La prima vedere, divorțul era soluția cea mai simplă. Un divorț a încetat de mult să mai constituie o tragedie, ca pe vremuri. Nu asta era problema. Problema consta în existența lui Dimka. Igor îl iubea foarte mult, o știam. Și, în afară de asta, și Igor, și eu, știam foarte bine ce viață tristă duce un copil fără tată. O știam prea bine din exemplele întîlnite în munca noastră. Situația se complica și datorită unui alt aspect, care îmi apăru dintr-o dată foarte clar.

— Părerea mea este, spusei apăsînd pe fiecare cuvînt, că în cazul de față principalul este să ai încredere în omul pe care-l iubești, să fii credincios sentimentelor tale și, totodată, să rămîi un tată devotat pentru Dimka.

— Și atunci?... Igor mă asculta concentrat.

— Atunci... divorțezi, e clar.

— Dar Alla?

— Timpul vindecă orice rană... încheiai eu, cu o sagacitate ce nu mă caracterizează îndeobște.

— Mda...

Igor amuți din nou.

În clipa aceea, deasupra ușii spre cabina piloților se lumină inscripția: „Nu fumați! Legați-vă centurile!" După un timp, glasul stewardesei anunță la microfon:

— Tovarăși pasageri, zborul nostru ia sfîrșit...

Avionul rulă, trepidînd, pe pista largă de beton, de-a lungul unui șirag de luminițe roșii.

Dimineața, ne trezi soneria telefonului. Dincolo de geam era încă întuneric. O rugasem pe recepționara de etaj să ne trezească la ora șapte.

La opt punct, veni Rogozin cu mașina și ne conduse la dînsul, la comandamentul miliției orașului.

Rogozin era un bărbat înalt și lat în spate, cu o față rotundă și blajină. Fire cărunte, dese, îi înspicau părul întunecat, tuns scurt, dar asta nu-i dădea cîtuși de puțin o înfățișare mai gravă, mai impunătoare. Fusese marinar în tinerețe, și mîinile, inclusiv degetele, îi erau acoperite de tatuaje, din care pricină, fiindcă se rușina de ele, căuta întruna să și le ascundă.

Rogozin era șeful miliției judiciare a orașului, un ofițer excelent și un om de o istețime rar întîlnită. Mai avusesem

de-a face nu o dată. Îmi spunea pe nume, la fel și lui Igor, iar noi ne adresam pe numele patronimic – oricum, era mai în vîrstă decît noi cu vreo cincisprezece ani și avea grad mai mare.

Ajunși în biroul lui, ne așezarăm pe o canapea de piele destul de ponosită și ne aprinserăm toți trei țigările.

— Ei, băieți, v-ați odihnit, ați mîncat, v-ați făcut plinul?

— Nicio grijă, totul e-n regulă, răspunsei eu pentru amîndoi.

— De prînzit, o să prînzim împreună, ne preveni Rogozin. Acum, ascultați-mă. Iată cum se prezintă lucrurile cu Nikolov al vostru...

Aflarăm că, în ultimele două zile, tovarășii din Penza culeseseră unele date despre Nikolov. Dar datele acestea nu prezentau cine știe ce interes, inclusiv caracterizările, nu prea elogioase, de la locul de muncă. Foarte posibil ca nivelul său de calificare în branșă să fie nesatisfăcător, ca omul să nu dovedească tragere de inimă în munca sa de aici. Noi știam, în schimb, că în alte domenii, cele cunoscute nouă, avea o calificare mult mai serioasă, iar tragerea de inimă părea chiar să-i prisosească... Un singur amănunt ne atrase atenția: desele sale deplasări la Moscova și, foarte probabil, nu numai la Moscova. Obținea din timp în timp cîteva zile de deplasare și, cînd nu se putea altfel, lua scurte concedii fără plată. Încolo, existența lui Nikolov era din cele mai banală: era însurat, avea un băiat de unsprezece ani, trăia destul de chibzuit, iar printre cunoștințele sale nu figura nicio persoană cît de cît suspectă. Izbitoare deosebire față de viața pe care o ducea în Capitală! Viață pe care nevastă-sa, probabil, nici în vis nu și-ar fi imaginat-o... Apropo de nevastă-sa, cei doi soți se certau periodic, și atunci ea își lua copilul și se muta pentru cîteva zile la părinți...

Iată cam ce aflase miliția din localitate despre escrocul

acesta. După cum se vede, destul de puține lucruri. Noi știam mult mai multe.

— Cum s-a comportat în cele două zile de cînd s-a întors la Penza? întrebă Igor.

— Normal. Se ducea la serviciu, de la serviciu revenea acasă. Ba ieri a fost și la cinema cu soția și a tratat-o cu înghețată, zîmbi ironic Rogozin. Sînt într-o perioadă „de pace"...

Răsfoirăm în continuare diversele adeverințe, rapoarte și comunicări telefonice, precum și propriile noastre însemnări asupra cazului. Stabilirăm cu Rogozin unele detalii în ce privește contactarea lui Nikolov.

Ne trezirăm că se și făcuse ora zece. Sună telefonul. Ofițerul de serviciu ne anunță că sosise cetățeanul Nikolov.

Acu era acu! Bine ai venit, cetățene Nikolov, sîntem foarte curioși să facem cunoștință cu dumneata și să vedem cum vei explica anumite acțiuni ale dumitale... E puțin probabil ca după aceea să ne mai despărțim...

Stabilirăm ca discuția s-o conduc eu, întrucît îmi erau mai familiare materialele obținute în cursul anchetei.

Fiindcă veni vorba, înainte de plecare efectuasem o expertiză interesantă, mai exact, expertiza fusese efectuată, la cererea mea. Scrisul prin apăsare descoperit de mine pe biletul găsit în camera de hotel fusese comparat cu scrisul lui Nikolov de pe formularul completat la recepție atunci cînd fusese cazat. Grafia coincidea perfect. Enigmaticul, suspectul mesaj fusese scris de mîna lui Nikolov.

Într-un cuvînt, discuția n-avea să lîncezească din lipsă de subiecte.

Rogozin îi ceru ofițerului de serviciu să-l îndrume pe Nikolov către biroul său.

Un minut mai tîrziu, în prag se ivi un bărbat înalt, slab, cu tîmplele cărunte, cu un început pronunțat de chelie și niște

urechi clăpăuge. Avea o față zîmbitoare și, aș spune, destul de plăcută. Era îmbrăcat într-un costum modest, paltonul scurt, din material supraelastic de import, era descheiat, la gît purta un fular de mohair viu colorat, iar în mînă ținea o servietă-diplomat neagră, foarte la modă acum. Judecînd după înfățișare, Nikolov era perfect calm, confruntarea cu noi nu-l neliniștea defel. Cu toate astea, am surprins în privirea lui o oarecare încordare.

Mă ridicai în întîmpinarea lui. Igor și Rogozin, așezați pe un divan, de o parte, se angajaseră într-o discuție fără importanță: nu trebuia să-i creăm lui Nikolov impresia că ne adunaserăm toți trei special pentru dînsul.

Nikolov salută cît se poate de degajat și mă îndatoră cu un zîmbet cuceritor.

Discuția începu.

— Ivan Haritonovici spusei eu, aș vrea să precizăm unele împrejurări ale deplasării dumneavoastră la Moscova.

— Mă rog, consimți Nikolov binevoitor.

— Unde ați locuit la Moscova?

Nikolov numi hotelul pe care-l cunoșteam.

— Cînd ați părăsit hotelul?

Surpriză! Nikolov indică cu totul altă zi decît aceea în care, în realitate, plecase de la hotel. Susținea că nu părăsise hotelul decît cu patru zile în urmă! Cum se face că nu se pregătise pentru o întrebare atît de elementară?...

— Nu, Ivan Haritonovici, obiectai eu politicos, dumneavoastră ați plecat de la hotel cu două săptămîni înaintea datei pe care o avansați. Iată nota hotelului, care certifică acest fapt.

Nikolov o studie atent și, după cum mi se păru, chiar cu oarecare mirare și curiozitate totodată. Apoi păru să reflecteze cîteva clipe și, în cele din urmă, întrebă:

— De fapt, ce importanță are cînd am plecat de acolo?

Bine, să zicem că am plecat cu două săptămîni înainte – și ce-i cu asta?

— Unde ați fost în aceste două săptămîni?

Nikolov, acum, nu mai zîmbea. Răspunse supărat:

— Lucrul acesta nu privește pe nimeni...

De data asta, mutarea pe care o făcea era precisă. Într-adevăr, atîta vreme cît nu era intentată o acțiune penală împotriva sa și nu era începută instrucția, avea dreptul să nu răspundă la asemenea întrebări.

— Da, firește, convenii eu. Deocamdată puteți să nu răspundeți la această întrebare. Să revenim la chestiunea hotelului. În ziua plecării reale a dumneavoastră, în camera de categoria „lux" pe care ați ocupat-o s-a comis un furt.

— Habar n-am de niciun furt! replică Nikolov nervos. Iar dintre lucrurile mele nu lipsește nimic. Actul de identitate mi-a fost furat mai tîrziu, în timpul călătoriei.

— Da, se pare că buletinul v-a fost furat mai tîrziu, căzui eu de acord. Dar hoțul care s-a introdus în camera dumneavoastră a fost arestat și trebuie să vă spun că a recunoscut furtul!

— Vă repet, habar n-am de niciun furt! protestă Nikolov cu obstinație. Nu mi s-a furat nimic, și cu asta, basta!

— Cu toate astea, noi am confiscat de la hoț obiectele ce vă aparțin. Iată-le! Le recunoașteți?

Scosei la vedere bluzele buclucașe, furate de Mușanski din camera de hotel și le așezai în fața sa.

Nikolov se uită la ele calm, dar și cu un fel de ostilitate, și clătină din cap:

— Aceste obiecte nu-mi aparțin...

Trebuia să recunosc că în linia de conduită pe care o adoptase era o oarecare logică, deși nu putea să-l ducă la nimic bun.

— Au fost sustrase din camera dumneavoastră, repetai. Există și martori ai furtului: recepționera de etaj și camerista.

— Tot ce se poate! Dar eu nu pot fi martor.

— Bineînțeles! Dumneavoastră sînteți păgubașul, sînteți, cum s-ar zice, victima...

Îmi reținui cu greu un zîmbet.

— Dar nu sînt niciun fel de victimă! explodă Nikolov. Aud pentru întîia oară de furtul acesta! Și, în definitiv, nu pricep ce vreți de la mine. Îmi tot vîrîți pe gît nu știu ce bluze!...

— Ivan Haritonovici! am intervenit eu, pe un ton ceva mai aspru. Chestiunea este mult mai serioasă decît vă închipuiți. Ascultați-mă atent! După furtul din camera dumneavoastră, ați plecat inopinat, ați dispărut, mai bine zis, declarînd la recepția hotelului că vă grăbiți să nu pierdeți avionul de Penza. Era o minciună, n-ați plecat la Penza. În afară de asta, comportarea dumneavoastră la Moscova a fost dintre cele mai suspecte... În privința asta, avem mărturia locatarului camerei vecine cu a dumneavoastră, un anume Viktor Sboki. Vă amintiți de el? Doar ați făcut cunoștință!

— Nu-l cunosc! răspunse Nikolov sfidător.

— Nici pe Varea, Varvara Glotova, cu care ați făcut cunoștință la fabrica de tricotaje, n-o mai cunoașteți? În treacăt fie spus, o femeie foarte frumoasă...

— N-o cunosc nici pe această femeie!

— Ea, în schimb, v-a reținut foarte bine. Ați vrut să-i faceți cadou o brățară splendidă, foarte scumpă. Cum explicați toate acestea, Ivan Haritonovici?

— Repet, nu cunosc nicio Varea și n-am fost în viața mea într-o fabrică de tricotaje...

— Fie! rostii eu pe un ton împăciuitor. Să lăsăm pe mai tîrziu chestiunile acestea. Să ne ocupăm de un alt fapt, dacă n-aveți nimic de obiectat.

— Obiectez... mormăi Nikolov.

— Și totuși, va trebui s-o facem. Faptul de care vorbeam e legat direct de persoana dumneavoastră, din moment ce ați locuit în camera respectivă de la hotel. După plecarea dumneavoastră, am găsit în acea cameră o foaie de hîrtie pe care erau însemnate niște cifre. N-ați vrea să ni le explicați?

Îi întinsei foaia de hîrtie. Dar Nikolov, după ce aruncă o privire rapidă asupra ei, îmi dădu mîna la o parte.

— Scuzați-mă, dar n-am notat eu aceste cifre!

— Zău? Luați totuși hîrtia și uitați-vă pe verso! Vedeți, pe verso sînt imprimate urmele scrisului de pe foaia de deasupra din blocnotes. Iată fotografia mărită a scrisului acesta, obținută prin proiectare de raze de lumină oblice. Experții noștri nu numai că l-au descifrat, dar l-au identificat și pe autorul lui. Biletul e scris de mîna dumneavoastră, Ivan Haritonovici!

— De mîna mea?!

— Da, de mîna dumneavoastră. Iată textul biletului. Citiți-l!

Pe fața îmbujorată a lui Nikolov se iviseră încă mai dinainte semne de neliniște. Dar după ce citi biletul și îi sesiză înțelesul, neliniștea sa se preschimbă într-o îngrijorare profundă.

— Textul acesta nu l-am scris eu, spuse el și împinse într-o parte hîrtiile din fața lui.

— Dumneavoastră l-ați scris, Ivan Haritonovici! Iată raportul experților grafologi. Citiți-l!

— Nu vreau să-l citesc! aproape că țipă Nikolov. Dacă asta e concluzia experților dumneavoastră, înseamnă că nu sînt buni de nimic. Concediați-i!

— Biletul e scris de mîna dumneavoastră, repetai eu cu răbdare. A dumneavoastră! Scrisul e identic cu cel de pe formularul pe care l-ați completat la recepție, cînd ați fost cazat la hotel. Acum e clar?

— E o eroare la mijloc! Scrisul meu, iată-l! Comparați-l cu celălalt!

Nikolov deschise cu mîinile tremurînde servieta-diplomat și scotoci febril printre hîrtiile dinăuntru.

Am întrebat cu un zîmbet ironic:

— Ce să înțeleg prin asta – că la Moscova ați folosit altă caligrafie? În cazul acesta, permiteți-mi să vă întreb: cu ce scop?

— Nu, e eu totul altceva!

Și Nikolov, care părea să fi luat subit o decizie, încetă să mai scotocească prin servieta-diplomat. Aruncă o privire în direcția lui Igor și a lui Rogozin și spuse cu glasul coborît:

— Bine! Am putea să discutăm între patru ochi?

Am clătinat din cap.

— Nu! Tovarășul acesta – arătai spre Igor – a venit împreună cu mine de la Moscova. Iar dînsul este șeful miliției judiciare din Penza. Trebuie să fie și dînșii în cunoștință de cauză. Așa că discuția confidențială nu se aprobă...

— Bine, bine! făcu Nikolov tulburat. Dar puteți, cel puțin, să păstrați un secret?

Îl privii mirat și răspunsei mașinal:

— Da, bineînțeles... Adăugai însă, zîmbind: Depinde față de cine...

— Față de soția mea, de pildă!

— În privința asta, fiți liniștit, vă asigur că vom fi discreți...

Simțeam o vagă neliniște. Aveam impresia că Nikolov se pregătește să se producă cu un nou truc, pe care, nu știu de ce, nu eram prea sigur că-l vom putea pătrunde îndeajuns de repede. Nikolov părea să fie un tip mai complicat decît mi se păruse la început.

— Adevărul este, rosti el precipitat, aplecîndu-se cu tot pieptul peste masă, că n-am locuit în viața mea în hotelul

acela... Nici o singură zi! Iar buletinul de identitate mi-a fost furat îndată după sosirea la Moscova, probabil la restaurantul gării. De locuit, am locuit în tot acest timp, ce să ne mai ascundem după deget... la o prietenă de-a mea! Puteți verifica foarte ușor. Am să vă dau adresa, întrebați-i pe locatarii din apartamentele vecine. Faceți o nouă expertiză grafologică, de astă dată cu scrisul meu real! Confruntați-mă, de asemenea, cu personalul hotelului, în care piciorul meu n-a călcat niciodată!

Mă uitam, uluit, cînd la el, cînd la Igor și Rogozin. Aceștia, nu mai puțin uluiți la rîndul lor, se uitau cînd la mine, cînd la Nikolov.

Asta însemna că la hotel, servindu-se de actul de identitate al omului din fața noastră, locuise cu totul altcineva, dublura lui Nikolov!

CAPITOLUL V. ASASINATUL

Prin urmare, trebuia să luăm totul de la capăt! Alte căutări înfrigurate! Alte încercări de a descîlci ghemul acela extrem de complicat! Individul necunoscut, falsul Nikolov, apărea brusc într-o lumină mult mai sinistră decît înainte. Cineva trebuie să aibă motive serioase pentru a trăi sub un nume fals, folosind un act de identitate străin. Bineînțeles, mai rămînea să lămurim o serie de lucruri cu Nikolov – cu cel autentic, vreau să spun – în primul rînd, cum au încăput actele sale în mîinile acelui individ. Poate că discuția ne va oferi un firicel, cît de subțire, de care să ne agățăm.

Între timp cetățeanul Nikolov se liniștise vizibil; simțea că îl credem și că, deci, pericolul de a fi implicat într-o acțiune infracțională de care n-avea cunoștință se îndepărtase. Infidelitățile sale conjugale vedea bine că nu ne interesează.

— Ivan Haritonovici, reluai eu după un minut de tăcere, spuneți-mi, totuși, cum vi s-au furat actele? Bănuiți cumva unde anume vi s-au furat?

— Nu bănuiesc, ci știu exact unde mi s-au furat, răspunse Nikolov plin de zel. La gară, la restaurantul gării. Dar cum s-au petrecut lucrurile, nu-mi dau seama. Am rememorat de o

sută de ori faptele, fiecare amănunt... și degeaba! Deși... – Ezită, tăcu o secundă sau două. S-ar putea să... după cele ce mi-ați relatat...

— În ce sens v-a dat de gîndit relatarea mea?

— Vedeți dumneavoastră, în tren, în drum spre Moscova, am făcut cunoștință cu cineva. Un om, altfel, cît se poate de binecrescut, chiar instruit, s-ar putea spune, un om la locul lui.

— Tot de la Penza venea și el?

— Nu, de la Saratov. În gara Saratov – coborîsem să mă plimb pe peron – cînd să urc în vagonul meu, mă întîlnesc, chiar lîngă scara vagonului, cu un bun prieten, care era însoțit de un necunoscut. Prietenul meu aștepta alt tren, ca să se întoarcă la Penza. Ei! ne-am îmbrățișat, iar prietenul meu mi-a spus: „Vanea, ți-l predau pe tovarășul meu de drum. Faceți cunoștință. Sînt sigur că n-o să vă plictisiți împreună..." Așa l-am cunoscut pe omul acela.

— Cine era prietenul acela al dumneavoastră?

— Un coleg de serviciu, Seva Strahovici.

Schimbai o privire cu Rogozin, care dădu imperceptibil din cap: reținuse numele. Un minut mai tîrziu, Rogozin ieși din birou.

— După plecarea trenului, legarăm conversația, își reluase între timp povestirea Nikolov. Tovarășul meu de drum povesti niște istorioare amuzante, apoi jucarăm cărți, se nimeri să aibă la el și o sticlă de coniac, care pică grozav... Într-un cuvînt, a fost o călătorie plăcută. La Moscova, trenul a ajuns pe la amiază, și am hotărît ca, de rămas bun, să luăm prînzul împreună chiar acolo, la restaurantul gării. Am zăbovit aici vreo două ore, deși localul, vă dați seama, nu face prea multe parale. La restaurant am constatat că buletinul meu... Dar, ferească sfîntul, nicio clipă nu mi-a trecut prin minte că Mihail Alexandrovici...

— Așa spunea că-l cheamă?

— Da, chiar așa. Dar, vă spun, nici prin minte nu-mi trece să bănuiesc că un om ca el... Și nici n-ar fi avut cum; gîndiți-vă și dumneavoastră... Doar nu era să vîre mîna în buzunarul meu de la piept! Aș mai zice dacă m-aș fi îmbătat, dar de băut, băusem o nimica toată...

— Ce vă face să credeți că actul de identitate v-a fost furat? întrebai eu. Și de ce la restaurant și nu în altă parte? Poate că l-ați pierdut în tren? Ori v-a fost furat în tren?

— Exclus! obiectă, foarte convins, Nikolov. Cu puțin înainte de Moscova, însoțitoarea de vagon mi-a restituit biletul și eu l-am pus în portvizit. Buletinul era în portvizit, îmi amintesc perfect.

— Spuneți-mi, interveni pentru întîia oară Igor, n-ați convenit cumva cu Mihail Alexandrovici acela să continuați relațiile? N-ați făcut schimb de adrese, de numere de telefon?

— Ba da! Sigur că am făcut!

— El e din Moscova?

— Nu, venea și el din altă parte. Mi-a lăsat numărul lui de telefon de la locuința unde urma să tragă. Nikolov își permise să zîmbească ironic. Tot la o prietenă... De fapt, e din Odessa, mi-a dat și adresa lui de acolo. I-am dat-o și eu pe a mea, pe cea de aici, bineînțeles.

— I-ați spus că veți locui la prietena dumneavoastră?

— Nu de la început. Întîi i-am indicat hotelul cu pricina. Ceea ce l-a mirat, nu știu de ce. Ei! dar mai tîrziu, după cîteva pahare, i-am destăinuit totul...

— Aveți adresa lui la dumneavoastră? am întrebat eu. Și numărul de telefon de la Moscova?

— Da, da! O clipă!

Nikolov se grăbi să scoată din buzunar un carnețel vechi și ros, cu repertoar, și se apucă să-i frunzărească filele înnegrite.

— Știți, i-am uitat numele de familie... Un moment... La

ce literă l-oi fi notat?... mormăi el. Aici nu... nici aici... A! uite-l! Zurih Mihail Alexandrovici...

Nikolov îmi dictă adresa odessită a cunoștinței sale ocazionale, precum și numărul de telefon de la Moscova.

— Vă amintiți cînd ați făcut schimbul de adrese și telefoane? am întrebat. În vagon sau abia la restaurant?

— Mi-amintesc foarte bine: la restaurant, după ce terminasem masa, la cafea.

— Permiteți-mi să arunc o privire în carnet, pe fila unde ați notat adresa și telefonul.

— Poftiți!

Nikolov îmi întinse carnetul deschis, indicînd cu degetul ultimul rînd.

Era așa cum presupusesem: însemnarea respectivă se deosebea vizibil de celelalte. Scrisul era mai lăbărțat, mai mare, mai neglijent. Era clar că prînzul fusese stropit din abundență. Drept care noii cunoștințe a lui Nikolov nu-i fusese prea greu să sustragă buletinul acestuia. Totuși, buletinul se afla în portvizit, portvizitul în buzunarul interior al hainei, iar haina... La restaurant stătuseră mai bine de două ceasuri, prînzul fusese copios, se băuse mult...

— Spuneți-mi, am întrebat iarăși, nu vă aduceți aminte dacă în timpul prînzului v-ați scos haina?

— Ba da. Era foarte cald în local, de-a dreptul înăbușitor... Ne-am scos amîndoi hainele.

— Și... n-ați plecat cumva de la masă, pentru cîtva timp?

— Nu, unde să fi plecat? zîmbi Nikolov. A! adică... ba da, mi-amintesc că ne-am dus, pe rînd, scuzați, la toaletă...

Așa da, în felul ăsta lucrurile se legau.

— Încă o întrebare, interveni din nou Igor. I-ați telefonat lui Zurih la numărul pe care vi l-a lăsat?

— Mi se pare că nu... Nu, sînt sigur că nu i-am telefonat. Mi-a telefonat el mie, ca să-mi propună să mai facem o

escapadă la vreun restaurant. Dar... în sfîrșit, n-am apucat să ne vedem.

— Și altădată nu v-a mai telefonat?

— Nu. Mi-a promis că o să-mi scrie.

În continuare, discuția cu Nikolov nu ne mai oferi niciun element notabil relativ la necunoscutul cetățean Zurih Mihail Alexandrovici. Dealtfel, și autenticitatea, atît a numelui, cît și a adresei de la Odessa ori a numărului de telefon de la Moscova putea fi serios pusă la îndoială.

Ne luarăm rămas bun de la Nikolov.

— Luați seama, îi atrasei atenția la despărțire, e și în interesul dumneavoastră să păstrați tăcerea asupra conținutului convorbirii noastre...

Nikolov împreună mîinile la piept într-un gest ca de rugăciune și citii în ochii lui că spera din toată inima ca și noi să fim la fel de discreți pe cît va fi și dînsul.

— De asta să nu vă îndoiți nicio clipă! ne asigură el cu înflăcărare.

— Iar dacă primiți vreo scrisoare de la Zurih, adăugă Igor, faceți bine și arătați-ne-o și nouă, înainte de a-i răspunde.

— Mai încape vorbă?...

Nikolov ieși, trăgînd cu mare grijă ușa în urma sa. Se ducea să-și ridice buletinul de identitate cel nou.

Peste cîtva timp, se întoarse Rogozin în birou. Izbutise să-l găsească la telefon și să stea de vorbă cu Strahovici, care confirmase cele spuse de Nikolov, adăugînd că făcuse drumul pînă la Saratov împreună cu acel Mihail Alexandrovici (numele de familie nu i-l cunoștea), că acesta fusese condus la gară de un bărbat tînăr și uscățiv, pe care el, Strahovici, la nevoie, l-ar putea recunoaște. În timpul călătoriei, Zurih nu-i spusese nimic ce ar putea să ne intereseze pe noi.

Și cu asta, deplasarea noastră luă sfîrșit.

Plecarăm la Moscova cu cursa de avion de după-amiază.

Eram purtătorii unor vești cît se poate de neplăcute... Pentru moment, nu eram capabili să ne gîndim și la altceva.

— Mă prind pe ce vrei, spusei eu, că numele de Zurih e tot o plăsmuire! Îl cheamă Zurih cum mă cheamă pe mine Gingis-Han... Ca să vezi, ce ticălos! Îl ușurează pe om de buletin, se înscrie la hotel sub numele lui și mai îndrăznește să-și invite victima la restaurant!

— Nu de florile mărului l-a invitat... Igor dădu din cap. Avea nevoie de Nikolov, cine știe pentru ce.

— Și acum, de unde-l scoatem pe individ? Caută orbul, scoate-i ochii!

— Printre altele, va trebui să-l căutăm pe adevăratul Zurih Mihail Alexandrovici. Cu siguranță că tipul i-a furat și ăstuia actele.

— Nu neapărat. Putea să inventeze numele.

— Oricum, repetă Igor cu încăpățînare. Trebuie să verificăm.

— Și cîte alte verificări nu ne așteaptă! oftai eu.

— Da, o să avem ce verifica... mormăi Igor. Și adresa din Odessa, și telefonul de la Moscova, și o mie de alte chestii ce se vor mai ivi pe parcurs.

Niscaiva capete de fir aveam, nimic de zis. Întrebarea era dacă valorau cît de cît ceva. În orice caz, pe trăncăneala lui Nikolov nu puteam da nici doi bani. Vezi să nu-i fi dat individul adresa reală! În schimb, ne rămîneau cei patru inși din cele patru orașe diferite, pe care îi identificasem și care îl cunoșteau cu siguranță pe așa-numitul Zurih Mihail Alexandrovici. Ca să fiu sincer, îmi venea cam peste mînă să-i aplic individului noul nume de Zurih, prea mă obișnuisem cu cel vechi, Nikolov... Rămînea, dealtfel, de văzut, cît timp îl va purta și pe acesta!

Intrai în biroul lui Kuzmici în același timp cu Valea Denisov.

Esențialul i-l comunicasem șefului încă de la Penza. Acum urma să-i facem cunoscute detaliile. Cînd menționai adresa odessită a pretinsului Zurih, Valea remarcă din vîrful buzelor:

— Păi bine, asta e adresa Galinei Kocerga, vînzătoare la magazinul de consignație!

Ne veni numaidecît în minte graficul lui Valea. Era normal ca el să-l cunoască, dintre noi toți, cel mai bine. Îl știa probabil pe de rost. Galina Kocerga figura de mult în grafic. Dar de ce îi dăduse Zurih lui Nikolov tocmai această adresă? Îi venise în minte întîmplător? Nu, nici vorbă! Foarte puțin probabil să fie o simplă întîmplare. Dar dacă era așa, atunci poate că nici numărul de telefon de la Moscova nu era inventat? Puteam trage concluzia că Zurih intenționase să stabilească o dublă legătură cu Nikolov. Că avea realmente nevoie de el. Dar în ce scop?

— Va trebui verificat numărul acesta de telefon, se întoarse Kuzmici spre mine. Verifică-l personal, chiar mîine dimineață. Apoi continuă pe alt ton: Ia să vedem ce mai putem desprinde din episodul cu Nikolov?

Kuzmici, care se posomorîse, ne privi întrebător pe deasupra ochelarilor. Ca de obicei, voia să raționăm noi înșine, să căutăm soluțiile, să discutăm în contradictoriu. Nu ne dădea nimic de-a gata, niciodată.

— Zurih a venit la Moscova de la Saratov... spuse Igor gînditor. Iar la Saratov locuiește... unul din cei ce figurează în grafic.

— Oleg Ivanovici Kleaciko, rosti Valea ca pe apă. Medic la policlinica orășenească.

— Da, așa e, dădu Kuzmici din cap. Să nu pierdem din vedere nici lucrul ăsta. Și ce ar mai fi? I se adresă lui Valea: Ia scoate graficul ăla faimos!

Valea desfăcu mapa și pe biroul lui Kuzmici își făcu

apariția binecunoscutul grafic. Șeful îl parcurse fugitiv și îl privi întrebător pe Valea. Acesta explică:

— Trei dintre persoanele care ne interesează s-au reîntors în localitățile de origine. De menționat că au lipsit, cu toții, cîte trei zile, socotind din momentul plecării și incluzînd, bineînțeles, drumul, chiar dacă ar fi fost făcut cu trenul. Cam atît deocamdată, Feodor Kuzmici.

— Hm, interesant... făcu Kuzmici, care se îngîndurase, și ne privi, pe Igor și pe mine, pe deasupra ochelarilor. Voi ce părere aveți, dragii mei?

Mie, nu știu de ce, îmi veni să rîd.

— Feodor Kuzmici, s-ar părea că au avut nevoie de două zile încheiate pentru conferință, am spus. Într-adevăr, dacă e să socotim pentru deplasare, dus și întors, așa cum prevăd și normativele, o zi întreagă, înseamnă că pentru dezbateri le-au trebuit două zile: ordine de zi încărcată, pesemne, și o droaie de raportori...

— Tu nu face haz prea devreme! mă întrerupse Kuzmici, pe un ton deodată foarte sever. Apoi, către Valea: Cine nu s-a întors încă acasă?

— Galina Kocerga, încercai eu marea cu degetul. Bag mîna-n foc că ea e!

— N-ai ghicit, se strîmbă Valea. Nu s-a întors încă la Saratov, de la Astrahan, medicul policlinicii orășenești, Oleg Ivanovici Kleaciko.

— Taică-său a murit într-adevăr? întrebă Igor cu interes.

Se părea că saltul nostru impetuos la Penza și îndărăt avusese o influență pozitivă asupra sa. Se înviorase vizibil și manifesta parcă mai mult interes față de lumea înconjurătoare, inclusiv față de sarcinile de serviciu.

— Voi raporta mîine, după ce iau legătura cu Astrahanul, promise Valea, notîndu-și cu grijă ceva pe grafic.

— În cazul ăsta, ar trebui verificați și ceilalți, propusei eu

și, trăgînd mai aproape de mine graficul, enumerai: Și Sokolski Orest Antonovici din Leningrad, director adjunct al organizației comerciale, care a plecat... unde naiba a plecat ăsta?... aha! la Harkov, deplasare în interes de serviciu. Pe urmă, și Palatov Leonid Vasilievici din Rostov, șeful serviciului de investiții al uneia din uzinele orașului; ăsta s-a deplasat, tot în interes de serviciu, la Sverdlovsk. Ar fi interesant să aflăm pe ce dată a ajuns la Sverdlovsk... Și Galina Kocerga, care a plecat să-și viziteze mama bolnavă, la Krasnodar. În cazul ei, ar trebui să ne informăm, cît de tare i-a fost mama bolnavă ori dacă nu cumva e sănătoasă tun...

Valea nu avu nicio obiecție și notă conștiincios pe grafic toate aceste puncte nelămurite, inaugurînd, de fapt, o rubrică noua alături de cea intitulată: „Încotro a plecat la 28 octombrie?". Cea de acum era intitulată: „Verificarea motivului plecării" și era a unsprezecea la număr. Graficul lui Valea se dovedea inestimabil. Fără el, ne-am fi încurcat de mult. Dintre rubricile verticale, două nu erau completate în întregime: „Relații de la milițiile locale" și cea proaspăt deschisă, „Verificarea motivului plecării". Pe orizontală, una singură era completată mai puțin de jumătate, cea în care, la încrucișarea cu rubrica „Localitatea în care domiciliază", figura: „Punej". Pe această orizontală, rămăseseră goale, ca niște ochi cu albeață, dreptunghiurile din dreptul unor rubrici dintre cele mai importante: „Numele, prenumele, numele patronimic", „Ocupația", ca și „încotro a plecat la 28 octombrie?". Da, Punejul avea să ne dea încă de furcă. De parcă mi-ar fi citit gîndurile, Kuzmici rosti apăsat:

— Nu scăpați din vedere Punejul! E necesar să aflăm cu cine a avut Zurih convorbirea aceea de un minut și jumătate.

— Și încă cu taxă de urgență, îl completă Valea. Convorbirea a avut loc „prin înțelegere" cu cineva care aștepta la oficiul telefonic, și pe la amiază, în timp ce toate

celelalte convorbiri au fost purtate seara, numerele cerute corespunzînd unor telefoane personale.

— S-ar putea repezi unul din noi pînă la Punejul ăsta, am propus eu. În definitiv, nu e chiar așa de departe.

— Pînă una-alta, fă bine și verifică telefonul acela de la Moscova, spuse Kuzmici. Fă-o chiar mîine dimineață. De Punej, se întoarse el spre Igor, ocupă-te tu. Așa! Pentru astăzi, ajunge!

Dimineața, primul lucru pe care-l făcui fu să iau legătura cu centrala telefonică de care aparținea numărul ce ni-l dăduse Nikolov. Am fost informat că numărul era al unui oarecare Burlakov Svetozar Eremeevici. În cartoteca centralei figura și adresa abonatului.

Numele acesta nu-mi spunea absolut nimic. Așadar, „săpăturile" trebuiau continuate, deși era foarte posibil să ne pierdem vremea de pomană, numărul în cauză putînd fi inventat ad-hoc de Zurih. Dar, pe de altă parte, nu era exclus nici ca numărul să fie real, întrucît era evident că pe Zurih îl interesase persoana lui Nikolov: altfel, de ce i-ar fi dat adresa sa din Odessa, de ce i-ar fi telefonat ca să-i propună să se întîlnească, în sfîrșit, de ce i-ar fi promis să-i scrie?

Calculele acestea mi le făceam în timp ce mă îndreptam spre secția de miliție respectivă. Acolo, mă consfătuii cu inspectorul de sector și cu încă vreo cîțiva lucrători ai secției, răsfoii unele materiale. Apoi mă dusei la administrația blocului, compus din apartamente proprietate personală, în care locuia Burlakov și făcui cunoștință cu doi membri foarte simpatici și foarte limbuți din comitetul de bloc, contabilul și secretarul; nu-mi trebui prea mult timp ca să le cîștig încrederea.

În general, a culege informații despre cineva, a răscoli

printre „rufele sale murdare" nu e o operație dintre cele mai plăcute. Dar, în afară de asta, e obligatoriu să ții seama și de anumite principii morale, ce nu pot fi încălcate în niciun caz, chiar dacă logica investigațiilor ar impune-o. În ce constau aceste principii? În primul rînd, din viața personală a unui om trebuie să te intereseze exclusiv datele legate de ancheta în curs; în al doilea rînd, nimeni nu trebuie să sesizeze ce anume te interesează cu adevărat, printre altele și pentru a nu arunca o umbră nemeritată asupra omului în cauză și a-i aduce astfel prejudicii; în al treilea rînd, în sfîrșit, nu ai dreptul să abuzezi de informațiile obținute, să le faci publice trăncănind față de persoane străine. Datele obținute în legătură cu o persoană oarecare – ce, în final, poate foarte bine să se dovedească a nu fi un infractor – devin automat secret de serviciu, pe care noi îl păstrăm la fel de riguros cum păstrează un medic, să zicem, secretul profesional.

O dată, nu mai știu cu ce ocazie, am avut cu tata o discuție pe această temă. Amîndoi părinții mei sînt medici și, la rîndul lor, sînt și ei nevoiți să păstreze destule secrete dintre cele mai intime ale pacienților lor. „Dar vezi că există o deosebire esențială, sub raportul acesta, între noi, spusese tata. Mie, omul îmi încredințează el însuși secretele sale, pe cînd voi intrați în posesia lor fără știrea celui în cauză..." „Și ce rezultă de aici, după părerea ta?" l-am întrebat. „Că trebuie să dați dovadă de un tact cu totul deosebit, răspunsesese tata, după un moment de gîndire. De o deosebită delicatețe, aș zice. Nu știu dacă sînteți instruiți în sensul acesta..." Firește, cel mai bine ar fi să fim scutiți în general de o asemenea îndeletnicire. În adîncul sufletului lui, așa cred că gîndește și tata. Da, așa ar fi mai bine... dacă n-ar exista logica luptei pe care sîntem nevoiți s-o ducem!

Nu discut acum problema lichidării cauzelor infracțiunii în general. Asta e treaba societății în ansamblul ei. În ce

privește însă lupta noastră, a mea și a tovarășilor mei, ei îi incumbă doar două misiuni, dar extrem de importante și cît se poate de concrete. Cea dintîi constă în preîntîmpinarea infracțiunilor puse la cale de X sau de Y, cea de a doua în descoperirea obligatorie a infracțiunilor și în arestarea autorilor acestora. Veți recunoaște că e o luptă justă și perfect morală... Dar, veți spune, o luptă dreaptă nu poate fi purtată cu mijloace imorale! Or, a scotoci în viața unui om, fără știrea sa, este imoral... În toate cazurile, oare? Întotdeauna? În orice condiții – vă întreb. Se știe prea bine că nu există adevăruri abstracte. Adevărul e întotdeauna concret. Ce este binele? Ce este răul? Nu se transformă unul în celălalt în anumite condiții concrete? Rana provocată de cuțitul banditului e un rău, pe cînd cea pe care o produce bisturiul chirurgului e un bine. Libertatea voinței e de asemenea un bine, dar de cîte ori nu se transformă ea într-un rău! Imorala curiozitate se transformă, în anumite condițiuni, în cunoaștere, necesară din punct de vedere moral. Nimic nu poate fi rupt de concret, totul trebuie apreciat în raport cu condițiile vieții și, deci, ale luptei. Iată de ce, aplicînd aceste principii muncii noastre de investigatori, e limpede că ea nu poate fi considerată decît pozitiv și că este perfect justificată din punct de vedere moral.

Nu va reuși nimeni să-mi demonstreze contrariul.

Nu întîmplător mi-am adus aminte tocmai astăzi de discuția purtată, mai mult sau mai puțin în contradictoriu, cu tatăl meu, cîndva. Tocmai astăzi, cînd urma să mă edific asupra vieții și caracterului necunoscutului pentru mine Burlakov Svetozar Eremeevici...

O! la suprafață, totul apărea ireproșabil în existența acestui cetățean! Se împlinea anul de cînd numitul Burlakov își cîștigase dreptul la o binemeritată odihnă. Soția sa mai lucra încă, și cei doi soți trăiau liniștit și în bună înțelegere

în vastul lor apartament proprietate personală, într-un bloc construit prin asocierea mai multor locatari, de către cooperativa specializată „Constructorul". Lui Svetozar Eremeevici îi plăceau grozav copiii, pentru care avea întotdeauna pregătită în buzunar o pungușă cu dropsuri ieftine. Îi mai plăcea să joace șah cu bătrînii pensionari de pe scara blocului, printre care trecea drept campion, ceea ce îi dădea o satisfacție deosebită. Nimeni dintre locatari nu uitase cum pusese Svetozar Eremeevici umărul la construirea blocului lor. Dacă n-ar fi fost dînsul, cine știe cînd s-ar fi terminat construcția blocului! Zilnic interveneau tot felul de greutăți, de goluri în producție: ba lipseau nu știu ce utilaje, ba materialele nu erau suficiente. Svetozar Eremeevici era acela care scotea lucrările din impas; era, la rîndul lui, nu știu ce șțab în domeniul construcțiilor. La adunările asociației de locatari, nu se întîmplase o dată ca președintele comitetului să nu-i aducă mulțumiri, subliniindu-i meritele. Iar Svetozar Eremeevici, așezat în rîndul întîi, cărunt, impunător, întotdeauna îmbrăcat după ultima modă, dominînd asistența cu statura sa uriașă, zîmbea condescendent și blajin la aplauzele ce îi erau adresate. Chiar și acum îl vizita foarte des noul președinte al comitetului de bloc, rugîndu-l să intervină ba în legătură cu reparațiile, ba cu tot felul de treburi ce țineau de comitetul executiv raional. Svetozar Eremeevici nu refuza niciodată, vechile sale relații se dovedeau în continuare de folos. De aceea și era ales de fiecare dată, în unanimitate, în comitetul de bloc și se bucura de respectul și considerația tuturor. Svetozar Eremeevici și nevastă-sa aveau doi fii, însurați amîndoi, ingineri, pare-se, și o fiică, măritată și ea. Fiii, ce-i drept, îi vizitau rar pe bătrîni, în schimb fiica și bărbatul ei erau mereu pe la ei; mașina lor, un „Jiguli" mic, de culoare gri, era foarte des parcată în fața scării. Într-un cuvînt, o

existență de oameni cumsecade – mai mare dragul să vezi cum trăiesc!

Iată cum trăia și ce fel de om era acel Svetozar Eremeevici Burlakov, al cărui număr de telefon, printr-un bizar concurs de împrejurări, era notat în carnețelul lui Ivan Haritonovici Nikolov, trăitor în Penza.

După toate cele aflate despre cetățeanul Burlakov, îți venea să te rușinezi și să-ți scoți pălăria în fața sa, scuzîndu-te cu toată convingerea pentru inoportunul tău amestec în viața sa personală. Și dacă n-am făcut-o din capul locului, a fost pentru că unele vagi asperități, unele abia sesizabile neconcordanțe, ca să zic așa, m-au oprit s-o fac...

E drept că nu se putea acorda cine știe ce importanță faptului, de pildă, că suma plătită de Burlakov pentru locuința sa fusese cu patruzeci de procente mai mică decît cea plătită de ceilalți locatari și că apartamentul său, situat la ultimul etaj, fusese extins, ca să spunem așa, contrar proiectului inițial, pe seama spațiului afectat podului, folosit în comun, creîndu-se astfel încă o cameră, foarte spațioasă și care îi revenise pe gratis. La camera respectivă ducea o frumoasă scară interioară. Nu e mai puțin adevărat că toate acestea fuseseră aprobate, perfect legal, de către adunarea generală a locatarilor, pentru a răsplăti meritele față de obște ale lui Burlakov, chit că meritele acestea mulți le dăduseră uitării.

La fel, putea fi trecut cu vederea și zvonul destul de urît cum că Svetozar Eremeevici s-ar afla, din pricini, ce-i drept, necunoscute de nimeni, în relații foarte încordate cu fiii săi, care de ani de zile nu mai calcă pragul casei tatălui lor nici măcar de ziua de naștere a acestuia. Se mergea pînă acolo, încît se afirma că bătrînul ar fi vrut să-i dăruiască unuia dintre ei o mașină, dar că acesta l-ar fi refuzat ritos. Oricît de neverosimil, zvonul circula totuși...

Așa fiind, cine să mai dea vreo atenție faptului că, doar cu

un an în urmă, cînd mai ocupa încă înaltul său post în ramura construcțiilor, Svetozar Eremeevici îl avea printre subalterni și pe un oarecare Grigori Sergheievici Pirojkov?

Or fi fost lipsite de importanță în ochii altora aceste amănunte din viața lui Svetozar Eremeevici Burlakov, dar pe mine mă opreau să-mi scot pălăria în fața sa, cum aș fi fost înclinat s-o fac dacă nu le-aș fi cunoscut. Bănuieli tulburi mă determinară să lărgesc cercul investigațiilor, să încerc să-l cunosc și mai bine, prin intermediul altora. Hotărît lucru, misteriosul Zurih a comis o gafă cît el de mare dîndu-i lui Ivan Haritonovici Nikolov din Penza numărul de telefon al lui Burlakov. Dar cine poate prevedea chiar totul, mai ales cînd duce o existență atît de agitată și pe muchie de cuțit cum pare-se că duce cetățeanul Zurih!

Pe la amiază, mă îndreptai spre trustul unde fusese director Svetozar Eremeevici și unde continua să lucreze Pirojkov.

Treaba care mă aștepta nu era ușoară. În niciun caz nu-mi puteam permite să iau informații directe despre Burlakov; nimeni nu trebuia să bănuiască măcar că mă interesează persoana acestuia și cu toate astea era necesar să aflu cît mai multe despre el. Urma să găsesc un paravan îndărătul căruia să culeg informațiile despre Burlakov, în așa fel încît să nu se stîrnească presupuneri, comentarii, zvonuri inutile. Despre fostul director puteam cel mult aduce vorba în treacăt și lăsînd impresia că nu mă interesează în chip deosebit. În felul acesta evitam și relatările subiective, ideile preconcepute.

Firește, cele mai multe speranțe mi le puneam în Pirojkov. Doar stabilisem cu el relații bazate pe încredere deplină, ne puteam considera, ca să zic așa, aliați.

Sediul trustului se afla în centrul Moscovei, foarte aproape de cartierul comercial de pe vremuri. În niște clădiri lungi și scunde, doar cu un etaj, cu fațadele încărcate de vechi

stucaturi desperecheate și ciobite, cu ferestre largi cu giurgiuvele complicat sculptate, erau înghesuite o puzderie de instituții și organizații obștești. Zeci de firme dintre cele mai diverse erau fixate la fiecare intrare, importanța și potențialul financiar al fiecărei organizații adăpostite acolo putînd fi estimate după mărimea, coloritul și numărul de inițiale al tabelelor. Nu era deloc simplu să te orientezi în această mută încăierare de prestigii, așa că pierdui pe puțin zece minute în fața fiecărei intrări, încercînd să dezleg rebusurile compuse de firme.

În cele din urmă, la intrarea a treia sau a patra, o descoperii pe cea pe care o căutam. Intrai sub bolta întunecoasă, călcînd pe dalele de piatră ce răsunau a pustiu și, urcînd pe o scară largă de lemn la etaj, pornii să caut mai departe.

— Trustul 17? îmi repetă întrebarea un bătrîn uscățiv, ușor încărunțit, îmbrăcat într-un cojocel castaniu din piele argăsită și pe cap cu o șapcă îmblănită. În mînă purta o servietă umflată. Veniți, veniți cu mine! Și eu tot într-acolo îmi port pașii.

Legarăm vorba în chip firesc, fără greutate, cu atît mai mult, cu cît, după cum aveam să constat, drumul care ne aștepta nu era prea scurt. Pentru început, urma să coborîm din nou la parter, pe altă scară, pentru ca apoi să urcăm iarăși la primul etaj.

Tovarășul meu de drum, care venea din partea unor șantiere, avea cu trustul legături vechi de mai mulți ani, astfel că fu în măsură să mă edifice cu deplină competență asupra istoricului instituției. Pentru a mi-l expune, trebui să recurgă la niște jaloane, care, evident, erau constituite din numele celor care se perindaseră la cîrma trustului, astfel că numele lui Burlakov se ivi ca de la sine în cursul discuției:

— Cneazul Svetozar, stăpînul feudei! zîmbi ironic omul cu

servieta umflată. Cum să nu, cum să nu, am avut plăcerea să-l cunoaștem! Ce de afaceri învîrtea! În toate direcțiile!

— Adică?

— Și-n stînga, și-n dreapta... Ha-ha! Ce mai pui de lele! Avea și relații cu duiumul, așa că se înfipsese bine în funcție. La pensie a ieșit la ținc, exact cînd a simțit că se strînge funia... Așa, a apucat să iasă cu onoruri... Acum e unul nou. Tînăr, energic, își cunoaște meseria. Chiar ieri îmi spunea: „Timp de zece ani, au dezorganizat trustul în fel și chip, iar acum mi se cere mie să pun lucrurile la punct în mai puțin de un an...” Dar dumneata de la ce întreprindere ești?

— De la cooperativa „Constructorul”, am răspuns fără să clipesc.

— Aa! Svetozar se dădea în vînt după cooperative!

— De unde amorul ăsta la el pentru cooperative?

— Parcă dumneata nu știi! Interlocutorul meu își miji ochii ironic. Numai să vrea cineva, că vă strînge în chingi de nu vă vedeți! Iar bieții de voi ce puteți face, decît să dați din colț în colț?... Ba că proiectul trebuie corectat pe ici-pe colo, ba că să procurați voi unele materiale, exact cele care nu se găsesc nici să dai cu tunul, ba să asigurați utilajul și așa mai departe. În șicane era meșter fără pereche cneazul Svetozar! Pe vremea cînd lucram ca subantreprenor la trust, m-a trimis de nenumărate ori pe șantierele cooperativelor. Multe mi-a fost dat să văd pe atunci!

Din ce în ce mai interesant! Ajungînd pe un palier, între două scări pe care trebuia să le urcăm, i-am propus însoțitorului meu să ne oprim să ne tragem răsuflarea și să fumăm o țigară.

— He-he! Mi-amintesc de una din combinațiile lui, continuă, după ce își aprinse țigara, omul cu servieta umflată, ce părea cît se poate de bucuros că a găsit un auditor atît de atent, de bună seamă novice în branșa construcțiilor.

Dumnealui, cneazul Svetozar, expediase o dată niște țevi într-un oraș de provincie. N-avea nicio cădere s-o facă, dimpotrivă, era interzis, dar el, pe lîngă țevi a trimis în deplasare și trei sudori! Îl rugase un prieten șef de șantier să-l ajute: omul era cu planul în aer... Crezi că „serviciile" astea le făcea pe gratis? Un scamator de primă mînă! Dacă își permitea asemenea combinații cu provincia, îți dai seama cîte învîrtea aici, la Moscova! S-ar putea scrie un roman întreg!

— Și nu l-au prins niciodată cu mîța-n sac? am întrebat eu curios și făcînd pe naivul.

— De vreo trei ori, dacă mi-amintesc bine, l-au încolțit și l-au anchetat cei de la S.P.C.S.P.S.S. Dar tot de atîtea ori a ieșit basma curată. Se vorbea că are o proptea și acolo. Alții înfundau pușcăria, iar el apărea la procese doar ca martor. Da, mi se pare că o dată, totuși, tribunalul a pronunțat o constatare nepenală în privința sa; era vorba de clauzele unui contract, ce încălcau dispozițiile legale. Dar cu „constatarea" asta dumnealui, iartă-mă, s-a șters undeva... Ei! și cînd a văzut că treaba a-nceput să pută, Svetozar al nostru a făcut ce-a făcut și a șters-o la pensie...

Tot sporovăind astfel, ajunserăm în sfîrșit la birourile în care era instalat trustul. Aici îmi luai rămas-bun, în termenii cei mai cordiali, de la limbutul inginer constructor, întîlnirea cu el îmi prinsese bine.

Pornii să-l caut pe Pirojkov.

Aflai însă repede că Pirojkov era bolnav și nu venise de trei zile la serviciu. Mă surprinse plăcut tonul cu care mi se vorbi despre Pirojkov, chiar dacă nu mi se făcea decît o comunicare foarte simplă: cu respect, cu solicitudine, chiar cu o anume căldură. Îmi dădui seama că lucrul acesta nu se datora atît faptului că Pirojkov era acum șef de serviciu (nu de multă vreme, ci abia de la instalarea noului director), cît calităților sale personale propriu-zise. Eu, ca să fiu sincer, nu

le sesizasem, dar era clar că prin ele își cîștigase respectul colegilor de serviciu.

Un motiv în plus ca să regret că Pirojkov se îmbolnăvise. Aveam nevoie de ajutorul lui pentru a afla cît mai multe despre multilaterala și, după cum mă convinsesem, tumultuoasa activitate a „cneazului stăpîn de feudă" Svetozar Eremeevici Burlakov. Pentru asta, Pirojkov era de neînlocuit!

Căutai un telefon public în coridorul ce nu se mai sfîrșea și îi telefonai lui Pirojkov. Răspunse o voce blondă, tinerească – fiică-sa, Nadenka, probabil. Apoi veni la telefon Pirojkov însuși. Recunoscîndu-mă, se bucură grozav, nici nu mă așteptam la o asemenea reacție din parte-i.

— Ce se mai aude, Grigori Sergheievici? Aveți vreo noutate? am întrebat.

— Ei da, am! De asta și cred că... – Glasul lui Pirojkov pierdu din sonoritate, devenind brusc un glas de om suferind. De asta și cred că m-a apucat iar inima...

— În cazul ăsta, eu zic să trec chiar acum pe la dumneavoastră!

Pirojkov se grăbi să-mi dea adresa sa.

„Noutatea" anunțată de Pirojkov nu-mi dădea pace. Să fi apărut din nou Zurih la Moscova? O fi respectat Pirojkov înțelegerea noastră? Of! tocmai că de lucrul ăsta nu eram prea sigur. Ba, ca să spun drept, nu eram sigur deloc... Că de fricos, era fricos al naibii Pirojkov al meu! Și dacă se apucă Zurih să-l strîngă cu ușa, cine știe cum se va termina povestea. Parcă-i și vedeam, îndărătul ochelarilor cu lentile groase, ochii enormi, apoși și înspăimîntați și, sub ei, năsucul alb ca făina de emoție, înghesuit între obrajii nerași și congestionați. Parcă-i auzeam vorbirea confuză, încîlcită...

Ardeam pur și simplu de nerăbdare să-l revăd și de aceea

îmi îndreptam întruna privirea, înciudat, în înserarea cenușie de dincolo de geamul troleibuzului. Slavă Domnului, se pare că la stația următoare trebuie să cobor!

Iată și casa pe care o căutam, o clădire masivă, luminoasă, construită de curînd, ocupînd un colț de stradă pe amîndouă părțile. Parterul era ocupat în întregime de un șir de vitrine strălucitoare: „Încălțăminte", „Mobilă", „Legume și fructe".

În curtea aproape cufundată în întuneric, găsii repede scara ce îmi fusese indicată. Urcai cu liftul la etajul opt și sunai la ușa apartamentului.

Dincolo de ușă se auzi zgomotul unor pași ușori, un țăcănit de tocuri subțiri. Broasca zăngăni. În prag se ivi o fată într-o bluză cafenie pufoasă și o fustiță bej exagerat de scurtă. Părul blond, pieptănat pe spate, i se revărsa pe umeri. Fata era cît se poate de atrăgătoare și, probabil, o știa prea bine. Zîmbi ușor ironic și, după ce mă măsură din cap pînă-n picioare, spuse:

— Bună ziua! Exact așa mi te-am și închipuit! Poftește înăuntru.

— Din descrierea cui? am întrebat în timp ce-mi scoteam paltonul în antreul mic și strîmt.

— Din descrierea tatei, firește. Află că e îndrăgostit de dumneata...

— Ei! nu cred să fie o dragoste periculoasă... am glumit eu.

— Nu-ți face probleme, eu n-o să mă îndrăgostesc de dumneata. Nu ești genul meu. Ești prea înalt.

Ce să zic, fetișcana era dezghețată foc! Tăticul ei, dacă mi-aminteam bine, mi-o zugrăvise în cu totul altă lumină. E drept că așa se întîmplă întotdeauna.

— Mă cheamă Nadea, zise fata. Iar pe dumneata, tovarășul Losev?

— Vitali mă cheamă.

— Intenționezi să mă iei sub scutul dumitale? se informă fata ironic.

— Dumneata ai nevoie să fii apărată?

Dădu din umeri a nepăsare.

— Tata crede că aș avea, nu știu de ce.

— Dar dumneata ce crezi?

— Eu? – Nadea zîmbi cu cochetărie. De ce nu? Trebuie să fie plăcut să ai un scutier ca dumneata...

Pe replica asta intră în antreu Pirojkov. Era în pijama și papuci de casă, părul rar și cărunt îl avea ciufulit, ochelarii îi stăteau strîmb pe năsucul subțire. În mîna grăsulie ținea strîns un ziar.

— Nadenka, de ce îl ții pe musafir în antreu? spuse el supărat, apoi mi se adresă politicos: Scuzați, poftiți înăuntru... Vă rog.

Și deschise cu un gest larg ușa primei camere.

Nadea nu catadixi să-i răspundă tatălui ei și, cu o ridicare din umeri, se făcu nevăzută.

Intrai, urmat de Pirojkov, într-o încăpere destul de plăcut mobilată. O lustră modernă de cristal atîrna de tavan. Luarăm loc în niște fotolii joase, lîngă o măsuță rotundă, de asemenea joasă.

— Ei bine, Grigori Sergheievici, ce s-a întîmplat? întrebai.

— S-a întîmplat ce am presupus și noi că se va întîmpla, răspunse Pirojkov nervos; de emoție, năsucul său începu să se albească văzînd cu ochii. Individul acela o telefonat din nou...

Își scoase ochelarii și, mijindu-și ochii miopi, le șterse pripit lentilele cu o batistă uriașă, albastră cu dungi roșii, după care îi spînzură la loc pe nas.

— Dumneavoastră ce i-ați răspuns?

— I-am răspuns, așa cum ne-am înțeles, că sînt de acord...

— Perfect!

— Da?... Asta numiți dumneavoastră perfect? Dar dacă...

Hai să ne imaginăm, fie și pentru o singură clipă... – Pirojkov își drese nervos glasul și, fără să vrea, se apucă să bată cu degetele-i grăsulii darabana pe brațele fotoliului. – Hai să ne imaginam ce s-ar întîmpla dacă...

— Nu trebuie să ne imaginăm nimic! l-am întrerupt eu liniștit. Totul se va desfășura conform planului nostru, vă asigur. Apropo, cine a telefonat?

— Același individ, huliganul...

— V-a spus cînd va sosi celălalt?

— „Curînd", asta-i tot ce mi-a spus. Auzi, curînd!... Iar tu stai și așteaptă, și frămîntă-te... Știți ceva, spuse Pirojkov, și îmi dădui seama că ezită, după glasul ticălosului am înțeles că era mulțumit că izbutise să mă bage în sperieți și că mă silise să capitulez; pesemne își încheiase misiunea... Așa că mi-am permis să-i pun o întrebare.

— Ce întrebare? ciulii eu urechile, alarmat.

— „Dumneata, l-am întrebat, n-o să-mi mai telefonezi de aci încolo?" Individul mi-a răspuns: „Eu mi-am sfîrșit treaba, moșulică, mă cărăbănesc într-un oraș pe cinste. Mi-a picat, uite-așa, o deplasare babană... Adio, moșulică! Data viitoare o să te sune chiar șeful în persoană, de cum o sosi. Noi, moșulică, o să ne vedem cînd o fi nevoie să-ți vîr un șiș între coaste... Ție sau puicuței!" Ce spuneți de asta?... Am reținut fiecare cuvînt. Îngrozitor! Și cine putea să-l trimită pe huliganul ăsta în deplasare, cu forme în regulă?! – Pirojkov mă privea descumpănit, ros de temeri cumplite.

— Vom afla și asta la timpul său, căutai eu să-l liniștesc.

Dar eram și eu la fel de nedumerit. Într-adevăr, cine putea trimite în deplasare un asemenea specimen de om? Nu cumva chiar Zurih? Și unde? N-ar fi exclus să fie vorba de Odessa. Deci, iarăși Odessa!

— Pînă una-alta, să așteptăm telefonul lui... Ivan Haritonovici, adăugai; Pirojkov nu știa că Nikolov purta alt

nume acum. Și nu e cazul să fiți îngrijorat. Fiindcă veni vorba, iată ce vreau să vă rog, Grigori Sergheievici: povestiți-mi ce vă obliga să faceți fostul dumneavoastră șef, Svetozar Eremeevici Burlakov. Și, în general, ce vă aduceți aminte despre afacerile sale dubioase?

Pirojkov rămase încremenit cîteva clipe. Cu un glas brusc răgușit, îmi ceru să repet întrebarea:

— Cum?... își drese el glasul. Cum ați spus?

Îmi repetai întrebarea.

— Dumnezeule, dar ce nevoie este să răscolim lucrurile astea?... făcu Pirojkov pe un ton plîngăreț. Vă asigur că au trecut toate termenele de prescriere.

— Nu-i vorba despre asta, îl încurajai eu. Iată cum stau lucrurile, Grigori Sergheievici – dumneavoastră mi-ați spus data trecută că l-ați cunoscut abia de curînd pe așa-numitul Ivan Haritonovici Nikolov – trebuie să vă spun că față de alții se prezintă sub alt nume. Nu-i așa?

— Păi, așa și este! Vă jur!

— Și nu știți nimic despre dînsul?

— Nu, ce să știu?... Doar v-am mai spus.

— Vasăzică, așa... în schimb, se pare că Burlakov îl cunoaște de multă vreme și știe destule despre el...

— Cum ați spus? Burlakov îl cunoaște pe banditul acela?!

— Așa se pare. Dar ca să-l facem pe Burlakov să vorbească, trebuie să aflăm cîte ceva despre el însuși...

— Înțeleg... Da, înțeleg... bolborosi Pirojkov, care nu știa ce să creadă.

Încet-încet însă își mai veni în fire și se apucă să povestească. Vedeam că se străduiește să-mi fie de folos, ca să pot da de urma omului care-i pricinuise atîtea emoții și atîta spaimă. De sinceritatea sa nu mă îndoiam. Pe măsură ce povestea, Pirojkov dădea frîu liber indignării și mîniei. Îi era rușine, vedeam, că în unele împrejurări îl ajutase, împotriva

voinței lui, pe Burlakov să-și facă mendrele. Mînia și indignarea biruiră pînă la urmă rușinea și Pirojkov îmi spuse tot ce știa despre matrapazlîcurile fostului său șef.

Mă edificai astfel pe larg în legătură cu cea de a doua față, neoficială, a activității „cneazului Svetozar", care își cîrmuise trustul ca pe o feudă personală.

Bineînțeles că Pirojkov nu-și putea aminti, nu putea face inventarul tuturor „mărunțișurilor", ca bilete gratuite la case de odihnă, premii din fondul directorial, bilete la spectacolele de premieră, sau stilouri, țigări, brichete străine și chiar și scurte îmblănite și alte boarfe de import, pe care beneficiarii zeloși i le aduceau plocon lui Burlakov în speranța că acesta va urgenta lucrările lor. Dar erau și afaceri de calibru mai mare. De pildă, mașinațiunile cu materialele deficitare, care, bineînțeles, nu lipseau chiar întotdeauna și peste tot și puteau fi date după sprînceană; cu cota-parte din venit acordată de beneficiar constructorului, mai bine zis șefului trustului; cu lucrările suplimentare ce nu erau trecute în deviz, ci plătite altfel, mai discret; în sfîrșit, cu devizele înseși, care parcă erau de cauciuc, așa se umflau sau se strîngeau, în raport cu „bunăvoința" beneficiarilor... Din punct de vedere „legal", lucrurile erau în general bine aduse din condei – noroc de noianul de instrucțiuni, decizii, contradecizii, directive definitive sau provizorii, care mereu vin să se completeze și să se corecteze unele pe altele, și tot așa, la nesfîrșit...

Un element caracteristic pentru tactica șefului era angrenarea unui număr din ce în ce mai mare de salariați, în primul rînd a celor din anturajul lui Burlakov, în aceste mașinațiuni, chipurile în interesul realizării planului, pentru buna desfășurare a muncii, în vederea sporirii prestigiului trustului în întrecerile periodice cu celelalte trusturi. Acești funcționari se trezeau astfel, cu sau fără voia lor, complici... Pentru a le închide gura, „cneazul", le arunca din vreme în

vreme resturile rămase de la masa sa îmbelșugată. Atmosfera de corupție mai era întreținută și de beneficiarii îngrijorați de soarta lucrărilor lor și care forfoteau prin trust, oferind „atenții" în dreapta și în stînga.

Din lunga relatare a lui Pirojkov îmi atrase atenția în chip deosebit un alt aspect al activității clandestine a lui Svetozar Eremeevici. Și anume că, reduse la început la orașul Moscova și la șantierele subordonate direct trustului, mașinațiunile lui Burlakov începuseră, de la un moment dat, să se extindă și sub raport geografic.

Nu puteau să nu mă izbească numele orașelor indicate de Pirojkov. Ele figurau cît se poate de clar pe graficul lui Valea: Rostov, Leningrad, Odessa. Pirojkov își aducea aminte că țevile, împreună cu cei trei sudori, de care îmi vorbise omul cu servieta umflată, fuseseră expediate la Rostov; la Odessa fuseseră expediate douăzeci de tone de cheramzit, material extrem de deficitar; iar cu altă ocazie, fuseseră trimise la Leningrad mai multe tone de ruberoid și de material plastic pentru tapetatul pereților, materiale de import, nu mai puțin deficitare.

— Bine, dar, asta nu însemna delapidare? am întrebat eu.

— Delapidare! – Pirojkov avu un gest de lehamite și de exasperare. Cine mai poate ști!... În treburile astea nu m-am băgat, m-am ferit de ele ca de foc... N-am mai știut cum să mă închin cînd, în sfîrșit, am scăpat de Burlakov ăsta!

Îl credeam. Eram sigur că Pirojkov nu se băgase în mașinațiunile astea – nu-l împiedicase numai frica, ci și conștiința. Se temea de Burlakov, dar îl și disprețuia. Lașitatea, umilitorul sentiment al dependenței îl opriseră să demaște mașinațiunile șefului său. Disprețul pentru omul acesta și conștiința îl împiedicaseră să devină complice la ele.

Ceea ce aflasem despre afacerile lui Burlakov în afara Moscovei mă conducea la ipoteza unor legături necurate între

acesta și Nikolov-Zurih. Mi-am propus să mă sfătuiesc și cu băieții de la S.P.C.S.P.S.S., mai competenți decît mine în asemenea probleme.

Se auzi soneria în antreu.

Țăcănitul tocurilor subțiri ale Nadiei răsună pe culoar și, un minut mai tîrziu, căpșorul fetei apăru prin crăpătura ușii.

— Tată, a venit Anna Ignatievna.

— A! E medicul de la policlinică, spuse Pirojkov privindumă stingherit.

— Duceți-vă, duceți-vă, l-am îndemnat eu. Pînă vă întoarceți, eu am să stau de vorbă cu Nadea, bineînțeles dacă dînsa n-are nimic împotrivă, am adăugat.

— De ce aș avea? zîmbi Nadea și intră în cameră. Promite să fie interesant...

Pirojkov dădu din cap că e de acord și ieși. Îi auzirăm glasul în antreu.

Nadea se așeză cu o eleganță studiată în fotoliul ocupat de tatăl ei pînă mai adineaori.

— Vasăzică, să stăm de vorbă... Despre ce? întrebă ea pe un ton ironic.

— Despre gravele primejdii care te amenință, am răspuns pe același ton. Nu ți-e teamă?

— Mie?! făcu Nadea. Știi, nu sînt proastă...

— Bine, dar ți s-a telefonat într-adevăr și ai fost amenințată în fel și chip!

— Ei și? Vreun tip sonat, care face pe grozavul! Pentru atîta lucru să fac o criză de neurastenie?...

— Știi cumva cine e tipul ăsta sonat?

— Habar n-am.

— Poate că a fost pus de altcineva să telefoneze...

În privirea fetei apăru deodată o lucire nouă, care se stinse însă numaidecît. Nadea zîmbi într-un fel ciudat și rosti îngîndurat:

— Poate... Eu de unde să știu?...

Mi se păru că fata știe ceva sau că, în orice caz, are o bănuială.

Și deodată, de parcă s-ar fi făcut contactul între două capete de fir și s-ar fi realizat circuitul electric, în creierul meu se făcu lumină. Un beculeț se aprinse parcă, risipind ceva din bezna din jur.

— Nadea, coborîi eu glasul, cunoști fraza asta: „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji"?

Mă privi drept în ochi, surîzînd ironic, dar observai că țigara îi tremură ușor între degetele subțiri.

— Știi ceva? făcu fata. Te-aș ruga să nu mă iei la sigur!

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Asta ar mai lipsi, să fiu obligată să răspund la asemenea întrebări stupide!

Înălțîndu-și sfidător bărbia în vînt, se lăsă pe speteaza fotoliului și puse picior peste picior. Cu această ocazie, fustița i se ridică sus de tot, dar Nadea nici gînd să și-o tragă la loc! Trebuie să recunosc că avea niște picioare foarte frumoase. Îmi mutai privirea în altă parte și, trăgînd adînc din țigară, rostii cît se poate de calm:

— Întrebarea poate fi formulată și altfel. Prin urmare: De ce te-ai dus la hotel, la omul acela? În ce scop?

Nadea continuă să tacă cu încăpățînare. Cunoșteam genul acesta de fetișcane. Cu ele e mai greu să discuți decît cu băieții cei mai înrăiți.

— Ce facem, stăm așa și tăcem? am insistat.

— Ce altceva ne rămîne de făcut? răspunse Nadea nevinovată și zîmbi. Dacă nu găsești alt subiect de discuție!

— Toate la timpul lor... am asigurat-o. Deocamdată aștept răspunsul la întrebare.

— O să trebuiască să aștepți mult și bine!

— Nu-i nimic, sînt un om răbdător. Iar întrebarea e foarte

serioasă. Dacă te răzgîndești totuși și te hotărăști să-mi răspunzi la ea, dă-mi un telefon. Iată numărul meu.

Scosei stiloul și notai numărul meu de telefon pe o foaie din blocnotes pe care o detașai și o lăsai pe măsuță.

— Eu am plecat. Cu Grigori Sergheievici am discutat ce-am avut de discutat. La revedere, Nadea!

M-am ridicat și m-am îndreptat spre ușă.

Nadea se ridică și ea, luă de pe măsuță foaia de blocnotes cu un gest ostentativ neglijent, într-o doară parcă, cum ai lua o hîrtie ca să faci ordine și apoi o arunci. Jocul era destul de naiv. Îmi dădeam seama că va păstra numărul meu de telefon. Dar o să-mi telefoneze oare?

Afară se întunecase de-a binelea.

Ningea.

Mă grăbeam să mă întorc la birou. Era aproape șapte seara. Kuzmici mă aștepta. Și aveam ce-i povesti.

Treptat, începeau să iasă la iveală legăturile de la Moscova ale lui Zurih. Bineînțeles, eram departe de a le fi depistat pe toate. Era puțin probabil, de pildă, ca lui Burlakov să-i fi fost adresat biletul acela: „Vino să ne consfătuim...” Altfel, și el ar fi plecat din Moscova, s-ar fi dus și el la „consfătuirea” aceea. Or, el nu plecase nicăieri.

Mai era un fir pe care trebuia să-l desfășurăm pînă la capăt: cu cine avea totuși relații Zurih la fabrica de tricotaje? Că doar acolo îl întîlnise întîia oară Varvara, acolo se legase el de dînsa.

La cine anume venise el la fabrică, Varvara zicea că nu știe. Eram înclinat s-o cred. Un lucru era sigur – că numai niște interese dubioase îl putuseră aduce acolo.

Asta ar fi a doua pistă pe care se putea merge, la Moscova, pe urmele lui Zurih. Mai era și Nadea. Pentru ce fusese la hotel? Nu încăpea nicio îndoială că pe ea o văzuse Viktor Sboki acolo, că ea era fata care îl umpluse de admirație.

Viktor susținea că Zurih nu se purtase ca un amorez față de ea. Însemna că alte treburi o purtaseră în camera lui. Să se fi înșelat Viktor? Puțin probabil, antrenorul avea un ochi bine format pentru asemenea lucruri. Așa fiind, povestea devenea cît se poate de suspectă.

Da, chiar și numai la Moscova, cetățeanul Zurih ne dădea de lucru, nu glumă! Și în afară de Moscova mai aveam de răscolit alte cinci orașe...

Eram curios ce aflase între timp Valea Denisov despre oamenii aceia, ce date noi îi furnizaseră milițiile locale.

Dar abia întors la birou, o veste uluitoare se prăvăli asupra mea.

Oleg Ivanovici Kleaciko, medicul din Saratov, fusese asasinat!

Deci, pînă la urmă, „socotelile" fuseseră totuși încheiate!

Acum, Zurih apărea într-o lumină nouă, sîngeroasă. Devenise un pericol social. Individul trebuia găsit cu orice preț, și neîntîrziat...

CAPITOLUL VI. STARE DE ALARMĂ

Așadar, medicul din Saratov, Oleg Ivanovici Kleaciko, fusese asasinat! Comunicarea fusese recepționată încă de dimineață, și pînă la sosirea mea la birou, Igor și Valea Denisov reușiseră să elucideze unele lucruri.

Cadavrul fusese descoperit întîmplător, lîngă un terasament de cale ferată, la o sută de kilometri de un centru regional situat mult la nord de Moscova. Era îngropat în zăpadă, și dacă nu l-ar fi adulmecat cîinele unui localnic, probabil că ar fi rămas acolo pînă la primăvară. Moartea fusese provocată de o lovitură în ceafă aplicată cu un obiect greu. Expertiza medico-legală stabilise că moartea survenise cu trei zile în urmă, adică la 29 octombrie, a doua zi după plecarea lui Kleaciko din Saratov. Asupra sa nu se găsiseră nici acte, nici bani. Un singur indiciu: într-unul din buzunarele hainei fusese descoperită o rețetă veche, completată chiar de victimă, după cum s-a stabilit ulterior, pe un formular al policlinicii orășenești din Saratov. Organele locale de miliție luaseră imediat legătura cu Saratov. Întîmplarea a făcut ca tocmai atunci să telefoneze și Valea la Saratov, ca să ceară relații suplimentare despre Kleaciko. Așa că i se servi, proaspătă, vestea despre asasinarea acestuia.

După aceea Igor luase legătură cu centrul acela regional. Din informațiile primite, el stabilise primul fapt important: locul unde fusese găsit cadavrul lui Kleaciko se afla pe calea ferată care lega centrul regional de orășelul Punej.

Mă aflam în cabinetul lui Kuzmici, în care fumul de țigară puteai să-l tai cu cuțitul, și-l ascultam pe Igor, care tocmai își prezenta raportul. Vorbea, ca de obicei, fără grabă, formulînd atent fiecare frază și, în aparență, perfect calm. Fața sa lată, cu bărbia pătrată și nasul turtit, era impasibilă și impenetrabilă ca aceea a unui boxer. Din vreme în vreme, își trecea mîna peste părul negru, tuns perie. Pe fața sa nemișcată, sub favoriții lungi și înguști, doar maxilarul îi juca. Vedeam că Igor e nervos, dar asta n-o știam decît eu.

— M-am tot gîndit la orășelul ăsta, Punej, Feodor Kuzmici, i se adresă Igor șefului. După părerea mea, ăsta e locul unde s-au reunit indivizii. Deși au procedat cam prostește: într-o localitate atît de mică, orice nou-venit bate la ochi.

— La fel de bine puteau să se fi întrunit și în centrul acela regional, remarcă Valea liniștit. E chiar mai plauzibil că acolo și-au dat întîlnire.

— Nu, îl contrazise Igor, fiindcă atunci nu se explică de ce a plecat Kleaciko la Punej. Mai degrabă l-a întîmpinat cineva în gară, la centrul regional, și de acolo au călătorit mai departe împreună. Iar pe drum...

— Ia stați nițel! mi-am amintit eu deodată. Scrisoarea sosită la hotel pe numele lui Nikolov a fost expediată, dacă nu mă înșel, din centrul acela regional. „Unchiul Petea" îi scria că s-a îmbolnăvit mătușa și îl ruga să vină urgent. Vă aduceți aminte? Unde e scrisoarea?

Scrisoarea fu găsită, bineînțeles, în mapa lui Valea și trecu din mînă în mînă.

— N-are a face, se încăpățînă Igor. Tipul poate să fie din Punej, iar de expediat, s-o expedieze din centrul regional.

— Da, dădu din umeri Valea, și atunci îl cheamă și Petea, și e și unchiul adevărat al lui Nikolov-Zurih...

Și trase către el faimosul grafic.

Chiar nimic să nu-l emoționeze pe băiatul ăsta, din toată istoria, decît perspectiva de a mai completa o rubrică în graficul său?

Kuzmici îl privi și el pieziș, în tăcere. Se pare că și pe el îl călca pe nervi calmul lui Valea.

— Totuși, nici cealaltă ipoteză nu poate fi înlăturată, am intervenit eu. Că s-ar fi reunit în centrul acela regional.

— De înlăturat, e încă prea devreme, recunoscu Igor.

— Denisov, raportează ce ne comunică Saratovul despre Kleaciko, schimbă Kuzmici cursul discuției.

Valea, la fel de imperturbabil, scoase din mapă încă o foaie de hîrtie și, trăgînd din cînd în cînd cu ochiul la ea, raportă:

— Kleaciko Oleg Ivanovici, în vîrstă de 37 de ani, medic stomatolog la policlinica orășenească. Lucrează acolo de aproape zece ani. Celibatar. A divorțat în urmă cu trei ani. Fosta soție lucrează la aceeași policlinică, e asistentă medicală-șefă. Nu au avut copii. Kleaciko trăiește pe picior mare... adică a trăit, se corectă Valea fără să se tulbure; în continuare vorbi despre Kleaciko numai la timpul trecut: A fost suspectat de achiziții de aur și de confecționare ilicită de proteze și coroane dentare. Mai demult, a lucrat ca tehnician dentar. Nu există probe împotriva sa. La fel, nu s-a stabilit că ar avea relații suspecte la Saratov. I s-a întîmplat destul de des să ia concedii fără salariu. Fiind un om apreciat la policlinică, i se acordau tot felul de avantaje.

— Mai mult ca sigur că pe el îl căutase Zurih la Saratov, am intervenit eu. Probabil că el e omul pe care l-a văzut Strahovici pe peron.

— Tot ce se poate, căzu Valea de acord și adăugă: Asta e tot ce mi s-a relatat despre Kleaciko.

Mi-am adus aminte de încă ceva:

— Printre altele, cu actele de identitate ale lui Kleaciko a locuit la Moscova, timp de trei zile, Mușanski, vă amintiți?

— Iar Zurih, după ce a sosit la Moscova, i-a telefonat lui Kleaciko la Saratov, completă Valea și se uită în grafic. La cinci zile după sosire, adică la 7 octombrie.

— Da, da, da... – Kuzmici, îngîndurat, lovi ritmic cu ochelarii în masă. – Orice amănunt în legătură cu Kleaciko e deosebit de important acum. Da, deosebit de important!

Ridică receptorul telefonului interior și formă un număr scurt. Îi urmării degetul și îmi dădui seama că îl cheamă pe Sașa Graciov, unul din anchetatorii noștri.

— Ziua bună! rosti Kuzmici în receptor cu glasul său răsunător. La telefon Țvetkov. Așa este, e seară... Am o rugăminte, amice. Cum stai cu Mușanski, ai stabilit contactul psihologic?... Serios?... Atunci, fii bun și interoghează-l în legătură cu încă un furt: actele de identitate pe numele de Kleaciko Oleg Ivanovici. Ți-ai notat? Mușanski le-a folosit ca să locuiască cu ele la Moscova... – Kuzmici puse receptorul în furcă și se întoarse spre Igor: – Încă ceva: ia legătura cu Saratovul. Să trimită urgent la Penza, prin telefoto, fotografia lui Kleaciko. Apoi telefonează-i lui Rogozin. Să-i prezinte fără întîrziere fotografia asta lui Strahovici, se-nțelege, împreună cu alte fotografii, așa cum se procedează. Să vedem dacă recunoaște sau nu în Kleaciko pe omul care l-a condus la gară pe Zurih? Ai reținut totul?

Igor dădu din cap.

— Atunci, du-te și telefonează! Și încă ceva...

Igor, care era cu mîna pe clanță, se întoarse tăcut spre Kuzmici.

Acesta îl privi îngîndurat și adăugă:

— Mîine pleci la Punej, de îndată ce vom primi informațiile de la Penza și vom afla cum a decurs interogatoriul lui Mușanski. Pleci cu trenul. În anotimpul ăsta, cu avionul te poți împotmoli, vremea e instabilă. Te duci întîi la inspectoratul regional și afli ce au descoperit între timp. Abia după aceea te duci la Punej.

Igor, la fel de tăcut, dădu încă o dată din cap și ieși.

Ne uitarăm în urma lui și bruma de bună dispoziție ni se risipi. Mie și lui Kuzmici, în orice caz. Că pe Valea, după cîte îl cunoșteam, nimic nu era în stare să-l afecteze.

Kuzmici, însă, se posomorîse de-a binelea. Se frecă gînditor cu palma pe creștetul cărunt și mi se adresă:

— Ei, și acum raportează tu!

I-am relatat amănunțit cele aflate despre Burlakov, apoi discuția cu Pirojkov și podoaba de fiică-sa. N-am uitat, bineînțeles, să-l informez că huliganul telefonase din nou.

Pe cînd ne pregăteam de plecare, Kuzmici îmi spuse pe un ton șovăitor, ca și cînd n-ar fi știut nici el ce să creadă:

— Știi ce?... Du-te mîine la gară, să-l conduci pe Otkalenko... Și adăugă, morocănos: Nu-mi place deloc cum arată...

Dimineața, m-am dus la fabrica de tricotaje. Un drum lung: întîi cu metroul, schimbînd linia, apoi cu troleibuzul. Unde mai pui că era oră de vîrf și toate vehiculele supraaglomerate.

După o deprindere ce mi-o formasem încă mai demult – deformare profesională... – observam atent tot ce se petrece în jurul meu. Într-o zi, văzînd un colț de ziar ieșind din buzunarul hainei mele, Kuzmici îmi spusese: „Te sfătuiesc să nu citești niciodată ziarul în timpul drumului. Un detectiv trebuie să fie întotdeauna cu atenția trează, să observe

oamenii din vecinătatea sa...” Îmi însușisem lecția. Și astfel, nu o dată mi s-a întîmplat să descopăr în mulțime un ins pe care îl căutam cu toții asiduu. Sau să vin la timp în ajutorul cuiva. Totodată, mă obișnuisem ca, în drum, să meditez asupra problemelor pe care mi le ridica o anchetă sau alta. În dimineața aceea, îmi elaborai, în metrou și în troleibuz, planul de acțiune în legătură cu fabrica de tricotaje: cu ce să încep, pe cine să abordez, cum să procedez ca să aflu pe cine l-a căutat Zurih acolo și cu ce intenții...

Am ajuns la poarta fabricii îndată după intrarea în tură a schimbului unu. La intrare nu mai era nimeni. I-am prezentat paznicului – o femeie – legitimația și, urmărit de privirea sa intrigată, am străbătut întreaga curte, de-a lungul halei nesfîrșit de lungi, cu trei etaje, a uneia din secții, pînă la clădirea nu prea mare, cu un singur etaj, unde era instalată administrația fabricii. Întreaga curte răsuna de uruitul neîntrerupt al mașinilor.

Am găsit destul de repede, la parter, secția de cadre. Dar cînd să întind mîna spre clanța ușii capitonate cu dermatină, aceasta se deschise cu zgomot, dîndu-se de perete, și pe coridor dădu buzna vechea mea cunoștință, fostul prieten al Varvarei, zdrahonul de Tolik. Cel cu care, de la primul contact, vă aduceți aminte, stabilisem niște relații destul de puțin amicale... Halal întîlnire!

De mînie, mutra de lună plină a lui Tolik era roșie ca para focului. Se pare că era foarte tulburat, naiba știe de ce, dovadă că în primul moment nici nu mă recunoscu. L-am strigat eu:

— Noroc, Tolik!

Nu mă simțeam defel îndemnat să-i port dușmănie, și asta nu fiindcă, la vremea respectivă, încasasem o praftură zdravănă de la Kuzmici pentru bătaia aceea stupidă sau pentru că mi-ar fi dat de gîndit vorbele de atunci ale șefului: „Ține minte, o să-ți mai iasă pe nas întîmplarea asta...” Și,

firește, nici pentru că Tolik mi-ar fi devenit, peste noapte, simpatic. Nu, flăcăul ăsta era, clar, un om de nimic. Dar, cum să spun, atunci mă purtasem cu el, profesional vorbind, nejust, incorect, ceva de genul ăsta... Ar fi trebuit să-l iau mai cu duhul blîndeții, să încerc să-l expediez din casa Varvarei pe o cale ceva mai pașnică... Iată de ce nu mi-ar fi displăcut să repar ce se mai putea repara.

În primul moment, Tolik mă privi buimăcit. În sfîrșit, mă recunoscu. Ochii săi mici i se mijiră plini de răutate, și el rosti surd, nu fără un accent de amenințare în glas:

— Noroc – să zicem...

— Ce ești așa de întors pe dos? întrebai, ca și cum am fi fost prieteni de cînd lumea. Ai necazuri cu ăștia? – și arătai din cap spre ușa pe care ieșise.

— Dar pe tine ce te privește?

— Am întrebat și eu, așa... Mai știi, s-ar putea să-ți fiu de ajutor...

— Sigur! Voi să ajutați pe careva!...

Tolik se arăta recalcitrant. Nici gînd să vrea să facă pace.

— Ei! De ce o iei așa? am continuat eu blajin. La urma urmei, n-avem nimic de împărțit, noi doi...

— Parcă nu știi de ce!...

Vedeam că vrea să se descotorosească de mine, dar am mai făcut o încercare de împăcare. L-am întrebat:

— Lucrezi aici?

— Am lucrat, dar mi-am luat valea, răspunse Tolik rînjind, ca și cum vestea asta ar fi trebuit să mă amărască grozav.

— Ți-ai dat demisia, vasăzică?

— Păi ce, parcă mă pot ține cu forța! mîrîi Tolik. Puțin îmi pasă mie de ce spun ei! Scuip pe ei, mama lor de...

Și înjură murdar, după care îmi întoarse spatele, hotărît. L-am urmărit cu privirea.

— Ca să vezi, ce mai cunoscător al legilor! se auzi o voce în spatele meu.

M-am întors. În ușă stătea o femeie slăbuță, într-un halat albastru decolorat de atîta spălat și cu o basma albă.

— De ce o fi făcînd atîta tărăboi? am întrebat-o.

— I s-a năzărit să-și dea demisia, mă lămuri femeia. Bineînțeles că i-am spus: „Lucrează-ți întîi cele două săptămîni de preaviz, și pe urmă... " Iar el s-a apucat să zbiere! Nu și nu, că trebuie să plece chiar azi, că nu mai poate rămîne nicio zi! Cică abia îl așteaptă în altă parte, unde au neapărată nevoie de o podoabă ca dumnealui!

— Dar dacă e adevărat?

— Vezi să nu! Prietenii de dincolo de poartă, ăștia-l așteaptă. Să se ducă la băutură! Banda lui de golani... Parazitul, nici nu s-a făcut bine ziuă, că a și tras ceva la măsea...

Femeia dădu din mînă și plecă.

Intrai la serviciul de cadre.

În biroul șefului, mă întîmpină o femeie încă tînără, zîmbitoare și din cale-afară de amabilă, îmbrăcată elegant, după ultima modă. În primul moment, mă fîstîcii nițel.

Șefa cadrelor se dovedi a fi nu numai drăguță și amabilă, ci și perspicace. Înțelese numaidecît ce îmi trebuia și îmi dădu cîteva sugestii foarte inteligente. După care luă personal legătură cu omul de care aveam nevoie. Și iată-mă refăcînd drumul, prin curtea interminabilă, către poarta fabricii.

În ghereta portarului, mă și aștepta șeful pazei, un unchiaș lung și mustăcios într-o manta veche de tip militar. Unchiașul ăsta, în ciuda înfățișării sale severe și impunătoare, se dovedi a fi curios ca o babă, așa încît hotărîi, nu numai să nu-l inițiez, fie și parțial, în treburile mele, ba chiar să încerc să-l derutez, așa că născocii pe loc un motiv cu totul altul decît cel real pentru vizita mea. Unchiașul îl înghiți pe loc și se arătă foarte

zelos să mă ajute. Scoase din sertarul mesei cotoarele bonurilor de intrare și condica de înregistrare, și pe baza lor ne apucarăm să verificăm cine vizitase fabrica pe la mijlocul lunii curente, și la cine se duseseră persoanele respective.

Și, închipuiți-vă, descoperirăm destul de repede că un anume cetățean Zurih M. A. fusese în fabrică în ziua de 7 octombrie. Bonul de intrare îi fusese eliberat în urma dispoziției directorului însuși.

— Se poate întîmpla, mă adresai șefului pazei, ca bonul de intrare să-l elibereze un anume funcționar, iar vizitatorul să se ducă la altul?

Unchiașul se posomorî și se apucă să-și ciupească mustața cu degetele-i asprite. Preț de un minut, păru să chibzuiască intens, pentru ca apoi să declare:

— Nu e admis.

— Bine, înțeleg că nu e admis, dar se întîmplă totuși? am insistat.

— N-am cum să știu.

— Dar cine poate să știe?

— Păi... știu eu?... Cel care a dat dispoziție să fie eliberat bonul.

— Dumneavoastră nu cunoașteți asemenea cazuri?

— Eu?...

Șeful pazei părea din ce în ce mai îngrijorat. Se temea probabil să nu dea el însuși de belea sau să nu creeze neplăceri vreunui tovarăș din conducere.

— Da, dumneavoastră personal! am repetat; dar simțeam că încercările mele de a-l scoate din mutenie pe omul acela nu vor duce la nimic.

— Eu, de unde?... N-am cum să știu...

— Fie și așa, am oftat. Hai să ne uităm nițel în condică: iată, cetățenilor ăstora li s-au eliberat permise de intrare la indicația directorului. Iată, ăstuia... și ăstuia... și ăstuia...

Arătai cu degetul în condică mai multe nume, printre care și al lui Zurih. Toți s-au dus la director?

Unchiașul în manta militară își ciupea de zor mustățile și se uita cu o privire tîmpă la degetul meu ce se plimba pe registru. În cele din urmă bombăni posomorît:

— N-am cum să știu.

Discuția noastră o urmărea cu interes și fata-paznic, o cîrnă cu obrajii rumeni, ce purta o șapcă soldățească cu clape, trasă cochet pe o ureche, și o manta neagră cu petlițe verzi, strînsă tare la mijloc cu o curea lată.

— Păi, ce e de știut aici! interveni ea cu un aer nepăsător; ochii îi sclipeau strengărește. Lucrurile stau cam așa: dimineața, de cum îi dă Zoia Feodorovna lista cu numele vizitatorilor, dumnealui se și apucă să completeze permisele, fără să se uite ce și cum. Ce mare scofală!

— Tu, Sazonova, să taci! se răsti la ea, supărat, șeful pazei. Nu te-a întrebat nimeni!

— Cum să tac, dacă dumneata nu ești în stare să-i răspunzi ca lumea omului? se indignă fata.

Bosumflîndu-se, fata se întoarse cu un aer semeț la măsuța din dreptul ferestruicii prin care se eliberau permisele de intrare. Ferestruica dădea într-un culoar de trecere ce ducea la intrarea în halele fabricii, străjuită de un al doilea paznic, tot o femeie.

— Pentru astăzi, ați primit o asemenea listă? am întrebat-o pe fată.

— Sigur că am primit, răspunse ea, fără să se întoarcă.

— Arătați-mi-o, vă rog.

Îmi copiai cîteva nume în blocnotes. Apoi îmi luai rămas bun, străbătui din nou curtea, către clădirea, pe care o cunoșteam acum, a administrației.

Urcai la etajul întîi și, peste un minut, o salutam respectuos pe Zoia Feodorovna, secretara directorului, o

femeie nu prea înaltă de statură, cu părul negru și îmbrăcată într-un taior sobru.

O funcționară, după cum mi-am dat imediat seama, extrem de activă și de energică. O asaltau tot felul de inși cu fel de fel de hîrtii ce trebuiau semnate. Cînd unul, cînd altul din telefoanele de pe măsuța de lîngă biroul ei suna, obligînd-o uneori să ridice și cîte două receptoare deodată.

Cu toate astea, Zoia Feodorovna găsi timp și pentru mine. Parcurgînd repede lista pe care i-o arătai, spuse:

— Acest tovarăș merge la comitetul de fabrică, acesta la mecanicul șef, aceștia doi la contabilitate. Ceilalți vin la noi.

Dar cea mai remarcabilă calitate a Zoiei Feodorovna părea să fie memoria într-adevăr ieșită din comun. Îi ținea minte, literalmente, pe toți cei ce veniseră în ultima lună, din afară, la directorul fabricii. I-am citat o serie de nume extrase din registrul de la poartă, intercalîndu-l și pe cel al lui Zurih.

— Tovarășul acesta, mă informă Zoia Feodorovna în legătură cu Zurih, a venit din partea unei organizații comerciale din Leningrad care intenționa să încheie un contract cu fabrica noastră.

— Și l-a încheiat? am întrebat eu, mirat.

N-ar fi trebuit să pun întrebarea – despre niciunul din cei citați nu cerusem relații suplimentare – dar prea mare îmi fusese surpriza de a-l vedea pe Zurih asumîndu-și un asemenea rol.

— Putem afla de la secția de planificare sau de la secția de desfacere, răspunse cu un aer preocupat Zoia Feodorovna și formă pe dată un număr de telefon.

Un minut mai tîrziu, aveam să aflăm că fabrica nu încheiase niciun contract cu organizația comercială respectivă din Leningrad.

— Dar cine se interesează de această problemă? întrebă,

foarte curioasă, vocea bărbătească de la celălalt capăt al firului.

— Cineva de la centrală, răspunse foarte liniștită Zoia Feodorovna, fără să zîmbească măcar; pesemne nu voia să-și neliniștească colegii.

— Îi interesează tovarășul acela din Leningrad? stărui celălalt.

— Așa se pare.

— Sînt în măsură să dau lămuririle necesare!

— Nu e nevoie de niciun fel de lămuriri, i-o reteză Zoia Feodorovna.

Auzisem foarte clar și vocea de la celălalt capăt al firului și nu-mi scăpase nuanța de încordare ce se deslușise în ea.

Ca să repar gafa de adineaori, am pus cîteva întrebări suplimentare și în legătură cu alți vizitatori ai fabricii, și Zoia Feodorovna fu nevoită să telefoneze din nou la secția de desfacere.

— Cu cine ați vorbit? am întrebat-o.

— Cu șeful secției, tovarășul Sivokoni.

Am reținut numele.

Orice s-ar spune, pentru început aflasem destul de multe. Alți pași ar fi fost riscant să întreprind, cîtă vreme nu mă consultam cu colegii de la S.P.C.S.P.S.S.

Sosii la timp la gară, cînd trenul abia trăsese la peron și în dreptul vagoanelor nu se aflau decît puțini călători. L-am zărit destul de repede pe Igor. Era îmbrăcat într-un palton de culoare închisă și ținea în mînă o servietă. Stătea singur lîngă vagon și fuma. Avea o mină încruntată și preocupată. Misiunea sa era foarte complexă: urma să elucideze, împreună cu organele locale de miliție, misterul morții lui Kleaciko, ținînd seama și de numeroasele

circumstanțe care complicau teribil cazul și care pentru noi constituiau încă tot atîtea enigme. Dar se gîndea oare Igor la misiunea care-l aștepta ori, dimpotrivă, la ceea ce lăsa în urmă – asta era întrebarea.

Zărindu-mă, veni fără grabă spre mine, ne salutarăm și Igor îmi comunică:

— A telefonat Rogozin. Strahovici, chemat să identifice fotografia lui Kleaciko, l-a recunoscut pe cel care îl însoțea pe Zurih, în ziua de 2 octombrie, în gara Saratov. Asta-i una. A doua: miliția din Saratov a stabilit că, pînă la data de 2 octombrie, Kleaciko a fost zi de zi la serviciu. Pe data de 3, și-a luat patru zile de concediu fără plată și a plecat într-o direcție necunoscută. S-a întors pe data de 7.

— Și tot pe data de 7, seara, adăugai eu, i-a telefonat Zurih, de la Moscova.

— Exact! Și acum urmează chestia cea mai interesantă! – Igor se învioră nițel. Mușanski a mai recunoscut un furt...

— Actul de identitate al lui Kleaciko? am întrebat precipitat.

— Da. Dar știi unde a operat furtul? La Odessa...

— Ei, drăcie! Prin urmare, Kleaciko s-a repezit pentru patru zile la Odessa! Unde a locuit acolo?

— La hotel.

— Kleaciko a reclamat furtul buletinului?

— S-a verificat și asta: n-a reclamat. În aceeași zi, a plecat îndărăt la Saratov.

Vasăzică, iarăși Odessa! Acolo părea să se lege un nod vîrtos. Moscova, Punej, Odessa... Spre Punej se îndrepta Igor. Ce-l va fi așteptînd acolo?

Observai deodată că servieta din mîna lui Igor o vedeam pentru întîia oară.

— A cui e servieta pe care ai luat-o cu tine? l-am întrebat.

— A lui taică-meu, răspunse Igor fără chef.

Începeam să înțeleg.

— Nu vii de acasă?

— Acum locuiesc la bătrîni.

Din nou am amuțit amîndoi. Of! dificile au mai devenit relațiile mele cu bunul meu prieten Igor! Unde s-a mai pomenit altădată să trebuiască să mă gîndesc ce să-i spun și ce e mai bine să trec sub tăcere?... Și în ce fel să-l iau? Pe cînd acum trebuia să fiu atent la fiecare cuvînt pe care îl rosteam!

— Deci... te-ai hotărît, totuși? am rupt eu tăcerea, după o ezitare.

— Hotărîrea a venit de la sine... De mult... rosti Igor cu jumătate de gură, studiind cu mare atenție cimentul peronului, de la picioarele sale.

Se ferea de privirea mea, poate ca să nu dea înapoi, să nu-și schimbe iarăși hotărîrea. Cel puțin asta era impresia mea.

— Lucrurile astea nu se hotărăsc de la sine, i-am replicat pe un ton destul de tăios. Nu e îngăduit să se hotărască de la sine!

— Ei!... – Igor îmi aruncă o privire tulbure, ce se voia ironică. Sigur, tu le știi pe toate...

— Trebuie să te gîndești de o sută de ori înainte de a lua o asemenea hotărîre, rostii eu aproape în șoaptă. Ca să nu-ți pară rău mai tîrziu...

— M-am gîndit de o mie de ori...

— De unul singur?

— Caraghiosule!... – Igor zîmbi amar.

Simțeam că mă înfurii și mă stăpîneam cu greu să nu izbucnesc. Aș fi vrut să-i arunc în obraz: „La lucrurile astea te gîndești împreună cu prietenul tău cel mai bun... Nu de unul singur!" Nu i-am spus-o. I-am spus cu totul altceva:

— Nu m-ai înțeles... Lena ce spune?

— Lena n-are niciun amestec în povestea asta. În ce-o privește pe Alla, oricum, tot la deznodămîntul ăsta am fi

ajuns! Cum să-ți explic?... Ea, de la început, n-a urmărit altceva decît să mă înrobească. Să mă dau ei legat de mîini și de picioare... Firește, urmînd ca și ea să mi se înrobească mie... Numai că eu nu pot accepta așa ceva! Iar ea nu e în stare să înțeleagă... Degeaba, n-am cum să-ți explic...

— Mă gîndesc că...

— N-ai la ce te gîndi, înțelegi? mă întrerupse Igor crispîndu-se. Nici tu, nici nimeni! Doar eu și, bineînțeles, Alla, numai noi avem dreptul să ne gîndim la asta... Sînt lucruri care nu-i privesc decît pe cei doi în cauză. Numai pe ei doi! E timpul să înțelegeți, naiba s-o ia de treabă! Numai pe ei doi!...

Aproape că striga acum. Cu glasul foarte coborît, aproape în șoaptă, dar striga. Nu-l mai țineau nervii.

Îmi spuneam că nu trebuia lăsat să plece într-o asemenea stare – oriunde ar fi, nu-i era îngăduit să plece, cu atît mai puțin la Punej, într-o asemenea misiune... Dar apoi mi-am spus că, dimpotrivă, era foarte bine că pleca, trebuia să plece neapărat, ca să-și poată îndrepta gîndurile într-altă direcție, și cu cît această „altă direcție" se dovedea mai plină de pericole și îi ridica mai multe probleme, cu atît era mai bine... O! de-aș fi putut pleca împreună cu el! De l-aș fi putut însoți! Să încerc să-l conving pe Kuzmici... Cu avionul, l-aș putea ajunge din urmă.

Difuzorul de pe peron hîrîi și un glas scrîșnit anunță:

— Trenul... în direcția... pleacă peste... Călătorii sînt rugați să urce în vagoane...

— Ei! Rămîi sănătos! zise Igor și-mi întinse mîna. Nu fi supărat pe mine!

— Ce tot vorbești! Rămîi sănătos! Pe curînd! i-am răspuns precipitat.

Și cît de mult aș fi vrut să-l îmbrățișez! Dar nu făcui decît

să-i strîng, cu putere, mîna. Degeaba, am rămas tot un sentimental!

— Vedem noi pe cît de curînd... zîmbi Igor ironic.

— Cetățene, cetățene! îi strigă însoțitoarea de vagon. Ce faceți? Urcați!

Igor mai ridică o dată mîna în semn de rămas bun, se întoarse și sări pe scara vagonului, ce trecea lin prin fața lui. Apoi mai flutură mîna de cîteva ori.

Vagoanele se perindau din ce în ce mai repede pe dinaintea ochilor mei.

Ducîndu-mă la mine, la birou, aflai că Kuzmici lipsește și că va veni abia pe seară.

M-am dus la cantină să iau masa, împreună cu Valea și Petea Șuhmin.

— L-ai condus? mă întrebă Petea.

L-am condus.

— Foarte bine, nu-i strică să se mai aerisească, zise el satisfăcut. Vîntul depărtărilor, colbul drumurilor și alte chestii de-astea... Mai știi, poate că i se face dor de mîndreța de nevastă-sa. Ia uite, ce i-a intrat în căpățînă!... Eu să am una ca ea, numai pe palme aș purta-o... Un fir de praf n-aș lăsa să se anine de ea!

Și îmi făcu vesel cu ochiul.

Degeaba, nu puteai ascunde nimic de băieții noștri! Se simțeau parcă obligați să știe totul, și chiar și știau... Deformație profesională, pesemne. Era clar că nu eram eu singurul care culesesem anumite informații. Știau și despre Lena, fără doar și poate.

După ce am luat masa, am trecut pe la băieții de la S.P.C.S.P.S.S. Aveam nevoie să-i consult într-o serie întreagă

de chestiuni. Printre ei se aflau specialiști de mare clasă. Ca Edik Albanian, de pildă.

Ca specialitate, Edik era economist. Oricît ar părea de ciudat, absolvise facultatea de științe economice din cadrul Institutului unional pentru cinematografie. Visul lui fusese cinematografia. Lucrase vreo doi ani la „Mosfilm" ca ajutor de director de film. Pe ultimul lui director de film îl prinsese cu niște fișe de producție falsificate. Dar afacerea nu ajunsese pînă la tribunal. Pungașul o scosese la capăt cu o abilitate nemaipomenită. Pentru Edik fusese o decepție amară. Era, în general, o fire foarte impresionabilă, deși un om plin de temperament și de energie. Pe deasupra, mai era și orgolios. Demisionă de la studio și, urmînd sfatul unui prieten, se angajă la S.P.C.S.P.S.S. După părerea mea, îl adusese acolo sentimentul lezat al dreptății. Devenise între timp un specialist cu experiență. Trimisese în boxa acuzaților o grămadă de escroci mult mai versați decît fostul său șef de la studio.

În ultimii ani, Edik lucrase tocmai pe „linia" problemelor cu care mă confruntam eu acum. Nu puteam găsi un consultant mai bun ca el.

Îl găsii destul de repede și ne retraserăm într-unul din birouri.

— Așteaptă olecuță, scumpule, mă întrerupse Edik din expunerea faptelor. Avem de-a face cu două grupe de probleme. Cele legate de construcții se încadrează în domeniul meu. Fabrica de tricotaje nu se încadrează. O clipă!

Smulse receptorul telefonului, formă un număr și strigă în aparat:

— Volodea? Salut! Treci urgent pe la 107! Da, acolo sînt. Am o chestie pentru tine. Hai, dă-i bătaie, dă-i bătaie, zboară! Pînă nu pleacă omul.

Aruncă receptorul în furcă. Am întrebat mirat:

— De unde ai scos-o, că mă pregătesc să plec?

— Ee! dădu din mînă Edik. Trebuia să-l bag în viteză. E băiat bun, dar cam doarme pe el... Vasăzică așa. În ce-l privește pe „cneazul" tău, am să-ți procur niște date care cred că o să-ți prindă bine. Înțelegi, ne-am ocupat și noi de trustul ăsta. O să vezi îndată. O clipă!

Puse din nou mîna pe telefon.

— Ninocika? Știi cît de mult te iubesc, nu-i așa?... Păi, trebuie să-i dau urgent o mînă de ajutor unui prieten de-al meu. Îți amintești de cazul acela de la trustul 17? Bravo, ești o fată deșteaptă! Fii bună și pregătește-mi-l. Mă reped eu să-l iau.

În timp ce Edik vorbea la telefon, în birou intră alene un ochelarist înalt și solid, cu părul blond pieptănat cu grijă pe spate, cu o față cărnoasă impasibilă. Părea într-adevăr cam adormit...

— Iată-l! exclamă Edik, adresîndu-se apoi noului-venit: Faceți cunoștință, Volodea: dînsul e prietenul meu Losev, de la miliția judiciară. O să-ți expună el faptele. Mă întorc într-o clipă...

Și ieși val-vîrtej din birou.

— Inspector principal Surkov, se prezentă Volodea, întinzîndu-mi o mînă mare și durdulie; strîngîndu-i-o, constatai că e neașteptat de puternică.

Îi povestii și lui despre fabrica de tricotaje, despre Zurih și cele două bluze.

— Zici că a venit din Leningrad?... făcu Surkov îngîndurat. Hm, hm... Mai mult ca sigur că, acolo, i-a aranjat trampa Sokolski.

— Exact! confirmai eu. Lui Sokolski ăsta i-a dat un telefon Zurih de aici, de la Moscova.

— Da, da... Ei! pe șnapanul ăsta de Sokolski îl cunoaștem noi bine și sîntem cu ochii pe el, și noi, și tovarășii din

Leningrad. Cît îl privește pe ăstălalt... Cum ai spus că-l cheamă? Zurih?

— Da, Zurih.

— Ăsta-i o figură nouă. Ce legături – din cele care ne interesează pe noi, vreau să spun – i-au fost depistate? Sokolski, deci. Dar aici, la Moscova?

— Fabrica de tricotaje, unde se pare că e în legătură cu șeful serviciului de desfacere, un anume Sivokon.

— Și pe ăsta îl cunoaștem. Dar separat. Or, se vede treaba că ne aflăm în fața unui lănțișor...

— După părerea dumitale, ce rol ar putea deține Zurih în lanțul ăsta?

Surkov nu se grăbi să răspundă. Părea să cumpănească lucrurile.

Mi-am aprins o țigară, ferindu-mă să-l zoresc.

— Tipul e, categoric, periculos, se pronunță, în sfîrșit, Surkov. După toate probabilitățile, el e organizatorul. Și încă unul de anvergură. Desfacere de marfă în mai multe orașe.

— Se cîștigă chiar atît de bine cu treaba asta?

— Dumneata cum credeai? zîmbi Surkov ironic. Ascultă-mă cu atenție, am să-ți prezint un calcul elementar. Într-un an, fabrica produce bluze de un anumit standard într-un lot de, să zicem, trei sute de mii de bucăți. Din acestea, numai circa cincizeci de mii sînt de culoarea peruzelei, culoare rar întîlnită în comerțul nostru și realmente superbă. Pentru un stoc mai mare, fabrica nu are deocamdată destui coloranți. Cum procedează un pungaș ca șeful acela al serviciului de desfacere? Furnizează bluzele acestea atît de căutate unui număr de trei-patru directori de magazine „de-ai lui", niște pungași și ăștia, se-nțelege. O face adăugînd un spor de, să zicem, o rublă de fiecare bluză. Asta, după cum îți dai seama, face dintr-un condei cincizeci de mii de ruble. Dar să luăm nu cincizeci de mii, ci douăzeci și cinci de mii de bucăți –

orișicît, e obligat să desfacă din marfă și unor directori de magazine cinstiți. Mai departe. Directorii aceia escroci livrează în continuare marfa speculanților, adăugînd și ei la preț, să zicem, tot numai cîte o rublă de bluză. Și iată că o nouă sumă frumușică intră în buzunarele indivizilor – alte douăzeci și cinci de mii de ruble. Dar mai apare și un afacerist ca Zurih al dumitale, care organizează desfacerea bluzelor într-un alt oraș, unde asemenea bluze nu se fabrică și nu s-au vîndut niciodată în magazine. Unul ca ăsta încarcă prețul cu trei și chiar patru ruble de bucată. Cîștigul devine enorm. Poate acoperi din el toate cheltuielile de transport și plăti serviciile speculanților localnici. O adevărată panama! Ține seama că avem de-a face nu doar cu o simplă diversiune economică. O asemenea operație constituie un grav prejudiciu politic și moral asupra întregului sistem al comerțului de stat, subminează încrederea populației în comerțul socialist. Iată de ce asemenea afaceriști trebuie pedepsiți fără cruțare!

Volodea Surkov își încleștă pumnul enorm. Pentru întîia oară, pe fața sa impasibilă, parcă somnolentă, se putu citi un soi de emoție.

Trebuie să recunosc că pînă atunci nu-mi dădusem seama de întreaga însemnătate și complexitate a activității S.P.C.S.P.S.S.-ului, de marea sa răspundere față de societate. Pe de altă parte, mă simțeam mîndru că îi ajutasem și eu cît de cît pe băieții aceia în dificila lor muncă.

— Ca să revenim la chestiunea noastră, pot să te informez că am stabilit în ultima vreme că bluze de tipul acesta au fost vîndute pe sub mînă nu numai la Leningrad, ci și la Odessa. Am primit în sensul acesta o serie de sesizări.

— N-ați descoperit canalele prin care au fost puse în vînzare?

— Tocmai asta e, că nu!

— Aș dori să văd materialele în legătură cu Odessa și Leningrad.

Surkov dădu alene din cap.

— Se poate. Am să-ți trimit hîrtiile îndată.

Edik dădu buzna în birou, cu trei dosare voluminoase sub braț.

— Aha! văd că ați ajuns la unele concluzii... zise el, referindu-se desigur la ultimele cuvinte ale lui Surkov.

— Da, s-ar părea că am realizat cîte ceva, am zîmbit eu.

Surkov dădu din cap flegmatic și ieși.

— Ei! eu o să-ți ofer probabil ceva mai mult, zise Edik, gîfîind încă, și aruncă pe masă dosarele. Bună bucățică ți-a căzut în labă, amice! Ți-am pregătit cîteva documente, să-ți lingi degetele, nu alta! – Arătă cu capul spre dosarele de pe birou; am observat intercalate între foi mai multe semne de carte. O să găsești pomenit în ele pînă și numele lui Zurih.

Cît pe ce să sar de pe scaun.

— Unde... unde e pomenit?

— Aici... și aici... zîmbi Edik. Dar, cum să-ți spun, se petrece ceva curios... Chipul lui luă o expresie preocupată. Apare ca reprezentant cînd al unui serviciu de investiții din Rostov, cînd al unei direcții de construcții oarecare din Odessa... Uită-te și tu!

Edik deschise unul din dosare și ne cufundarăm în studierea hîrtiilor.

Într-adevăr, numele lui Zurih apărea în mai multe locuri. Dar numai în cuprinsul interogatoriilor luate altor persoane. Și chiar și atunci era amintit doar în treacăt, ca un ins puțin cunoscut și mai degrabă neînsemnat. Din niciunul dintre interogatorii nu reieșea că ar fi amestecat în sustragerile în cauză.

În calitate de martor, fusese anchetat în mai multe rînduri și Burlakov. Dar numai în calitate de martor, într-un loc,

pomenea și el numele lui Zurih. În sfîrșit, un element extrem de prețios! Aveam acum dovada că se cunoșteau.

Am citit cu mare atenție pasajul respectiv din interogatoriul luat lui Burlakov.

Acesta afirma că Zurih se afla în biroul său atunci cînd intrase la el unul din acuzați. Referindu-se la Zurih, Burlakov căuta să demonstreze – și se pare că reușise – că nu-i putuse da acuzatului, de față cu o persoană străină, dispozițiile pe care acuzatul pretindea că le primise de la el. Era vorba tocmai de expedierea, ilegală, la Rostov, a unei cantități de țevi; cunoșteam povestea de la omul cu servieta umflată. „Cine era cetățeanul acela?" întrebase anchetatorul, referindu-se la Zurih. Iar Burlakov răspunsese: „Un tovarăș din Odessa". În continuare, anchetatorul îi pusese o altă întrebare, de un mare interes pentru mine: „Îl cunoașteți pe Palatov, șeful serviciului de investiții al uzinei din Rostov?" Burlakov fusese nevoit să admită că îl cunoaște, dar încercase să minimalizeze faptul: „Da. Am făcut cunoștință ocazional." „Unde?" întrebase anchetatorul. Și, aici, mă aștepta o surpriză de prima mînă! Răspunsul lui Burlakov: „La Moscova. La Galeriile Tretiakov". În cele din urmă, ilegalitatea comisă prin expedierea țevilor nu putuse fi probată. Palatov negase totul. Alte probe de vinovăție nu putuseră fi găsite și Burlakov ieșise basma curată, ca, dealtfel, și din alte situații foarte delicate. Fiindcă veni vorba, unul din acuzați menționase și expedierea ilegală la Odessa a celor douăzeci de tone de cheramzit. Dar nici în afacerea asta nu putuseră fi produse probe decisive. Voi aminti aici că în legătură cu ea fusese pomenit în treacăt și numele unui oarecare cetățean din Odessa, Bogdan Teliaș, cu care vom mai avea ocazia să ne întîlnim.

Trecuseră vreo patru ore, dacă nu mai mult, de cînd studiam dosarele acelea. Umplusem un carnet întreg cu notițe. Edik mă părăsise demult, avea și el treburile lui

urgente. Din vreme în vreme, își făcea, gîfîind, o apariție meteorică în birou, ca să întrebe:

— Ei! cum merge pescuitul?... – Și, mulțumit fiindcă mă vedea tot mai entuziasmat și mai interesat de studierea dosarelor lui, îmi făcea vesel cu ochiul: Ehe! Nu ne-ai cunoscut cum trebuie pînă acum! Te-ai convins că nu ne părăsim prietenii la nevoie...

Pentru ca, la o altă vizită-fulger, să declare pe un ton infatuat și superior:

— Îți place, nu?... Admiră-ne munca, băiete, și scoate-ți pălăria! Trebuie să recunoști că în creierele noastre se găsesc mai multe circumvoluțiuni decît... în ale altora...

Și se făcu nevăzut înainte de a apuca să răspund cum se cuvine la o asemenea insolență.

Îmi trimise și Surkov materialele cerute. Le cercetai și pe acestea, descoperind alte date interesante, îndeosebi o serie de nume semnificative. Astfel, unul din ele îmi devenise mai demult familiar: Galina Kocerga! Prin intermediul ei fuseseră vîndute mai multe dintre bluzele cu pricina. Pe una dintre cumpărătoare o chema Inga Krivolap și era funcționară la un trust de construcții din Odessa. Dacă nu mă înșelam, la același trust la care lucra și mai sus-amintitul Bogdan Teliaș. Am verificat imediat amănuntul acesta, care nu era lipsit de importanță: așa era... Drept care, mi-am notat cu satisfacție și această coincidență.

Degeaba, nimic nu se poate compara cu o treabă temeinic făcută!

În lumea asta, toate se leagă între ele, toate fenomenele se desfășoară conform unor legități și unei logici specifice. Oamenii sînt legați între ei prin interese și datorită împrejurărilor pe care le creează viața. Infractorii sînt supuși și ei acelorași legi. Asta-i situația – n-ai ce-i face...

. . .

Dimineața, i-am raportat lui Kuzmici rezultatele investigațiilor mele din ajun.

Șeful m-a ascultat în tăcere, uitîndu-se la mine pe deasupra ochelarilor și frămîntînd nervos între degete o țigară.

După ce isprăvii, Kuzmici mai păstră tăcerea o bucată de vreme. După obiceiul lui, aștepta ca să-și spună ceilalți părerea întîi. Dar Petea și Valea Denisov nu se grăbiră să ia cuvîntul. Digerau pesemne noutățile aduse de mine. În cele din urmă, Kuzmici se întoarse spre Valea:

— Ce date deții despre... cum îi zice? Galina Kocerga din Odessa?

Valea își desfăcu liniștit mapa – fără ea nu se prezenta niciodată în cabinetul lui Kuzmici – și scoase cîteva fișe.

— Datele ar fi cam acestea, începu el. 25 de ani. Tatăl, mecanic. Mama, croitoreasă. Are relații foarte întinse și extrem de suspecte. Are și o mulțime de adoratori, care s-au și încăierat de nenumărate ori pentru favorurile ei. A fost surprinsă făcînd speculă, inclusiv cu mărfuri de contrabandă. Vizitează frecvent clubul marinarilor străini. Încurcată cu diverși bărbați. A fost măritată, dar a divorțat. Fostul soț cîntă la instrumente de percuție, în orchestra restaurantului unuia din hotelurile orașului. Nu are antecedente penale. Poreclele ei: „Mademoiselle Galea", „Regina Galea", „Galea – sare și piper", „Galea – doi pupici" și așa mai departe. Cam atît...

— Trebuie să fie o femeie dată dracului, aprecie Petea Șuhmin surîzînd sarcastic. Una ca asta îți scoate peri albi într-o singură noapte!

— Da, e un obiectiv dificil, căzu de acord Valea reintroducînd cu grijă fișele în mapă.

— La ea să se fi repezit cu avionul nenorocitul acela de medic din Saratov? chibzui în continuare Petea cu glas tare.

În cazul ăsta, între ei a fost mai degrabă o legătură amoroasă. Cu una ca asta te încurci vrînd-nevrînd...

— Odessa mai ridică multe alte semne de întrebare, am intervenit eu. Să nu uităm că și Zurih tot pe-acolo își face mendrele.

— Vasăzică, așa... puse capăt discuției Kuzmici, prevenindu-ne apoi: Planul de bătaie o să încercăm să-l facem diseară... Pînă atunci, se întoarse el spre mine, fă-i o vizită lui Burlakov. Sînt curios ce o să-ți spună el despre Zurih... Și despre Odessa, în general... Acestea trebuie să fie punctele principale ale discuției cu el. Ai înțeles?

Revenind în biroul meu, m-am grăbit să-i telefonez lui Burlakov, pînă ce nu ieșea să se plimbe, de! ca toți pensionarii.

Îmi răspunse o voce de bas profund, foarte sigură pe sine:

— Vă ascult.

— Svetozar Eremeevici?

— Chiar el! Cu cine am plăcerea?

Mă prezentai politicos și explicai:

— Aș dori să vă întîlnesc, să mă sfătuiesc cu dumneavoastră în legătură cu cîteva chestiuni. Puteți să-mi acordați o întrevedere?

— Mă rog, vă stau la dispoziție.

— Peste o oră, e bine?

— Fie! Dar mie mi-e cam greu să mă deplasez...

— Vă înțeleg, vă înțeleg... Viu eu la dumneavoastră. Vreți să-mi dați adresa?

Mă prefăcui că-i notez adresa, după care așezai receptorul în furcă. Revăzui unele din însemnările din ajun, meditînd apoi mai îndelung asupra unor probleme care decurgeau din ele. O asemenea discuție trebuie întotdeauna pregătită temeinic.

Masa de lucru neocupată din fața mea, aceea a lui Igor, mă

distrăgea însă, strecurîndu-mi în suflet o neliniște surdă. Părea îngrozitor de pustie...

Exact peste o oră, mă aflam în fața casei, pe care o cunoșteam prea bine, în care locuia Burlakov.

Îmi deschise ușa chiar el.

Așa cum îmi fusese descris, era un zdrahon cît toate zilele, nu puteai să-l cuprinzi cu brațele de mijloc... Umplea, de sus și pînă jos, ca și în lățime, întreg spațiul ușii. Avea o față pătrată, trandafirie, cu niște cute adînci, iar pe creștet, părul cărunt, tuns perie, apărea ca un nimb de argint. Burlakov era îmbrăcat în niște pantaloni de pijama șifonați, deveniți aproape albi de atîta spălat și într-o splendidă haină de casă, din catifea de culoarea vișinei putrede, împodobită, în dreptul abdomenului proeminent, cu fireturi aurii.

— Vă rog, poftiți! dădu glas, cu basul său profund, Burlakov, zîmbindu-mi bucuros, ca celui mai scump dintre oaspeți.

Mi-am scos paltonul și l-am urmat pe stăpînul casei în sufragerie. Încă din coridor, îmi atrăsese atenția scara de lemn, în spirală, ce urca la etajul de deasupra, precum și glasvandul frumos ce dădea spre celelalte încăperi ale apartamentului.

Sufrageria era ticsită de mobilă: niște scaune străvechi, cu speteze înalte și de un aspect curios, un bufet enorm, ocupînd o jumătate de perete, niște taburete bondoace îmbrăcate în mătase, două fotolii monumentale în stil voltairean tapisate cu stofă verde și cu brațele frumos sculptate, ce tronau într-un colț, o masă rotundă așezată pe labe de leu artistic sculptate... De tavan atîrna o lustră de cristal ce aducea mai degrabă cu un tort festiv acoperit cu glazură de zahăr și în care fuseseră înfipte lumînările albe. Pereții erau acoperiți din belșug cu tablouri de mari dimensiuni, ca și de altele micuțe, dar toate de o valoare

artistică dubioasă – niște copii stîngace după maeștri francezi și italieni, dacă nu mă înșelam.

Burlakov mă pofti într-unul din fotolii, iar el se așeză în celălalt. Între noi era postată o măsuță joasă, lăcuită, modernă, pe care se aflau o cutie mare de șah, două pachete de țigări viu colorate, dintre care unul de „Kent", o brichetă frumoasă cu gaz și o scrumieră imensă din sticlă colorată de Boemia.

— Te ascult, tinere, rosti el blajin, cu basul său profund, lăsîndu-se cu toată greutatea corpului pe speteaza fotoliului.

Dar ochii săi micuți, spălăciți, mă studiau destul de fățiș pe sub pleoapele umflate. În privirea sa se citea, abia perceptibilă, ironia. S-ar fi zis că nu prea mă lua în serios. Un băiețandru, acolo, un mucos... „Cu atît mai bine!" ar fi spus Kuzmici. Dar eu mă simțeam atins.

— Iată despre ce este vorba, Svetozar Eremeevici, am început precaut. Ne interesează o anumită persoană, pe care ați întîlnit-o cîndva. Poate că vă aduceți aminte de omul acela... Și adăugai într-o doară: El vă ține minte cu siguranță...

— Și cine e omul ăsta? se interesă Burlakov calm.

— Îl cheamă Zurih Mihail Alexandrovici.

— Zurih... Zurih... mormăi Burlakov, privind îngîndurat în gol.

Ca să răspundă pe loc, îl împiedica aluzia mea neplăcută, deși destul de vagă, că celălalt, Zurih, l-ar ține minte.

În cele din urmă, Burlakov se hotărî:

— Ca să fiu sincer, numele ăsta nu-mi spune nimic...

— A fost de curînd la Moscova, am precizat. E drept că de astă dată sub alt nume: își spunea Nikolov.

— Ca să vezi, ce șmecher! surîse Burlakov.

— Nici numele ăsta nu vă spune nimic?

— Care, Nikolov? De unde și pînă unde?

— Atunci să revenim la cel de Zurih... Ca să vă fac să vi-l

reamintiți, voi apela nu la împrejurări pe care le-ar putea evoca dînsul, ci la unele fapte relatate cîndva chiar de dumneavoastră. În felul acesta vă va fi mai lesne să vi-l readuceți în memorie.

Am surprins în privirea lui Burlakov o anumită încordare, vecină cu neliniștea. Eram aproape sigur că Burlakov nu știa unde se găsește în momentul acela Zurih și presupunea că îl arestasem. Probabil nu era deloc convins că, încăput în mîinile noastre, Zurih își va ține gura.

Îndoielile, nesiguranța aceasta a lui Burlakov aveau și un aspect pozitiv, dar și unul negativ. Totul depindea de ce va crede pînă la urmă – era sau nu reținut Zurih. Dacă va accepta ideea că e arestat, va căuta să se apere pe sine și ne va spune unele lucruri despre Zurih. Dacă se va convinge că nu e, va evita să ne ajute să dăm de urma acestuia și nu ne va spune nimic.

Eram grozav de tentat în clipa aceea să-l mint, spunîndu-i că Zurih era la popreală. Dar nu aveam dreptul s-o fac. Nu numai pentru că, dacă greșeam cumva și Burlakov știa unde se află Zurih în realitate, discuția mea cu el ar fi fost compromisă și n-aș mai fi aflat nimic. Principala opreliște consta în faptul că procedeul era necinstit și, deci, îmi era interzis. Dar să sădesc în sufletul lui Burlakov nesiguranța și neliniștea, să-l fac să se teamă și astfel să-l determin la un pas nechibzuit, să-i smulg o vorbă imprudentă – asta da, aveam dreptul, ba eram chiar dator să încerc s-o fac. Pe scurt, îmi era îngăduit să fiu mai șiret decît el, dar nu să-l induc în eroare. În asta și consta dificultatea și totodată caracterul pasionant al misiunii mele.

— Spune, spune, chiar m-ai făcut curios... zise Burlakov. Ce oi fi spus despre Zurih ăsta? Mai știi, poate că-mi aduc aminte de el, că doar în viața mea am cunoscut la lume cîtă frunză și iarbă...

— Voi fi nevoit, Svetozar Eremeevici, să mă refer la o acțiune judiciară. Mă înțelegeți, n-aș fi vrut să răscolesc trecutul, dar...

— Eh! n-are importanță, dădu din mînă Burlakov cu o nepăsare ostentativă. Dă-i drumul!

Îi relatai pe scurt despre procesul cu pricina, dîndu-i a înțelege însă că eram întru totul convins de totala sa lipsă de amestec în faptele incriminate de acuzare și de absoluta veracitate a depozițiilor sale ca martor. Mă oprii în mod special asupra momentului cînd el, Burlakov, citase în apărarea sa numele lui Zurih, care ar fi fost prezent în biroul său într-o anumită împrejurare.

— Zurih, Zurih... Da, da... parcă am cunoscut pe cineva cu numele ăsta, se căzni Burlakov să-și amintească; jucă destul de bine efortul de rememorare.

— Ce fel de om e? întrebai. Spuneți-ne ce știți despre el, Svetozar Eremeevici. Și adăugai cu subînțeles: Ne bizuim foarte mult pe informațiile dumneavoastră...

— Ei! chiar așa de mult să nu vă bizuiți, bubui Burlakov, îmblînzit, cu vocea sa răsunătoare. La vîrsta mea, memoria...

— Nu-i nimic, o să vă ajut.

Am observat că ultimele cuvinte nu-i prea veniseră la socoteală. Ce să-i fac, doar nu era să-l perii tot timpul... Să nu-și închipuie că-i iau de bună chiar fiecare vorbă.

— Așadar, ce mi-amintesc despre el... Burlakov voia să lase impresia că face un efort de memorie, dar eram convins că, în clipa aceea, chibzuia febril ce anume să spună despre Zurih, în așa fel ca să nu iasă el prost și cum să facă să nu scape vreo vorbă nelalocul ei.

Nu l-am zorit, l-am lăsat să se gîndească.

— Dacă nu mă înșel, venise din Odessa... începu Burlakov. Da, exact, din Odessa. Mi-amintesc că venise în delegație – cu un schimb de experiență sau așa ceva. Pe vremea aceea

nouă numai de asta nu ne ardea, aveam alte necazuri: se descoperiseră niște fraude, sustrageri de materiale deficitare, care erau trimise prin alte părți... Printre altele, și douăzeci de tone de cheramzit. Glasul lui Burlakov crescu și mai mult în intensitate, o indignare nobilă îl însufleția... Se-nțelege, i-am înhățat de guler pe pungași și i-am trimis în fața tribunalului, ca să le treacă pofta de blestemății! Cît îl privește pe Zurih... Dacă mă gîndesc bine, parcă a fost și el amestecat în ciorba aceea. Dar pe atunci făcea o impresie din cele mai favorabile. Ce discuții inteligente purta, mamă-mamă!

— A fost și pe la dumneavoastră acasă, intervenii pe un ton care putea fi luat și interogativ, și afirmativ.

— Parcă poți distinge putregaiul de la prima vedere?... continuă Burlakov. Ca să-l cunoști pe un ticălos ca ăsta, trebuie mai întîi să mănînci un car cu sare cu el. Mai ales că... – Își luă seama și adăugă în grabă: La drept vorbind, parcă mi-aduc aminte că a fost o dată pe la mine acasă. S-a invitat singur...

— La Odessa, are familie? am întrebat, lăsîndu-l să creadă că nu observasem că era cît pe ce să-i scape niște vorbe nepotrivite.

— Pe dracu, familie! zîmbi Burlakov cu toată fața, Doar așa, știi... o legătură amoroasă. A venit la Moscova și cu mamzela. Oh! ce fată!... Pentru o nevastă, e mult prea frumoasă...

Fața sa grăsană luă o expresie visătoare, și el plescăi din buze.

— Zău? Și cum o cheamă?... manifestai eu un interes ce nu părea să fie profesional, ci unul strict de mascul; îi cîntam în strună bătrînului.

— Galina Ostapovna... răspunse el pe același ton visător.

Ce surpriză! Fie și numai pentru atîta, și merita să-l fi vizitat pe Burlakov.

— Totuși, ce vă face să credeți că nu era soția lui? am insistat, ca să nu-mi scape din mînă subiectul.

— Ce soție! Nici gînd! declară Burlakov categoric; se vedea că încă mai era stăpînit de plăcuta amintire a frumoasei femei. Unei neveste nu-i faci asemenea cadouri...

— Ce fel de cadouri? nu-mi ascunsei eu curiozitatea.

— Să zicem, un inel de aur cu briliante, fiecare de cel puțin un carat. Lucrătură măiastră, de pe vremuri. Pietricelele, ca niște bobițe, atîrnau de un lujeraș. Un inel de o frumusețe nemaipomenită, poți să mă crezi pe cuvînt.

— Măi-măi!... oftai eu admirativ.

— Pe partea interioară, pusese să-i graveze o inscripție, continuă Burlakov, care se aprinsese. Mi-amintesc ca acum: „Galocikăi, de la M. Z., pentru toată viața".

Al doilea amănunt revelator, nu mai puțin valoros decît primul!

— Ei! vedeți? am spus, „Pentru toată viața"... Înseamnă că era totuși soția lui.

Burlakov mă privi cu ironie.

— Ei! tinere, tinere, ce știi dumneata! oftă el. Află că pe Galocika asta a și părăsit-o între timp – cel puțin așa se vorbește... Cum rămîne cu „pentru toată viața"?

Simțeam că e foarte mulțumit, nu numai fiindcă îi prilejuisem niște plăcute aduceri-aminte, ci și pentru faptul că izbutise să abată discuția de la periculosul subiect al fraudelor și speculei în liniștitul golf al poveștilor de alcov. Nu mă grăbeam să-i spulber iluziile. Dealtfel, însuși faptul că o cunoscuse personal pe Galina Kocerga ne putea fi de folos. Ceea ce, firește, nici nu bănuia.

— Parcă văd că și dumneavoastră i-ați dăruit un mic suvenir, de! ca să nu vă uite... am întrebat eu pe un ton șăgalnic. Nu v-a răbdat inima să n-o faceți, nu-i așa? Mai ales că nici nu era nevasta omului.

— Parcă de asta îi arde unui bătrîn ca mine!... dădu din mînă Burlakov.

Dar atitudinea sa se schimbă deodată; pesemne că își dăduse seama că ajunsese prea departe în descrierea relațiilor sale cu Zurih, fiindcă adăugă îndată, pe un cu totul alt ton, de-a dreptul tăios:

— Ca ce chestie, adică, era să-i fac femeii cadouri?... Că doar, pentru mine, nu erau decît doi străini, aproape niște necunoscuți...

Ochii săi mă aținteau acum reci, înstrăinați, plini de bănuială.

Am înțeles că partea lirică a convorbirii noastre luase sfîrșit. Am ridicat din umeri:

— De fapt, așa e... Apoi, am reluat, de astă dată pe un ton oficial: Nu vă aduceți aminte unde lucra Zurih pe vremea aceea?

— Naiba mai știe unde lucra șnapanul acela!... Parcă poți să le ții minte chiar pe toate?...

Era limpede că altceva nu voi mai putea scoate de la el; ridicase un zid între noi și cu siguranță că, în sinea sa, se dojenea și așa amarnic că îl luase gura pe dinainte.

Ah! ce plăcere mi-ar fi făcut ca acum, în încheiere, să-i adresez o întrebare perfidă, despre Galeriile Tretiakov și despre cetățeanul Palatov din Rostov, cu care, conform propriei sale declarații, acolo ar fi făcut cunoștință. Dar am renunțat. Nu venise încă momentul pentru asemenea întrebări. Și apoi, trebuia să mai păstrez din atuuri și pentru viitor.

Oricum, puteam fi și așa destul de mulțumit de rezultatele întrevederii cu „cneazul Svetozar".

Ne luarăm rămas-bun în termeni cît se poate de cordiali, dar și cu un sentiment de ușurare, de o parte și de cealaltă...

. . .

CĂTRE SEARĂ, KUZMICI NE CONVOCĂ DIN NOU LA EL.

Ascultă cu vădită satisfacție relatarea mea despre vizita ce i-o făcusem lui Burlakov. Lucru rar, găsi chiar și un cuvînt de laudă:

— Da, nu e rău... făcu el, ca să adauge pe neașteptate: Deci, așa rămîne: pleci la Odessa.

— Eu?!

— Chiar tu. Așa că pregătește-te de drum!

A DOUA ZI, NE PARVENI O COMUNICARE DE LA PUNEJ: IGOR Otkalenko dispăruse!

CAPITOLUL VII. NU-ȚI ALEGI SURIOARA

Întîrziasem în seara aceea mai mult ca de obicei. Consfătuirea din biroul lui Kuzmici tot nu se încheiase. Mîngîindu-și creștetul cărunt – ticul său – șeful rosti încruntat:

— Cum vine asta: „a dispărut"? Ce sînt mofturile astea?

Era supărat și alarmat, o vedeam prea bine. Alarmat eram și eu, nu mai puțin decît dînsul. Și supărat, de asemenea.

— Totuși, ceva trebuie să se fi întîmplat... am spus eu.

— Or fi intrat în panică cei din Punej... Ei! să zicem că n-a petrecut noaptea la hotel și n-a lăsat vorbă unde se duce. Și ce-i cu asta? În munca noastră, se pot întîmpla multe...

— Tocmai de asta... am încuviințat, semnificativ.

— Ia mai slăbește-mă! dădu din mînă Kuzmici. Ce-s ideile astea negre la tine, ce te-a apucat? Ești încă prea tînăr ca să ai asemenea gînduri!

— N-ar fi trebuit să fie trimis singur. Nu eu am idei negre, ci el, la plecare, avea...

— Ei! drăcie! explodă Kuzmici. Cu cine lucrez eu aici, cu niște domnișoare de pension?! Idei negre, auzi! Ce, ați devenit dintr-o dată nevricoși?... Făcînd un efort să se stăpînească,

rosti sec: Ajunge! Am încheiat discuția! Să nu mai aud o vorbă despre asta!

— Feodor Kuzmici, permiteți-mi să plec la Punej... am spus, cu tot calmul de care eram capabil.

— Nu permit! Vei pleca la Odessa. O să apară el, Otkalenko, nu te teme! Iar dacă a făcut vreo prostie... Dar nu se poate! Ce, îl cunoaștem de azi de ieri?

— Nu despre asta e vorba. Dar el, știți...

— Ajunge! De cîte ori să-ți repet?... îmi tăie vorba Kuzmici. Să ne vedem de treburile noastre. Prin urmare, ne-am propus ca obiectiv Odessa... Ce fapte anume ne-au condus la această concluzie?

— Mă rog... am făcut eu în silă. Să le enumerăm: Zurih i-a telefonat la Odessa Galinei Kocerga și a purtat cu ea o convorbire mai lungă decît cu toți ceilalți. Îndată după asta, femeia a plecat la maică-sa, care, chipurile, ar fi fost bolnavă. Dar Denisov a stabilit că mama Galinei n-a fost cîtuși de puțin bolnavă, ci se dusese să locuiască, timp de o lună, la fiică-sa mai mare. Galina și maică-sa s-au întors împreună la Odessa... Fără să-mi dau seama, mă încălzisem. Mai departe: Zurih i-a dat lui Nikolov, în vederea păstrării legăturii, adresa din Odessa tot a Galinei Kocerga și nu a vreunei alte persoane. De unde putem trage concluzia că relațiile de afaceri, dacă nu de altă natură, dintre cei doi continuă.

— Așa, așa... făcea din cînd în cînd Kuzmici, dînd din cap.

— Mai departe: tot la Odessa s-a repezit și Kleaciko cu avionul. În ce scop, nu știm. La Odessa se pare că a locuit într-o vreme și Zurih, care era salariatul unei întreprinderi din oraș; în orice caz, ordinul de deplasare îi fusese eliberat de o întreprindere din Odessa, și cu siguranță că cele douăzeci de tone de cheramzit, material deficitar, într-acolo au fost îndreptate. Ce ar mai fi? Galina Kocerga a fost surprinsă făcînd speculă cu bluze de felul celor descoperite în bagajele

lui Zurih. În sfîrșit, Zurih a fost în relații foarte apropiate cu această demoazelă, căreia i-a și făcut cadou, la Moscova, un inel scump cu o dedicație înflăcărată. Cam asta ar fi... A! nu e exclus ca tocmai la Odessa să-l fi trimis Zurih pe derbedeul ce îi telefona lui Pirojkov. Da, acestea sînt datele pe care le deținem în legătură cu Odessa.

— Sînt destule... rosti Kuzmici. Sînt chiar prea destule! Îți dai seama și tu, sper. E absolut necesar, deci, să pleci la Odessa. Kuzmici lovi masa cu amîndouă palmele. Absolut necesar! Toate datele converg într-acolo.

— Desigur, Feodor Kuzmici...

— Așa că vei pleca... Dar nu singur!

— De ce? Avem oameni excelenți acolo.

— E adevărat. Și totuși, e mai bine să fii însoțit. Ghemul e prea din cale-afară de încîlcit... Galina aceea, cu anturajul ei... Ai nevoie de un însoțitor nu numai inteligent și cu experiență, ci și care să te completeze... să vadă lucruri pe care tu nu ești capabil să le vezi...

Aplecat mult peste birou, cu ochii mijiți, privindu-ne fără să ne vadă, scotocind parcă într-o depărtare văzută numai de el, Kuzmici nu ne vorbea nouă, ci mai degrabă cugeta cu glas tare. N-am îndrăznit să-i rup șirul gîndurilor. Mai bine să-l las să le depene pînă la capăt.

— Mda... ți-ar trebui un om cu totul diferit de tine... și care, în același timp... urmă Kuzmici. Galina aceea trebuie să fie o viperă... și apoi, lumea în care se învîrte, legăturile ei...

Se lăsă brusc pe speteaza fotoliului și mă privi țintă.

— Ce-ar fi dacă... ți-am da ca însoțitor o femeie?

— O femeie?! îl îngînai, uluit. Asta-i bună!

— Ei! da! se vede că n-ai mai lucrat cu femei, spuse Kuzmici foarte serios. Femeile, dragul meu, se pot dovedi uneori de neînlocuit. Au calități pe care noi nu le avem, n-ai observat? De pildă, o intuiție aparte și un simț de observație

chiar mai ascuțit decît al nostru. Unde mai pui că, față de ele, oamenii se arată mai sinceri, sînt mai dispuși să spună ce au pe suflet...

Am zîmbit fără să vreau.

— M-ați convins, Feodor Kuzmici!

— Așa e cum îți spun! întări Kuzmici încruntat; se vede treaba că nu era dispus să glumească pe această temă.

— Ar trebui însă să găsim un om potrivit, am spus.

— Desigur, încuviință Kuzmici. O să găsim. Dacă mă gîndesc bine, îl și avem...

— La cine vă gîndiți?

— La Lena Zlatova, de pildă. E un lucrător operativ foarte bun.

— Lena?!

Trebuie să fi avut o mutră foarte caraghioasă în clipa aceea, fiindcă șeful zîmbi ușor.

— O cunoști? mă întrebă.

— Nu, dar...

— Ei bine, ai s-o cunoști. Pînă atunci, crede-mă pe cuvînt.

Am renunțat să-i explic care era situația Lenei... Mai mult ca sigur că Kuzmici m-ar fi repezit, spunînd că ăștia-s gărgăuni de-ai mei și că îmi fac gînduri de muiere nevricoasă. În fond, nici n-aveam ce să-i explic... În capul meu era o harababură nemaipomenită.

Dimineața, am dat în biroul lui Kuzmici de o femeie tînără, înaltă. Părul blond cu reflexe arămii îi era adunat cu grijă la ceafă într-un coc mare, obrajii supți îi erau vag îmbujorați, între sprîncenele subțiri era foarte vizibilă o cută aspră, verticală, ochii albaștri-verzui aveau o privire rece și atentă. Îi mai lipseau niște ochelari cu ramă de baga ca să arate a belferiță tipică.

Deși ne întîlnisem în cîteva rînduri la o consfătuire sau

alta, nu făcusem propriu-zis cunoștință. Știind probabil lucrul ăsta, Kuzmici făcu prezentările pe un ton oficial:

— Locotenentul Losev Vitali Pavlovici, locotenentul Zlatova Elena Pavlovna...

Surprins de neașteptata potrivire a numelor noastre patronimice, tăcu o clipă, ne cercetă cu privirea și surîse.

Fără să vrem, zîmbirăm și noi, parcă stingheriți.

— Chiar că semănați unul cu celălalt! zise Kuzmici. Amîndoi înalți, slabi, blonzi... Și zău că și la față semănați!

— Ca să vezi, m-am pricopsit cu o surioară la bătrînețe!... am glumit eu, dealtfel fără prea mare chef.

Nici pe Lena nu părea s-o încînte din cale-afară această idee.

— Și de ce n-ați fi frate și soră?! O asemenea legendă s-ar potrivi de minune! rosti Kuzmici, de astă dată pe un ton perfect serios. Ați face bine să vă adresați unul altuia pe numele mic... Să vă obișnuiți încă de pe acum...

— Bună dimineața, Lenocika, am rostit eu cu oarecare ironie.

— Bună dimineața, Vitali, răspunse ea cu jumătate de gură.

Nu, trebuia să recunosc că nu-mi convenea deloc o astfel de surioară: o pedantă tipică, fără pic de feminitate... Ce-o fi găsit Igor la ea?

Între noi fie vorba, cred că nici ea nu mă prea plăcea. Antipatia e aproape totdeauna reciprocă.

Presupun că șeful ne ghicise sentimentele. Dar n-o arătă în niciun fel.

— Așadar, dragii mei, spuse el, plecați mîine, cu avionul. Vă acord o zi pentru pregătiri. Tu, Vitali, pune-o la curent pe Lena chiar de pe acum. Discutați toate aspectele cazului. Apoi, fixați-vă legenda: cine sînteți, de unde veniți și așa mai departe. Asta în vederea relațiilor pe care vi le veți face

acolo. Și rețineți – misiunea voastră nu constă numai în depistarea și arestarea lui Zurih. Reținîndu-l pe el, nu rezolvăm mare lucru. Important este să-i dibuim legăturile, să descoperim firele care duc la crimă, iar firele acestea pornesc, absolut sigur, de acolo, nu degeaba s-a dus Kleaciko la Odessa înainte de a fi asasinat. Ne întîlnim diseară și precizăm toate amănuntele. Așa. Aveți vreo întrebare?

Se uită la Lena.

— Deocamdată nu, răspunse ea.

— Aș avea eu una, am spus eu. Feodor Kuzmici, ați mai telefonat la Punej?

— Nu, răspunse Kuzmici reținut. Și acum, duceți-vă.

Ieșirăm din birou. Galant, o lăsai pe Lena să treacă prima pragul. Pe coridor, mă oprii pentru o clipă în dreptul biroului lui Valea Denisov. Am deschis ușa: Valea, din fericire, era prezent la datorie.

— Vino cu noi, i-am spus, și ia-ți și mapa. Trebuie s-o punem la curent pe tovarășa.

O vreme, analizarăm, în trei, amănuntele cazului. Judecînd după replicile laconice și întrebările pe care le punea, Lena se lămurise foarte repede asupra tuturor aspectelor cazului. Mi-am dat seama că, în general, nu era o novice în munca noastră. Constatarea aceasta făcu să mă împac în oarecare măsură cu ideea că voi lucra cu ea. Apoi Valea plecă și ramaserăm numai noi doi.

— Ce facem, am întrebat-o, acceptăm varianta „frate și soră" pentru „relațiile externe"? Asta ar fi destul de simplu, altele vor fi mai complicate...

— Așa presupun și eu, conveni Lena.

— Atunci, din clipa asta, să începem să ne tutuim, făcui eu cu vioiciune și adăugai: Hai să ne întocmim cu grijă legenda... Întîi părinții. Ai tăi cine sînt?

— Eu n-am părinți, murmură Lena. Adică nu-i cunosc... Deci să-i luăm pe ai tăi.

— Cum adică, nu-i cunoști?... îmi scăpă.

Lena își abătu privirea în altă parte și rosti iute:

— Au murit. Pe front. Mama era radiotelegrafistă. Iar tata... a fost agent secret. Au murit împreună, cu o lună înainte de sfîrșitul războiului. Cum, nu știu. Aveam pe vremea aceea doi ani.

Tăcu. Tăceam și eu. Deodată, mă cuprinse un sentiment de rușine. Fără niciun motiv, sau poate... Poate din cauza ostilității mele de la început față de fata aceea? Sau poate pentru faptul că părinții mei trăiau, că o aveam pe Svetka și, în general, că prea îmi merseseră toate bine în viață? Pe cînd ea...

— Știu cine îți sînt părinții, spuse Lena. Știu și cum îi cheamă. Las' să ne fie ei părinții – o să ne vină mai lesne așa. Să trecem mai departe.

Am propus:

— Am venit la Odessa să petrecem zilele libere de aniversarea Revoluției.

— La niște prieteni?

— Nu. Prietenii ne-ar putea stînjeni. Am venit să vizităm Odessa, și am tras la hotel.

— Da, așa e mai bine.

Pînă la urmă, am întocmit o legendă destul de plauzibilă. Dealtfel, seara, aveam s-o mai punem la punct împreună cu Kuzmici.

Am condus-o pe Lena și, la despărțire, i-am spus:

— Știi, cînd o fi să plecăm, îmbracă-te și tu... nițel mai frivol.

Lena zîmbi pentru întîia oară. Avea un zîmbet plăcut.

— Negreșit...

Abia revenisem la mine în birou, că sună telefonul. O voce de fată, vădit emoționată, întrebă:

— Aș putea vorbi cu tovarășul Losev?

Vocea îmi era vag cunoscută.

— La telefon!

— Ah! bună ziua! La telefon Nadea Pirojkova. Știți, adineaori l-am întîlnit pe flăcăul acela...

— Care flăcău?

— Păi, cel care ne dădea mereu telefon.

— Și ați vorbit cu el?

— Da, da!

— Puteți să treceți pe la mine?

— Păi, eu... Știți, vorbesc de vizavi, de la un telefon public.

— Atunci, de ce nu intrați înăuntru?! Veniți imediat!

Două minute mai tîrziu, Nadea își făcea apariția la mine în birou. Paltonul de piele scurt îi era descheiat, de umăr îi atîrna o poșetă mare, frumoasă. Ochii fetei străluceau de indignare, părul îi era zburlit. Probabil că alergase, fiindcă mai gîfîia încă.

După ce se așează pe scaun, Nadea se mai liniști și începu să povestească grăbit:

— Am venit la dumneavoastră direct de la gară, unde am condus o prietenă ce pleca la Kiev, la părinți, de sărbători. Stăteam cu ea de vorbă, lîngă vagon. Pe peron, lume multă. Deodată se apropie de noi un tînăr, beat turtă, care mi se adresează cu cuvintele acestea: „Vasăzică aici ești, cățea?! Bine, plimbă-te, plimbă-te, cît te mai ține cureaua..." L-am întrebat indignată: „Ce doriți?" Dar mîinile și picioarele îmi tremurau teribil. El rîde: „Fii mulțumită că mai ești pe lumea asta... Mulțumește-i lui taică-tău!" „Lăsați-mă în pace, i-am spus. Nu vă cunosc." Iar el: „În schimb te cunosc eu! Mi te-a arătat, pe stradă... știi tu cine. Cînd o fi să mă întorc, ai să te

plimbi cu mine...” Și alte măgării de-astea. Cît pe ce să mor de frică!

— Altceva n-a mai spus?

— Nu... Ah! da! A mai spus: „Sau hai s-o-ntindem împreună la măicuța Odessa!” Dinka, prietena mea, încremenise și tremura toată ca varga... Eu la fel.

— Cum arăta individul? Cum era îmbrăcat?

— Cum arăta? Înalt cît toate zilele. Și voinic ca un bivol. Ochii înroșiți... Iar de îmbrăcat... nu-mi amintesc cum era îmbrăcat. Ca toată lumea...

N-am izbutit să mai aflu și altceva de la ea. Ochii îi erau înecați în lacrimi, îi tremurau buzele și se străduia zadarnic să-și deschidă poșeta ca să scoată batista.

Am ajutat-o eu. Apoi i-am dat un pahar cu apă.

— Ei, și acum, i-am spus, cînd am văzut că și-a mai venit în fire, spune-mi de ce te-ai dus la hotel la omul acela?

— Ce legătură are asta...

— Directă... i-am retezat-o. O legătură directă cu scena de la gară. Așadar, vorbește!

— Eu... nici eu nu știu, se codi ea. Venise pe la noi acasă. Tata nu se întorsese încă de la serviciu... așa că am făcut conversație... Mi-a spus că are... un obiect, că vrea să mi-l dăruiască...

— Scuză-mă, dar tare mai ești proastă! am răbufnit înciudat.

— Sigur că am fost proastă... dădu Nadea din cap, amărîtă.

Fără să vreau, mi-am amintit de Varvara, de mînia ce i se citea în ochi, de disprețul ce îi răsuna în glas cînd îmi vorbise despre propunerea similară ce i-o făcuse Zurih.

— Nu cumva cadoul promis era o brățară? am întrebat-o zîmbind ironic.

— Da! De unde știți?

Nadea se făcuse roșie ca racul și nu cuteza să ridice privirea spre mine. Acum s-o fi văzut junele acela prim, Viktor Sboki! Apropo, fotbalistul socotea că Zurih nu-i făcea fetei avansuri amoroase.

— Ce voia de la dumneata în schimbul brățării? am întrebat.

— Nu... n-a încercat să se lege de mine, pe cuvîntul meu de onoare... Nu voia decît să-l influențez pe tata într-o anumită chestiune...

— Și l-ai influențat?

Nu mai eram în stare să-mi ascund mînia și disprețul.

Nadea își lăsă și mai în jos nasul.

— Am încercat... șopti ea abia auzit. Tata m-a certat foarte aspru... și mi-a spus și el... că... sînt o proastă...

— Du-te și adă imediat brățara aceea! i-am spus. Imediat! O să întocmim un proces-verbal și o să dai o declarație scrisă.

Nadea se ridică și ieși. Acum arăta ca o potaie bătută.

Seara, zăbovirăm pînă tîrziu la Kuzmici. Ne supuserăm „legenda" unor „probe" minuțioase, spre a ne convinge că era cu adevărat credibilă. Doar urma să luăm contact cu anturajul, mai mult ca sigur foarte suspicios, al Galinei Kocerga, poate chiar cu Zurih însuși. Așa că nu aveam voie să greșim, trebuia să ne jucăm rolurile cu precizie. Aveam de-a face cu un dușman inteligent și periculos. Kuzmici telefonă la Odessa. După ce încheie convorbirea, l-am întrebat cu precauție:

— Feodor Kuzmici, nu mai telefonați și în altă parte? De pildă, la Punej?

— Am telefonat, îmi răspunse el, posomorîndu-se. N-au avut să-mi comunice nimic nou...

Față de Lena, mă abținui să pun vreo altă întrebare. Și vedeam că nici lui Kuzmici nu i-ar fi fost pe plac.

M-am uitat nițel chiorîș la colaboratoarea mea.

Era îmbrăcată în aceeași modestă bluză albă și într-o fustă de culoare închisă. Nu purta niciun fel de podoabe, iar buzele nu-i erau deloc atinse de ruj. Înfățișarea ei era comună – sau, cum să spun, ștearsă. Nici chiar statura înaltă, zveltă, ori claia de păr blond-roșcat n-o făceau cît de cît mai atrăgătoare. E drept că-și modificase puțintel coafura, dar această străduanie stîngace și ridicolă de înfrumusețare nu-i adăuga niciun strop de farmec. Ciudată mai era fata aceea: parcă zăvorîtă în ea și veșnic tăcută. Suferea desigur de timiditate în relațiile cu oamenii.

Pe dinafară, Lena părea perfect liniștită și netulburată. Am observat totuși că, la ultimele cuvinte ale lui Kuzmici, nările ei subțiri fremătaseră și că își mușcase ușor buza. Pesemne că bănuia totuși ceva.

La Svetka am ajuns foarte tîrziu.

— Iar trebuie să plec undeva, am anunțat-o cu un aer vinovat, în timp ce-mi scoteam paltonul în antreu. Asta-i situația, Svetka...

— Uf! urîcioasă meserie mai ai! făcu ea cu năduf. Vai de capul celei care îți va fi nevastă!

După obiceiul ei, Svetka se urcă cu picioarele pe divan, cuibărindu-se comod printre perne. Înfășurîndu-se în șalul ei albastru, întrebă:

— Unde pleci, Vitik?

Am zîmbit, fără să-i răspund.

— Aa! Svetka dădu din mînă înciudată. Sigur că da, în marele oraș Cutare... O mică escapadă, nu-i așa? Nu cred că am să pot să mă obișnuiesc vreodată...

— Știi cu cine plec?
— Cu cine?
— Cu Lena aceea...
— Cu care Lena? A! cu... aceea?
— Exact.
Svetka se uită lung la mine, apoi dădu din cap.
— N-o să-ți vină ușor, Vitik...

Dimineața, veni Volodea să mă la cu mașina. Pe stradă întunericul mai era compact.

Înșfăcai în antreu valiza, făcută încă în ajun, dar nu în cinci minute, cum îmi pregăteam în mod obișnuit servieta pentru o deplasare sau alta. De astă dată „garderoba mea de gentleman" suferise schimbări esențiale, îmbrăcai, peste pulovăr, o scurtă ușoară, dar călduroasă, de buret, cu fermoar, pe cap îmi pusei o șapcă de filfizon și îmi înfășurai gîtul cu un batic de mătase foarte șic, deși în culori țipătoare, pe care mi-l dăduse cu o seară în urmă Svetka. Aruncîndu-mi privirea în oglindă, am rămas destul de mulțumit de felul cum arătam.

Cînd ieșii afară, Volodea mă întîmpină cît se poate de calm: era deprins cu metamorfoze și mai deșucheate.

Îi telefonasem de acasă Lenei, așa că ne duserăm să o luăm și pe ea.

Pe lîngă noi treceau în goană străzile, piețele, scuarurile moscovite. Pustiu peste tot. Luminile felinarelor punctau întunericul.

Iată și Leningradski prospekt, cel mai frumos bulevard al Moscovei, după părerea mea. Ieșirăm în el, prin tunel, în dreptul stadionului „Dinamo". În stînga noastră, copacii deși ai scuarului ridicau un zid întunecos. În dreapta, se ivi pentru o clipă, ca să se piardă apoi ca o nălucă, străvechiul palat al lui Petru cel Mare. Apoi, îndărătul copacilor, inundate de

fascicolele de lumină, apărură paralelipipedele strălucitoare, uriașe, ale aerogării centrale.

Mașina își urma goana în noapte.

Pe strada Pescianaia, micșorarăm viteza, ca să nu trecem de clădirea pe care o căutam. Descoperind numărul casei Lenei, stoparăm.

În aceeași clipă, de sub portalul intrării se desprinse o siluetă înaltă, mlădioasă, care veni în fugă spre noi. Era Lena. Era și parcă nu era ea... Nu-mi putui ascunde uimirea, și zîmbetul cu care îi deschisei portiera fu pesemne destul de stupid, fiindcă fata izbucni într-un rîs vesel. Ori poate o înveselise propria mea înfățișare?...

Lena purta niște pantaloni evazați, lucioși, din piele, dacă nu mă înșel, o scurtă de un roșu-aprins, cu gluga lăsată pe spate, și descheiată, lăsînd să se vadă un frumos pulover cu model. Părul cu nuanțe roșcate îi cădea pe umeri. La gît avea un baticuț de nailon. În mînă ținea o valiză de piele cu fermoar, pe care erau lipite tot felul de etichete fistichii. Dar nu amănuntele contau, ci faptul că toate o prindeau grozav, dîndu-i o înfățișare cochetă, nițel frivolă și cît se poate de tinerească.

— Hai, băieți, repeziți-mă pînă la aeroport! ne strigă Lena cu o vioiciune provocatoare. Drept recompensă, două sărutări de căciulă.

— Măiculiță ce-i mai turuie gura! făcu Volodea fîstîcit.

— Ca să vezi, noua generație de ofițeri! am bîiguit eu; încă nu-mi revenisem din uluire.

Lena se instală sprinten pe bancheta din spate și trînti portiera. Volodea demară brusc, ca apucat de streche.

— Îți place o asemenea surioară? mă întrebă Lena făcînd pe șireata.

— Mai întrebi?! am răspuns, de astă dată cît se poate de sincer.

Hotărît lucru, era cu totul altă fată, și începeam să-l înțeleg pe Igor. Surioara ca surioara, dar un asemenea asistent îmi va fi, nu mă mai îndoiam de asta, de mare folos.

Ajunserăm la aeroportul Vnukovo într-un timp record.

Binecunoscuta forfotă specifică aeroporturilor. Decolarăm...

Cîtăva vreme am rămas amîndoi tăcuți. Apoi Lena mă întrebă calm, aproape indiferent:

— Înainte de plecare, i-ai telefonat ofițerului de serviciu?

— Da, i-am telefonat.

— Ce vești de la Punej?

O simțeam încordată, deși vedeam că se străduiește să-și stăpînească neliniștea. Și nici eu nu mă simțeam chiar în apele mele.

— Niciuna... Ascultă, Lena, am întrebat-o, tu cum ai ajuns la noi, în miliția judiciară?

Lena ridică din umeri.

— Ca toți ceilalți...

— Nu-i chiar așa, cînd e vorba de femei.

— Ei! m-am mai ciondănit și eu cu șefii, la început.

— Bine, dar de venit cum ai venit?

— Am absolvit facultatea de drept. Fiindcă veni vorba, pe tine te știu încă din facultate. Erai cu un an mai mare.

— Hm... Eu, ca să fiu sincer, nu te țin minte.

— Păi, cum ai putea să mă ții minte!... Parcă avea vreuna din noi curaj să se apropie de ditamai stîlpul de telegraf?! Și care, pe deasupra, era și secretarul de Birou al cursului. Și mare baschetbalist... Noi, fetele, ne duceam în cîrd la meciuri, să te admirăm, erai idolul nostru...

Lena zîmbi ironic.

— Ca să vezi!... zîmbii și eu la fel. Dar tot nu mi-ai spus de ce te-a tras ața la noi. În general vorbind, nu e o treabă pentru femei...

— În general, poate că nu e. Dar în particular, este...

Lena se încruntă.

— Ce ascunde „particularul" ăsta?

— Ce-ar fi să mă lași în pace?...

— Ei! haide-haide! nu mă potolii eu. Nu-i frumos să ai secrete față de un frate!

— Ei bine, iată ce s-a întîmplat într-o zi: ne întorceam, trei fete, de la cinematograf. Eram pe atunci în ultimul an. S-au legat de noi niște huligani. Au vrut să ne tragă cu forța într-o curte. Cînd au văzut că nu reușesc, unul din ei a scos cuțitul. Și a și lovit cu el... În Vera! Fără să-mi dau prea bine seama ce fac, m-am repezit la el. Luat prin surprindere, individul a scăpat cuțitul. L-am ridicat repede. În clipa aceea, nu știu de ce, m-am gîndit la tata, pe care nu l-am cunoscut... Și am lovit, la rîndul meu... Cu cuțitul, îți dai seama?! Banditul a scos un urlet. De groază – deși cuțitul abia îl zgîriase... Între timp, s-a adunat lumea. Huliganii au fost prinși și judecați. Iar Vera... Vera a murit la spital... Cea mai bună prietenă a mea, omul care îmi era cel mai drag pe lume, o fată minunată... Și am hotărît atunci... am jurat să... În zilele acelea, m-am gîndit tot timpul la tata...

Lena tăcu și întoarse capul spre hublou.

Iar eu mă gîndeam ce dimensiuni pot avea și ura și bunătatea în sufletul acelei fete, în sufletele noastre, ale tuturor.

În munca noastră, care te pune în permanent contact cu acte de sălbăticie și cruzime, care te obligă să asiști la drame sumbre, la tragedii cumplite, care te pune față în față cu moartea nemeritată a unui om sau cu prăbușirea morală a altuia, chiar fără să vrei cauți să descoperi rădăcinile răului, să-ți explici cele petrecute. Cîștigi inevitabil în înțelepciune, dacă prin asta se înțelege o mai adîncă pătrundere a vieții și, cu timpul, devii, într-o măsură mai mare sau mai mică, un

psiholog și un sociolog. Să zicem că nu chiar toți devin, dar deprinderea de a cugeta o dobîndește oricare. Lucrători operativi-filozofi avem din ce în ce mai mulți... Lena, mă convinsesem din povestirea ei, era un asemenea om. Ea înțelesese esența muncii noastre și știa ce dificultăți are de înfruntat, și ce primejdii. Nu, Lena nu nimerise întîmplător printre noi...

Fumam țigară după țigară și meditam.

Lena, cu fața întoarsă spre hublou, tăcea...

La aeroportul din Odessa, eram așteptați. Nici nu apucarăm să coborîm scara avionului, cînd, direct de pe pista de aterizare, țîșni o „Volgă" neagră, nou-nouță, din care descinseră apoi doi flăcăi îmbrăcați în balonzaide ușoare. Cei doi se îndreptară fără ezitare direct spre noi.

— Salutăm pe frățior și pe surioară! rosti vesel unul din ei. Sau vă închipuiți cumva că n-o să vă recunoaștem în costumația asta?

Ne-am strîns mîinile cu căldură.

Am observat că și unul, și celălalt nu-și mai luau ochii de la Lena.

Mașina ne duse întîi la hotel.

— Conform indicațiilor primite, ne anunță unul din însoțitorii noștri, care se prezentase simplu: Stas, v-a fost reținut un apartament de categoria lux... Bineînțeles, pe sub mînă, contra unui – scuzați expresia! – oarecare șperțuleț...

— Nu cred că e potrivit să descindem acolo din mașina voastră, le-am atras atenția.

Stas rîse.

— Dar nici nu e mașina noastră... Asta-i o rablă care face – scuzați expresia! – o cursă pe blat. Ce, îi strică lui Borea o bumașcă de trei ruble, cîștigată în răstimpul cît șeful lui se bărbierește și își mai giugiulește nevestica înainte de a pleca la slujbă?...

Și îl bătu pe umeri pe șofer, care zîmbi stînjenit.

Stas era un bărbat scund, corpolent, cu niște ochi mici și șireți rătăciți pe fața rotundă și zîmbăreață. Părul și-l pieptăna foarte îngrijit, cu cărare, dar pe scăfîrlie i se rărea de pe acum vizibil. Se așezase în față, lîngă șofer.

Cu noi, în spate – amîndoi o încadram pe Lena – se așezase Liova. El era slab și vînjos, avea un chip cu trăsături pronunțate, colțuroase, nasul subțire și coroiat, sprîncenele dese și negre, împreunate la rădăcina nasului, pomeții ascuțiți și obrajii vineții de pe urma briciului. Liova era tăcut, părea să fie un om timid.

— Avem parte de o vreme splendidă, continua să flecărească Stas. Odessa ne răsfață în toamna asta: fetele înfloresc ca magnoliile...

Într-adevăr, la Odessa era neobișnuit de cald. Pe străzi, femeile umblau în rochii de vară, decoltate, multe chiar cu umbrele de soare, iar bărbații în costume ușoare, de culoare deschisă. Trebuia să ne descotorosim și noi de puloverele călduroase.

Iată și hotelul.

Cele trei camere ale apartamentului de categoria lux ne făcură o impresie puternică prin somptuozitatea lor. Nimic modern, totul în stil antic și solid confecționat. În salon tronau un pian cu coadă și o uriașă vază sculptată, așezată pe un soclu de marmură. În birou, un divan din mahon cu picioare înalte, curbate și o masă de scris gigantică, acoperită cu postav verde, pe care se lăfăia o enormă călimară de bronz. La ferestrele foarte înalte atîrnau perdele de tul străveziu, minunat lucrate, și de o parte și de alta, storuri grele, de catifea. Mărturisesc că nu mă simțeam prea la largul meu înconjurat de atîta lux orbitor.

Băieții își luară rămas-bun de la noi. Stabilirăm să ne

întîlnim peste o oră, la Direcție. Declinarăm oferta lor de a trimite mașina să ne ia.

Lena și cu mine începurăm prin a ne inspecta domeniul. Era atît de întins, încît ne luă ceva timp ca să-i facem înconjurul.

După aceea pornirăm să ne plimbăm pe străzile zgomotoase, scăldate în soare, ale orașului. Ne opream în fața vitrinelor, a afișelor de concerte, a chioșcurilor. La unul din ele, am tratat-o pe Lena cu înghețată.

În cele din urmă, am ajuns în fața unui magazin de consignație nu prea mare și, amestecați în mulțimea ce căsca gura, ne apucarăm și noi să examinăm obiectele expuse în vitrină, schimbînd impresii, contrazicîndu-ne, foarte animați. Jocul ne reuși destul de bine.

În acest timp însă, de la înălțimea mea ieșită din comun, îi studiam și pe cei din magazin, încercînd s-o recunosc printre vînzătoare pe Galina Kocerga. Dar niciuna dintre fete nu corespundea semnalmentelor pe care le dețineam.

Pornirăm mai departe.

— Lîngă consignația aceea, un tip îți arunca niște priviri mai mult decît elocvente. Ai observat? am întrebat-o pe Lena.

— Ba bine că nu... dădu ea din cap. Află că mi-a fixat și o întîlnire. La ora șapte, pe bulevardul Primorski, lîngă statuia lui Richelieu.

— Cînd naiba a avut timp s-o facă? mă mirai eu.

Lena rîse.

— Cînd tu stăteai cu nasul lipit de geamul vitrinei... Trebuie să recunoști că e un băiat drăguț...

— Apropo, tot acolo, în dreptul vitrinei, am auzit pe cineva spunînd: „Dacă ăștia doi nu sînt frate și soră, înseamnă că sînt total ageamiu într-ale naturii...”

— Zău? se însufleți Lena. Închipuiește-ți, și tipul acela mi-

a șoptit: „Plantează-l pe frățior, și aranjez eu programul pe diseară. Mergem la Inter...” Ce-i asta: Inter?

— Clubul internațional al marinarilor. Galina Kocerga e o obișnuită a localului.

Schimbarăm o privire grăitoare. Aceeași idee ne trecuse prin minte amîndurora.

Între timp, am ajuns la sediul Direcției. Intrarăm cu un aer degajat, ca și cum n-aveam niciun fel de relații cu acea instituție. La punctul de control, milițianul de serviciu ne cercetă legitimațiile cu multă neîncredere.

Consfătuirea avu loc în biroul lui Stas.

Aflarăm că Stas era maior și avea funcția de locțiitor al șefului serviciului judiciar al orașului. Cît de mult pot să înșele aparențele uneori! Și șmecherul de Stas, care se ferise să ne spună la început ce grad și funcție avea...

Raportai amănunțit împrejurările ce ne aduseseră la Odessa.

— Am verificat și noi unele lucruri, spuse Stas, Galina e la serviciu astăzi. Așa că nu pierde timpul, fă-i cunoștința chiar astăzi.

— Și Interul e o idee bună, remarcă Liova. Iar în ce-l privește pe huliganul venit în delegație la Odessa, găsim noi ac și de cojocul lui. Avem noi un loc care-i atrage ca un magnet pe cei de teapa lui. O să-l ținem sub observație.

— Perfect! încuviință Stas. Te-ai orientat bine, Liovușka...

— Despre ce fel de loc e vorba? am întrebat.

— Las' c-ai să vezi tu!... răspunse Stas făcînd pe misteriosul. Pentru astăzi e de-ajuns Interul. Pentru voi doi, vreau să spun. Numai să iasă treaba... – Se întoarse spre Lena: Tu, surioară, nu-ți face griji, o să fim cu ochii pe tine. În treacăt fie spus, flăcăul acela cu care ți-ai dat întîlnire e un filfizon oarecare, plevușcă... Îl cunoaștem. Dar ceva legături tot are.

— Nici nu-mi fac griji, zîmbi Lena, întrebînd apoi într-o doară parcă: Cum stați cu legătura cu Moscova?

— Legătura e normală, se miră Stas. Dar de ce întrebi?

— Așa... Pentru orice eventualitate.

Înțelegînd substratul întrebării, am intervenit:

— Va trebui să dăm un telefon ceva mai tîrziu. S-ar putea să primim unele date noi...

Lena îmi aruncă o privire recunoscătoare. Hotărît lucru, fetișcana asta îmi plăcea din ce în ce mai mult!

La sfîrșitul consfătuirii, mă despărții de Lena. Ea plecă să hoinărească prin oraș, iar eu mă îndreptai spre magazinul de consignație.

Galina Kocerga reprezenta deocamdată singurul fir care ne putea conduce la Zurih. Așa că trebuia să fiu foarte atent să nu-l rup sau, și mai rău, să nu transmit prin el, fără voia mea, un semnal de alarmă întregii bande. În legătură cu asta, se părea că Zurih, personal, nu se afla în momentul acela în oraș. Altfel, Galina ar fi trebuit să se întîlnească cu el măcar o dată în zilele din urmă, ceea ce însă nu se întîmplase. În ultimul timp, băieții lui Stas o urmăriseră pas cu pas. Comportarea Galinei era destul de ciudată. În afară de serviciu, nu se ducea aproape nicăieri, nu se întîlnea cu nimeni, părea chiar să evite întîlnirile, iar seara nu ieșea din casă. Nu e mai puțin adevărat că, după spusele lui Liova, care o cunoștea prea bine, Galina era ceea ce se numește o femeie cu toane – avea perioade cînd o ținea numai în dezmățuri, nepăsîndu-i de gura lumii, dar și altele cînd cădea pradă melancoliei, și atunci nu suferea pe nimeni în preajma ei... Se pare că nimerisem într-o asemenea perioadă de cumințenie. Asta, firește, nu făcea decît să-mi complice misiunea.

Prin fața consignației se învîrteau, ca și cu o oră-două în

urmă, tot felul de gură-cască, holbîndu-se la obiectele expuse în vitrină. Mă amestecai și eu printre ei, dîndu-mă către vitrină. Trebuia să găsesc un mijloc mai aparte ca s-o acostez pe Galina. Cu totul pe neașteptate, se lipi de mine un băiețandru cu mutră rîzătoare, cu un basc în vîrful capului și purtînd o bluză cum nu mai văzusem alta mai pestriță în toată viața mea și de sub care răsărea un tricou cu dungi.

— Doriți niște gumă? mi se adresă puștiul cu glasul coborît și uitîndu-se în altă parte. Gumă de Paraguay. Vă procură mandea...

— Ce anume?... l-am întrebat nedumerit.

— Ha! Boboc, vasăzică!... Te interesează să mesteci ceva fain, marfă occidentală – da sau nu?

— Aa! gumă de mestecat! mă dumirii în sfîrșit.

— Și unui cangur îi cade fisa mai repede! Deci, ești sau nu amator? Că eu...

Nu apucă să sfîrșească. Doi flăcăiandri cu banderole roșii la mînecă răsăriră lîngă el.

— Ne interesează pe noi marfa străină, bișnițarule! zise unul din ei, zîmbind cu gura pînă la urechi. Să mergem să ne tocmim... Hai, mișcă, urmează-ne, gingirică de uscat ce ești!

— Iar brigadierii ăștia afurisiți!... se văicări puștiul, dar cu jumătate de gură. Viață mai e asta?!

Și îi urmă docil pe oamenii de ordine.

Sceneta aceasta comică îmi sugeră o idee năstrușnica. Am intrat în magazin.

După soarele orbitor de afară, aici ți se părea că e aproape întuneric. Ochii mi se obișnuiră însă repede cu penumbra și începui să mă orientez în mediul înconjurător, ca să zic așa. Magazinul era plin de clienți. În stînga, pe toată lungimea localului, se întindea tejgheaua raionului de porțelanuri; rafturile erau încărcate de veselă fină și de bibelouri de anticariat. În mijloc, era raionul de bijuterii și ceasuri, iar în

dreapta, cel de îmbrăcăminte; costume, rochii, paltoane, cu sutele, atîrnau de umerașe.

M-am uitat cu atenție la vînzătoare. Nu, niciuna nu putea să fie Galina. Să întreb de ea, nu m-am încumetat. De unde aș fi putut s-o cunosc? Trebuia să fac cunoștință „întîmplător", acolo, în magazin.

O vreme, mă înghesuii și eu printre cumpărători, mă informai chiar asupra prețului unor obiecte. Cu aproape un cap mai înalt decît toți ceilalți, vedeam perfect ce se petrece în magazin.

În sfîrșit, iat-o și pe Galea. Intrase pe o ușă din fundul magazinului. Ce fată, Dumnezeule! Ochi negri scînteietori și provocatori, buze pline, de un roșu aprins, talie subțire, picioare superbe... Parcă-l auzeam pe babalîcul de Burlakov descriindu-mi-o cu toată admirația de care era în stare...

Ei! și ce, cu atît mai bine! Nu trezești bănuielile nimănui legîndu-te de o asemenea femeie, nici chiar ale celei în cauză. Dar pe de altă parte, și șansele de succes erau mai reduse. Era ușor de imaginat la cîte asalturi amoroase era supusă zilnic! Se cerea o mișcare tactică mai deosebită, care s-o ia prin surprindere. Ideea ce-mi venise în stradă părea să fie cea mai potrivită.

Mă apropiai neobservat de tejgheaua la care servea Galea. Neobservat, e un fel de a vorbi, fiindcă a trece neobservat era pentru mine un lucru imposibil. Un stîlp de telegraf ca mine nu putea trece neobservat nicicînd și nicăieri. Cînd am ajuns în dreptul ei și nu ne despărțea decît tăblia tejghelei, m-am aplecat spre ea și i m-am adresat într-o rusească pocită la maximum:

— Mademoiselle, vreți arătat mie lucru interesant, absolut asiatico?

— Ce anume doriți să vă arăt? îmi aruncă Galea un zîmbet fermecător.

— O! oriunde, mademoiselle.

Galea pufni în rîs.

— Oriunde sau orice? întrebă ea șăgalnic.

— Scuzați, eu nu înțeles întrebarea. Mademoiselle, dumneavoastră încîntătoare. Așa fată... cuvintele lipsesc. Posibil face eu un cadou personal la dumneavoastră? Sau asta... cum spune... dumneavoastră ofensat?

— Nu se poate, rosti Galea sever, în timp ce ochii continuau să-i rîdă.

— Interzice lege, da?

— Da, da! făcu ea și, nemaiputîndu-se stăpîni; zîmbi larg.

— Cît păcat! Eu vrut mult. Adus de acasă cadou minunat...

— Și ce doriți în schimb? întrebă Galea cochetînd.

— O! Mic plimbare prin frumos Odessa... Și cină împreună. Altul nimic.

— Oare?...

Galea îmi aruncă o privire într-atît de șireată și de galeșă, încît, o clipă, mă simții tulburat de-a binelea. Era într-adevăr un drac de fată!

— Cuvînt de onoare! am rostit, ridicînd brațul solemn.

— O să mă gîndesc.

— Mult timp? Veșnicie?

— Păi, sînt la serviciu...

— O-la-la! Înțeleg! Veșnicie înseamnă seara, astăzi, da?

Galea își miji ochii ușor, dîndu-mi a înțelege că am ghicit.

— La ce oră?

Vedeam că ezită, dar îmi dădeam seama și că îi trezisem interesul. Ezitarea ei părea însă să nu fie jucată. Privirea i se îngîndurase, între sprîncenele frumoase i se ivi o cută adîncă. Se dădea o luptă în ea, era clar. În cele din urmă, Galea oftă, zîmbi, îmi aruncă o privire radioasă și se decise:

— Bine! Fie ce-o fi... Coborî glasul și aruncă o privire iute împrejur: La ora șapte, lîngă Operă. Știți unde e?

— O! da, știu, Grand merçi, madamoiselle!

Ea dădu din cap zîmbind.

Strecurîndu-mă printre cumpărători spre ieșire, observai cu coada ochiului că Galea mă urmărește cu privirea și, fără voia mea, mișcările mele se făcură mai agile și mai mlădioase. Doream să fac și eu impresie bună...

Aș fi dat mult să aflu de ce anume oftase Galea în momentul cînd se hotărîse să-mi fixeze întîlnirea, de ce spusese „fie ce-o fi" și de ce se uitase cu atîta atenție și îngrijorare în jurul ei!

SEARA, ȘI LENA, ȘI EU PLECARĂM LA ÎNTÎLNIRILE NOASTRE.

Cu Lena, lucrurile erau simple: i se spusese cine era curtezanul ei – o figură măruntă în lumea interlopă, dar cu unele relații interesante; frecventa cu regularitate Interclubul și cunoștea fauna de acolo. Nu era exclus ca, prin el, s-o cunoască pe Galea și anturajul ei.

Sarcina mea era mult mai complicată: cît de departe trebuia să merg în relațiile cu Galea și cum să fac ca să-i cîștig încrederea? Nimeni nu-mi putea da vreun sfat. Văzînd și făcînd – asta era singura soluție.

Rămaserăm înțeleși asupra unui singur lucru, ca Lena să nu plece nicăieri de la Interclub, oricît ar stărui însoțitorul ei. Dacă voi reuși, voi veni și eu acolo, cu Galea. În care caz, le voi prezenta una alteia. Dacă n-aveam să vin, prezentarea se amîna pentru altă dată – dar trebuia făcută neapărat, Lena și cu mine trebuia să acționăm cot la cot. Nu uitasem ce spusese Kuzmici: ceea ce nu puteam eu înțelege sau nu eram în stare să aflu, putea fi Lena în măsură să facă.

Am ajuns în fața Operei cu vreo zece minute înainte de

ora fixată. Aveam nevoie de acele cîteva minute ca să mă edific asupra locului.

În pitoreasca piațetă dominată de clădirea teatrului și înconjurată de platani bătrîni, forfoteau o mulțime de femei și bărbați în ținută de seară.

Cercetai atent din priviri împrejurimile, dar nu observai nimic suspect. E adevărat că prin mulțime umblau de colo-colo și niște grupuri de tineri cu maniere nițel cam prea degajate, unii chiar cu ghitare prinse la spate, alții, pare-se, făcînd speculă cu mici obiecte de contrabandă, dar nici unii, nici alții nu meritau să-i iau în seamă.

Cel mult, cei doi de colo... Stăteau neclintiți la umbra unui copac. Ca aspect exterior, nu se deosebeau, prin nimic de tinereii ce se vînturau prin mulțime. Erau și ei îmbrăcați cît se poate de pestriț: pantaloni înguști, mulați pe coapse și evazați la maximum de la genunchi în jos, curele late cu încrustături de metal, baticuri de culori vii la gît, pe cap șepcuțe cu cozorocul tăiat. Fumau și unul, și celălalt, schimbînd, cu glasul coborît, cîte un cuvînt, la intervale rare. Mi se păruse, ori se uitaseră de cîteva ori în direcția mea? De ce nu se amestecau și ei în mulțime, nu strigau, nu se legau de trecători, nu rîdeau zgomotos, ca alții? Ei! or fi avînd ei motivele lor, poate că își așteptau și ei prietenele...

Iat-o și pe Galea! Răsărise deodată lîngă mine, de parcă ar fi ieșit din pămînt. Era îmbrăcată într-o pelerină ușoară, într-o rochie sobră, cu paiete; la gît își pusese un colier subțire de granate, iar la urechi cercei tot din granate. Ochii rimelați îi străluceau. Galea era, indiscutabil, o femeie foarte frumoasă, dar parcă prea bătătoare la ochi, prea provocatoare – parcă oferindu-se primului venit, prin toată atitudinea ei.

— Bună seara, scumpe oaspete al Odessei, rosti ea nu fără ironie, întinzîndu-mi mîna.

Sub ochii mei sclipi un inel. Trei pietre prețioase minunat

șlefuite atîrnau de un mic lujer de aur. Inelul din descripția lui Burlakov!

— O! mademoiselle! Sînteți pur și simplu fermecătoare... rostii eu, într-o rusească normală de astădată, dar tot cu un pronunțat accent străin, și privind-o din cap pînă-n picioare cu sinceră admirație. Hai să mergem în mijlocul piațetei: vreau să îngenunchez la picioarele dumneavoastră și să vă cer iertare...

— Chiar așa? Înseamnă că v-ați făcut vinovat față de mine prin ceva? și zîmbi atît de galeș, încît, o clipă, mă simții realmente tulburat.

— O! da! Și sînt gata să-mi ispășesc vina...

— Dacă-i așa, mărturisiți-vă crima... – și Galea mă învălui într-o privire ciudată, de parcă ar fi voit să mă cîntărească.

— Dar, după aceea, n-o să mă alungați din preajma dumneavoastră?... îmi continuai jocul, în sfîrșit cu cea mai neaoșă pronunție moscovită.

Galea izbucni într-un rîs atît de răsunător, încît mai mulți trecători întoarseră capetele spre noi.

— Am tot așteptat... am așteptat să văd... cînd o să te saturi... de comedia asta... zise ea printre hohote. Ai și găsit unde să maimuțărești pe un străin – la Odessa!

Mă simțeam cam șifonat, dar și mulțumit în același timp. Galea nu se supărase și, la rîndul ei, părea și ea mulțumită. Că eu aveam motivele mele să fiu mulțumit, era limpede. Dar ea ce motive avea să fie mulțumită? Mă obseda ciudata privire pe care mi-o aruncase adineaori.

— Să plecăm de aici, zise ea luîndu-mă de braț.

O luarăm pe strada Deribasovskaia. Pe trotuarele largi se scurgea un întreg puhoi de oameni ieșiți la plimbare. Părea că întreaga populație a Odessei își dăduse întîlnire aici, ca să ia aer și să se distreze.

Galea mă conduse pe o stradă laterală, apoi pe o a doua și

pe o a treia. Cea din urmă era liniștită, întunecată, absolut pustie. Pașii noștri răsunau clar pe lespezile de piatră.

— Rămîi mai multă vreme la Odessa? întrebă Galea.

— Sincer să fiu, nici n-aș mai pleca de aici! am răspuns.

— Te pomenești că te-ai îndrăgostit de o odessită?...

Ironia din glasul Galiei era fără echivoc.

— Cred că te-ai plictisit să ți se facă declarații...

— M-am cam săturat, așa e... oftă Galea prefăcut.

În urma noastră se auzeau pașii repezi ai mai multor inși.

Răsună un șuierat.

— Hei! băiețaș! strigă cineva.

Am întors capul.

Mai mulți tineri – vreo cinci la număr – se îndreptau spre noi în pas întins.

Unul din ei, un găligan cu haina aruncată peste umeri și într-o cămașă țipătoare, se apropie de mine. L-am recunoscut imediat – era unul din cei doi ce făceau de planton sub copac, lîngă Operă, numai că atunci, naiba știe cum, n-avea haină.

— Te crezi șmecher, mă, umblînd la braț cu Halea noastră?! îmi rînji individul în obraz. Unde o duci? Mă, vagabond împuțit!... Las' că te învățăm noi minte!

Ceilalți dădură să mă înconjoare.

M-am retras cu spatele către zidul unei case.

— Lăsați-l în pace, băieți... rosti Galea, pe un ton lipsit de convingere.

— Tu ușchește-o de aici! se răsti la ea găliganul. Aici are loc o discuție între bărbați, nu te băga!

— Se vede că n-ai înțeles situația, tinere, am spus eu perfect calm. Să încerc să-ți explic...

— E-te! Mai și chelălăie! rîse unul.

— Vreți să ne batem? am întrebat.

— Ha! Vrei să te bați, jigodia dracului?! L-ați auzit? rînji

găliganul. Ce să ne batem – îți aranjăm nițeluș mutra, și cu asta am încheiat!

În aceeași clipă, o mînă se avîntă spre mine, o mînă care ținea strîns un cuțit. Oho! se îngroșa gluma!

Am prins mîna cu cuțitul din zbor și, cu o mișcare clasică, o răsucii năprasnic, lovindu-l apoi cu toată forța pe individ cu muchia palmei în ceafă. Tipul scoase un țipăt și se rostogoli pe trotuar. De unul puteam fi sigur că nu va mai interveni în luptă.

Ceilalți se năpustiră asupra mea, toți deodată.

M-am lăsat fulgerător în jos și, în aceeași clipă, l-am lovit pe găliganul din fața mea în burtă, cu amîndouă picioarele strînse laolaltă. Lovitura aceasta e cumplită. Găliganul se îndoi de la mijloc ca un briceag ce se închide, apoi alunecă încet la pămînt, apucînd aerul cu gura. Încasai și eu, din stînga, în falcă, o lovitură puternică, dar aplicată cam fără pricepere.

Am sărit în picioare. Acum aveam în fața mea doar trei adversari. Găliganul se zvîrcolea pe trotuar, împroșcîndu-mă cu blesteme neputincioase. Cel cu cuțitul zăcea lîngă zid și gemea înfundat.

Mă năpustii înainte cu furie. Doi dintre huligani săriră în lături, dar cel de-al treilea nimeri în clinciul pumnilor mei, care pur și simplu îl paraliză. Cineva mă izbi în spinare. M-am răsucit, și a doua lovitură a agresorului nimeri în falca celui care rămăsese imobilizat în mîinile mele, pleoștindu-l de tot și trimițîndu-l în lumea visurilor. L-am lăsat să cadă la pămînt, parînd imediat apoi a treia lovitură.

În aceeași clipă, de după colțul străzii își făcu apariția o mașină. Farurile orbitoare măturară strada. O sirenă stridentă se porni să urle sinistru.

Am privit repede în spate. Galea, înspăimîntată, stătea lipită de zid. Am apucat-o de mînă și am tras-o după mine în

gangul întunecos al clădirii. Atît ne mai lipsea, să nimerim la miliție!

La capătul gangului se afla o curte, pe care o traversarăm în fugă. Am smucit cu putere clanța unei uși deasupra căreia era instalat un bec ce dădea o lumină chioară. Ușa se deschise larg, trosnind.

Din stradă, se auzeau țignalele milițienilor. O ștersesem la timp...

Privirăm în jurul nostru. De tavan atîrna un alt bec, la fel de chior. Nimerisem pe scara de serviciu a imobilului, ce dădea în strada alăturată.

— Trebuie să recunosc că ești un bărbat adevărat... îmi zîmbi Galea. Cu dumneata, chiar că mă simt în siguranță.

Glasul îi era liniștit, chiar vesel. Se vede treaba că fusese mai puțin înspăimîntată decît crezusem acolo, în stradă.

— Dar eu, cu dumneata, pot să mă simt în siguranță?... am întrebat-o.

Galea surîse:

— Dumneata da... acum, cînd te-am văzut asigurînd, dintr-un condei, trei certificate medicale...

— Cu altceva nu m-am ales, decît cu certificatele?...

— Nu sînt oare femeie? zîmbi Galea. Crezi că pot rămîne indiferentă?...

Se ridică în vîrful picioarelor și mă cuprinse gingaș de după gît.

Mi-am amintit deodată de privirea ei ciudată din primele minute ale întîlnirii noastre, de cei doi tipi ce stăteau de strajă lîngă Operă, la umbra platanului. Aveam la ce medita.

Mi-am scuturat în tăcere pantalonii, mi-am potrivit scurta, mi-am aranjat părul. Apoi m-am întors cu fața spre Galea.

— Cum arăt? Nu ți-e rușine să mergi cu mine, așa?

— Cu dumneata, acuma, nu mi-e rușine să merg oriunde ar fi...

Își scoase batista din poșetă și, înălțîndu-se iarăși în vîrful picioarelor, îmi șterse cu grijă obrajii. Simțeam o durere surdă în falcă.

— Știi, aș fi curios să mă duc într-un anume loc, i-am spus. Dar nu știu cum se pătrunde acolo.

— Unde anume? întrebă Galea. În Odessa nu sînt locuri unde să nu se poată pătrunde...

— La clubul marinarilor, la Interclub. Cunoști localul ăsta?

— Ei, bravo! rîse Galea. Nimic mai simplu. Hai să mergem!

Ieșirăm în stradă.

Și spatele mă durea nițel, dar, firește, nu lăsai să se vadă.

Ajunserăm pe faleză. De o parte și de alta se întindea bulevardul Primorski. Drept în fața noastră, se înălța singuratică statuia lui Richelieu, fondatorul Odessei. Ochii săi de bronz priveau posomorîți către mare și către renumita, splendida scară numărînd o sută nouăzeci și două de trepte de piatră, fantastic de largi. Lumea întreagă le cunoaște.

În dreapta noastră străluceau luminile Interclubului, ale cărui ferestre dădeau spre bulevardul Primorski.

— Vei fi fericit în seara asta... spuse Galea lipindu-se de mine. Mademoiselle Galea se ține de cuvînt, să știi!

Din Interclub se revărsa, în valuri, muzica.

Galea șușoti ceva cu oamenii de la intrare, care ne lăsară să intrăm.

Atmosfera din clubul frumos amenajat era plină de însuflețire, de veselie. În sala mare, orchestra cînta. La bar și la bufet se îmbulzeau marinari, însoțiți de fete îmbujorate, care mai de care mai elegante, și niște tineri cu pletele lungi, după ultima modă. Printre marinari erau și mulți străini – îi recunoșteai după fizionomie, după croiala uniformelor, după

complicatele trese de pe mîneci. Cei mai numeroși erau – cel puțin asta era impresia mea – grecii, italienii, englezii.

Un local într-adevăr antrenant!

Intrarăm în sală.

Mă privii într-o oglindă uriașă. Ca să fiu sincer, înfățișarea mea lăsa mult de dorit. Pe falcă se întinsese o vînătaie violet-roșcată, tăiată de-a curmezișul de o zgîrietură între timp cicatrizată, bluzonul mi-era murdar și boțit, pantalonii de asemenea. Dar ce conta!

— Țopăim și noi nițel? propuse Galea. Sau n-ai chef?

— Ba da, mai încape vorbă? Să dansăm, să dansăm! am răspuns plin de veselie.

Galea își zvîrli mîna pe umărul meu.

Orchestra cînta cu frenezie. Pe o mică estradă, se agita, cu microfonul în mînă, un tînăr nădușit tot, într-o haină neagră strînsă pe talie. Din răcnetele sale asurzitoare era imposibil să distingi vreun cuvînt, dar nici nu se simțea nevoia.

Cu aceeași frenezie se distra și asistența numeroasă. Hohote de rîs se auzeau de pretutindeni. Doamne! Și ce nu se dansa acolo, în ritmul acelei muzici turbate!

O căutai din priviri pe Lena.

Iat-o. Dansa cu un marinar străin. Dar cavalerul ei pe unde o fi? Aha! Uite-l că se apropie și el, o smulge din brațele marinarului și îi oferă o înghețată. Datorită staturii mele, aveam o vizibilitate perfectă. Acum ar fi momentul...

— Ia te uită! făcui. Pe cine văd! Surioara mea, aici!

— Ești aici împreună eu sora ta? se miră Galea.

Începuse, pe nesimțite, nici nu-mi dădusem seama cînd anume, să mă tutuiască. La urma urmei, avea tot dreptul, doar trecusem împreună prin destule încercări...

— Sigur că da, i-am răspuns. E o fată excepțională. Hai să vă fac cunoștință!

Dar lucrul se dovedi a nu fi chiar atît de simplu. Cînd, tot

dansînd, reușirăm în cele din urmă să ne croim drum pînă la Lena și cavalerul ei, ei isprăviseră înghețata, și dansau acum cu înfocare. Flăcăul, nu-și mai lua ochii de la Lena, o mînca din priviri. Lena, îmbujorată și ea și cu părul arămiu revărsat pe umeri, executa niște mișcări de dans uluitoare, cum nu mai văzusem; trupul ei mlădios, picioarele lungi, îmbrăcate în pantalonii aceia strîmți, de piele, erau parcă făcute pentru dansurile ultramoderne... Unde naiba o fi învățat figurile astea?! Îmi venea să rîd.

— Helo, Lenka! o strigai.

Lena mă zări și ea în sfîrșit, se opri din dans și veni cu partenerul ei la noi. Făcurăm cunoștință.

— Goga, se prezentă tînărul.

Galea și el se cunoșteau.

— Bună, Goga! îi zîmbi ea, dar observai că întîlnirea aceasta nu prea îi făcea plăcere.

Goga îi răspunse la salut cu aceeași reținere.

— Vitali, ce-ai pățit?! plesni Lena din palme, văzîndu-mi splendida vînătaie.

Am dat din mînă a nepăsare.

— Am căzut, i-am explicat. Am alunecat din senin. Știi că mi se întîmplă din cînd în cînd...

— Te-ai vîrît în vreo bătaie? nu se astîmpără Lena. Așa este? se întoarse ea spre Galea.

— Am gonit prea tare către locul de întîlnire, m-am grăbit să intervin. Galea m-a preluat în halul în care mă vezi.

— Exact! confirmă Galea rîzînd. Și mi-a plăcut grozav cum arăta! Dacă nici eu nu m-oi pricepe la bărbați!...

Tot felul de tipi o salutaseră între timp pe Galea, unii suspect de familiar. Unul încercă chiar s-o ia de lîngă mine, dar ea îl refuză, nu cu prea multă convingere. Individul îmi aruncă o privire ostilă. Da, nu era o sinecură să faci pe cavalerul acestei „mademoiselle Galea"... Nu-mi surîdea deloc

perspectiva unei a doua bătăi pentru ea. Dealtfel, prima, după cum mi se părea, nu fusese defel spontană. Pesemne că, în maniera ei, „Halocika" hotărîse să mă pună la încercare. Rămînea de văzut în ce scop...

Ne îndreptarăm cu toții spre bufet.

— Ah! ce obosită sînt! zise Lena.

— Gogocika, condu-o pe partenera ta acasă, porunci Galea pe un ton blajin.

— Dar ție nu ți-e teamă să rămîi aici? întrebă acesta malițios.

— Nu, nu mi-e, răspunse Galea pe același ton.

Băurăm niște vin, asezonîndu-l cu mere și bomboane.

Lena se ridică de la măsuță.

— Eu am plecat. Vitali, să nu te întorci tîrziu!

— Ai o surioară de milioane, mă complimentă Galea. Și semănați ca două picături de apă...

— Da, așa spune toată lumea, dădui eu din cap.

Ne întoarserăm în sală, unde orchestra cînta parcă și mai asurzitor.

Îl mai văzui de cîteva ori prin mulțime pe tînărul care, ceva mai devreme, voise s-o ia pe Galea de lîngă mine. Părea să se țină după noi. Pentru orice eventualitate, era bine să-i reținfigura. Și încă ceva mi se păru ciudat: Galea lăsa impresia că se teme de individul acela... Că se temuse într-adevăr în timpul bătăii, era mai mult decît îndoielnic. Deci, se temea totuși de cineva? Nu cumva din cauza asta nu ieșise din casă în ultimele zile?

Dansarăm pînă la istovire, în vreme ce în jurul nostru, în loc să scadă, veselia, antrenul creșteau mereu. Marinarii știu să petreacă.

Galea era într-o stare de beatitudine și privirile ce mi le arunca erau tot mai pline de făgăduințe. Eu însă, nu știu de ce, rămîneam sceptic. Femeia se dovedise mult mai șireată și

mai ascunsă decît mi-o închipuisem. Aveam sentimentul că nu voia decît să se slujească de mine, în niște scopuri obscure.

— Îți place aici? mă întrebă Galea.

— Foarte mult. Dar nu chiar totul...

— Ce anume nu-ți place?

— De pildă, tipul acela care a vrut să te tragă deoparte și să-ți spună nu știu ce la ureche.

Galea zîmbi.

— Gelos? Așa de repede?

— Nițeluș.

— Nu trebuie să fii! Nu e cazul, iubitule... Ăsta... Of! mai bine nu-mi mai vorbi de Senecika! Să nu-l văd în ochi...

— El, în schimb, pare să aibă alte sentimente.

— O să-i treacă...

Expresia Galiei deveni dintr-o dată neliniștită și rea.

N-o mai văzusem încă așa. Dar își reveni repede și zîmbi iarăși.

— Te doare? întrebă ea drăgăstos și își trecu mîna peste obrazul meu.

Da, fata asta putea suci cu ușurință capul oricui, și odată părăsit, cum să-l privești pe rivalul mai norocos decît în felul cum se uitase Senecika la mine?... Ori era vorba de altceva, de ceva mult mai serios?

Plecarăm foarte tîrziu de la Interclub.

Galea mă conduse afară printr-o ușiță dosnică, mascată de o draperie.

— Ce mai e și asta? mă mirai eu.

— Îți arde de încă o repriză de box? mă luă ea peste picior. Sau crezi că o să primești cîte o primă de fiecare vînătaie?

Am mers la nesfîrșit pe niște străzi pustii, întunecoase. Galea locuia foarte departe, aproape de cartierul Balșoi Fontan, într-o căsuță de lemn.

Ne-am luat rămas bun în fața portiței.

Am încercat s-o sărut, dar ea, împotriva așteptărilor mele, mi se smulse din brațe și îmi spuse cu asprime:

— Nu mă atinge! Altădată... Acum am o mare durere – l-am pierdut pe omul pe care-l iubeam...

— Te-a părăsit? am întrebat indignat.

— Nu. A fost... omorît.

— Nu se poate!

— Da? Crezi că nu se poate?! Află că se poate, și încă foarte bine... și adăugă în șoaptă: Și pe mine ar putea să mă... Mă prinse de mînă și se strînse lîngă mine. Dar tu n-ai să mă lași, nu-i așa? Măcar o săptămînă, dar să fii în preajma mea... Jură!

Am revenit la hotel către ziuă.

În drum, trecusem și pe la Direcție, ca să vorbesc la telefon cu Moscova.

Ofițerul nostru de serviciu îmi transmise:

— S-a primit o comunicare de la Punej. Otkalenko a fost găsit. E în viață. Criminalul a părăsit localitatea, plecînd spre Odessa, spre voi. Țineți seama de asta.

— Ce i s-a întîmplat lui Otkalenko?

— Se pare că a făcut o prostie. A acționat pripit, fără să ia măsuri de precauție. Veți primi amănunte mîine. Deocamdată, asta e tot ce știm.

CAPITOLUL VIII. SE PROFILEAZĂ CÎTEVA UMBRE

Dimineața Lena îmi spuse:

— Trebuie să vină Goga, dintr-un moment într-altul. Rămîi în camera ta, bine?

Zîmbii.

— Am impresia că te cam temi de înfocatul tău adorator...

Drept răspuns, Lena dădu din umeri disprețuitor.

— Îți aduc la cunoștință că mă pricep nu numai la dans... Să încerce, dacă-i dă mîna!... Știi, continuă ea pe gînduri, privind pe fereastră, aseară, cînd ne întorceam de la Interclub, Goga mi-a spus: „Frățiorul tău ar face bine să se țină mai la distanță de damoazela asta, altfel poate s-o pățească, poate s-o pățească urît de tot...” M-am ținut de capul lui ca să-l fac să vorbească mai clar, dar n-a fost chip. „O să-i spun personal frățiorului tău, zicea. Astea nu-s treburi pentru fete.” Făcea pe grozavul, știi...

— Și, bineînțeles, s-a înghesuit să te sărute?... am întrebat-o, cu o umbră de gelozie.

— Parcă tu nu te-ai înghesuit s-o săruți pe Galea? rîse Lena.

— Am încercat, recunoscui. Dar să vezi ce a ieșit din

asta... – I-am relatat schimbul nostru de replici din dreptul căsuței de lemn. – E evident că femeia se teme de cineva, am conchis. Cel mai probabil, de cei care i-au ucis iubitul, care trebuie să fi fost Kleaciko. În asasinat e amestecat mai mult ca sigur și Zurih. Goga ar putea să ne pună pe urmele măcar ale unuia din bandă sau să facă o aluzie la cei ce pun în primejdie viața Galiei. I-am fi recunoscători chiar și pentru atîta...

Lena se îndoia însă.

— Nu prea-mi vine să cred. Tipul, m-am convins, e plevușcă, nu mai mult, și se hrănește doar din zvonuri. Asta nu înseamnă că nu merită să stai de vorbă cu el.

— Da, firește.

Sună telefonul.

— Frățiorul? Salut! Cum ați dormit?

— Excelent. Salutare, Stas!

Între noi și maiorul acesta se stabiliseră, parcă de la sine, niște relații uimitor de amicale și de neformaliste. Mi-ar fi plăcut să am un asemenea șef.

— Nădăjduiesc că, pînă în prezent, odessiții mei nu v-au adus niciun fel de prejudicii? Mai precis, ție. În ce-o privește pe surioara, sînt la curent.

— Au încercat să-mi aducă. Dar le-am adus eu lor, și încă serioase. Bănuiesc că au fost consemnate în raportul de zi.

— Zău? Nu cumva unor gentlemeni, trei la număr, pe strada Greceskaia?

— Tot ce se poate! Mă descurc încă destul de slab în topografia orașului vostru. Cînd viu la voi, vă raportez amănunțit.

— Să-ți trimit mașina?

— Deocamdată mă mai țin pe picioare... Viu într-o oră, o oră și jumătate.

— Perfect! făcu Stas. Te aștept.

— N-au primit nicio comunicare de la Moscova? – Lena mă privea iscoditor.

— O să telefonăm chiar noi...

Nu-i puteam spune Lenei ce aflasem azi-noapte de la ofițerul de serviciu; pînă la noi vești, mai bine să mă frămînt de unul singur.

Lena dădu să mă mai întrebe ceva, probabil despre cei trei gentlemeni ale căror nume fuseseră consemnate în raportul patrulei, dar tocmai atunci se auzi un ciocănit discret în ușă. Venise Goga. Mă grăbii să trec în camera alăturată.

Un timp, din salon, răzbătu pînă la urechile mele vorbirea susurată a vizitatorului, care, o dată sau de două ori, fredona parcă și un refren de cîntec, și ciripitul vesel al Lenei. Atît. Se pare că domnul Goga se comporta ireproșabil...

Apoi Lena deschise ușa și mă strigă:

— Vitali, vino, te rog, la noi. Goga vrea să-ți spună ceva.

Trecui dincolo, întinzîndu-mă leneș, ca și cum aș fi fost trezit din somn sau întrerupt de la cine știe ce treabă.

Acum, la lumina zilei, îl puteam vedea mai bine pe numitul Goga.

Era uscățiv și înalt, dar, firește, nu într-atît ca să mă egaleze pe mine, cu fața fină și smeadă, gura bine conturată, sprîncenele dese, părul lung, negru, pieptănat pe spate și ajungîndu-i aproape pînă la umeri și niște favoriți de toată splendoarea. Era îmbrăcat, ca și în ajun, în niște pantaloni strîmți și o cămașă viu colorată, peste care purta însă o jachetă bleumarin de catifea reiată, cu nasturi de metal, ce îi sublinia talia îngustă și umerii lați. Nimic de zis, era un băiat chipeș. Dar în ochii săi negri și bulbucați stăruia parcă un soi de nesiguranță, pe care mișcările sale voit degajate nu o puteau disimula. Da, așa era, băiatul făcea parte din plevușcă și desigur că puțini erau cei ce îl luau în serios.

— Bonjurache! – Goga se străduí să-mi strîngă mîna cu

putere. Ascultă, copilaș, ai stîrnit aplauzele întregii Odesse de la prima apariție în public... Unde naiba ai agățat-o pe Galea aceea, gagiule cîrlionțat, sau te crezi Don Juan în persoană?... Ia zi, unde? Crăp de curiozitate!

— Era expusă în vitrină, la Consignația. Dar de ce? zîmbii eu cu un aer satisfăcut. Alta mai mișto ca ea n-am văzut la Odessa, cel puțin pînă acum!

— Ha! – Goga se plezni peste șolduri, pe care stăteau mulați pantalonii. M-am lămurit, ești un tip focos al dracului, te agăți de prima fustă care-ți iese în cale... Ascultă și bagă la bilă: ai mizat pe o damă cu care se merge sigur la pierdere! Ascultă ce-ți spune Goga! Te rog ca pe un frate – termină cu ea, pînă nu e prea tîrziu!

— Pentru ce, mă rog?

— Galea e o carte marcată... Acum ți-a căzut fisa?

Mi-am exprimat uimirea cît se poate de sincer:

— Nu mi-a căzut deloc... Aștept o explicație.

— Colosal! L-ați auzit, oameni buni – cică tot n-a înțeles! Bine, atunci cască urechile! Dacă vorbesc, o fac numai și numai de dragul surioarei tale... și Goga îi aruncă Lenei o privire elocventă, înflăcărată. Ca să n-o văd pe urmă bocind după sicriul tău. M-ar durea...

— E-n regulă, am să țin seama de avertisment, l-am întrerupt eu nerăbdător. Dă-i drumul mai departe!

— Uite cum stă chestia... – Goga luă un aer misterios. Galea a avut pînă nu demult o șustă absolut extraordinară – un tip greu, un barosan veșnic doldora de mangoți... Îi învîrtea cu miile, pur și simplu îl scoteau banii afară din casă! L-am văzut și eu pe tip, o dată. Se zice că pentru ăsta și-a părăsit soțul, pe Grișka, fruntaș în producție, săracul... Ei! dar n-a trecut mult și a fost pusă și ea pe liber... Ea, nici una, nici două, a luat hotărîrea să se răzbune, dar așa cum scrie la carte!

Ca să vezi, ce poate trece printr-un cap cu tărîțe în loc de creier!...

— Ia ascultă...

— N-ascult nimic! N-am terminat încă... mi-o reteză Goga dîndu-și ifose. Nu demult, a venit s-o viziteze – cu avionul, vezi bine... – din nu știu ce oraș mai de la nord, un oarecare individ. Noul ei roman... Și deodată – Goga trecu la un alt registru, la cea mai dramatică șoaptă – a început să miroase a aur, a aur străin, mai precis. Sesizezi treaba? Ei! și din pricina aurului acela străin, se zvonește foarte serios că amorezul Galiei și-ar fi găsit spațiul locativ la trei metri sub pămînt... Acum e la rînd Galea, să i se facă viața amară... sau să-și urmeze iubitul la loc de verdeață... Vorbesc serios! Aurul e un animal care mușcă, mușcă al dracului... Mai ales cînd e străin. Acum te-ai lămurit?

— Și cine urmează să-i facă viața amară?

— Se va găsi cine...

Mi-am dat seama că mai mult nu știa. Desigur, Goga se hrănea doar cu zvonuri, dar zvonurile, în cazul de față, erau perfect veridice. Povestea lui Goga merita să fie luată în serios. Bineînțeles, faptele trebuiau verificate. Chiar să fie vorba de aur? Dacă da, al cui putea să fie aurul? Al lui Zurih? Așa s-ar părea. Să fi încercat Kleaciko și Galea să-l tragă pe sfoară? Însemna că în murdarul borcan cu păianjeni, începuse încăierarea... Da, ca să pună mîna pe aur, Zurih era capabil să recurgă și la asasinat. În ochii unui asemenea individ, nu contează viața unui om și nici a mai multora. Cu siguranță, însă, că îl pusese pe altul să ucidă. Punînd mîna pe ucigașul plătit, ajungeam și la șeful bandei.

L-am cuprins pe Goga de după umeri și i-am spus:

— Vino cu mine! Lena o să ne scuze. Vreau să-ți spun vreo două vorbe.

— În tête-à-tête? Cu plăcere!

Am trecut alături. Am reluat:

— Uite ce este, Galea e acum femeia mea, e clar?

— Cît se poate de clar...

— Atunci, hai să încheiem un pact: tu afli cine e individul sau indivizii care îi poartă sîmbetele – dar concret și cu amănunte, altfel înțelegerea cade... În schimb, eu, în afară de faptul că am să-ți pledez cauza pe lîngă Lena...

— Ajunge! Nicio vorbă în plus! exclamă Goga cu înfocare. De altceva nu mai e nevoie, chiar și atîta e prea mult... Am să mă dau peste cap să aflu ce te interesează...

— Chiar așa, Gogocika, să te dai peste cap! Trebuie neapărat să știu cine o amenință. La rîndul meu, cum ți-am spus...

Goga îmi făcu cu ochiul.

— Măi lungane, cine te-a croit pe tine a lăsat ceva material și pentru creier, nu l-a irosit pe tot pe gît, piept și ambulacre. Precis! Și zău că îmi placi din ce în ce mai mult!

— În cazul ăsta...

— În cazul ăsta, rosti Goga solemn, gata, batem palma! Eu ratific pactul. Și ai să te convingi repede că Goga nu e un fitecine...

Cînd Lena și cu mine ajunserăm la Direcție, milițianul de la poartă ne salută de astă dată foarte amical, în ciuda vestimentației noastre extravagante, care contrasta supărător cu uniformele sobre și cu modestele costume de culoare închisă și cu cămășile albe ale colegilor noștri în civil. Pe scări și pe coridoare, am observat că mulți întorc capul spre noi, unii mirați, alții aruncîndu-ne priviri complice.

În treacăt fie spus, popularitatea aceasta nu ne convenea deloc. Ar fi trebuit să ne înțelegem de la bun început cu Stas să ne întîlnim în altă parte, nu la sediul miliției.

Stas ne întîmpină cu exuberanța sa obișnuită.

Era și Liova de față. Modest și tăcut ca întotdeauna, se așezase mai la o parte, pe un divan, și răsfoia nu știu ce hîrtii. Ne salută dînd din cap, cu un zîmbet amical.

— Salut, salut! ne luă în primire Stas, vesel. V-am pregătit niște noutăți de toată splendoarea... Cum ai dormit, surioară? i se adresă el Lenei, privind-o, nu știu de ce, cu un soi de îngrijorare. Ți-s cam roșii ochișorii...

Abia atunci observai și eu că Lena arăta obosită și parcă nedormită. Veselia ei de pînă mai adineaori se evaporase pe nesimțite, iar în ochii săi se putea citi neliniște și nerăbdare.

— Am dormit foarte bine și, în general, mă simt perfect, răspunse Lena precipitat, ca să întrebe apoi numaidecît: Care sînt noutățile ce ni le-ați pregătit?

În momentul acela, în ciuda mîinilor vîrîte nonșalant în buzunarele drepte ale ultramodernilor pantaloni de piele, a capului dat pe spate semeț, cu întreaga claie de păr roșcat, ceea ce ar fi trebuit să-i dea un aer de siguranță, făptura ei era încremenită într-o așteptare plină de tensiune. În glasul ei, în privirea ei am surprins un fel de slăbiciune, de neputință, ceva ce ținea pur și simplu de suferință. Nu mai era capabilă să-și ascundă starea sufletească față de noi. Să fi avut presentimentul unei nenorociri?...

— Îndată, îndată! zise Stas, ducîndu-se la seif; nu părea să fi observat ce se petrece cu Lena. O să vi le comunicăm pe toate, rînd pe rînd. Am primit de la Moscova nu una, ci două comunicări extrem de importante. Dar luați loc, ce naiba! făcu el, văzînd că rămăsesem în picioare. Sau vreți să mai creșteți?... Nu prea mai aveți de unde, mai ales tu, frățiorule...

Ne așezarăm. Stas scoase din seif niște hîrtii și reveni la birou.

— Așa, vasăzică... făcu el, aranjîndu-și hîrtiile. Să procedăm sistematic. Întîi, comunicarea primită de la Punej și transmisă nouă de Moscova...

Fără să vreau, m-am uitat la Lena. Ședea foarte dreaptă, nemișcată, cu mîinile încleștate de brațele fotoliului, gata parcă în orice clipă să zvîcnească și s-o ia la fugă, și nu-și lua ochii de la Stas, Gura îi era întredeschisă ca la copii.

— De la Punej... repetă Stas. Bănuiesc că nu vă e necunoscut numele acestui orășel?

— Nu ne este, am răspuns eu scurt. Ce s-a întîmplat la Punej?

— Colegul vostru trimis acolo a cam făcut-o de oaie... Și se știe că în munca noastră nicio greșeală nu rămîne fără urmări. Iată cum s-au petrecut lucrurile... Comunicarea, veți recunoaște, e foarte amănunțită.

Ajungînd dimineața la centrul regional, Igor se apucă de îndată să studieze materialele anchetei în legătură cu asasinarea lui Kleaciko. Miliția judiciară locală izbutise să identifice persoanele care îl văzuseră pe Kleaciko în gară, la sosirea acestuia de la Saratov. În gară nu-l așteptase nimeni, și el se informase cînd pleacă trenul local spre Punej. În micuțul Punej, așa cum presupusese Igor încă de la Moscova, nu fu greu să se stabilească cine primise musafiri din alte orașe. Kleaciko trăsese la un anume Piotr Gorohov, muncitor la fabrica de prelucrare a lemnului, în trecut condamnat în două rînduri pentru tîlhărie. După uciderea lui Kleaciko, Gorohov dispăruse de acasă. Soția sa declarase că plecase la Voronej, la niște rude. Dar miliția din Voronej stabilise că nu dăduse pe acolo.

Igor își continuă drumul la Punej în aceeași zi. Ajuns acolo, hotărî să stea de vorbă personal cu nevasta lui Gorohov și plecă spre casa acestuia. Șeful postului de miliție din Punej îl sfătuise să nu se ducă. Casa era suspectă, nu fuseseră depistate toate legăturile lui Gorohov și nu era exclus ca

banditul să se fi ascuns undeva în apropiere. Igor, însă, se încăpățînase. În comunicare se preciza în mod expres că căpitanul Otkalenko se afla într-o stare de spirit foarte agitată, era nervos și părea grăbit să încheie cercetările. În noaptea aceea, Igor nu se întoarse la hotel.

Dimineața, în casa lui Gorohov nu fu găsit nimeni. Era pustie. Se vedeau însă urmele unei lupte crîncene, și pe podele rămăseseră pete de sînge. Căutările, din cursul zilei nu duseră la niciun rezultat. Seara, veni în fugă la postul de miliție, plînsă și abia mai trăgîndu-și sufletul, soția lui Gorohov, care, înainte de a apuca să spună ceva, avu un atac de inimă. Fu chemat medicul. Pe corpul femeii fură constatate urme de maltratare. Femeia își reveni cu greu, și abia atunci putu să spună ce se întîmplase.

La cîteva minute doar după ce Igor intrase în casă, își făcuse apariția bărbatul ei, care era însoțit de doi inși pe care ea nu-i cunoștea. Erau beți toți trei. Nu-și amintea de la ce pornise bătaia. Și nici să iasă din casă nu mai putuse. Pe doi dintre ei se pare că Igor îi rănise, dar fusese lovit și el cu cuțitul, iar apoi mai primise o lovitură pe la spate, cu un obiect greu. Cei trei îl tîrîseră pe Igor, care își pierduse cunoștința, într-un șopron părăsit de lîngă rîu. Tot acolo o încuiaseră și pe ea. Dînsa îl îngrijise toată noaptea pe Igor, iar în cele din urmă, răpusă de oboseală, adormise. Se trezise abia pe seară. Igor de asemenea. Puțin le lipsise ca să nu înghețe în șopronul acela. Izbutise cu chiu, cu vai să iasă de acolo și venise într-un suflet la miliție.

Milițienii se repeziră numaidecît la șopronul acela, unde îl găsiră într-adevăr pe Otkalenko rănit. Îl internară imediat în spital. O investigație rapidă întreprinsă în gară stabili că toți cei trei infractori părăsiseră orașul în ajun. Funcționara de la casa de bilete își amintea că unul din ei, chiar Gorohov, se pare, scosese bilet pînă la Odessa. Mai reținuse și că aveau la

ei bani mulți. Verificarea călătorilor din vagonul direct pentru Odessa (trenul ce plecase din Punej avea un asemenea vagon) nu dusese la nimic. Fiind un infractor cu experiență, e de crezut că Gorohov, ajungînd în centrul regional, renunțase să continue drumul cu trenul acela și luase altul. După toate probabilitățile, Gorohov era ucigașul lui Kleaciko. Miliția judiciară din centrul regional își continua ancheta în cazul Kleaciko.

În continuarea comunicării, se dădeau semnalmentele lui Gorohov. Iar în încheiere, ni se atrăgea atenția că e posibil ca ucigașul să-și facă apariția la Odessa, unde, se presupunea, va căuta să se întîlnească cu Zurih.

Ca anexă, urma o fișă privind o mai veche condamnare a lui Zurih, pentru sustrageri de mari proporții de la o întreprindere de construcții din Saratov, unde lucrase mai mulți ani. O altă fișă enumera condamnările lui Gorohov și locurile unde fusese în detenție. Rezulta din compararea celor două fișe că Zurih și Gorohov se aflaseră o vreme în același penitenciar. Cercetările mai stabiliseră că Zurih Mihail Alexandrovici nu era înregistrat la serviciul pentru evidența populației nici la Moscova, nici la Saratov.

În sfîrșit, Stas termină lectura comunicării primite de la Punej.

M-am uitat la Lena. Stătea la fel de nemișcată și de dreaptă, într-o atitudine de încordare, cu degetele lungi încleștate de brațele fotoliului. Își mușca buza și mijise ochii, de parcă ar fi supărat-o fumul de țigară.

Stas dădu deoparte hîrtiile și întrebă alarmat:

— Ce e cu tine, surioară? Căpitanul Otkalenko nu e cumva soțul tău?

Of! băieții ăștia de la judiciar, nimic nu le scapă!

— Nu, răspunse Lena răgușit, mutîndu-și privirea în altă parte.

Stas mă privi țintă pe mine de astă dată. Am răspuns nervos la întrebarea sa mută:

— Nu, nu e soțul ei... După o pauză, am adăugat: Otkalenko e prietenul meu... și al Lenei...

Dar vicleanul acela de Stas se pare că înțelesese totul. Ca și Liova, dealtfel. Ochii negri ai acestuia erau îndreptați spre Lena cu compasiune.

Oamenii aceștia știau prea bine că în munca noastră există un coeficient de risc, de pericol și de pierderi. Sensibilitatea lor e înrudită îndeaproape cu cea a soldaților de pe front, pe care de asemenea îi așteptau femeile iubite, uneori chiar în imediata vecinătate, sub focul acelorași arme ucigătoare.

Stas se încruntă și rosti răspicat:

— Bine, la loc comanda! Repet semnalmentele lui Gorohov. Fiți atenți.

Dădu din nou citire, de astă dată foarte rar, fișei cuprinzînd semnalmentele. Ascultînd, încercam să reconstitui, după „portretul verbal", fizionomia reală a banditului.

— Iar acum, spuse Stas după ce termină, o altă comunicare pe care v-o transmite Moscova în urma unui raport primit din Penza, de la Rogozin. Un anume Nikolov... tu s-ar părea că-l cunoști, și Stas arătă din cap spre mine (Dumnezeule, eu să nu-l cunosc pe Nikolov!...), Nikolov ăsta a primit o scrisoare din partea lui Zurih, expediată din Moscova. Zurih îl anunță pe Nikolov să nu-i scrie la adresa de aici, din Odessa, pe oare i-o dăduse. Adresa, cică, nu mai e valabilă, și dacă vrea să-i scrie, să adreseze scrisorile la aceeași neprețuită Odessă, dar la post-restant. Asta ar fi, copilași... Ați reținut totul?

— Am reținut, am reținut, am răspuns eu, pentru că Lena și Liova tăceau. S-ar părea că Zurih a rupt-o definitiv cu Galea, dacă... dacă, în gîndul lui, n-o fi și înmormîntat-o!

— E posibil și asta, căzu de acord Stas. Apropo, am cerut relații și de la serviciul nostru de evidență a populației: Zurih nu e înregistrat nici la Odessa.

— Dar o să sosească curînd, asta-i sigur.

— Ba nu, individul se și află la Odessa, afirmă Stas categoric, bătînd chiar ușor cu pumnul în masă ca să-și întărească vorbele. Am eu flerul meu, cînd e vorba de șacalii ăștia... E adevărat, Liovușka? Mă înșel eu, sau îți stă pe limbă ceva?...

— Îhî... făcu Liova. Uite ce vreau să spun: un bandit ne-a și venit în vizită, cel puțin unul... Și unde o să-și facă apariția, dacă nu la locul pe care îl cunoaștem? Unde să se ducă în altă parte?

— Exact, Liovușka! Dacă te-am înțeles bine, trebuie să luăm de pe acum măsuri suplimentare.

— Care e locul ăla? N-ar fi timpul să mă puneți în temă? am intervenit eu.

— Patronul locului ăla e Liovușka, zîmbi Stas ironic. Să nu vă închipuiți că e întotdeauna și peste tot așa cum îl vedeți, adică liniștit și mototol... Liova își schimbă firea și purtările după cum cer împrejurările! E adevărat, Liovușka? Stabilimentul e ideea lui, o idee strălucită, vă asigur! Dealtfel, o să constați cu propriii tăi ochi.

— Locul acela, precizează cu modestie Liova, poartă în lumea hoților, a codoșilor și a celorlalte lepădături nu un nume banal ca cele mai multe localuri, ci „Valea însorită" sau „În sînul lui Avraam"... O să te duc acolo – e formidabil!

— Bine, am zis. Să mergem mîine, dacă n-aveți nimic împotrivă.

Liova se uita la Stas, care încuviință dînd din cap.

— Fie și mîine. Deși s-ar fi putut și în seara asta, la o oră mai tîrzie.

— Diseară am întîlnire, am ricanat. Cu Galocika. Și așa i-

am spus că nu știu cum voi rezista fără ea pînă diseară... Iar pînă atunci, mai am o mică treabă, destul de delicată, de dus la capăt.

Direcția de construcții – prescurtat: Dircon – de care aveam nevoie își avea sediul undeva la mama dracului, dincolo de cartierul Moldovanka, în curtea unui imobil nou. Lena și cu mine bătură nu știu cîtă vreme străzile pînă s-o găsim.

Tot drumul îl făcurăm în tăcere, rezumîndu-ne la monosilabe rostite, și acelea, absent, și la scurte informații cerute trecătorilor. Mă gîndeam neabătut la Igor, și Lena de asemenea, de asta eram sigur. Cum de putuse săvîrși o greșeală atît de grosolană? Cum de procedase cu atîta ușurință? Și cine, tocmai Igor, cel atît de stăpînit, de calculat, de prudent în orice situație! De ce se grăbea oare să încheie cercetările? Dorea să se întoarcă cît mai repede la Moscova, la nenumăratele sale necazuri? Nu, mai degrabă trebuie să fi tînjit după Lena, care îl aștepta. Nu știa că ea plecase cu mine în celălalt capăt al țării. Dar, mai știi, poate că nici nu era ăsta motivul. Parcă eu nu îi duceam dorul Svetkăi și nu voiam să mă văd cît mai degrabă îndărăt la Moscova? Dar asta nu însemna că voi face vreo nechibzuință... mai ales acum, cînd știam ce pățise Igor! Nu, altă explicație nu era, decît că îi cedaseră nervii – gravele întîmplări din viața sa îl epuizaseră cu totul. Ce bine ar fi fost să mă fi aflat alături de el! Așa, cum s-o fi simțind el acolo, în spital, absolut singur?...

Nu-mi puteam alunga din minte gîndurile acestea blestemate. Se țineau scai de mine, tocmai acum, cînd ar fi trebuit să mă gîndesc la cu totul alte lucruri. De pildă, la o oarecare Inga Krivolap, oare îi fusese clientă Galinei Kocerga pentru una din bluzele acelea albăstrii, și la un oarecare

Bogdan Teliaș, bănuit a avea un amestec în sustragerea celor douăzeci de tone de cheramzit de la trustul de construcții din Moscova. Unele date în plus despre aceste două persoane ne furnizaseră și tovarășii din Odessa. Astfel, Inga părea să nu aibă alte relații dubioase în afară de Galina, și nici cu ea nu era prietenă apropiată, deci nu putea să fie introdusă în secretele acesteia. Iar Bogdan Teliaș era și el un afacerist mărunt, o figură cu totul insignifiantă în lumea infractorilor, așa că era greu de crezut că știe lucruri revelatoare despre Zurih sau să fie în contact direct cu acesta; ultima eventualitate părea să fie chiar exclusă. Atunci cînd cu stocul de cheramzit, Teliaș fusese în legătură, la Moscova, cu o cu totul altă persoană. Dar datele acestea descurajatoare trebuiau totuși verificate, fie și pentru a elimina cu conștiința datoriei împlinite două ipotetice verigi.

Dircon-ul, cum spuneam, își avea sediul în fundul unei curți, la parterul unei clădiri îngrijite și nu prea mari.

Lena rămase să mă aștepte pe o bancă, lîngă un țarc cu nisip în care se zbenguiau niște copii. Curtea era scăldată de soare și cei cîțiva copăcei, plantați de curînd, nu dădeau aproape niciun pic de umbră.

Lena îmbrăcase în ziua aceea o fustiță gri și își pusese faimoasa bluză albăstrie, pe care o adusesem special cu noi de la Moscova. În treacăt fie spus, bluza îi venea de minune. Bineînțeles, întocmisem împreună cu Lena un mic plan de acțiune pornind de la informațiile pe care le dețineam.

Lăsînd-o, așadar, pe Lena pe bancă să răsfoiască ultimul număr al revistei de mode din Riga, am intrat în vestibulul răcoros și destul de întunecos al clădirii, apucîndu-mă să întreb în dreapta și-n stînga pe unde s-o iau ca să nimeresc la cei pe care-i căutam.

În sfîrșit, aflai în ce birou lucrează Inga și, de asemenea, unde puteam să-l găsesc pe Bogdan Teliaș. Mai potrivit era să

încep cu Inga. Mi se spusese că era tehnician-constructor și că lucra la serviciul de devize, în biroul numărul 11, în fundul unui coridor lung.

M-am îndreptat într-acolo.

Biroul numărul 11 se dovedi a fi spațios și luminos, ticsit de mese și având înșirate de-a lungul pereților dulapuri înalte cu geam în care erau îngrămădite dosare voluminoase și suluri de hîrtie, proiectele construcțiilor, probabil.

Ghicii îndată care era Inga, celelalte femei din birou fiind toate mult mai în vîrstă. Era o fată slăbănoagă, înaltă, cu părul negru, și de fapt era urîtă, cu mutrișoara ei de o nemaipomenită mobilitate, ca de maimuțică, și cu ochii ei negri, neastîmpărați.

Spre plăcuta mea surpriză, purta faimoasa bluză, care îi venea bine chiar și ei.

M-am apropiat de biroul ei și i m-am adresat pe un ton vesel:

— Bună ziua! Dacă nu mă înșel, dumneavoastră sînteți Inga?

Fata se smulse dintre tabelele cu cifre și instrucțiunile pe care le avea în față, ridică ochii spre mine și zîmbi la rîndul ei.

— Bună ziua! De unde mă cunoașteți?

— Curioasă coincidență! exclamai. Lăsînd deoparte faptul că Zinocika Udalțova m-a rugat să vă transmit complimente...

— Vai! ce vorbiți! își plesni Inga palmele. Zinocika v-a vorbit de mine?

— Exact! confirmai eu cu însuflețire.

Inga sări de la birou, își potrivi bluza, apoi, aranjîndu-și cu amîndouă mîinile și părul, se adresă femeii de la biroul de alături:

— Oxana Petrovna, mă întorc îndată. Uite, tovarășul, care a venit de la Moscova, vrea să-mi vorbească...

Femeia de la masa vecină dădu din cap fără o vorbă. Conduși de priviri curioase, ieșirăm pe coridor.

— Chiar sînteți de la Moscova? mă întrebă Inga.

— Chiar de la Moscova, închipuiți-vă, confirmai eu rîzînd. Am venit la Odessa, împreună cu sora mea, ca să ne recreem cîteva zile. Și, bineînțeles, să rezolvăm unele treburi. Haideți să vă fac cunoștință. Sora mea mă așteaptă afară.

— Vai! desigur!

Ieșirăm în curte și o condusei pe Inga la banca unde Lena continua să frunzărească de zor revista.

Fetele se priviră o clipă mirate, și deodată, amîndouă în același timp, izbucniră în rîs. Bluzele identice pe care le purtau fură motivul bruștei și zgomotoasei bune-dispoziții.

— Știți, am spus, am mai întîlnit aici, la Odessa, o prietenă de-a dumneavoastră, Galina Kocerga.

Chipul Ingăi deveni dintr-o dată sever.

— Vai de mine, copii! Nu vreau s-o bîrfesc pe Galina, dar vă sfătuiesc să vă feriți de ea... Nu mi-e cîtuși de puțin prietenă! Îmi pare și rău că am cumpărat de la dînsa chestia asta, uite, bluza de pe mine... Zău așa!

— Dar, după părerea mea...

— Las-o încurcată! mă întrerupse Inga. Nu zic că nu e frumoasă... Dar voi ați face bine să vă țineți cît mai departe de ea!

Socotii că e exact momentul să las fetele singure, așa că spusei:

— Bine... Voi mai sporovăiți aici, eu mă duc, mai am o mică treabă de rezolvat. Mă întorc îndată.

Trebuia să dau ochii și cu Bogdan Teliaș. Lena o va descoase ea și singură pe Inga. Căpătasem încredere într-însa, mă convinsesem că e un lucrător operativ capabil și de nădejde. Și îmi dădeam seama cît de greu trebuia să-i fie după

cele aflate. Dar, cît fusese cu mine, nu făcuse nici măcar o aluzie la cele petrecute.

A doua treabă pe care o aveam de rezolvat nu era în niciun caz mai puțin complicată decît prima.

Îl găsii și pe Bogdan Teliaș destul de ușor. Lucra la serviciul aprovizionării. Era un omuleț vioi, roșcovan, de vîrstă nedefinită. Purta ochelari rotunzi și avea urechi clăpăuge.

— Am o treabă cu dumneavoastră, mă adresai cu glasul coborît, dar cu subînțeles, aplecîndu-mă peste biroul la care lucra.

Teliaș dădu din cap înțelegător și ieșirăm să fumăm pe coridor.

Cînd furăm singuri, îl privii țintă în ochii mici ce nu-și găseau astîmpăr îndărătul lentilelor rotunde și în care se citea încordarea și rostii sec:

— Vă transmit salutări de la Galeriile Tretiakov, sala Kuindji... Grigori Makarovici s-a întors și vă transmite și el salutările sale.

— Mersi, răspunse Teliaș destul de reținut.

Încordarea din privirea sa nu voia să dispară.

Ciudat! Să nu-i fie cunoscută ridicola parolă cu Galeriile Tretiakov? Poate că așa-zisa parolă nu era decît o născocire de moment a lui Zurih... Dar pe Grigori Makarovici acela îl cunoștea cu siguranță și nu se putea să nu aibă încredere în el...

— Mi s-a ordonat să vă comunic că fleacul acela, cheramzitul, n-a fost decît un fel de acont. Urmează să primiți o ofertă mult mai interesantă.

— Știu, răspunse pe neașteptate Teliaș.

Altă ciudățenie! Grigori Makarovici acela, pe care îl cunoștea Teliaș, se întorsese într-adevăr la domiciliu, după ce ispășise cei doi ani de condamnare, dar lucra acum la alt trust

și, după cîte eram informați, nu mai întreținea legături ilicite cu niciunul dintre vechii săi complici. Iar alte cunoștințe la Moscova Teliaș nu avea. Să-și fi făcut între timp? Să se fi înnodat un nou lanț de verigi criminale? Dacă Teliaș pretindea că știa dinainte ce îi putea comunica emisarul lui Grigori Makarovici, însemna că era vorba tot de vechiul lanț. Cîndva, acesta se întindea de la Teliaș la Grigori Makarovici, apoi ducea către Burlakov și abia de la acesta la Zurih. Dar acum două din verigile intermediare căzuseră. E drept că Teliaș putea foarte bine să nu fi aflat. Ce concluzie se putea trage? Că Zurih a stabilit o legătură directă cu Teliaș! Exclus! Prea era insignifiant individul. Dar mai știi de unde sare iepurele?...

— Ați primit de curînd o vizită? l-am întrebat precaut.

— Cum să nu!... zîmbi șiret Teliaș. Sau credeți că eu nu mai însemn chiar nimic? Ehe! nu e Bogdan Teliaș chiar a cincea roată la căruță...

Se umfla în pene, din cale-afară de încîntat de persoana sa!

— A fost Tioma pe-aici? mă servii eu de primul nume care-mi venise pe limbă.

— A fost Sioma... se hlizi Teliaș vesel, arătîndu-și dinții mari.

— E clar... am spus. Oricum, pentru o discuție de afaceri serioasă, e nevoie de o întîlnire pregătită cu grijă. De o întîlnire în trei...

Teliaș întrebă precipitat:

— Cine să fie cel de-al treilea?

— Persoana în cauză, firește, am răspuns eu insinuant.

— Personal, n-o să vină! protestă Teliaș. Să-mi secе mîna, să nu mai apuc să cîștig o rublă dacă n-o fi așa!

L-am întrebat ironic:

— V-a spus-o el? Sau aveți darul genial de a citi gîndurile altora?

— Ei bine, mi-a spus chiar el. Îmi stăpînii cu greu emoția.

— Cînd asta?

— Nu mai departe decît acum trei zile. Se apucă să socotească îndoindu-și degetele. Pardon! Acum patru zile.

— Sînteți în contact cu dînsul? Vă întreb fiindcă aș avea să-i fac unele comunicări.

— Spunea că o să-mi telefoneze zilele astea.

— Perfect! Am să vă telefonez și eu. Care e numărul dumneavoastră de telefon?

Îmi luasem un aer sever și preocupat. Acționam dinamic, nedîndu-i nicio clipă de răgaz ca să se dezmeticească. După ce ezită o secundă, Teliaș îmi dictă numerele sale de telefon, și pe cel de la birou, și pe cel de acasă. Le notai.

— Care e numele dumneavoastră? întrebă și el la rîndul lui. Asta pentru cazul că o să mă întrebe...

— Oleg Ivanovici, folosii iarăși primul nume ce-mi venise pe limbă, și deodată îmi dădui seama că așa îl chema pe Kleaciko, cel asasinat.

De data asta dădusem în bară... Unde mai pui că și aduceam întrucîtva cu bietul Kleaciko, doar că eram ceva mai înalt. Dar înalt fusese și el! Numai de nu mi-ar face pocinogul afurisita mea de statură...

— Avansul din noul dumneavoastră onorariu e la mine, îl informai pe Teliaș în încheiere. Vi-l înmînez la următoarea întîlnire, cînd condițiile vor fi mai prielnice.

Ochișorii licheluței scînteiară de bucurie. Ce ușor se lasă cumpărată o jigodie ca asta!

Îmi zîmbea acum lingușitor, arătîndu-și dinții de cal.

— Oricînd la dispoziția dumneavoastră!... Să n-am parte de ce-am mai sfînt!

Ne luarăm rămas-bun.

— Transmiteți-i lui Mihail Alexandrovici salutări

respectuoase de la Galeriile Tretiakov, îi zîmbii și eu. Nu uitați – din sala Kuindji...

— Da, da! Nicio grijă! Au revoir! se ploconi Teliaș.

Naiba să mă ia, nici nu m-aș fi așteptat la un asemenea succes! Vă dați seama, omulețul ăsta jalnic, de la care, sincer vorbind, credeam că n-o să scot mai nimic, mă punea pe urmele vînatului cel mare! Chiar că nu aduce anul ce aduce ceasul!

Adevărul e că situația devenea serioasă. Trebuia să fim pregătiți pentru orice surpriză. Zurih nu era un Teliaș oarecare...

Ieșii în curte.

Luîndu-și rămas-bun, fetele se sărutară cu tandrețe, stabilind și ele o altă întîlnire. După toate aparențele, se plăcuseră reciproc.

Pe drum, Lena îmi aduse la cunoștință niște noutăți care, pînă la urmă, avură darul să mă facă să uit, pentru un moment, pînă și discuția cu Teliaș.

— Știi, îmi spuse Lena, Inga asta nu e deloc o fată rea. E adevărat că a fost o vreme prietenă cu Galea, dar asta numai pînă cînd s-a lămurit ce fel de om este. Iar astăzi, au rupt definitiv relațiile... Pentru ce crezi? Pentru un băiat!

Și Lena îmi aruncă o privire malițioasă.

— Ce băiat?! făcui eu mirat.

— Ai să vezi imediat... Galea i-a telefonat Ingăi de dimineață și i-a spus că trebuie neapărat să stea de vorbă cu dînsa. S-au întîlnit într-adevăr acum vreo două ceasuri, în pauza de prînz. Cearta a pornit de la propunerea pe care i-a făcut-o Galea Ingăi de a o ajuta să vîndă bluzele acelea, din care, la ora asta, Galea posedă un stoc serios, cel puțin așa pretinde ea. Marfa a fost adusă de curînd de la Moscova. Galea spunea că întreg cîștigul îl vor împărți numai ele două, fiindcă pe cel de-al treilea – povestea de aici încolo începe să

devină interesantă – ea a hotărît să-l scoată din afacere și să-i taie cota-parte. Omul care a adus bluzele s-a dovedit, zicea Galea, un ticălos fără pereche, așa că avea să-i dea pașaportul. A ticluit și planul cum să se descotorosească de el. Acum, fii atent... – Lena făcu o pauză. – Cică la Odessa ar fi venit un băiat care s-a îndrăgostit nebunește de ea și care e gata să facă orice i-ar cere dînsa. Cred că ai înțeles de care băiat e vorba...

Am zîmbit sarcastic:

— O! da! Care e gata să sară și-n foc pentru ea!... O clipă să nu te îndoiești de asta!

— Nici nu mă îndoiesc... Ei! și Galea o să aranjeze ea o bătaie ca-n filme... Băiatul, cică, e un bătăuș de mare clasă – ea, Galea, l-a și pus la încercare, și a rămas impresionată. Iar eu habar n-am avut că băiatul are asemenea talente!...

Privirea Lenei scăpăra de indignare.

— Ei! da! se pricepe... să-și apere pielea... m-am bîlbîit eu intimidat.

— Da, și se pricepe să și mintă, băiatul ăsta... rosti răspicat Lena.

— I-a raportat toată tărășenia lui Stas, m-am justificat.

— Bine, bine, am să țin minte... mă amenință Lena, după care continuă: Vasăzică, așa – urmează să aibă loc bătaia, iar ea, Galea, va avea grijă ca amîndoi combatanții să fie înhățați de miliție... Băiatul, care n-a mai avut de-a face cu această onorabilă instituție, va încasa maximum zece zile de arest, pe cînd celălalt, care are un cazier bine garnisit și pe seama căruia pot fi puse diverse alte infracțiuni mai grave, va sta la popreală vreme îndelungată... Bine gîndit, nu?

— Mda, încuviințai eu, nu e rău.

— Pe chestia asta s-a și certat Inga cu Galea, continuă Lena. I-a spus de la obraz că e o mîrșăvie să-l bage fără nicio vină în închisoare pe băiatul acela și că, în general, toate cîte le punea la cale sînt niște mîrșăvii... Că ea refuză să ia parte la

asemenea intrigi. Acum înțelegi ce ți se pregătește pentru diseară?...

Un timp, ne-am continuat drumul în tăcere. Apoi am spus:

— Știi, încep să mă conving că nu pe urmele lui Zurih mă va pune Galea. Nu e el omul care să sară la bătaie... Și nu-l văd nici cărînd în spinare bluzele, de la Moscova la Odessa... Trebuie să fie vorba de altcineva. Mai degrabă voi ajunge la Zurih prin Bogdan Teliaș.

I-am relatat convorbirea pe care o avusesem cu acesta.

— E adevărat că, totuși, ceva nu mi s-a părut în regulă – că mi-a ascuns ceva sau chiar că, într-un punct sau altul, m-a mințit, am caracterizat, în încheiere discuția cu Teliaș. Într-un asemenea individ, nu te poți încrede, nu poți să știi în ce încurcătură o să te bage...

— Absolut de acord! încuviință Lena. Cu atît mai importantă devine Galea și pista pe care o reprezintă. Dar de întîlnirea voastră de diseară mi-e foarte frică; de data asta n-o să scapi cu o simplă vînătaie...

— Asta-i și impresia mea...

Tot restul drumului, pînă la hotel, am discutat planul pentru seara aceea, încercînd să prevedem toate posibilitățile.

De îndată ce am ajuns la hotel, i-am telefonat lui Stas.

Se înserа cînd am ajuns în apropierea căsuței Galinei Kocerga. De la oarecare distanță, am cuprins atent cu privirea gărduleț, portița, curtea nu prea mare, plină de bălării, cei doi castani bătrîni, rămuroși, în spatele cărora se ascundea casa scundă, fără etaj și cu o verandă cu geamuri. Pe acoperiș, antena televizorului stătea nițel aplecată într-o parte.

Era o stradă liniștită. Nici țipenie de om. Trotuarele, peste care se bolteau crengile bogate ale unor salcîmi uriași,

păreau niște tuneluri. Prin crăpăturile asfaltului creștea iarba. Partea carosabilă, ce abia se zărea de după frunzișul copacilor, era pavată cu bolovani rotunzi de rîu. Nu, din locul acela nu puteam surprinde niciuna din tainele casei din fundul curții...

Am împins portița, care nu se deschise însă. Pipăind pe după ulucă, am găsit cîrligul lung, pe care îl ridicai cu ușurință.

O cărăruie podită cu pietre plate ducea către cerdacul casei. Dar nu făcui mai mult de cîțiva pași, cînd zornăitul unui lanț alunecînd pe o sîrmă și mîrîiturile înfundate ale unui cîine mă țintuiră locului.

Un dulău lățos răsări deodată lîngă mine. Mi se păru curios că Galea nu mă prevenise că avea un cîine. Animalul lătra furios, dar nu se repezea la mine, așa că încercai să-l împac vorbindu-i cît mai blînd:

— E-n regulă, bătrîne, ajunge! Nu te înfuria pe mine, că doar am venit în vizită, înțelegi?

Chiar dacă nu mai lătra, cîinele continua să mîrîie amenințător.

Atunci, luîndu-mi inima în dinți, făcui, încet și hotărît, un pas înainte. Cîinele mîrîi și mai furios, dar se retrase. Am mai făcut un pas, apoi încă unul. Tot înaintînd așa, ajunserăm amîndoi în fața treptelor cerdacului. Aici, mă aplecai, întinsei mîna și mi-o trecui peste spinarea dulăului, care, în aceeași clipă, încetă să mai mîrîie și se lipi de picioarele mele. Mă acceptase...

Nu știu de ce, dar mai toți cîinii sînt prietenoși cu mine. Probabil fiindcă simt că nu mă tem de ei și că îmi sînt dragi. Nu mi s-a întîmplat niciodată, nici măcar în copilărie, să mă muște vreunul. În schimb, am avut tot felul de alte aventuri cu ei; cîte n-aș putea povesti despre relațiile mele cu cîinii!

Așa se face că am putut urca liniștit în cerdac. Am

ciocănit la ușă, care se deschise imediat, larg, ca și cum aș fi fost urmărit de la fereastră.

Cea care îmi deschisese era, bineînțeles, Galea, care purta o rochie elegantă, foarte decoltată; la încheietura mîinii își pusese o foarte frumoasă brățară, iar la gît îi sclipea un șirag de mărgele. Galea mă prinse de mînă.

— Ah! am uitat să-ți spun de Ștrengaru!

— Halal ștrengar! bombănii eu. Mai bine-i ziceai Banditu... Cît pe ce să mă sfîșie!

— Nu vorbi așa de el... zîmbi Galea. Pe prietenii casei nu-i mușcă. Se mulțumește să latre, dîndu-mi de știre cînd mă vizitează cineva...

Intrarăm într-o odaie ticsită cu mobilă de tot felul, printre care trona o vitrină largă plină ochi cu veselă de porțelan și cristaluri. De tavan atîrna o lustră de bronz complicată, în care erau înfipte o sumedenie de becuri-lumînări albe și de care spînzurau lănțișoare de cristal, cu boabele ca niște bucățele de gheață. Era un monstru, nu o lustră, cîntărind probabil o jumătate de tonă.

Urmînd-o pe Galea, îmi croii drum pînă la un divan.

— Mama înnoptează astăzi la niște cunoștințe, îmi comunică Galea șăgalnic. O să fim singuri... Sper că nu te deranjează?

— Sînt încîntat!

Exclamația mea sunase cît se poate de sincer, și Galea rămase, văzui, mulțumită.

— O să luăm cina îndată, spuse ea vesel. Nu mai vine nimeni altcineva...

Asta însemna că în seara aceea nu vom merge nicăieri. Operația proiectată se amîna, deci. Astăzi era de presupus că va avea loc acțiunea de seducere, de „sucire a capului", pentru ca apoi, buimac de dragoste, să mă arunc orbește, de dragul femeii iubite, în cea mai aprigă încăierare. Și să încasez cele

zece zile de arest – tainul meu de „boboc", de om fără cazier... Combinația nu era cine știe ce originală.

Galea se ridică de pe divan, vrînd pesemne să se ducă să pună masa, dar eu o prinsei de mînă. Zîmbind, Galea cedă.

— Ce inel frumos! făcui, cercetînd de-aproape cele trei pietre prețioase încrustate în lujerașul de aur.

— E un cadou... oftă Galea cu tristețe.

— De la... fostul tău iubit?

— Desigur...

Nici măcar nu roșise.

— Ai aflat cine l-a omorît?

Galea se aplecă spre mine și spuse aproape în șoaptă:

— O să ți-l arăt pe omul care a făcut-o... – Umerii i se cutremurară, de parcă s-ar fi înfrigurat dintr-odată. E aici, la Odessa. Acum a venit pentru mine...

— De ce nu anunți miliția?

— Ce vorbești! Mi-e... frică. Îți dai seama ce m-ar aștepta?

— Prostii!

— Nicidecum... E oricînd capabil de o crimă... Ai să te convingi și tu cînd o să-l vezi.

— Și unde o să-l văd?

— Lasă, îți spun eu mai tîrziu... – Galea se ridică brusc de pe divan. Am să-ți spun totul despre el. Dar mai tîrziu... Cinăm, sau ce facem?

— Sau ce facem... am rîs eu, îngînînd-o.

Galea mă amenință în glumă cu degetul:

— Vai! Vai! tare mai ești grăbit!... Hai să luăm cina. Iar după aceea o să vorbim despre treburile astea...

Vasăzică, în seara aceea nu mă așteptau în niciun caz lucruri neplăcute... Galocika nu era ea atît de proastă să mă introducă din primul moment în afacerile sale tenebroase. Pentru seara aceea era planificată desigur doar pregătirea psihologică...

Galea puse la iuțeală masa. Locul de onoare îl ocupară o impunătoare carafă cu votcă și o sticlă de coniac. Băuturi mai slabe nu erau prevăzute în meniu. Alături de diverse alte gustări, își făcu apariția și un platou cu scrumbii prăjite, o adevărată delicatesă. După cum se vede, onor direcțiunea nu se uita la cheltuieli!

Galea mă ospăta cu sîrg, turnîndu-mi cu convingere votcă, pahar după pahar. Iar eu, sub ochii ei, mă amețeam din clipă în clipă mai tare și cu toată conștiinciozitatea. Cu aceeași conștiinciozitate îi demonstram și amorul meu pentru ea, și el în creștere continuă. Noroc că Galea avea motive temeinice să evite efuziunile prea fierbinți; oricum, nu trecuse decît puțin timp de cînd își pierduse omul iubit... Această tristă împrejurare, de care, vrînd-nevrînd, trebuia să țină seama, o făcea să fie destul de reținută. La rîndul meu, eram bucuros să-i respect sentimentele...

O bucată de vreme, conversația se mărgini la subiecte simple, banale și care nu cereau vreun efort mental, dar care avură darul să pună în lumină adevăratele trăsături ale caracterului Galiei.

— Ia mai lasă! spuse ea la un moment dat. Dacă te apucă mila de alții, nu-ți mai rămîne nimic ție! Și dacă nu mi-o fi mie milă de mine, cui vrei să-i fie?... La toată lumea, cămașa-i mai aproape de piele decît haina, așa să știi!

— Totuși... încercai eu să obiectez, foarte interesat să prelungesc discuția, și anume în contradictoriu.

— Ba nu! mi-o reteză Galea vehement. Tu, drăguțul de tine, se vede că ești încă cu cașul la gură... Ascultă ce-ți spun – să n-ai încredere în nimeni, absolut în nimeni! Eu mi-am pierdut mai demult orice încredere în oameni... S-o știi! Nu există decît următoarele categorii de oameni: răi și foarte răi și încă una, cea formată din cei pe care eu îi numesc papă-lapte și care nu sînt buni de nimic...

— Dar omul pe care l-ai iubit din ce categorie făcea parte?

— El? Dintre cei ce nu-s buni de nimic... Tocmai asta a fost nenorocirea. Era un om slab, și nici pe mine nu m-a ascultat. Un bărbat trebuie să fie puternic și curajos. În viață, ca și în dragoste... Tu știi să iubești? Dar să iubești nu oricum, ci în așa fel ca în afară de dragoste să nu mai știi de nimic pe lumea asta... Să te arunci și în foc pentru femeia pe care o iubești... Știi să iubești așa? Asta e tot ce cere o femeie unui bărbat, crede-mă, drăguțule!

— O! da! Îmi dădeam seama prea bine cu cîtă ușurință și cît de repede o ademenise Zurih, cu banii și cadourile lui, pe femeia asta, făcînd-o și mai rea decît fusese pînă a-l întîlni pe el. A atras-o în afacerile sale tenebroase, făcînd din ea o speculantă pricepută. Iar acum, jivina asta mică și-a pus în cap, se vede treaba, să-l înșele pe maestrul ei însuși, să-l înșele în stil mare, suflîndu-i de sub nas o cantitate serioasă de aur. Și cu același prilej, să pună lăbuța și pe stocul de bluze atît de căutate pe piață. Lovitură pentru care avea nevoie de mine...

Iată, deci, pînă unde ajunsese femeia aceasta, care, înainte vreme, eram convins, nu fusese decît o gîsculiță oarecare, o gîsculiță drăguță și din cale-afară de ispititoare, în jurul căreia roiau tot felul de masculi, nici contribuția acestora din urmă la decăderea ei nefiind neînsemnată. Tocmai mă pregăteam s-o întreb despre viața ei dinainte, cînd, deodată, Galea luă un aer serios și preocupat. Își făcuse socoteala pesemne că băusem de-ajuns și nu mai eram capabil să mă prefac față de ea.

— Ai fi tu în stare să faci ceva pentru mine, ceva... extraordinar? Da sau nu? mă întrebă ea de-a dreptul, uitîndu-se implorator în ochii mei, de parcă ar fi vrut să citească în ei ce simțeam eu pentru ea.

— Bineînțeles! declarai hotărît. Despre ce e vorba?

— Despre... omul acela. M-a amenințat... că mă omoară... și pe mine...

Glasul îi tremura. Se pare că se temea într-adevăr de „omul acela".

— De ce? am întrebat.

Întrebarea o rostisem dur, răgușit, rece. Galea – văzui bine – se fîstîci și dădu prima explicație care-i veni în minte:

— Păi, fiindcă am refuzat să devin amanta lui... îmi dă tîrcoale mai demult. L-a ucis pe iubitul meu din gelozie, știu asta foarte bine.

— Îi arăt eu amantă! am ridicat glasul amenințător.

— Arată-i! Arată-i negreșit! șopti Galea fierbinte, implorator, strîngîndu-se lîngă mine, căutîndu-mi apărarea parcă. Ești atît de puternic...

Ptiu! Ce scenă! Ca în cele mai proaste romane! Și se mai spune că în viață nu se petrec asemenea lucruri... Îmi veni să rîd, dar mă stăpînii, n-aveam încotro.

— Fii fără grijă! mă înfierbîntai eu. Cum dau de tip?

— Mîine... zise Galea. Ba nu, mîine e sărbătoare. Poimîine, mergem poimîine într-un loc și o să ți-l arăt...

— Ce fel de loc? întrebai pe un ton cam brutal.

Dar n-avea a face: băusem doar, și apoi aveam destule motive să fiu tulburat.

— Avem noi aici, la Odessa, un locșor grozav, zîmbi Galea. „În sînul lui Avraam" îi zice – n-ai auzit de el?

O privii uluit. Galea interpretă în felul ei uimirea mea și izbucni într-un rîs răsunător.

...Se făcuse foarte tîrziu cînd plecai spre casă.

În curte, Ștrengaru mă întîmpină de astă dată cît se poate de prietenește, venind să mi se gudure la picioare și scîncind ca un cățelandru. Îmi trecui degetele prin blana mițoasă a cîinelui și bodogănii:

— Ți-ai ales și tu o stăpînă, măi amice, halal să-ți fie!...

. . .

A DOUA ZI, VREMEA SE RĂCI PE NEAȘTEPTATE. ÎN VĂZDUH porniră să se legene fulgi rari de zăpadă. Soarele se mai ițea doar din cînd în cînd printre norii negri-vineții.

Dar, pavoazată cu panouri și steaguri roșii, Odessa păstra același aer sărbătoresc. Prin ferestrele hotelului pătrundea larma veselă a zecilor de mii de demonstranți, a fanfarelor, a corurilor.

Lena și cu mine ne echiparăm din nou cu puloverele și scurtele călduroase și plecarăm să hoinărim prin oraș.

Străbăturăm de la un capăt la altul bulevardul Primorski, de unde se putea avea panorama portului, cu vapoarele albe ca neaua și care ridicaseră, toate, marele pavoaz, ne amestecarăm în mulțimea pestriță și gălăgioasă de pe celebra stradă Deribasovskaia, unde abia îți puteai croi drum prin torentul pestriț de oameni, care se revărsase de pe trotuare pînă în mijlocul străzii. Toți purtau la reverele paltoanelor și vindiacelor panglici purpurii. Deasupra capetelor se înălțau steaguri, portrete, pancarte, baloane multicolore.

O lărmuială atît de melodioasă, asemenea cascade de rîsete, asemenea revărsare de veselie nu mai întîlnisem în nici un alt oraș... Iată prin ce era minunată, și unică în felul ei, Odessa, cu faimoasa stradă Deribasovskaia a ei!

O țineam de mînă pe Lena, ca să nu ne pierdem unul de altul în mulțime și din cînd în cînd aruncam o privire către fața ei luminată de un zîmbet și îmbujorată. Lena era și ea foarte bine dispusă în dimineața aceea, și mă bucuram că măcar pentru un timp se rupsese de gîndurile ei triste și de grijile ei apăsătoare.

În fața noastră se ivi deodată Goga, într-un sacou de piele neagră și cu un fular bălțat. Țîșnise din mulțime ca un drac cu

arcuri din cutie. În prima clipă, apariția sa mă contrarie; eram reglat sufletește pe cu totul altă undă.

— Bonjurel! strigă Goga, agitînd un steguleț roșu.

Abia mă stăpînii să nu-i smulg din mînă stegulețul.

Goga se repezi la mine, mă cuprinse de mijloc și, înălțîndu-se în vîrful picioarelor, îmi spuse repede la ureche:

— Țineți-vă după mine! O să vă arăt o casă ce o să vă intereseze precis. Dar, mucles! întrebările, pe urmă! Deocamdată, cum zice romanța: „ne cunoaștem, dar nu ne mai uităm unul în ochii celuilalt..."

Apoi o salută curtenitor pe Lena; îi sărută chiar mîna.

Nu ne rămînea decît să-l urmăm. Cotirăm pe o stradă liniștită, în urma lui Goga, care pășea înaintea noastră ca și cum ar fi fost singur. Din motive numai de el cunoscute, nu voia să se afișeze cu noi.

Mă străduii să memorez străzile pe care mergeam.

În cele din urmă, Goga intră pe poarta boltită a unei clădiri mari și foarte vechi, cu ferestre ogivale înalte și un leu de piatră la intrare.

Îl urmarăm. Goga ne aștepta în gangul înalt și întunecos. Văzîndu-ne, veni la mine, mă luă de braț și mă trase îndărătul unui stîlp de piatră. Din locul acela ferit, îmi arătă o căsuță nu prea mare, din lemn, ce se ridica în fundul curții.

— Uite, în dărăpănătura aceea, îmi șopti Goga, rotindu-și privirea temător, își are reședința provizorie individul în cauză. Te previn că e un bandit... El urmează s-o aranjeze pe Galea.

— Pentru ce?

— Lăcomia îl duce pe om la pierzanie, oftă Goga. Umblă zvonul că ar avea dosite la ea nu știu ce chestii de valoare și refuză să dea prada din mînă. Prostuța, a călcat legea...

— Ziceai că ar fi vorba de aur...

Goga dădu din cap.

— Exact! – Apoi, ca și cum s-ar fi căit că l-a luat gura pe dinainte, adăugă grăbit: Dar, mucles! Eu am întins-o, și întindeți-o și voi, e clar? Dar nu imediat...

Revenirăm lîngă Lena. Goga își luă rămas bun dăruindu-i cel mai cuceritor zîmbet al său.

— Îmi pot lua permisiunea să vă fotografiez diseară? o întrebă el curtenitor.

Făcui un semn imperceptibil din cap.

— Cu plăcere! acceptă Lena vesel.

Goga se grăbi să dispară, cu vădită ușurare. Să fi riscat într-adevăr atît de mult aducîndu-ne acolo?

Lena și cu mine, îmbrățișați ca doi îndrăgostiți ce au găsit în sfîrșit un colțișor ferit de ochii lumii, mai rămaserăm cîtva timp în gangul acela. Privind pe deasupra capului Lenei, am cercetat atent curtea și căsuța singuratică din fundul curții.

— Mă întreb cine o fi individul care locuiește aici... am spus îngîndurat. De unde o fi venit și cine l-a chemat...

— L-a chemat Zurih, răspunse Lena cu convingere, ascunzîndu-și fața la pieptul meu. Dar de unde a venit... Poate că e tot cel de la Punej, ce părere ai?

— Posibil, încuviințai eu. Chiar foarte posibil. Ah! de l-aș vedea măcar o secundă!

— Lasă, o s-o facă alții în locul nostru!

— Ce-ar fi să intrăm totuși în curte? am propus. Că doar nu ne cunoaște... Măcar să vedem mai de-aproape „dărăpănătura".

— În niciun caz! obiectă Lena pe un ton categoric. Cine știe ce se poate întîmpla...

Din fericire, am ascultat-o.

Revenirăm la hotel și, pentru orice eventualitate, memorai drumul și adresa casei misterioase.

Adresa respectivă i-am comunicat-o de îndată, prin telefon, lui Stas.

— E-n regulă, ne ocupăm noi de povestea asta, spuse el. Diseară, așteaptă-l pe Liova, așa cum ați convenit. S-a-nțeles?

Liova veni pe seară. Era îmbrăcat grozav de neglijent: paltonul murdar, șapca roasă și mototolită, iar de sub fularul făcut sul se vedea gulerul descheiat al unei cămăși destrămate la tivuri. Obrajii îi erau acoperiți de o barbă neagră, de cîteva zile.

— Trebuie să-ți întocmești și tu o toaletă cam la fel, spuse el cu un zîmbet timid.

Ajutat de Lena, mă apucai de treabă. Prevăzusem încă de la Moscova și o asemenea variantă.

— Mi s-a ordonat să vă comunic, spuse Liova în timp ce eu îmi aranjam fizionomia, că la adresa aceea locuiește într-adevăr cineva care a sosit de curînd în oraș. Deocamdată n-am stabilit decît că e din Moscova.

Asta era bună! Noroc că ascultasem de Lena și nu ne aventurasem în curte!

Cînd furăm gata de plecare, asupra orașului cădea seara.

Liova mă examină cu un ochi critic.

— Dacă ți-ai mai reduce nițel din înălțime, chiar că ar fi totul în regulă, surîse dînsul cu ironie prietenească. Ai bate ceva mai puțin la ochi, și asta e prima condiție în munca noastră...

— Dificilă treabă, suspinai eu. Dar dacă îmi ordoni...

— A! nu, nu! ridică mîna Liova. Ce vrei să fac cu un schilod?!

— Băieți, vă rog din suflet să fiți prudenți! spuse Lena, uitîndu-se apoi lung la mine: Atît ar mai lipsi, să ți se întîmple și ție ceva...

— Surioară, pare-mi-se că te-au cam lăsat nervii... O mîngîiai pe creștet ca pe un copil. Haide-haide, o să fie bine și la vară cald...

Spre surpriza noastră, Liova, timidul, și zgîrcitul la vorbă

Liova, se lansă pe nepusă masă într-un adevărat discurs, cît se poate de reușit, dealtfel:

— Cît pe ce să uit! zise el. Am telefonat astăzi la Moscova, am vorbit cu colegii voștri. Maiorul Țvetkov ne-a cerut să vă felicităm, din partea sa cu prilejul marii sărbători și să vă transmitem să vă vedeți liniștiți de treabă: starea sănătății prietenului vostru, căpitanul Otkalenko, e cît se poate de satisfăcătoare. Vă transmite și el complimentele sale... Peste două zile, va fi transportat la Moscova, la părinții lui. Într-un cuvînt, așa stau lucrurile... Ce impresie v-a făcut mesajul pe care vi l-am transmis?

Am schimbat o privire cu Lena, care făcu un efort să zîmbească.

— O impresie foarte bună, am zîmbit și eu la rîndul meu.

— Hai, băieți, duceți-vă, duceți-vă! ne zori Lena.

Mi-am dat seama că voia să rămînă măcar cîteva minute singură; în curînd urma să sosească Goga.

Ieșirăm din luxosul nostru apartament și coborîrăm grăbiți scara acoperită cu un covor moale. În hol, trecurăm repede pe lîngă portarul cu fireturi aurite, vizibil intrigat de aspectul nostru, și pe lîngă un grup numeros și guraliv de turiști străini.

În fața hotelului ne aștepta mașina.

După ce ne îndepărtarăm de hotel, Liova zise:

— Și acum, să-ți prezint localul la care mergem. Tăcu preț de o secundă, ca să-și adune parcă puterile pentru lunga expunere ce trebuia să urmeze. În linii mari, e un bar-berărie destul de nearătos. Dar!... Liova ridică degetul arătător a avertizare. Responsabilul e un om de absolută încredere. Asta-i una. Localul e extrem de comod pentru noi – cu mai multe ieșiri, dependințe etcaetera. Asta-i a doua. Dar principalul e punctul trei: anumitor inși li se dă de băut pe cîrîială; și de mîncare, bineînțeles. Muzicanții sînt de

milioane, cunosc tot repertoriul preferat de gușterii de-acolo. În plus, își fac veacul în localul acela și „reginele nopții". Ei! ca să nu mai lungesc vorba, ăsta e locul de întîlnire pentru toți deochiații Odessei. Localului i-a mers buhul printre „clienții" noștri din toată țara, niciun nou-venit nu-l ocolește. Din vreme în vreme, își face apariția și cîte unul extrem de primejdios, care, fără s-o știe, poposește aici pentru ultimul său chiolhan. Noi între noi așa îi și spunem: „Punct, și pe urmă mucles"... Căci, se-nțelege, pe niciunul nu-l arestăm acolo. Cum asta?! Acolo, toate sînt „curate", pe nimeni nu-l amenință vreo primejdie. Îl înhățăm cît mai departe de faimosul local, în cu totul altă parte, cînd au și uitat de cheful tras acolo. Că doar există și alte localuri în care „pontează de prezență" pentru noi... Glasul lui Liova vibra mai degrabă de mînie decît de sarcasm pur. Și mai reține: ăsta nu e numai un loc de întîlnire, ci și de răfuială.

— Galea are de gînd să mă ducă acolo mîine seară, ca să-mi arate un anumit individ, îl informai eu.

— Tocmai, tocmai! Unde să ți-l arate, dacă nu acolo? Dar întîi să dăm cu nasul prin local, să te familiarizezi nițel cu împrejurimile. Zic să intrăm separat. Nu ne cunoaștem...

În acest timp, mașina cotise pe tot felul de străzi zgomotoase și viu luminate. Apoi, pe măsură ce ne îndepărtam de centru, străzile deveniră tot mai întunecoase și pustii.

În sfîrșit, mașina stopă.

— Mai departe mergem pe jos, mă anunță Liova. N-avem nevoie de reclamă, că doar n-om fi niscaiva filfizoni...

Coborî din mașină. Făcui și eu la fel.

Dădurăm de două sau de trei ori colțul unor străzi liniștite. Ferestrele caselor erau întunecate, cartierul părea adormit, probabil că mai toți locuitorii se duseseră în centru, pe străzile în sărbătoare. Mai dădurăm un colț și ne treziră

deodată într-o piațetă mult mai animată decît străzile pe care venisem.

Drept în fața noastră, la demisolul unei clădiri, străluceau discret, cu storurile trase, niște ferestre largi, deasupra cărora clipea o firmă roșie-verde de neon. Tot dintr-acolo răzbătea pînă la noi și o muzică veselă. Am dedus că acela trebuie să fie „punctul" cu pricina.

Traversarăm piațeta.

Niște trepte de piatră, nu prea late, coborau de pe trotuar către intrarea barului.

Liova, însă, intră pe poarta de alături, străbătu o curte cufundată în întuneric și împinse apoi o ușiță aproape invizibilă. Mă luai și eu după el.

— Pe aici se poate ajunge și în piațetă, și în strada vecină, îmi explică Liova. Curtea are două ieșiri. Acum întoarce-te în piațetă și intră în bar ca toți muritorii. Ai să dai de mine acolo. Pe curînd!

Liova dispăru.

Am rămas locului o vreme, ca să mi se obișnuiască ochii cu întunericul. Pentru orice eventualitate, nu strica să explorez curtea. Abia după ce îi dădui ocolul de cîteva ori, revenii tiptil în piațetă.

Simțeam că misiunea pentru care venisem în oraș împreună cu Lena se apropie de deznodămînt. Luasem urma lui Zurih și mergeam pe ea chiar pe mai multe căi, după cum luasem și urma unuia din complicii săi, pe care nu-l cunoșteam, dar care trebuia să fie un om în care șeful bandei avea totală încredere și în afară de asta foarte primejdios, din moment ce lui i se încredințase sarcina s-o lichideze pe Galea. Putea să fie vreun ins sosit de la Moscova, dar putea să fie și Gorohov, „unchiul Petea", cel ce îl asasinase pe Kleaciko și ridicase mîna și asupra lui Igor. Ah! de-aș pune gheara pe el! Îmi simțeam nervii încordați. Cerul gurii mi se uscase.

Coborîi încet treptele de piatră știrbe și împinsei ușa cu geamuri a barului.

La garderobă, paltonul mi-l luă în primire un flăcăiandru slăbuț, ciufulit, care purta un veston cu fireturi aurite. Ochii săi mici, sfredelitori, mă măsurară din cap pînă-n picioare. Era și firesc, doar intram pentru întîia dată acolo. Trecui în sală, care era destul de încăpătoare, numai că tavanul, înnegrit de fum de țigară, era foarte jos. Localul, în care erau risipite fără nicio ordine măsuțe din material plastic roșii și gri cu picioare metalice subțiri, era plin de lume. Aproape că nu se mai găseau locuri libere. Zgomot, fum să-l tai cu cuțitul, aer încins. În fund, pe o estradă, o mică orchestră îi zicea cu înfocare o melodie ce se voia vioaie, dar care suna destul de jalnic.

Ochii în sfîrșit un loc liber la o măsuță de lîngă fereastră și îmi croii drum într-acolo. Pășii peste picioarele cuiva, un tip beat mă împinse hohotind, mă împiedicai și, ca să nu cad, mă agățai de umerii nu știu cui. Nu-mi cerui scuze, fiindcă era clar că așa ceva nu intra în obiceiurile locului.

Iată-mă, așadar, tolănit pe scaunul liber, lăfăindu-mă ca la mine acasă în ungherul acela imund de cîrciumă.

La măsuța mea se mai afla o pereche. Bărbatul se tot căznea s-o sărute pe femeia de lîngă el, o apuca de după gît, o înghesuia, o trăgea spre el, iar ea, ferindu-se totodată să nu dea peste mine, îl respingea din răsputeri, rîzînd în hohote. Pipița era cumplit de sulemenită și amețită zdravăn. Flăcăul se vede că dăduse și el peste cap un număr apreciabil de pahare, dovadă că nu mai era în stare să-și controleze gesturile. În fața lor, pe măsuță, trona o sticlă de votcă ce mai avea vreo două degete de licoare pe fund, alături de două halbe de bere goale, murdare de resturile spumei. Cine știe de ce, ambele halbe goale erau pătate de ruj pe margini. Într-o

băltoacă de bere amestecată cu votcă zăcea sfîșiat un pachet de țigări ieftine.

Veni să-mi la comanda o chelneriță tînără, cu șorțul alb mototolit și cu o bonețică, tot albă, așezată cochet pe părul tapat. Ochii ei rimelați aruncau de jur-împrejur ocheade energice. Mă cuprinseră și pe mine în vizorul lor, străpungîndu-mă cu o privire scurtă și pătrunzătoare. Nimic de mirare, într-un asemenea loc noii-veniți erau primiți cu atenția mărită și probabil reținuți în memorie cu multă grijă.

Comandai, cu un aer degajat, două halbe de bere și niște tartine cu cașcaval. Neîncăpînd sub măsuță, picioroangele mele ocupau și spațiul destinat trecerii. Poza mea imperturbabilă exprima mulțumire de sine și somnolență. În realitate, eram concentrat și încordat la maximum. Îi studiam cu toată atenția pe cei din local, străduindu-mă să intru în atmosferă. Fauna era interesantă, nimic de zis. Tineri și oameni între două vîrste sau chiar bătrîni, bărboși și imberbi, fetișcane și flăcăiandri, care mai beți, care mai treji, veseli sau îndîrjiți naiba știe de ce, figuri mai naive, altele înrăite, cîte unii purtîndu-se ca la ei acasă, alții reținut – toate specimenele acelea umane discutau cu aprindere, se ciorovăiau, se luau la harță și se îmbrățișau, rîdeau și chelălăiau. Cîteodată, larma din local creștea într-atîta, încît acoperea pînă și orchestra.

La celălalt capăt al sălii, la una din măsuțe, îl reperai pe Liova, care ciocnea halba de bere cu un necunoscut.

În local intrau mereu noi mușterii, și vînzoleala și zgomotul creșteau întruna.

Deodată, unul din noii-veniți mi se păru cunoscut. Era un bărbat vînjos, nu prea înalt, cu fața prelungă, palidă, cu o țeastă cheală, ovoidală și cu o mustăcioară scurtă deasupra buzelor. Purta ochelari. Oricît mă străduii, nu izbutii să-mi

amintesc de unde îl cunoșteam. Ciudat! În general, mă puteam lăuda cu memoria mea vizuală.

Îmi scăpase momentul exact cînd intrase omul acela în sală. Îl văzui doar cum privea cu atenție în jur, și apoi cum dispare brusc îndărătul perdelei dinspre garderobă, de parcă l-ar fi apucat de mînecă și l-ar fi tras către el cineva ascuns după ea. Cîteva clipe mai tîrziu, apăru din nou, își croi drum printre măsuțe și se așeză la una din ele, nu departe de mine.

Acolo, stătu modest, sorbind cîte o înghițitură scurtă din halba din fața sa și discutînd pașnic cu vecinul de masă. De mai multe ori însă i-am surprins privirea îndreptată asupra mea, o privire cețoasă și indiferentă, s-ar zice, dar cam prea indiferentă. De ce, dacă nu de unde, mi se părea cunoscut omul acela?

Pînă una-alta, individul tăifăsuia cu vecinul său de masă. La măsuța lor se mai așezară trei sau patru inși, printre care și Liova. De la locul meu, îi auzeam vorbind tare, rîzînd. Unul din ei scotea întruna niște chicote stridente nestăpînite.

Treptat, gașca se destrămă. Plecă și omul care mă intrigase, plecă agale, fără grabă.

Nimic altceva interesant nu se mai petrecu în restul serii. Îmi terminasem de băut a treia halbă de bere. Perechea de la masa mea continua să se hîrjonească.

În sfîrșit, Liova îmi făcu semn să plecăm. O chemai pe chelneriță și achitai consumația. Cînd mă ridicai, pipița de la măsuța mea mă urmări cu o privire curioasă și impertinentă.

La garderobă, Liova șușoti nu știu ce cu flăcăiandrul care o făcea pe portarul, cît îi ținu acesta paltonul, după care îi puse în palmă, fără jenă, niște mărunțiș.

Ieșii primul.

Liova mă ajunse din urmă abia după ce traversasem piațeta și mă angajasem în străduța întunecoasă pe care venisem cu vreo trei ore mai devreme.

— Ei! cum ți s-a părut? mă întrebă el. O adevărată cascadă de desfătări lumești, nu?

— Cam așa ceva.

— Foarte curînd o să stîrpim noi toate scursorile astea, rosti Liova aprig și cu profundă convingere. Pe cei ce n-o să pășească singuri pe calea cea dreaptă, o să-i silim s-o facă! Iar pe cîte unii mai înrăiți... o să-i trimitem la tratament! Doar așa o să respire oamenii mai ușurați...

— Mai va pînă atunci!

— Ehe! ascultă ce-ți spun eu – Odessa e răbdătoare foarte, dar și cînd se înfurie!... A venit ea de hac și altor bandiți mai dihai ca ăștia!

Liova se aprinsese și, pentru moment cel puțin, renunțase la laconismul său obișnuit.

— Apropo, am cules cîteva vești în seara asta, mă informă el. Fii atent! Au venit la un moment dat doi tipi, împreună. Unul, cînd să intre în sală, a făcut repede stînga-mprejur și i-a spus celuilalt: „E înăuntru o veche cunoștință de-a mea. L-am descifrat într-o secundă, năpîrca, chit că și-a schimbat bulendrele... Du-te și belește ochii la el! O să trebuiască să ne răfuim cu ăsta. Pentru mine, din păcate, drumul e barat..." Cel de-al doilea a intrat în sală și, cel puțin așa mi s-a părut, te-a privit cu destulă insistență...

— Unul cu ochelari, mustăcioară și chel ca o ridiche?

— Chiar ăsta.

— Și eu m-am întrebat toată seara de unde îi cunosc mutra.

— Ei vezi?

— Dar cel de-al doilea cum arăta?

— Ăsta a șters-o prea repede ca să-mi poată fi descris mai amănunțit. Un zdrahon cu palton pe el, cu șapcă.

— Bine, vedem noi ce și cum...

Două siluete ne depășiră, pierzîndu-se apoi în întuneric. Ăștia cine mai erau?

— Escapada ta de mîine seară, aici, cu Galea, trebuie pregătită cu atenție, spuse Liova vizibil îngrijorat. Pe tipul cu ochelari și mustăcioară o să-l agățăm noi de îndată ce-o să-și facă apariția și o să căutăm să facem același lucru și cu cel de-al doilea. Te previn însă că ăsta nu e parc de cultură și odihnă și că n-o să ai de-a face cu pionieri și cu preșcolari... O clipă de neatenție, și rămîi cu sănătatea ruinată pe tot restul vieții... E clar?

Cotirăm pe altă stradă. Mașina ne aștepta cu motorul în funcțiune, și abia ne urcarăm în ea, că porni ca din pușcă.

Da, avea dreptate Liova, în munca noastră sănătatea ți-e primejduită la tot pasul...

CAPITOLUL IX. TOATE ÎȘI AU PREȚUL LOR

A doua zi, i-am telefonat acasă lui Bogdan Teliaș. Glasul de la celălalt capăt al firului era respingător de mieros.

— Chestiunea noastră e aranjată în cele mai perfecte condițiuni, îmi comunică el. Propunerea dumneavoastră mă interesează. Ne întîlnim undeva, sau cum doriți să facem ca să discutăm amănuntele?

Stabilirăm să ne întîlnim peste o oră, la cafeneaua de pe Deribasovskaia. Teliaș se oferi să rețină prin telefon o măsuță.

Așezai receptorul în furcă, dar îl ridicai numaidecît, ca să formez un alt număr. De astădată pe al lui Stas.

Amîndoi ajunserăm la concluzia că era puțin probabil ca Zurih să participe la întîlnirea aceea, deși era evident că va avea loc cu știrea și cu asentimentul său.

De la Moscova ni se transmitea că se efectuase verificarea lui Zurih pe baza cartotecilor noastre și cei însărcinați s-o facă rămăseseră perplecși descoperind că el figura în ele, cu mențiunea mici condamnări importante la activ. Rămăseseră perplecși, desigur, nu fiindcă s-ar fi așteptat ca Zurih să fie un îngeraș fără nicio pată în trecutul său, ci de nemaipomenitul aplomb al acelui lup hăituit, care avea neobrăzarea să acționeze sub adevăratul lui nume. Pesemne Zurih era

convins că nu vom izbuti în vecii vecilor să punem mîna pe el și că nu înfrunta niciun risc servindu-se de vechiul nume. Într-un cuvînt, mersese cu îndrăzneala cam prea departe.

Dealtfel, nu era primul caz cînd indivizi cu conștiința pătată își închipuiau că șterseseră definitiv urmele faptelor lor necurate din trecut, redevenind în ochii lumii curați precum cristalul.

Acestea erau gîndurile pe care le născuse în mine discuția cu Stas. Și adevărul este că mă agățam de ele pentru a-mi alunga din minte altele, care în ziua aceea mă sîcîiseră fără încetare... Fără să știu de unde venea, mă apăsa pe suflet o neliniște surdă. Părea că, privirea cețoasă, sfredelitoare, a cuiva stă ațintită tot timpul asupra mea; o și visasem noaptea trecută, Nu-mi aminteam să mai fi trăit vreodată o asemenea stare neplăcută. Pe deasupra, trebuia s-o și ascund, ca să nu observe Lena ce se întîmplă cu mine. Dar și așa, mă privise bănuitor de cîteva ori, în timpul dejunului.

Acum, iarăși! Abia pusei în furcă receptorul, că Lena mă și întrebă:

— Vitali, ce e cu tine, ce te preocupă?

— Nu mă preocupă nimic în mod deosebit... De unde ai scos și chestia asta?

— Nu-i adevărat! Crezi că eu nu văd? Și ești dator să-mi spui; la urma urmei, nu sînt sora, ci colaboratoarea ta, dacă nu mă înșel...

Căutai să scap printr-o glumă:

— Îmi face mai mare plăcere să te consider sora mea. Te accept în această calitate...

— Vrei să spui că în calitate de asistentă nu mă accepți? întrebă Lena supărată.

Mă grăbii s-o asigur:

— Ba da, alta mai bună nu e pe lume!

— Vasăzică, așa... Ei! dragă frățioare, pot spune că am

ajuns să te cunosc ca pe un cal breaz... Așa că nu încerca să te ascunzi de mine! zîmbi Lena.

— Eu, de tine?! Ferească sfîntul! protestai, împreunîndu-mi palmele ca pentru rugăciune.

Lena veni mai aproape și mă privi atent în ochi.

— Așa, și acum spune-mi ce anume te preocupă?

Mă încruntai.

— Păi, iată despre ce e vorba...

Și îi povestii episodul cu individul de la bar, din ajun și ce îmi relatase Liova despre discuția dintre acesta și necunoscutul de la garderobă.

— În definitiv, am spus în încheiere, s-ar putea să nici nu fi fost vorba de mine...

— Ba la tine se referea! replică Lena cu convingere. Am fost recunoscuți de cineva.

— Ei! asta mai rămîne de văzut...

— N-are importanță, planul operațiunii trebuie reconsiderat pornind de la această premisă.

— Planul operațiunii a fost elaborat pornind de la scopul ei...

— Da, dar trebuie să ținem seama de noile împrejurări intervenite, insistă Lena, oftînd apoi: – Uf! tare n-aș vrea să te duci astăzi în bomba aceea, cu Galea!

— Haide-haide! rostii eu sever. Să nu ne pierdem cumpătul. Doar sîntem în misiune...

Îmi dădui seama numaidecît că mi-o spusesem mai mult mie decît Lenei. Se încruntă și ea, la rîndul ei, și se uită la ceas.

— E timpul să te duci la cafenea.

— Da, așa e, tresării eu. Good-bye, fetițo!

Îmbrăcai paltonul, îmi pusei pălăria și ieșii grăbit din apartament.

Găsii destul de repede cafeneaua de pe Deribasovskaia.

Fiind zi de sărbătoare, era plină de lume pînă la refuz. Pe ușă atîrna clasicul anunț: „Nu mai sînt locuri" și o coadă impresionantă de virtuali clienți sprijinindu-se cînd pe un picior, cînd pe celălalt aștepta pe trotuar în fața intrării. Portarul cu barbă fusese prevenit probabil, fiindcă mă lăsă, înclinîndu-se respectuos, să pătrund pe ușa cu oglinzi.

Ajuns în sala elegantă, luminoasă, cu fețele de masă imaculate și cu servicii de cristal pe mese, îl căutai din priviri pe Teliaș. Era instalat într-un colț, lîngă fereastră, la o masă nu prea mare, de două persoane; văzîndu-mă, mă salută de la distanță, fluturînd mîna.

Dar înainte de a mă duce la el, cercetai încă o dată atent sala. Cu statura mea, era destul de lesne. Dar n-am observat nimic suspect. După cum presupusesem, dealtfel, pe Zurih n-aveam să-l întîlnesc aici. Nu risca el să intre în legătură, în public, cu un necunoscut. Holul lui Teliaș era acela de momeală și în același timp de hîrtie de turnesol, s-ar putea spune. Trebuia să mă ademenească, dar să mă și verifice o dată în plus... Nimic din toate astea nu-i scăpase perspicacelui om care era Stas.

Teliaș îmi strînse mîna cu căldură, remarcînd, subtil și aprobator, după ce luai loc la masă:

— Orice s-ar spune, sînteți un om prudent...

— Asta fiindcă prefer să achit nota de plată cu ruble, nu cu ani de pușcărie.

— Aveți dreptate! mă aprobă Teliaș și urechile-i clăpăuge se mișcară expresiv. Care om cu scaun la cap n-ar prefera?

Chelnerul ne aduse gustările și destupă o sticlă de vin. Ne apucarăm să mîncăm.

— Chiar așa e... reluă Teliaș discuția întreruptă. Orice business comportă riscuri, numai că la noi riscul e mai mare... Doamne-sfinte, cine zice altfel?! Și să vă spun de ce! Teliaș ridică un deget. Pe ceilalți, în cazul cel mai rău, îi așteaptă

falimentul, ruina financiară, pe cînd pe noi – scuzați expresia! – pîrnaia... E o diferență, oricum.

— Da, pentru că la ei businessul se încadrează în limitele legii, pe cînd la noi înseamnă încălcarea ei, observai eu pe un ton flegmatic.

— Așa este, ce să mai discutăm! Riscul există, cum naiba nu! Dar mai există și cîștigul, și asta schimbă lucrurile... Că doar trebuie să trăiești, și cît mai bine, dacă se poate. Am dreptate sau nu?

— În viață, fiecare se ghidează după interesele sale, rostii eu pe un ton echivoc. După cum fiecare are de dus o treabă la capăt.

— Exact! Numai că treaba care ne revine nouă eu o consider o artă... Un om inteligent poate realiza, la noi, orice și-ar pune în minte, să mă bată Dumnezeu dacă mint! se înflăcără Teliaș, înfulecînd o tartină după alta, în vreme ce urechile i se mișcau caraghios. Cu condiția să nu se lase pe tînjală, asta se-nțelege de la sine. Care e secretul, aici, la noi? Pe cine să ungi, cu cît, cum. Asta este. În anumite condițiuni, toți iau mită. Zău că iau toți! Bineînțeles că sînt alții mai iscusiți ca mine. Dar nici ultimul dintre fraieri nu sînt, e bine să rețineți...

Teliaș zîmbi plin de sine; fața sa rotundă, cu ochelarii ce stăteau încălecați pe nas, aduse izbitor, în momentul acela, cu un măr copt.

Ce tip! Mai bine zis, ce poamă! Deci, după părerea lui, pe lumea asta totul se cumpără și se vinde, inclusiv conștiința, firește. Acest din urmă articol îl și interesa cu precădere. Că „secretul" reușitei în afaceri nu-l supsese din deget, ci era rodul experienței, al unei practici îndelungate, era de asemenea limpede. Individul „unsese" pe mulți în viața lui... Și cică: „sînt alții mai iscusiți ca mine". Făcea pe modestul, puiul de lele! Dimpotrivă, părea să fie unul dintre cei mai șmecheri.

Un pungaș tipic, adeptul mîrșavei „filosofii" a acestei categorii de oameni: duc-o alții cît de rău, numai mie să-mi fie bine... Altceva nu mă interesează... Pe unul dintr-ăsta, cînd îl prinzi, se cuvine să-l atingi peste labă, să-l atingi zdravăn, și abia pe urmă să încerci să-l reeduci; dar, bineînțeles, într-un loc cît mai depărtat de Odessa...

Teliaș își dădu seama că de cîtva timp nu mai scosesem o vorbă și îmi interpretă tăcerea în felul lui, Socoti probabil că pe un om de afaceri de talia mea, priceput în businessuri – cel puțin în măsura în care se pricepea el însuși, nu e cazul să-l hrănești cu discuții generale – exista riscul să apară în ochii mei drept un palavragiu.

Așa că tăcu și el, chipul lui luă o expresie concentrată, iar privirea îi deveni încordată.

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, aș zice să trecem la afacerile noastre. Aș dori să aud propunerile dumneavoastră, spuse Teliaș, în vreme ce urechile sale, ca două antene de radar, se îndreptară abia perceptibil în direcția mea. Iar dacă socotiți posibil să...

— Să vă remit onorariul? zîmbii eu ironic. Credeți că e locul cel mai potrivit?

— Doamne ferește! se fîstîci Teliaș. O să găsim alt loc. Mă interesează afacerea noastră, deocamdată.

— Ce voiați să spuneți prin „chestiunea e aranjată în cele mai bune condițiuni", cum v-ați exprimat la telefon? l-am întrebat.

— Mihail Alexandrovici mi-a telefonat ieri, îmi comunică Teliaș coborînd glasul.

— Și?...

— Dacă sînteți de acord, întîlnirea e fixată pentru mîine seara, la mine acasă.

— Sînt de acord.

— Despre propunerea dumneavoastră și despre...

onorariul meu nu i-am spus deocamdată nimic lui Mihail Alexandrovici. Am procedat cumva greșit?

Teliaș îmi aruncă o privire șireată, și iarăși, urechile sale de o stranie mobilitate se traseră, abia perceptibil, către spate.

Zîmbii la rîndul meu.

— Sînteți foarte perspicace. Grigori Makarovici lucrează acum pe cont propriu.

Privirea lui Teliaș deveni din nou, nu știu de ce, încordată. Urechile sale se îndreptară amenințător în direcția mea.

— Mihail Alexandrovici e de părere că nu puteați să stabiliți contactul cu Grigori Makarovici... spuse el.

Interesant! De ce o fi crezînd Zurih că Grigori Makarovici acela era inabordabil? Să fi știut el ceva ce nu știam noi? Puțin probabil. E adevărat că Edik îmi spusese că Grigori Makarovici refuza să reînnoade legăturile cu vechii săi complici, care se încăpățînau să-i dea tîrcoale, dar asta nu însemna mare lucru. Oricum, trebuia să verific. Neapărat.

Am zîmbit disprețuitor.

— Mihail Alexandrovici nu e Dumnezeu și nici rezidentul său pe pămînt. Așa că nu e atotvăzător și atotștiutor...

— Hi-hi-hi! chicoti Teliaș. Asta o știu și eu prea bine, așa că... Dar ce-ar fi să vorbim concret?

Eram pregătit pentru așa ceva. Băieții de la S.P.C.S.P.S.S. Îmi făcuseră un instructaj amănunțit, îndeosebi Edik, firește, pe „linia" materialelor de construcție.

— Fier, am rostit scurt.

— O! Teliaș pocni din degete. Admirabil, pe cinstea, mea! Cît?

— Cam cît ați putea înghiți?

— Eu? Dumnezeule mare, oricît îmi puteți oferi!

— În cazul ăsta, diseară voi vorbi la telefon cu Moscova, am spus pe un ton plin de importanță. Dar toate astea... înțelegeți?

— Sînt om de afaceri... și Teliaș își apăsă palmele pe piept.

— Asta nu e suficient. Acum sînteți omul nostru... Apăsai pe cuvîntul „nostru". Iar Mihail Alexandrovici... Înțelegeți și asta, sper.

— Absolut! Încă nu mă cunoașteți...

Mie mi se părea că îl cunoșteam chiar prea bine. Din păcate, doar mi se părea...

— Rămîne între noi, nu-i așa? Teliaș coborî vocea conspirativ. Lui Mihail Alexandrovici i s-a părut destul de suspectă venirea dumneavoastră aici. Drept care a dispus...

Și Teliaș îmi relată măsurile, destul de neobișnuite, pe care Zurih hotărîse să le ia în vederea întîlnirii noastre.

Eram încordat tot și mă străduiam să sesizez cele mai fine nuanțe din tonul și mimica interlocutorului meu. Or, de data asta am avut sentimentul că Teliaș îmi ascunde ceva, că în relatarea sa e o notă falsă. Dar nu aveam cum să-mi verific impresia.

— Hm... am mormăit. E dureros să auzi asemenea lucruri... Dar pe dumneavoastră cred că se poate conta. Vă atrag însă atenția, am adăugat cu răceală, că jocul dublu va însemna sfîrșitul jocului însuși...

— Drept cine mă luați?! rosti Teliaș cu înfocare, privindumă în ochi cu devotament. Vă puteți bizui pe mine, jur!

I-am strîns mîna umedă, cu o mare îndoială în suflet.

Altă soluție nu aveam. Orice s-ar întîmpla, mîine Zurih trebuia arestat.

Dar ce avea să se întîmple în seara aceea chiar, nici prin minte nu-mi putea trece.

Vremea rece, venită peste noapte, părea să se fi statornicit temeinic. Iarna se înstăpînise în oraș trecînd peste capul toamnei, care în anul acela nici nu apucase să se înfiripe.

O zăpadă măruntă se cernea din văzduh. Acoperișurile caselor și copacii se albiseră. Ghețuș pe străzi, frig și vînt tăios. Mare cenușie, cer cenușiu, foarte jos, noroi clefăind sub picioare.

Liova veni către seară.

Ne aduse la cunoștință, printre altele, că misterioasa căsuță din curtea vechiului imobil, unde fusesem în ajun, se afla sub observație, dar că cel ce locuia în ea, individul venit de la Moscova, nu-și făcuse încă apariția. În schimb, trecuse pe acolo, în două rînduri, Bogdan Teliaș! Părea foarte îngrijorat. Pesemne că și el îl căuta pe necunoscutul de la Moscova, de unde se putea presupune că în planurile lui Zurih se ivise vreo fisură.

Se făcuse timpul să mă duc la Galea, ca apoi să mergem împreună la deocheatul bar-berărie din piațetă.

— Pentru orice eventualitate, să știi că am luat măsuri să-ți asigurăm protecția, spuse Liova. Pînă la sosirea voastră, vom trece prin sită localul. Dacă lucrurile se complică, o să vă ieșim înainte încă pe drum, așa cum ne-am înțeles. Să fii foarte atent!

Se înserase de-a binelea cînd ieșirăm din hotel.

Liova mă repezi cu mașina pînă în apropierea casei Galiei.

De acolo îmi continuai drumul pe jos, singur.

Iată și ograda cunoscută. În întunericul de nepătruns, găsii portița pe pipăite. Lumina rarelor felinare nu răzbătea printre coroanele, acoperite de zăpadă, ale copacilor ce străjuiau strada de o parte și de alta. Portița se deschise aproape fără zgomot.

Ferestrele căsuței erau luminate, dar storurile trase.

Am luat-o spre cerdac, pe cărăruia pavată cu lespezi de piatră, așteptînd să aud în întuneric zornăitul lanțului și apoi lătratul cîinelui.

Dar Ștrengaru nu era legat în seara aceea. Recunoscîndumă, scînci încetișor, prietenește, și se lipi de picioarele mele.

L-am mîngîiat pe blana deasă și am scos din buzunar o bucățică de zahăr. Cîinele îmi linse mîna, rămînînd apoi cu botul său umed în palma mea. Se vede că se legase sincer de mine; dealtfel, în casa aceea era singura ființă în care se putea avea încredere. La fel de tăcut și de prietenos, cîinele mă însoți pînă în dreptul cerdacului.

Purtarea sa îmi dădu o idee. Renunțai să urc cele cîteva trepte de lemn, care scîrțîiau tare, și, lipindu-mă de zidul casei, înaintai încet și neauzit de-a lungul ferestrelor luminate. Sunetele înfundate ale unor voci îmi ajunseră la ureche: Galea stătea de vorbă cu cineva în casă.

Ștrengaru se ținea după mine, curios și vesel nevoie-mare, dînd mereu să-mi lingă mîna. Ajunsese la concluzia că puneam la cale cine știe ce joacă între mine și el; un gest de stăpînire din partea mea îi curmase manifestările zgomotoase de bucurie la care văzusem că vrea să se dedea.

Mă oprii în dreptul uneia din ferestre, de unde glasurile din casă se auzeau mai deslușit.

Am ridicat capul și m-am lămurit de ce: era deschis oberlihtul.

Pipăind cu piciorul, am găsit în zid o ieșitură pe care mă puteam înălța. De astă dată statura mea îmi prinse bine: puteam acum distinge fiecare cuvînt rostit înăuntru.

Galea vorbea cu un bărbat.

— Trebuie să vină dintr-o clipă într-alta, am auzit-o spunînd; era vădit iritată. Pleacă!

— Mai e timp... O să-l auzim pe Ștrengaru lătrînd. Prin urmare, ne-am înțeles?

— Da, da...

— Sper că n-o să-l bocești pe prostul ăla... Voia să ne tragă pe sfoară, ticălosul! Inclusiv pe tine, ce-ți închipui! Și dacă nu i s-ar fi întîmplat nenorocirea...

— Oh! termină! Știu eu despre ce nenorocire a fost

vorba... Dar n-am de gînd să plîng după el, nu te teme! Nici după tine n-am plîns...

„Zurih! Să fie oare Zurih?! îmi trecu prin minte. Ce-ar fi dacă aș da buzna și chiar acum... pe loc..."

Dar mă stăpînii și ciulii din nou urechile.

— Prin urmare, ne restitui aurul, rosti bărbatul pe un ton calm și autoritar. Ai luat o hotărîre înțeleaptă. Dacă te ții de cuvînt, Galea, îți dăruim viața. Și-o să ai parte de o viață veselă și fără griji... Fiindcă n-am să-ți iau tot aurul. Unde e?

— Nu acum... Nu înțelegi că trebuie să vină dintr-o clipă într-alta?

— O să ne prevină cîinele. Și operația n-o să dureze cine știe cît. Ei...

— Mîine... se încăpățînă Galea.

— Haide!... rosti bărbatul, amenințător. Am motivele mele să fiu grăbit.

— Trebuie să vină băiatul acela, ți-am spus...

— Nu face nimic! Băiețașul ăsta tot nu mai are mult de zburdat, dacă e adevărat ce se spune despre el... Sînt unii care l-ar mînca fript!

„Oho! Asta-i la adresa mea... Cine or fi cei care m-ar mînca fript?! Ei! drăcia dracului!..." Dar, după cîte se părea, Zurih nu făcea legătura între ultimul curtezan al Galiei și omul de afaceri venit de la Moscova și cu care era în tratative Teliaș. Mă puteam declara mulțumit și cu atît.

— N-aveți decît să faceți cu el ce vreți! auzii deodată glasul Galiei. Din moment ce ne-am înțeles...

Mă simții cuprins de mînie. Vasăzică, așa, drăguțo! Ei bine, sîntem chit și o să vedem noi care pe care! Dar îmi dădeam seama că jocul nu era egal defel: banda mă cunoștea, pe cînd eu...

— Adu aici aurul!... șuieră bărbatul. Adu-l, sau...

— Au! răsună exclamația de spaimă a Galiei. Lasă-mă... nu... nu...

Ei, drăcie! De-aș putea arunca o privire înăuntru, să văd ce se petrece!

Dar nu era timp de pierdut. Trebuia s-o opresc să-i înmîneze aurul pe care îl ascunsese Kleaciko în casa aceea, altfel aurul făcea picioare.

Sării repede la pămînt și mă întorsei în fugă pe cărarea ce ducea la cerdac. Ștrengaru alerga în urma mea, cu salturi mărunte și sprintene. Acum ar fi fost cazul să înceapă să latre. Dar cîinele nici gînd să latre la mine – doar eram prietenul lui...

Atunci îl prinsei și îl bușii de pămînt. Crezînd că începem o joacă nouă, Ștrengaru se ridică, vesel și, lăsîndu-se pe labele din față, se apucă să latre. Ei! așa te vreau, bătrîne, acuma e-n regulă, mulțumesc!

Am urcat treptele cerdacului și am ciocănit la ușă.

De data asia, ușa se deschise cu oarecare întîrziere.

Galea, numai zîmbet, mă invită să intru. După voce, s-ar fi putut spune că e veselă, chiar încîntată de venirea mea. Orice s-ar zice, nu era o actriță proastă. Purta și în seara aceea o rochie nouă, scumpă, firește foarte decoltată și strînsă pe talie, scoțîndu-i în evidență toți nurii. Aș fi fost curios să știu pentru cine se gătise așa: pentru mine sau pentru Zurih? Cu cîtă ușurință mă vînduse!... Zîmbii ironic în sinea mea – chiar și într-o împrejurare ca aceea se manifesta orgoliul masculin... Alte gînduri mă năpădiră însă îndată după aceea: oare ce se pusese la cale, ce mi se pregătea la barul acela afurisit?... Recunosc că eram destul de neliniștit.

— Putem să mergem, spuse Galea. Doar să-mi pun paltonul.

În odaie era ordine desăvîrșită și, bineînțeles, nu mai era nimeni. Zurih trebuie să fi ieșit pe altă ușă.

Ca pentru a-mi confirma presupunerea, din curte se auzi lătratul furios al cîinelui.

— Ce l-a apucat? am întrebat.

— Cine știe! dădu Galea din mînă. O fi trecut cineva pe stradă...

Își scoase paltonul din șifonier. I-l luai prevenitor și i-l ținui să-l îmbrace. Doar trebuia să mă port ca un îndrăgostit, n-aveam voie să uit asta niciun moment...

Galea stinse luminile peste tot. Ieșirăm în cerdac, unde ea încuie cu grijă cele două broaște ale ușii.

Norocul ne surîse – nu departe de casă, găsirăm un taxi.

Cîteva minute mai tîrziu, ne aflam în piațeta cunoscută. În ciuda timpului urît, era destul de multă lume pe stradă.

Galea mă luă de braț și ne îndreptarăm spre bar.

E greu să exprim în cuvinte ce simțeam în clipa aceea. Desigur, munca mea mă învățase unele lucruri. Să știu cînd să risc, de pildă. Dar tot ea mi-a inoculat și simțul primejdiei, să cunosc momentul exact cînd să mă mobilizez la maximum. Cu toate astea, ca să fiu cinstit, sînt împrejurări cînd pune stăpînire pe mine teama, și atunci trebuie să mă străduiesc din răsputeri ca s-o înăbuș. Alteori mă părăsește sîngele rece – îmi cunosc și această slăbiciune. Atunci comit, invariabil, greșeli. Acum, printre altele, mă stăpînea teama de a nu greși.

Alung toate aceste gînduri și strîng mai tare cotul Galiei.

Ea interpretează în felul ei gestul meu și mă privește cochet, de jos în sus. Din cauza mersului grăbit, ori de emoție, nu știu, obrajii îi sînt îmbujorați.

— Îți place să fii cu mine? mă întreabă Galea.

— O! da! răspund și încleștez dinții.

Mi-e din ce în ce mai greu să mă prefac. Și la fiecare pas pe care îl fac, crește în mine sentimentul primejdiei.

De l-aș zări măcar pe unul dintre băieții noștri, atunci m-aș simți mult mai în siguranță... Atunci aș fi stăpîn pe situație.

Ne apropiem tot mai mult de ferestrele luminate ale barului. Acum auzim și muzica ce vine dinăuntru.

Trecem prin dreptul porții prin care, data trecută, intrasem, împreună cu Liova, în curtea localului. Am și ajuns la treptele care coboară spre bar.

În clipa aceea, ne auzim strigați din spate:

— Ei! Galka! Ia fă-te încoa, să-ți spun două vorbe!

Ne uităm amîndoi peste umăr. Lîngă poartă, stă proțăpit un tînăr; în întuneric, n-am cum să-i deslușesc trăsăturile.

— Aa! tu ești, Senecika? răspunde Galea vesel. Stai, că venim!

Mă las înșelat de tonul ei nepăsător.

Ne apropiem.

Flăcăul se trage îndărătul porții, ca și cum n-ar vrea să stea în calea trecătorilor, și noi sîntem nevoiți să-l urmăm.

Și deodată, o lovitură crîncenă se abate asupra mea, năucindu-mă.

Cad pe spate, ca secerat. O durere ascuțită îmi săgetează urechile și, pentru o secundă, îmi pierd văzul. Nu mai văd absolut nimic. Din gura deschisă îmi ies horcăituri înfundate. Apoi, mă cufund într-un hău negru.

Cînd deschid ochii, văd aplecată asupra mea fața cuiva, care parcă plutește, se dedublează, tremură... Mă crispez și, cu o sforțare teribilă, îmi trec palma peste ochi – vreau să opresc sarabanda aceea nebunească. Chipul aceia mi-e cunoscut, foarte cunoscut...

— Mai trăiește, scîrnăvia! zice omul care e aplecat deasupra mea.

Și ridică pumnul să lovească – un pumn enorm, fantastic de mare, și abia în ultimul moment îmi dau seama că ține încleștat între degete un box. Asta înseamnă moartea!...

— Stai, Tolea, spune altul, nu știu cine. Stai să-l scotocesc întîi!

Tolik, vasăzică, iată cine era individul! Cunoștință veche. Acum își la revanșa...

Disting acum și un alt chip aplecat asupra mea: un cap prelung și chel, ochelari cu lentile rotunde, mustăcioară... Tipul de seara trecută, de la bar!

— Mai repede, Petruha, mai repede! îl grăbește o a treia voce. Hai să-l tragem mai încolo!

Sînt înșfăcat de mîini și tîrît în fundul curții. Corpul mi se izbește de pietre, dar nu mă doare, mă protejează scurta îmblănită. Continuu să horcăi. Dar mi-a revenit văzul. Un lichid lipicios mi se prelinge încet pe față, îmi intră în gură. E sînge! Are un gust sărat. Sîngele meu... Simt din nou că mi se învîrtește capul. Durerea pe care o simt înăuntrul lui e tăioasă, ascuțită, zvîcnitoare și dracu mai știe cum! A devenit insuportabilă... Și ce slăbiciune m-a cuprins... Ah! bestiile, îmi răsucesc mîinile – îmi vine să urlu de durere!

Văd acum destul de bine. Văd! Agresorii sînt trei. Galea nu e cu ei, a dispărut, a fugit. Și bineînțeles că n-o să cheme pe nimeni în ajutor, năpîrca!...

Unul din cei trei mă izbește tare cu cizma între coaste. Mă dau de-a dura pe o parte gemînd – geamătul îmi iese din gîtlej într-un icnet, laolaltă cu ultimele zdrențe de aer din plămînii chinuiți, pe care nu-i mai pot umple la loc, căci nu mai sînt în stare să inspir alt aer.

Mîinile cuiva se vîră în buzunarele scurtei, scotocind, în vreme ce eu îmi strecor mîna spre piept și de acolo spre subsuoară. Gulerul cămășii pîrîie, cămașa mi-i sfîșiată, nasturii sar în toate părțile.

— N-are nimic în buzunare, măgarul dracului! hîrîie Tolik răgușit.

El e cel care mă caută prin buzunare. Încerc să-l împiedic, zvîrcolindu-mă încet, greoi, fără vlagă. La fiecare mișcare, un cuțit mi se înfige parcă în carne.

Făcîndu-și vînt, Tolik mă izbește peste față, dar o face neglijent și pumnul lui abia îmi atinge obrajii, zgîriindu-mi pielea. Continui să mă zbat, ca să-l împiedic să-mi scotocească buzunarele pantalonilor.

Mîna mea tremurîndă se apropie centimetru cu centimetru de subsuoară. Ajungînd în sfîrșit acolo, degetele mele nu mai au nicio vlagă și nu mi se supun cînd încerc să desfac tocul pistolului.

Tolik îmi întoarce pe dos buzunarele pantalonilor. Cad pe jos portmoneul, pieptenele, batista.

— Achită-l! strigă omul cu ochelari. Mai repede!

— Îhî...

O mînă se repede înainte... Dar izbutesc să mă rostogolesc pe o parte, și boxul lui Tolik îmi șuieră alături de ureche.

Furios, cel de-al treilea mă înșfacă de picioare și mi le apasă de pămînt. Piotr – el e cel cu ochelari și mustață – se prăvale cu toată greutatea trupului peste abdomenul meu.

— Gata, scîrnăvia dracului! Ți-a sunat ceasul... șuieră el, poruncindu-i apoi lui Tolik: Așa! Atinge-l acum!

În aceeași clipă, trag.

O dată, încă o dată, a treia oară! Ca niște harapnice plesnesc împușcăturile bezna curții pustii.

Tolik cade la pămînt ca un stîlp. Atît de brusc, încît mi se pare că, sub mine, pămîntul a tresăltat.

E rîndul lui Piotr acum... Țeava nițel mai jos... Trag!

Nu mai apucă să sară în picioare, ci doar se rostogolește de pe mine și, sughițînd într-un chip ciudat, țipă:

— Aa!... A!... Aa!... A!...

Și se îndepărtează tîrîș de mine, căutînd să se ascundă în întuneric. Îi văd silueta chircită și chiar și fața, fără ochelari, transfigurată de durere și de spaima morții.

Cel de-al treilea, cel care m-a ținut de picioare, s-a făcut

nevăzut. Picioarele îmi sînt libere. Încerc să mă ridic. Nu pot... Și totuși, o să mă ridic!... Și mă ridic, într-adevăr, pe picioarele care îmi tremură și pe care le simt ca de vată.

Pistolul îmi zvîcnește întruna în mînă. Mă reazem cu spatele de zid. Picioarele mă țin ceva mai bine. Dar iarăși mi se învîrtește capul, o durere cumplită îl ține încleștat ca într-o menghine. În jurul meu, toate plutesc parcă, iar curtea e un carusel ce se rotește vertiginos.

— Senecika!... strig. Senecika!... Dar strigătul e mai degrabă o șoaptă; îmi adusesem aminte cum îi spusese Galea celui de al treilea.

Respirația mea e un horcăit, spasmodic și scurt, ca un sughiț de plîns. Nu cumva plîng într-adevăr?... De ce mă ustură ochii atît de tare? Și de ce, din nou, nu văd nimic?! Ba nu, văd, încep să văd!

Piotr s-a desprins din întuneric și îl văd furișîndu-se spre mine. A mai făcut un pas, încă unul... Îl ocolește pe Tolik, lungit la pămînt, se apleacă din spinare, pregătindu-se să se repeadă. În mînă ține un cuțit. Ochelarii nu și i-a găsit. Își arată dinții într-un rînjet... Crede că eu nu-l văd.

Cu un efort, ridic pistolul și șoptesc întretăiat:

— Stai... că... trag!...

Piotr încremenește.

Eu, însă, trag. În sus, în sus...

Tropăit de pași. Sînt mulți... vin în goană spre mine...

Mă las moale în brațele cuiva.

Întuneric...

Dincolo de fereastră se străvede cerul albastru-auriu curat ca lacrima. E dimineață. Razele soarelui străbat camera pieziș. O cameră ce îmi e necunoscută. Goală și albă,

cum sînt camerele de spital. Se pare că e într-adevăr o rezervă de spital.

Mă salt ușor într-un cot și privesc în jurul meu: o noptieră albă, alături un taburet tot alb, în fața mea un pat alb, gol. Sînt îmbrăcat într-o cămașă ce nu e a mea, din pînză deasă de bumbac, cu niște șireturi la guler. Prin pătratul din mijlocul cearșafului-plic se vede pătura, din molton roșcat. La picioarele mele, se ridică stinghiile metalice ale patului.

Îmi simt capul strîns într-un bandaj. Îmi trec mîna peste el. Da, e pansament. Trupul mi-e în continuare cuprins de slăbiciune. Dar capul mi-e limpede și nu mă doare deloc. În general, nu mă doare nimic. Respir adînc de cîteva ori. Ba nu, mă doare totuși cînd inspir profund.

Vasăzică, tot am nimerit la spital, pînă la urmă...

Pe noptiera de lîngă mine îmi văd ceasul, care ticăie abia auzit. Deci, e și el teafăr. Arătătoarele indică ora șase și un sfert – dimineața, evident.

M-am lăsat pe pernă și am început să rememorez cele petrecute aseară în curtea de lîngă barul acela blestemat.

Am constatat că memoria mă slujea cît se poate de bine.

Așadar, căzusem în ambuscadă... Totul fusese pregătit dinainte, și iată că mișcarea asta n-o prevăzusem. Băieții lui Liova mă așteptau înăuntru, în bar. Pe mine și pe ceilalți. Căci, conform planului Galiei, ea trebuia în prealabil să-mi facă cunoștință cu cineva, cu care apoi să mă încaier și în cele din urmă să nimerim amîndoi la miliție. Pe baza planului ei întocmisem și noi planul nostru. Se pare însă că, în ultimul moment, planul lor suferise schimbări esențiale. Intervenise Zurih, care căzuse la înțelegere cu Galea. Galea mă cedase celorlalți – doar o auzisem cu urechile mele... Fusesem recunoscut – nu mai încăpea nicio îndoială acum – și cel care mă recunoscuse fusese Tolik.

Așadar, Tolik venise la Odessa. Acesta era motivul

pentru care își ceruse lichidarea de la fabrica de tricotaje. Iar Nadea Pirojkova îl întîlnise în gară. Greșisem grav cînd nu luasem în seamă ce-mi spusese ea, și anume că „huliganul" se lăuda că pleacă la „măicuța Odessa", unde o chema și pe ea să vină. Plătisem scump această neglijență și era cît pe ce să compromit întreaga acțiune. E clar că huliganul din gară fusese Tolik și tot el dăduse și telefoanele de amenințare, din însărcinarea lui Zurih. Acesta din urmă probabil că nu mai credea că va ajunge la înțelegere cu Galea și, ca s-o intimideze ori poate chiar pentru altceva mai rău, hotărîse să se folosească de Tolik, pe care-l cunoscuse la fabrică și care-i făcuse și lui o scenă de gelozie în legătură cu Varvara; numai că Zurih știuse să-l îmbuneze pe zurbagiu...

Tolik... Ce viață primejdioasă, pe muchie de prăpastie, dusese și flăcăul ăsta! Și uite-l că s-a prăpădit. Mai mult ca sigur că s-a prăpădit. Am tras în el, n-am avut încotro... De ce m-oi fi certat cu el, atunci, la Varvara – dacă mă gîndesc bine, puteam să evit cearta... Kuzmici mă prevenise: „Bătaia asta o să-ți mai iasă pe nas, să știi..." Și chiar că ne ieșise. Și mie, și lui Tolik. Îl aveam pe conștiință pe băiatul ăsta; ce conta că era decăzut?... Cu ce ură feroce voise, aseară, să mă omoare! Dar primul vinovat rămîneam eu... Se prăbușise ca secerat, acolo, în curte. Trei gloanțe vîrîsem în el! Să-l fi ucis, Dumnezeule?!

Mă răsuceam în pat, încercînd să-mi îndrept gîndurile în altă parte decît la cele petrecute în ajun în curtea aceea cufundată în beznă.

Mai fusese unul acolo... Piotr. Trăsesem și în el, dar acesta scăpase cu viață. Ceva mai tîrziu, îl ținusem în bătaia pistolului, cînd se furișase spre mine cu cuțitul în mînă. N-avea ochelari în momentul acela. Dar fără ochelari îmi părea și mai cunoscut... Ori poate că nu îl cunoșteam, ci mi se

citiseră semnalmentele lui. Ia stai! Păi, ăsta e Piotr Gorohov! Ucigașul de la Punej! Sigur că da, iată cine era individul...

În clipa aceea se deschise ușa rezervei mele și intră sora, o femeie corpolentă, în vîrstă, în halat alb. Văzîndu-mă, fața ei blajină se lumină de un zîmbet.

— Ai făcut ochișori? Ia să-ți luăm temperatura, fiule...

Scutură cu putere termometrul, după care mi-l vîrî la subsuoară.

— N-am nici pic de febră, am asigurat-o eu.

— Ai, n-ai, trebuie să-ți iau temperatura, așa e rînduiala aici. Ești la spital, sau unde crezi că te afli?

— Tocmai de aceea lăsați-mă să plec... Practic, sînt sănătos.

— Pînă una-alta, fă bine și stai culcat, zîmbi sora încrucișîndu-și mîinile pe pîntecele voluminos. O să vină să te vadă doctorul, dînsul o să hotărască dacă poți să pleci sau nu. Și-o să te ducă surioara acasă...

— A fost pe aici?

— Păi cum! Abia am convins-o, pe la două noaptea, să se ducă să se culce. Ce se mai prăpădea cu firea, n-am cuvinte să-ți spun! Ai o surioară foarte bună, să știi, unde mai pui că-ți seamănă leit!

Pe onoarea mea, în curînd o să încep să cred că Lena mi-e soră cu adevărat! Dacă așa zice toată lumea...

— Ne-au mai stat pe cap, pînă noaptea tîrziu, și tovarășii tăi, cei de la miliție, adică. Pe unul din ei îl cunosc, locuiește în blocul nostru. Stanislav Grigorici îi zice. Nevastă-sa e și ea medic. Nu s-a clintit de lîngă tine.

Pălăvrăgirăm așa toate cele zece minute cît ținui termometrul sub braț.

Constatarăm că temperatura îmi era normală. Drept care îi cerui sorei, pe un ton cît mai lingușitor:

— Ce-ar fi dacă mi-ați da îndărăt măcar pantalonii! Aș vrea să mă scol...

— Ți s-a prescris să stai culcat, mi-o reteză sora, așa că fă bine și stai cum ți s-a spus! Dacă-i vorba de ploscă ți-o aduc îndată, nu te teme!

— Ce ploscă, asta-i bună! Mă simt în stare să-i trag și-un cazacioc, nu să...

— Să nu mai aud o vorbă! se supără sora. Peste o oră e vizita, n-ai decît să-ți ceri atunci pantalonii și tot ce poftești...

Plecă, dar reveni peste un minut, aducîndu-mi într-adevăr plosca. O purta în mînă cu gingășie, ca pe nu știu ce comoară. Ptiu! Poftim, ce situație! Ei! drăcia dracului!

În sfîrșit, am rămas din nou singur.

Un om internat în spital își descoperă aproape obligatoriu vocația cugetării... Gîndurile lui capătă parcă de la sine o tonalitate, să-i zicem filosofică. De pildă, ce este viața și ce reprezintă viața omului în curgerea timpului... Ca și cum s-ar pregăti să moară, se întreabă dacă și-a trăit viața cu folos... Nu e mai puțin adevărat că și specificul muncii mele mă îndeamnă uneori la asemenea cugetări. Numai că, în condiții obișnuite, n-ai răgaz să te oprești asupra lor, chiar dacă prin fața ochilor ți se perindă atîtea și atîtea destine omenești, uluitor de diverse și, în majoritatea cazurilor, complicate și chiar tragice. Te întrebi uneori: are vreun rost să te agiți, să te zbați, cu slabele tale puteri, să îndrepți ceva în lumea în care ți-e dat să trăiești? Desigur, lupta împotriva criminalității, pentru lichidarea ei, e un țel nobil, ce să mai vorbim! Dar pe ce se sprijină lupta aceasta, în ultimă instanță? Pe factorul economic? Să i se asigure fiecăruia tot ce îi e de trebuință? Nu e suficient... După părerea mea, oricum nu vor putea fi satisfăcute vreodată cerințele tuturora. Necesitățile cresc mai repede decît posibilitățile economiei. Asta și e, dealtfel, chezășia progresului. Iar necesitățile tocmai de aceea și sînt

necesități, pentru a tinde să fie satisfăcute. Dar cum, pe ce cale? Aici intervine o problemă cu totul diferită. Procesul de educare, în ultimă analiză, totul se reduce la asta.

Odată, în cursul unei discuții tocmai despre aceste probleme, taică-meu a citat o zicală orientală plină de înțelepciune. Suna cam așa: „Dacă îți croiești viitorul pe un an de aici încolo, atunci seamănă mei, dacă ți-l croiești pe decenii, sădește copaci, dar dacă gîndurile de viitor ți-s ațintite peste veacuri, atunci educă oameni...” Sarcina aceasta este, după părerea mea, cea mai importantă și mai grea dintre toate. Dar de ce zic „după părerea mea”, că doar ideea nu-mi aparține, ci doar sînt de acord cu ea... Atîția înțelepți au rumegat-o și au scris despre ea! Economia țării o vom reconstrui într-un termen istoric scurt dar pentru a reeduca milioane de oameni, cu moravurile, gusturile, obiceiurile și prejudecățile lor formate de-a lungul veacurilor, va fi nevoie de multe generații. E mult mai ușor de enunțat decît de realizat schimbul istoric de ștafetă, genetică și psihologică, între generații...

E o sarcină gigantică. Și nemaipomenit de complexă, aș zice. Una e să reeduci oameni cum ar fi, de pildă, Varvara sau băiatul acela, Goga. Și cu totul alta, pe Teliaș și pe cei de teapa lui. Aceștia nu numai că au moștenit toate tarele generațiilor precedente, că utilizează cu promptitudine greșelile și lipsurile societății noastre, dar leagănă și visul dulce al „modului de viață occidental”. Reeducați trebuie să fie și unii, și ceilalți. Dar nu vîrîndu-i pe toți de-a valma și pe tot restul vieții după gratii. O asemenea idee nu poate trece decît prin mintea scelerată a vreunui birocrat sau reacționar. Cît timp și ce forțe va cere reeducarea tuturor acestor oameni? Foarte mult timp și foarte multe forțe... Eu, în orice caz, nu voi apuca sfîrșitul acestui proces. Sper însă să-mi aduc cît de cît contribuția la purificarea aerului pe care îl respirăm.

Și, de asemenea, să insuflu în cît mai mulți cetățeni convingerea că modul de existență al unui Teliaș, de exemplu, nu poate fi niciodată de durată și că e înjositor să trăiești în felul acesta. Fie și numai pentru asta, credeți-mă, merită să te zbați!

Cufundat în aceste gînduri, nici n-am observat cînd s-a făcut ora de vizită. Un medic în vîrstă, cărunt, care purta un pince-nez de modă veche, după ce mă palpă peste tot cu niște degete neașteptat de puternice și îmi examină, răsucindu-mă pe toate părțile, respirația și bătăile inimii – folosea nu un stetoscop modern, care e prevăzut cu tot felul de tuburi, ci tot unul de modă veche, crăpat pe alocuri și în formă de pîlnie – rosti în sfîrșit, pe un ton mulțumit, verdictul:

— Orice s-ar zice, ai scăpat ieftin, tinere! Îmi închipuiam că vom avea de lucru cu dumneata vreo săptămînă și, cînd colo, s-ar putea să te punem pe picioare chiar în două zile...

— Cum așa, doctore? rostii eu cu cel mai vioi glas posibil. Dar mă simt excelent! Și e neapărat necesar să mă întorc astăzi acasă!

— Ee! Vrei cam multe! Nici să nu te gîndești!

— Acasă, o să stau în pat, pe cuvîntul meu de onoare!

— Uite ce este, tinere: eu răspund pentru dumneata față de întreaga miliție din Odessa, și asta nu e o glumă... Asta mi-ar mai lipsi! Aseară a fost aici și comisarul...

— Dar, doctore...

În cele din urmă, în fața rugăminților mele, doctorul capitulă.

— Îți dau drumul, zise el, numai pentru că am încredere în sora dumitale. E o fată foarte simpatică și foarte energică, am văzut eu! Apropo, semănați ca două picături de apă...

Iar! Ei! nu, situația asta începea să devină agasantă.

— Întocmiți formele de ieșire pentru ora douăsprezece,

se adresă doctorul sorei, alta, cea de zi, una foarte tinerică și extrem de cochetă.

— Surioara dumnealui a și venit, Averki Spiridonovici, spuse sora, care nu înceta să-mi arunce ocheade cu ochii ei rimelați strident.

— Pentru ora douăsprezece, sublinie doctorul neînduplecat.

Am înțeles că această ultimă concesie nu mai era dispus s-o facă, așa că n-am mai insistat.

— Dar să intre la mine, îi permiteți? l-am întrebat cu jumătate de gură.

— Mă rog, n-am nimic împotrivă...

Medicul și suita sa plecară și, un minut mai tîrziu, în rezerva mea își făcu apariția Lena. Un halat alb îi stătea aruncat peste umeri.

Lena se repezi la mine și mă îmbrățișă, de parcă m-aș fi întors de pe lumea cealaltă. Și deodată, izbucni într-un plîns cu hohote. Își înfundă fața în pieptul meu.

— Haide-haide, controlează-ți nervii, surioară, nervii ăștia păcătoși... încercai s-o liniștesc, mîngîind-o pe creștet.

— Ție... ți-e ușor... să vorbești... bîigui Lena printre lacrimi, dar făcu un efort și conteni din plîns. Se desprinse din brațele mele.

Peste vreo două ore, mașina mă aducea la hotel. Urcai scara spre apartamentul nostru cu destulă sprinteneală și, în orice caz fără să fie nevoie să fiu ajutat.

Și iată-mă instalat ca un pașă, între perne, pe canapeaua camerei de primire din apartamentul nostru de categoria „lux". În jurul meu se aferau Lena, Stas, Liova și încă doi băieți de la judiciar.

Le povestisem între timp tot ce-mi aminteam despre încăierarea de aseară. Am spus, în încheiere, că, după părerea

mea, individul cu mustață și ochelari trebuie să fie Piotr Gorohov.

— Da, el e, dădu din cap Stas. A și fost arestat.

Știam acum că Tolik era în viață. Cel puțin deocamdată, fiindcă starea sa era gravă. Reușisem – aproape de necrezut, ținînd seama de situația în care mă aflam – să vîr în el toate cele trei gloanțe: două în picioare și unul în umărul drept. O adevărată performanță!

— Cine era al treilea? întrebă Stas.

— Senecika, i-am răspuns. El era cel care mă ținea de picioare.

Lena, foarte palidă, tăcea.

Degeaba, pentru o femeie munca noastră este mult prea grea, e o cruzime s-o implici în asemenea operațiuni. Femeia e mai sensibilă, mai emotivă decît noi. Egalitate, foarte bine, dar în anumite limite, totuși...

— Pe Senecika ăsta o să-l identificăm noi repede, spuse Stas. Prin Galina Kocerga.

— Ia stați, fraților! am sărit eu dintre perne, aducîndu-mi aminte. Galina a reluat legătura directă cu Zurih. Am uitat să vă spun!

Și le relatai pe nerăsuflate discuția pe care o surprinsesem trăgînd cu urechea la ferestrele Galinei.

— Povestea începe să se limpezească, am încheiat eu. Kleaciko urma să ducă aurul la Punej, și cînd a ajuns acolo cu mîinile goale...

— Nu... clătină din cap Stas. Zurih își pierduse încă dinainte încrederea în el, simțise că va fi tras pe sfoară și premeditase răfuiala. Dovadă biletul acela descoperit chiar de tine, din care lucrul acesta reiese foarte clar. Kleaciko era, într-adevăr, hotărît să-l înșele. A ascuns aurul la Galina. Iar după aceea a plecat la întîlnirea cu Zurih, la întîlnirea cu

moartea. Iată cum s-au petrecut lucrurile, băieți, pun rămășag pe ce vreți că așa a fost...

— Da, e clar ca lumina zilei, fu de acord și Liova.

— Sper că pe Galina o supravegheați în continuare? am întrebat îngrijorat.

— Ba bine că nu! zîmbi Stas. Și casa ei de asemenea. Zi și noapte. Fii fără grijă!

— Mai prost stăm cu Tolik ăla, spuse Liova. Ticălosul naibii, o să trebuiască să-l oblojim cine știe cîtă vreme.

— Dar Gorohov?

— Ăsta a scăpat mult mai ușor. Mergem chiar acum să-i luăm interogatoriul.

— La interogatoriu trebuie să particip și eu! am declarat cu hotărîre. Mă interesează în primul rînd episodul cu căpitanul Otkalenko.

— Țț! făcu Stas cu blîndețe, îndesîndu-mi umerii în perne. Nici prin cap să nu-ți treacă, drăguțule! Altfel te expediem îndărăt la Averki Spiridonovici. Să știi că nu glumesc!

— Dar nu înțelegi că...

— Țț! făcu din nou Stas. N-o să fie ăsta ultimul interogatoriu...

— Bine... cedai eu ursuz. O să stau culcat. Numai că e necesară o percheziție la Galina Kocerga, și asta cît mai urgent. Aurul se află acolo, Galina n-a apucat să-l predea.

— De ce urgent? zîmbi Stas. Las' să vină întîi Zurih în vizită...

— Și-o să vină! interveni unul din băieți.

— Eu ce zic? rîse Stas. Dacă ne apucăm să facem percheziția, Galina, printr-un șiretlic oarecare, ar putea să-l prevină de cele întîmplate. Și așa banda e în alertă: Senecika, nici vorbă, le-a comunicat rezultatul meciului de la bar; și apoi, Gorohov nu s-a întors, și nici Tolik.

— Dar dacă Zurih nu vine? am întrebat.

— Îl mai avem pe Teliaș, îmi aminti Stas. Și mai e și omul de afaceri venit de la Moscova. Care, bineînțeles, e cu totul altă persoană decît lunganul căruia i s-a năzărit s-o curteze pe Galea. Telefonează-i lui Teliaș și fixează întîlnirea pentru mîine seară. Nu mai devreme! Nu uita că trebuie să stai culcat două zile...

— Ei! chiar două zile!... am bombănit. De unde ați mai scos-o și pe asta?

— Tatăl medic, mama medic... își etală pe neașteptate Stas cunoștințele, demne de un șef de cadre. Să acordăm medicinei respectul cuvenit, drăguțule! Nimic de făcut... Diseară vei primi un raport complet în legătură cu interogatoriul.

După ce rămăsei numai cu Lena, mai bombănii ce mai bombănii o vreme, apoi îi telefonai lui Teliaș.

Mă înțelesei repede cu individul.

— Mihail Alexandrovici vrea să vă vadă, îmi comunică Teliaș pe un ton triumfător. Sper însă că și înțelegerea noastră rămîne în picioare...

— Fără îndoială, îl liniștii eu. Deci, pe mîine.

— Vă așteptăm! Vă așteptăm cu nerăbdare!

Punînd receptorul în furcă, i-am spus Lenei:

— Ei! și acum, surioară, ne mai rămîne o ultimă mică treabă de dus la capăt...

Dar în urechi îmi mai suna încă tonul ciudat cu care rostise Teliaș ultima frază. Faptul nu putea să nu mă pună în gardă...

CELE DOUĂ ZILE SE SCURSERĂ ÎNTR-O ACTIVITATE FEBRILĂ.

În primul rînd, Gorohov făcu primele mărturisiri. N-a avut încotro, mai ales că de la Punej venise cu avionul și un reprezentant al miliției locale. Gorohov fu pus în fața

probelor materiale și strîns, astfel, cu ușa. Începu prin a recunoaște agresiunea împotriva lui Igor. Apoi mărturisi și asasinarea lui Kleaciko. Bineînțeles, ce se putu aruncă în spinarea lui Zurih. Și nu numai că dădu vina pe complicele său, dar dezvălui și multe altele dintre nelegiuirile acestuia. Cei doi se cunoscuseră într-o colonie de muncă, pe vremea cînd amîndoi își ispășeau prima condamnare. De atunci, Gorohov îi făcuse lui Zurih tot felul de „servicii" riscante, și într-un rînd chiar „căzuse", pe cînd se afla în serviciul lui Zurih. Atunci nu-l trădase, acum însă era altceva, acum pe Gorohov îl amenința pedeapsa capitală. Condamnat de două ori pentru tîlhărie, de data asta era acuzat de omucidere și de atentat la viața încă unei persoane. Nu se putea aștepta la nicio cruțare, așa că se zvîrcolea, se dădea literalmente de ceasul morții ca să-și scape pielea. Situația sa nu era de invidiat...

Fusese arestat și Senecika. Asta nu era decît un huligan oarecare. Tot ce știa era că Galina îi făcuse cunoștință cu Tolik și că acesta din urmă îi promisese o sumă frumușică de bani ca să participe la o bătaie.

În ce-l privește pe Zurih, acesta tot nu-și făcuse apariția în casa Galinei Kocerga. În schimb, fusese văzut Teliaș intrînd la Consignația, unde schimbase cîteva vorbe cu Galina. Judecînd după felul cum se desfășurase întîlnirea, cei doi nu se cunoscuseră pînă atunci.

Și iată că veni și seara cînd trebuia să mă duc la Teliaș acasă.

De două zile, locuința sa se afla sub observație. Dar, dintr-un motiv sau altul, Zurih nu apăruse nici acolo. Însemna că va veni mai tîrziu, poate chiar în urma mea. Nu era exclus ca Teliaș să dorească să stea de vorbă întîi cu mine, între patru ochi. Ori să fi mirosit Zurih ceva și să fi dispărut din oraș? E drept că aurul e un magnet extraordinar, dar nici Zurih nu e

un prost, după povestea din curtea barului își dă seama prea bine că locuința Galinei Kocerga trebuie să fie filată de noi; iar prin Galina puteam ajunge ușor la el.

Toate acestea, dealtfel, nu erau decît simple presupuneri. Nu spusese Teliaș că Zurih vrea să mă vadă? Da, dar intonația aceea ciudată din glasul lui Teliaș...

M-am îmbrăcat și de data asta după un anume plan și cît se poate de meticulos. Trebuia să am aspectul unui bărbat sobru și cu prestanță. Evident, scurta, puloverul, baticul colorat se excludeau, ca și paltonul vechi, șifonat și șapca murdară, jerpelită. Așa că mi-am pus o cămașă albă imaculată, o cravată la modă și un costum de culoare închisă, frumos croit. Toată garderoba asta, inclusiv paltonul de bună calitate și pălăria, cu care mă mai înfățișasem de două ori lui Teliaș, fusese prevăzută încă de la Moscova; avusesem ce căra pe drum... Ei! dacă aș putea deveni, măcar pentru seara asta, ceva mai scund!...

Altfel, mă simțeam întru totul mulțumitor. E drept că mi se mai învîrtea ușor capul, de slăbiciune probabil. Lena îmi pudrase cele cîteva zdrelituri de pe obraz, care acum aproape că nu se mai observau. Doar durerea la inspirațiile mai adînci persista. Dar asta era un fleac.

La ora stabilită, Liova veni să mă ia cu mașina.

— Zurih a apărut? a fost primul lucru pe care l-am întrebat.

Liova clătină din cap necăjit.

Deci, Zurih tot nu venise încă la Teliaș. Începeam să fiu îngrijorat.

I-am spus la revedere Lenei și plecarăm.

Ea rămînea singură. Și, firește, iarăși va începe să se frămînte. Rolul ei se încheiase. Fata asta de treabă mă ajutase mult. Mă ajuta și acum, fie și numai prin faptul că o știam așteptîndu-mă, ăsta-i adevărul.

Mașina zboară pe străzi pe care acum le cunosc, dar și pe altele ce îmi sînt necunoscute. Nu sîntem decît de vreo cinci-șase zile în orașul acesta, dar mie, uneori, mi se pare că sînt plecat din Moscova de o lună, pe puțin.

În sfîrșit, ajungem în apropierea locuinței lui Teliaș. Strada respectivă începe după primul colț, la stînga. Mașina oprește.

Liova se face nevăzut. Am stabilit din timp totul, inclusiv semnalele.

Mai departe merg singur. Cotesc după colț și îmi arunc din cînd în cînd privirea la tăblițele cu numerele caselor. E frig și m-a pătruns umezeala în pantofii aceștia subțiri și în paltonul pirpiriu. Sub tălpile mele clefăie zloata.

Iată și casa cu numărul 17. Îmi trag pălăria pe ochi și împing ușa grea de la intrare.

Locuința lui Teliaș e la etajul doi. Eram informați că nevastă-sa și băiatul plecaseră de sărbători la socri, la Luzanovka, nu departe de Odessa, și încă nu se întorseseră. Așa că Bogdan Teliaș e singur acasă; nici nu se puteau condiții mai favorabile pentru o întîlnire confidențială.

Casa e acum, practic, înconjurată. Sînt supravegheate toate intrările și ieșirile, scările, podul, drumurile de acces. Urmează să cadă în capcană un animal de pradă mult prea primejdios, așa încît nu trebuie să existe riscul să scape. A rămas stabilit ca băieții să pătrundă în locuință la cel dintîi semnal al meu, care poate fi oricare: o glastră de flori mutată din loc – pervazurile ferestrelor sînt pline cu glastre – orice obiect pe care îl voi pune pe pervaz, un gest făcut în fața ferestrei – silueta unui om se profilează clar pe fondul perdelelor de tul – în sfîrșit, telefonul meu către ofițerul de serviciu pe direcție, indiferent ce cuvinte aveam să folosesc. În acest din urmă caz, semnalul le va fi transmis băieților prin radio.

Într-un cuvînt, totul e pus la punct. Mai rămîne un singur lucru, și cel mai important – să-și facă apariția Zurih. Dacă va veni singur, va fi lăsat să intre nestingherit în apartament. Discuția pe care o voi purta cu el ne-ar putea fi de folos.

Dar, pînă una-alta, Zurih nu și-a făcut apariția. Și unde se ascunde nu știm. Nu știm, în general, dacă va veni sau nu în casa lui Teliaș. Nu cumva o să fim nevoiți să reluăm căutările de la capăt?

Urc, fără să mă grăbesc, la etajul doi. Simt cum mă urmăresc din spate niște priviri. Dar ăștia sînt ai noștri. Orice alt filaj e exclus, ar fi imediat depistat.

Sun. Dincolo de ușă se aud pași grăbiți, apoi scrîșnetul cheii în broască, și ușa se deschide larg. Cel ce mi-a deschis e Teliaș. Fața sa e iarăși ca un măr copt; o sumedenie de riduri subțiri i se desfac în toate părțile pe pielea gălbejită, închipuind un zîmbet bucuros. Dindărătul lentilelor rotunde ale ochelarilor, ochii îi strălucesc plini de încîntare.

Îmi strînge mîna ploconindu-se adînc și mă ajută să-mi scot paltonul. Zăbovesc cîteva clipe ca să mă pieptăn în fața oglinzii. Apoi, din antreu, trecem în sufragerie.

Încăperea e aranjată frumos și modern: perdele străvezii de nailon, îndărătul cărora se văd glastrele cu flori de pe pervazul ferestrelor, în vitrină strălucesc o mulțime de obiecte de cristal, pe masa rotundă, furniruită, din mijloc, tronează o vază cu fructe și o scrumieră mare chinezească, de-a lungul pereților sînt înșiruite fotolii comode și un divan acoperit cu un covor de preț, care curge de pe perete. O ușă dă în camera alăturată, probabil dormitorul.

— Vă rog, poftiți, vă rog! spune Teliaș frecîndu-și mîinile micuțe.

Ne așezăm pe divan și aprindem cîte o țigară.

— Dar unde e Mihail Alexandrovici? mă interesez eu.

— Va veni și el. Deocamdată, însă... Ați vorbit cu Moscova?

— Ați avut vreo îndoială în privința asta?

— Martor mi-e Dumnezeu că nu m-am îndoit niciun moment... Și care e rezultatul?

— S-au aprobat șapte tone.

— O! Grand merçi! – Teliaș își miji ochii, își frecă palmele, apoi, deodată, îmi aruncă o privire vicleană pe deasupra ochelarilor: Dar Grigori Makarovici se pare că e bolnav? Am aflat că ar fi la spital...

Ia te uită! Sînt bine organizați, ticăloșii! Dar asta nu înseamnă oare că Teliaș a vorbit și altcuiva despre înțelegerea noastră?

Mă uit la el cu o privire grea, întunecată.

— Mda...

— S-ar părea că a intervenit o mică neconcordanță? se informează Teliaș pe un ton de falsă compasiune.

— Una destul de mare chiar... încuviințez eu.

— Și atunci?... înseamnă că jucați pe ne-ve? susură Teliaș. Să-mi fie cu iertare, dar pentru asemenea treabă, la noi, la Odessa...

— Vă sfătuiesc să rămîneți la jumătatea frazei... l-am întrerupt pe un ton dintr-o dată dur. Ca să nu vă atîrnați singur o piatră de gît... stimate domn.

— Adică?... făcu Teliaș ironic. N-am auzit bine, sau...

— Exact: „sau”... I-ați telefonat lui Grigori Makarovici alaltăieri, nu-i așa? Și ați vorbit cu soția lui.

— Da, așa e...

Teliaș, buimăcit, holbează ochii la mine.

— Iar eu i-am telefonat aseară. Și vă aduc la cunoștință cu tot respectul că, de ieri, Grigori Makarovici e din nou acasă. Puteți verifica, dacă doriți.

— Așa mai zic și eu! Da, văd că sînteți un om întreprinzător și corect...

Teliaș depărtează brațele în semn că se predă și mă privește cu admirație.

— Da, sînt un om corect. Dar dumneavoastră ce fel de om sînteți?! ridic eu glasul amenințător.

— Eu?... Nimic altceva decît un om prudent... surîde Teliaș. Și să mă ia naiba dacă am dat vreun, telefon! Am zis și eu așa... Mi-au ajuns și mie la ureche niște zvonuri...

— A! asta e! Niște zvonuri! Și nu sînteți nimic altceva decît un om prudent! Cred că știți, că, deseori, prudența excesivă se confundă eu trădarea?! îl întreb clocotind de mînie.

Nu mă prefac deloc – individul îmi provoacă realmente ură și repulsie.

Ridicîndu-mă dintr-un salt de pe canapea, vîr mîna dreaptă în buzunar, ca și cum aș avea acolo pistolul.

Teliaș, înfricoșat, zvîcnește într-o parte.

— Ei! ei! Ce-i asta?! Ce v-a apucat?!

Și ridică palmele în dreptul capului, ca pentru a se apăra de o lovitură.

În clipa aceea se deschide ușa dinspre camera vecină și intră fără grabă un bărbat înalt, aproape cît mine de înalt și foarte drept, cu tîmplele ușor încărunțite, cu fața ofilită și poroasă ca un burete. Deasupra ochilor, ageri și foarte vioi, sub care atîrnă pungi vinețiii, are niște sprîncene negre, stufoase.

— Haide-haide, domnilor! rostește el perfect calm, dar autoritar. N-are niciun sens să vă luați la harță! Ar fi o prostie, nu vă dați seama?

E Zurih, fără doar și poate. Deci așa arăți tu, mișelule!

Se întoarce spre mine și mă întreabă ironic:

— Prin urmare, dumneavoastră sînteți Oleg Ivanovici?

— Cu cine am onoarea? răspund eu sec și vădit suspicios la întrebarea ce mi-a fost adresată printr-o altă întrebare.

— Mihail Alexandrovici, servitorul dumneavoastră...

— Înseamnă că individul acesta m-a mințit cînd mi-a spus că...

— Nu e frumos să ne jignim gazda, mă întrerupe Zurih pe același ton autoritar. Mai bine să luăm loc și să discutăm.

Și se lasă leneș într-un fotoliu.

Continuînd să mă arăt încruntat, mă așez și eu într-un fotoliu, în fața lui. Pe divan, între noi, se așază Teliaș, care însă se ridică numaidecît și se îndreaptă grăbit spre servantă.

Un minut mai tîrziu, pe masă își fae apariția o sticlă de vin și trei cupe de cristal. Teliaș le umple cu un aer solemn. Dar în timp ce toarnă, mîna îi tremură ușor.

Așadar, în tot acest timp – cîteva zile bune – Zurih stătuse ascuns aici. Și poate nu singur. Celălalt stă acum în camera de alături și așteaptă ordinele...

— Să bem! exclamă Teliaș cu însuflețire. Pentru colaborare! Pentru prietenie! Pentru... pentru încredere!

Zurih zîmbește cu îngăduință.

Ciocnim paharele.

— S-ar cuveni, prieteni, să bem și pentru spiritul de inițiativă, declară Zurih plin de sine, căutîndu-și o poziție mai comodă în fotoliu. Și mai ales pentru oamenii inteligenți, care nu sînt deloc numeroși, cu atît mai puțin cei foarte inteligenți...

Își scoate o țigară, și Teliaș se grăbește să scapere un chibrit și să-i ofere foc.

— Ce vreau să spun prin asta? continuă Zurih după ce trage un fum și îi mulțumește lui Teliaș printr-o scurtă înclinare a capului. Viața e un fenomen extrem de complex și foarte puțini oameni sînt capabili să-l pătrundă. Oleg

Ivanovici din pricina vîrstei sale juvenile, dumneata, stimate Bogdan Osipovici, din pricina, ca să zic așa, a orizontului dumitale nițel cam limitat... Dar iată cum stau lucrurile: viața e cu atît mai complexă cu cît este mai complex sistemul social dominant. Această complexitate își are însă și reversul ei. De pildă, cu cît este mai complex sistemul de conducere a producției, al raporturilor economice, cu atît mai numeroase sînt punctele, verigile slabe, vulnerabile, ale acestui sistem. Iar un om inteligent poate utiliza în folosul său aceste verigi slabe, dacă se izbește de ele. Unul foarte inteligent știe unde să le descopere sau chiar, dacă vreți, să prevadă unde anume se vor ivi. Chiar așa: să le prevadă și să le descopere!

Am observat demult că pungașilor de toate rangurile, ca să zicem așa, le place grozav să filosofeze – fiecare la nivelul său, evident. Asta îi ridică, într-un fel, în propriii lor ochi. Și orice om, chiar și pungașul, simte nevoia să-și afirme personalitatea. Pungașul în mod special, și în orice împrejurare.

— Dumneavoastră, Mihail Alexandrovici, vă pricepeți ca nimeni altul să prevedeți și să descoperiți orice pe lumea asta! spune Teliaș slugarnic.

— Da, mă pricep, confirmă Zurih, parcă într-o doară.

„Nu de modestie o să mori tu...” remarc în sinea mea; dar, pe altă parte, sînt nevoit să recunosc că raționamentele sale nu sînt lipsite de temei.

— Iar cea de-a doua problemă sînt oamenii... Zurih continuă să se delecteze cu atenția noastră. Omul e și el un sistem, chiar dacă nu la fel de complex. Țelul său este unul singur: să trăiască bine. Ce înseamnă a trăi bine? A trăi într-un cadru frumos, a trăi civilizat, îmbelșugat, a-ți satisface gusturile, a trăi în voia ta... Nu am dreptate? Oferă-i omului toate acestea și el te va urma. Orice om... aproape orice om,

se corectă Zurih, după ce se gîndi o clipă. Insul întreprinzător și inteligent va ști să valorifice în interesul său această năzuință a omului, ori de cîte ori i se va ivi prilejul. Iar insul întreprinzător și foarte inteligent va ști să provoace prilejul... Fiindcă veni vorba, eu am depistat mulți oameni dispuși să conlucreze cu mine...

„Și noi am depistat destui... Și tot fiindcă veni vorba, și pe tine printre ei, mi-am spus, nu fără răutate. Și o să-i depistăm și pe ceilalți!"

— Spuneți-mi, îi întrerup eu divagația, ce înseamnă cuvintele acestea: „La Galeriile Tretiakov, în sala Kuindji"?...

Zurih mă privește atent.

— De ce nu l-ați întrebat pe Grigori Makarovici?

— Știu eu? Poate fiindcă nu s-a ivit o ocazie potrivită...

— Și acum considerați că s-a ivit ocazia cea mai potrivită?

— Dacă întrebarea mea vă...

— Nu, de ce?... Zurih tot își mai ține ochii ațintiți asupra mea. Dar nu credeți că e o ocazie potrivită să vă pun și eu unele întrebări?

— Era vorba să răspundeți la întrebarea mea...

— Mă rog... Nu e cine știe ce secret. Un joc al întîmplării și inteligenței, atîta tot... După cum bănuiți, desigur, cuvintele acestea reprezintă, într-o anumită măsură, o parolă. Fantezia asta ne-a venit la toți trei deodată, inclusiv lui Grigori Makarovici, pe vremea cînd abia ne cunoscusem și urma să stabilim primele contacte de afaceri. Întîlnirea avusese loc la Moscova, pe chei. Începuse să plouă. Trebuia să ne adăpostim undeva. Din motive ușor de înțeles, soluția unui restaurant era exclusă. La fel, niciunul din noi nu voia să-i ducă pe ceilalți la locuința sa. Întîmplarea făcea ca pe aproape să se afle Galeriile Tretiakov. Am zîmbit cînd unul din noi a avut năstrușnica idee să ne ducem acolo. Amuzant, nu? Am

intrat în muzeu. În sala consacrată picturilor lui Kuindji, am stabilit definitiv tot ce trebuia stabilit. Și, influențați de atmosfera artistică, de starea noastră de spirit însăși, ca să zic așa, am propus, pentru contactele de afaceri viitoare, parola aceasta neobișnuită, aș zice chiar extravagantă... Trebuie să recunoașteți că e o idee originală!

Nu vrea defel să-și la ochii de pe mine și mă privește din ce în ce mai pătrunzător!

— Da, extrem de originală, spun.

— Iar acum, dați-mi voie să vă pun eu cîteva întrebări, rostește rar și răspicat Zurih. Dacă nu e un secret, de unde îl cunoașteți pe Grigori Makarovici?

— Aveți intenția să procedați la o verificare unilaterală? răspund eu din nou printr-o altă întrebare la întrebarea ce mi-a fost pusă.

— Pentru început, unilaterală, spune Zurih pe un ton tăios. Dumneavoastră ați căutat legătura cu noi, dumneavoastră ați venit la noi... Nu e logic să pun eu întrebările?

— S-ar zice că da, încuviințez.

— Atunci, răspundeți la întrebare!

— Grigori Makarovici e un vechi prieten de-al tatălui meu. Și acum lucrez sub conducerea sa.

— Care e numele dumneavoastră?

— Simakov. Oleg Ivanovici Simakov.

— Așaa...

Privirea lui Zurih a devenit de-a dreptul ostilă.

— Impresia mea este, rostește el fără grabă, că dumneavoastră sînteți una și aceeași persoană cu tînărul care a făcut cunoștință, zilele trecute, cu Galina Kocerga. Sau greșesc?

— S-ar putea să nu greșiți... spun și mă străduiesc să

arborez un zîmbet plin de infatuare. Galina e o femeie foarte apetisantă.

— Dar, acum două zile, n-ați însoțit-o cumva într-un anume loc? reia Zurih ironic. Urmele acelei mici escapade văd că le mai aveți pe obraz...

Gata! Pînă aici mi-a fost... Jocul de-a pisica și șoarecele nu mai ține cu tipul ăsta. M-a descifrat. Trebuie arestat! Imediat! Înainte de a trece el la fapte.

Dau să mă ridic din fotoliu.

— Rămîi unde ești! îmi poruncește Zurih.

Asta e prea de tot! Mă scol, avînd grijă să nu scap din ochi ușa ce dă în odaia vecină.

— M-ați și arestat? zîmbesc eu.

Zurih rămîne în fotoliu și, uitîndu-se țintă la mine de jos în sus, rostește flegmatic:

— Nu, n-avem de gînd să te arestăm...

— Atunci?...

Văd cum se întredeschide încet ușa odăii vecine. Dincolo de ușa aceea pîndește cineva...

— Chestia este, tinere, că te-ai băgat într-o poveste urîtă. Și că mă cam deranjezi. Și pe Galina de asemenea.

— Pe Galina?! spun. Exclus! Dacă doriți, pot s-o invit aici. În felul ăsta au să se explice unele lucruri.

— Chiar aici? se informează el amuzat. Interesant! Și crezi că o să vină?

— Dacă o chem eu, da.

— Ia te iută! Bine, încearcă!

Îmi indică cu un gest telefonul instalat lîngă ușa ce dă în vestibul. Locul îmi convine, din poziția aceea voi putea face față mai lesne situației.

Mă duc la telefon și formez repede numărul. Apoi rostesc pe un ton drăgăstos, dar insistent:

— Galocika? Scumpa mea, vino imediat la Bogdan

Osipovici! Tu, da, tu...

N-am observat ce semn a făcut Zurih. Văd doar că, deodată, ușa dinspre odaia vecină se deschide larg și, fără să mai stau pe gînduri, smulg cu mîna liberă firul electric de pe perete. În aceeași clipă, lumina se stinge peste tot. Se pare că am provocat un scurt-circuit în toată locuința. Pentru mai multă siguranță, apuc și un scaun ce îmi stă la îndemînă și îl azvîrl în sus, la întîmplare, acolo unde trebuie să fie lustra. O ploaie de cioburi cade zăngănind pe dușumea.

Îl aud, în întuneric, pe Zurih înjurînd furios și pe Teliaș țipînd, mort de spaimă.

Mă năpustesc în vestibul și trag după mine ușa, pe care o proptesc cu spatele, lăsîndu-mă pe ea cu toată greutatea corpului. Inima mi se bate în așa hal, încît bătăile ei îmi provoacă durere. Apuc aerul cu gura larg deschisă.

Dincolo e vînzoleală, aud căzînd o mobilă... Dar peste un minut, cei dinăuntru se opintesc în ușă. Nu pot să le țin piept. Ah! slăbiciunea asta blestemată!

Încet-încet, ușa cedează. Dincolo de ea percep respirația grea a trei oameni.

Simt că începe să mi se învîrtă capul. Nu mă pot nicicum orienta: unde e ușa către scară, în ce parte? Dealtfel, tot n-aș apuca s-o deschid.

În clipa aceea aud un scrîșnet metalic. În vestibul pătrunde brusc lumina de pe palier. Cel dintîi dă buzna în locuință Stas. După el, încă cineva. Fascicolele de lumină ale lanternelor joacă pe pereții întunecați ai vestibulului, se ațintesc în ușa pe care continuu s-o proptesc.

— Ferește! strigă Stas. Tragem!

Sar din dreptul ușii, care se dă în lături cu un trosnet. Teliaș nimerește direct în brațul lui Stas, care îl azvîrle de-o parte, ca să se arunce asupra lui Zurih.

În apartament năvălesc mereu alți și alți inși. Pe unii îi văd pentru întîia dată.

E dimineață. Stau culcat în odaia mea de la hotel. În geam bate soarele. Sună telefonul. Apelurile sînt neobișnuit de prelungi.

Mijindu-mi ochii, mă scol de pe divan și, numai în chiloți și în maiou, mă duc la birou și ridic receptorul.

Lena vine și ea fuga din camera ei, încheindu-și halatul de casă.

În receptor răsună o voce foarte cunoscută, nițel răgușită.

— Vitali, tu ești? întreabă Kuzmici. Salut, dragul meu! Cum te simți?

— Totul e în ordine, Feodor Kuzmici.

— Cum se simte Lena?

— Foarte bine, și ea. Feodor Kuzmici, misiunea a fost îndeplinită...

Da, miliția judiciară și-a încheiat misiunea. Infractorul a fost arestat. Acum va începe munca anchetatorului. O! pe acesta îl așteaptă o sarcină foarte dificilă. Zurih se va apăra din răsputeri. Va căuta să încurce ițele, va minți, va calomnia diverși oameni, va atrage în orbita anchetei nenumărați alți inși, pe unii, cum ar fi acei necunoscuți încă Sokolski din Leningrad și Palatov din Rostov, neavînd încotro, pe alții numai pentru a deruta ancheta; în plus, își va schimba de o sută de ori depozițiile, va compune nenumărate plîngeri, iar în final probabil că va filosofa în legătură cu „verigile slabe ale sistemului". Și nu va trebui cruțat nimic pentru a fi expediat la o „odihnă" cît mai îndelungată, ca să fie împiedicat de la alte acțiuni nefaste. Despre ce mai urmează încă în „cazul Zurih" s-ar putea scrie un alt roman, dar în materia asta sînt alții mai calificați decît mine.

Eu îmi propun să vă deapăn, cu altă ocazie, o nouă

poveste despre prietenii mei din miliția judiciară. Aceasta e munca pe care o înțeleg cel mai bine și la care țin mai mult decît la orice altceva pe lume. Dacă mă gîndesc bine, n-o înțeleg chiar atît de bine. Dar mă voi strădui s-o învăț...

SFÎRȘIT

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX

EDITURA „ION CREANGĂ"